

**Πρόγραμμα SFC2021 που υποστηρίζεται από το ΕΤΠΑ (Στόχος
«Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη»), το ΕΚΤ+, το Ταμείο
Συνοχής και το ΕΤΘΑ — άρθρο 21 παράγραφος 3**

CCI	2021EL16FFPR009
Τίτλος στα αγγλικά	Ipeiros
Τίτλος στην εθνική γλώσσα ή γλώσσες	EL - Ήπειρος
Έκδοση	2.1
Πρώτο έτος	2021
Τελευταίο έτος	2027
Επιλέξιμο από	1 Ιαν 2021
Επιλέξιμο έως	31 Δεκ 2029
Αριθμός απόφασης της Επιτροπής	
Ημερομηνία απόφασης της Επιτροπής	
Αριθμός τροποποιητικής απόφασης του κράτους μέλους	
Ημερομηνία έναρξης ισχύος της τροποποιητικής απόφασης του κράτους μέλους	
Μη ουσιαστική μεταφορά (άρθρο 24 παράγραφος 5 του ΚΚΔ)	Όχι
Φραστικές ή τυπογραφικές διορθώσεις (άρθρο 24 παράγραφος 6 του ΚΚΔ)	Όχι
Εγκρίθηκε από την επιτροπή παρακολούθησης	
Περιφέρειες NUTS που καλύπτονται από το πρόγραμμα	EL54 - Ήπειρος EL541 - Άρτα, Πρέβεζα EL542 - Θεσπρωτία EL543 - Ιωάννινα
Οικείο/-α ταμείο/-α	ΕΤΠΑ ΕΚΤ+
Πρόγραμμα	☐ στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη» μόνο για τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες

Πίνακας περιεχομένων

1. Στρατηγική του προγράμματος: βασικές προκλήσεις και μέτρα πολιτικής	17
Πίνακας 1	27
2. Προτεραιότητες.....	54
2.1. Προτεραιότητες εκτός της τεχνικής βοήθειας	54
2.1.1. Προτεραιότητα: 1. Ενίσχυση της περιφερειακής οικονομίας μέσω της αξιοποίησης της έρευνας και της καινοτομίας.....	54
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.1. Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών (ΕΤΠΑ)	54
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	54
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:.....	54
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	57
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+. ..	57
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	58
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	58
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	59
2.1.1.1.2. Δείκτες	59
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	59
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	60
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης.....	60
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	61
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	61
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	61
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	62
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	62
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.2. Αξιοποίηση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις εταιρείες, τους ερευνητικούς οργανισμούς και τις δημόσιες αρχές (ΕΤΠΑ)	63
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	63
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:.....	63
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	64
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+. ..	65
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	65
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	65
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	66
2.1.1.1.2. Δείκτες	66
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	66
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	67
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης.....	67
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	67
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	68
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	68

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+.....	68
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, EΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ.....	68
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.3. Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, μεταξύ άλλων μέσω παραγωγικών επενδύσεων (EΤΠΑ).....	70
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	70
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+:.....	70
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	72
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+. 72	
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	73
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	73
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	73
2.1.1.1.2. Δείκτες	74
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	74
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	75
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης.....	76
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	76
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	76
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	77
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+.....	77
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, EΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ.....	77
2.1.1. Προτεραιότητα: 1Α. Στήριξη κρίσιμων τεχνολογιών σε στρατηγικούς τομείς της πρωτοβουλίας STEP	78
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.6. Στήριξη επενδύσεων που συμβάλλουν στους στόχους της πλατφόρμας στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη (STEP) οι οποίοι αναφέρονται στο άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/795 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (EΤΠΑ). 78	
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	78
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+:.....	78
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	79
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+. 79	
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	80
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	80
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	80
2.1.1.1.2. Δείκτες	80
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	81
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	81
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης.....	81
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	81
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	82
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	82
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+.....	82

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	83
2.1.1. Προτεραιότητα: 2Α. Προώθηση της αειφορίας και αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής...	84
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.1. Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (ΕΤΠΑ)	84
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	84
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:.....	84
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	85
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+.	86
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	86
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	86
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	87
2.1.1.1.2. Δείκτες	87
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	87
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	88
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης.....	88
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	88
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	89
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	89
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	89
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	89
2.1.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.4. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα (ΕΤΠΑ)	90
2.1.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	90
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:.....	90
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	91
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+.	92
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	92
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	92
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	93
2.1.1.1.2. Δείκτες	93
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	93
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	93
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης.....	94
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	94
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	95
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	95
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	96
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	96

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.5. Προαγωγή της ασφαλούς πρόσβασης στο νερό, της βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων, συμπεριλαμβανομένης της ολοκληρωμένης διαχείρισης των υδάτων, και της ανθεκτικότητας των υδάτων (ΕΤΠΑ).....	97
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	97
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:.....	97
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	99
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+. 99	
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	99
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	100
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	100
2.1.1.1.2. Δείκτες	100
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	100
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	101
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης... 101	
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	101
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	102
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	102
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	102
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	102
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.6. Προαγωγή της μετάβασης σε κυκλική οικονομία και σε αποδοτική ως προς τους πόρους οικονομία (ΕΤΠΑ).....	104
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	104
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:.....	104
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	105
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	105
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	105
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	105
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	106
2.1.1.1.2. Δείκτες	106
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	106
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	106
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης... 107	
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	107
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	107
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	107
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	107
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	108
2.1.1. Προτεραιότητα: 2Β. Προώθηση της βιώσιμης πολυτροπικής αστικής κινητικότητας (Ειδικός στόχος αστικής κινητικότητας που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο β) σημείο viii) του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού για το Ταμείο Συνοχής)	109

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.8. Προώθηση της βιώσιμης, πολυτροπικής αστικής κινητικότητας, ως μέρος της μετάβασης σε οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα (ΕΤΠΑ)	109
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	109
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	109
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	110
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	110
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	110
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	111
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	111
2.1.1.1.2. Δείκτες	111
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	111
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	112
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης... ..	112
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	112
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	112
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	112
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	113
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	113
2.1.1. Προτεραιότητα: 2Γ. Στήριξη της ανθεκτικότητας των υδάτων	114
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.5. Προαγωγή της ασφαλούς πρόσβασης στο νερό, της βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων, συμπεριλαμβανομένης της ολοκληρωμένης διαχείρισης των υδάτων, και της ανθεκτικότητας των υδάτων (ΕΤΠΑ)	114
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	114
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	114
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	115
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	115
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	116
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	116
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	116
2.1.1.1.2. Δείκτες	117
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	117
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	117
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης... ..	118
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	118
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	119
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	119
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	119
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	119

2.1.1. Προτεραιότητα: 2Δ. Στήριξη της οικονομικά προσιτής στέγασης.....	120
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.11. Προώθηση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή και βιώσιμη στέγαση (ΕΤΠΑ).....	120
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	120
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:.....	120
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	121
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	121
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	122
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	122
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	122
2.1.1.1.2. Δείκτες	123
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	123
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	123
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης... ..	124
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	124
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	124
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	125
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	125
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	125
2.1.1. Προτεραιότητα: 3. Ενίσχυση της κινητικότητας	126
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO3.1. Ανάπτυξη ανθεκτικού στην κλιματική αλλαγή, έξυπνου, ασφαλούς, βιώσιμου και διατροφικού ΔΕΔ-Μ (ΕΤΠΑ).....	126
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	126
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:.....	126
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	126
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	127
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	127
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	127
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	128
2.1.1.1.2. Δείκτες	128
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	128
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	128
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης... ..	128
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	129
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	129
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	129
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	129
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	129

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO3.2. Ανάπτυξη και ενίσχυση βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης και διατροφικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, με καλύτερη πρόσβαση στο ΔΕΔ-Μ και διασυνοριακή κινητικότητα (ΕΤΠΑ).....	131
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	131
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:.....	131
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	132
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	132
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	132
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	133
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	133
2.1.1.1.2. Δείκτες	133
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	133
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	134
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης... ..	134
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	134
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	135
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	135
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	135
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	135
2.1.1. Προτεραιότητα: 4Α. Ενίσχυση υποδομών στο πλαίσιο της κοινωνικής συνοχής.....	137
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.2. Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης χωρίς αποκλεισμούς μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών, συμπεριλαμβανομένων της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας της εξ αποστάσεως και της διαδικτυακής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΤΠΑ).....	137
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	137
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:.....	137
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	139
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	139
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	139
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	140
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	140
2.1.1.1.2. Δείκτες	140
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	140
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	141
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης... ..	141
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	141
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	142
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	142
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	142

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	142
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.5. Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης, και προώθηση της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα που βασίζεται σε επίπεδο οικογένειας και τοπικής κοινότητας (ΕΤΠΑ)	144
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	144
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:.....	144
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	146
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	146
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	146
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	147
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	147
2.1.1.1.2. Δείκτες	147
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	147
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	148
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης...	148
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	148
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	149
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	149
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	149
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	149
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.6. Ενίσχυση του ρόλου του πολιτισμού και του βιώσιμου τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη και την κοινωνική καινοτομία (ΕΤΠΑ)	151
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	151
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:.....	151
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	152
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	153
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	153
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	153
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	154
2.1.1.1.2. Δείκτες	154
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	154
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	154
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης...	155
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	155
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	155
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	155
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	156

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	156
2.1.1. Προτεραιότητα: 4B. Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και του ανθρώπινου δυναμικού.....	157
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.1. Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικώς αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας· (ΕΚΤ+).....	157
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	157
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:.....	157
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	159
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	159
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	160
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	160
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	160
2.1.1.1.2. Δείκτες	161
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	161
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	161
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης... ..	162
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	162
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	162
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	163
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	163
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	163
2.1.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.6. Προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως τη γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και την εκπαίδευση και επιμόρφωση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους και της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρίες (ΕΚΤ+).....	164
2.1.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	164
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:.....	164
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	165
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	165
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	165
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	166
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	166
2.1.1.1.2. Δείκτες	166
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	166
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	167

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης...	167
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	167
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	167
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	168
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	168
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ.....	168
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ΕSO4.8. Προαγωγή της ενεργητικής ένταξης για προώθηση των ίσων ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της ενεργού συμμετοχής, καθώς και βελτίωση της απασχολησιμότητας, ειδικότερα των μειονεκτουσών ομάδων (ΕΚΤ+).....	169
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	169
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:.....	169
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	171
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	171
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	172
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	172
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	173
2.1.1.1.2. Δείκτες	173
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	173
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	173
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης...	174
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	174
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	174
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	175
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	175
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ.....	175
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ΕSO4.9. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης υπηκόων τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών (ΕΚΤ+)	176
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	176
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:.....	176
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	176
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	176
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	177
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	177
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	177
2.1.1.1.2. Δείκτες	178
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	178
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	178
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης...	179
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	179

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	179
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	179
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	179
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	180
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.10. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά (ΕΚΤ+).....	181
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	181
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+.....	181
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	182
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	182
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	182
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	182
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	183
2.1.1.1.2. Δείκτες	183
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	183
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	184
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης... ..	184
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	184
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	185
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	185
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	185
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	185
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.11. Ενίσχυση της ισότητας και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και φροντίδα με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ειδική έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες· βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης. (ΕΚΤ+)	187
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	187
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+.....	187
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	190
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	191
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	191
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	191
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	192
2.1.1.1.2. Δείκτες	192
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	192

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	193
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης...	194
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	194
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	195
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	195
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	195
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	196
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ΕSO4.12. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων και των παιδιών (ΕΚΤ+)	197
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	197
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:.....	197
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	198
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	198
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	199
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	199
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	199
2.1.1.1.2. Δείκτες	200
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	200
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	200
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης...	201
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	201
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	201
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	201
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	202
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	202
2.1.1. Προτεραιότητα: 5. Στήριξη της βιώσιμης και ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης	203
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO5.1. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ).....	203
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	203
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:.....	203
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	204
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	205
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	205
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	205
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	206
2.1.1.1.2. Δείκτες	206
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	206

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	208
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης...	209
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	209
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	211
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	211
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	211
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	211
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO5.2. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών (ΕΤΠΑ)	212
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	212
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+.....	212
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	214
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	214
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	214
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	214
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	215
2.1.1.1.2. Δείκτες	215
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	215
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	216
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης...	217
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	217
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	218
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	218
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	218
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	219
2.2. Προτεραιότητες της τεχνικής βοήθειας	220
2.2.1. Προτεραιότητα για τεχνική βοήθεια σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 4 του ΚΚΔ: 6. Τεχνική βοήθεια ΕΚΤ+.....	220
2.2.1.1. Παρέμβαση των ταμείων	220
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο i) του ΚΚΔ	220
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	222
2.2.1.2. Δείκτες	222
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	222
2.2.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης.....	222
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	222
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	223
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	223
2.2.1. Προτεραιότητα για τεχνική βοήθεια σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 4 του ΚΚΔ: 7. Τεχνική βοήθεια ΕΤΠΑ	224
2.2.1.1. Παρέμβαση των ταμείων	224
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο i) του ΚΚΔ	224
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	226
2.2.1.2. Δείκτες	226

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	226
2.2.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης.....	226
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	227
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	227
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	227
3. Σχέδιο χρηματοδότησης.....	228
3.1. Μεταφορές και συνεισφορές (1).....	228
Πίνακας 15Α: Συνεισφορές στο InvestEU* (κατανομή ανά έτος)	228
Πίνακας 15Β: Συνεισφορές στο InvestEU* (συνοπτικά)	228
Αιτιολόγηση που λαμβάνει υπόψη τον τρόπο με τον οποίο τα ποσά αυτά συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων πολιτικής που έχουν επιλεγεί στο πρόγραμμα σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 1 του κανονισμού InvestEU	229
Πίνακας 16Α: Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση (κατανομή ανά έτος)	229
Πίνακας 16Β: Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση* (συνοπτικά)	229
Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση — Αιτιολόγηση.....	229
Πίνακας 17Α: Μεταφορές μεταξύ ΕΤΠΑ, ΕΚΤ+ και Ταμείου Συνοχής ή προς άλλο ταμείο ή ταμεία* (κατανομή ανά έτος)	229
Πίνακας 17Β: Μεταφορές μεταξύ ΕΤΠΑ, ΕΚΤ+ και Ταμείου Συνοχής ή προς άλλο ταμείο ή ταμεία (συνοπτικά)	229
Μεταφορές μεταξύ ταμείων επιμερισμένης διαχείρισης, μεταξύ άλλων και μεταξύ των ταμείων της πολιτικής συνοχής — Αιτιολόγηση.....	230
Πίνακας 21: Πόροι που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων που ορίζονται στο άρθρο 21γ παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241	230
3.2. ΤΔΜ: κατανομή στο πρόγραμμα και μεταφορές (1)	230
3.3. Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση .	230
Πίνακας 19Α: Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση εντός του προγράμματος (κατανομή ανά έτος).....	230
Πίνακας 19Β: Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση προς άλλα προγράμματα (κατανομή ανά έτος).....	230
3.4. Επιστρεπτέα μεταφορά (1).....	231
Πίνακας 20Α: Επιστρεπτέες μεταφορές (κατανομή ανά έτος).....	231
Πίνακας 20Β: Επιστρεπτέες μεταφορές* (συνοπτικά)	231
3.5. Χρηματοδοτικές πιστώσεις ανά έτος	232
Πίνακας 10: Χρηματοδοτικές πιστώσεις ανά έτος	232
3.6. Σύνολο χρηματοδοτικών πιστώσεων ανά ταμείο και εθνική συγχρηματοδότηση	233
Πίνακας 11: Σύνολο χρηματοδοτικών πιστώσεων ανά ταμείο και εθνική συγχρηματοδότηση ...	233
4. Αναγκαίοι πρόσφοροι όροι	234
5. Αρμόδιες για το πρόγραμμα αρχές	300
Πίνακας 13: Αρχές του προγράμματος.....	300
Κατανομή των επιστρεφόμενων ποσών για τεχνική βοήθεια κατά το άρθρο 36 παράγραφος 5 του ΚΚΔ, εάν έχουν προσδιοριστεί περισσότεροι του ενός φορείς για τη λήψη πληρωμών από την Επιτροπή...	300
6. Εταιρική σχέση	301
7. Επικοινωνία και προβολή	305
8. Χρήση μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών, ενιαίων συντελεστών και χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες	307
Πίνακας 14: Χρήση μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών, ενιαίων συντελεστών και χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες.....	307
Προσάρτημα 1: Συνεισφορά της Ένωσης βάσει μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών και ενιαίων συντελεστών	308
Α. Σύνοψη των κύριων στοιχείων.....	308
Β. Λεπτομερή στοιχεία ανά τύπο πράξης	309
Γ. Υπολογισμός της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών ή ενιαίων συντελεστών	309

1. Πηγή δεδομένων που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών ή ενιαίων συντελεστών (ποιος παρήγαγε, συνέλεξε και καταχώρισε τα δεδομένα, πού αποθηκεύονται τα δεδομένα, προθεσμίες, επαλήθευση κ.λπ.)	309
2. Να διευκρινιστεί για ποιον λόγο ενδείκνυνται η προτεινόμενη μέθοδος και ο προτεινόμενος υπολογισμός βάσει του άρθρου 94 παράγραφος 2 του ΚΚΔ για τον τύπο πράξης.	309
3. Να προσδιορίσετε τον τρόπο διενέργειας των υπολογισμών, ιδίως περιλαμβάνοντας τυχόν παραδοχές ως προς την ποιότητα ή τις ποσότητες. Κατά περίπτωση, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται και, εάν ζητηθεί, να παρέχονται στατιστικά αποδεικτικά στοιχεία και τιμές αναφοράς, σε μορφότυπο που να μπορεί να χρησιμοποιηθεί από την Επιτροπή.	309
4. Να εξηγήσετε πώς εξασφαλίσατε ότι στον υπολογισμό της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίου κόστους, κατ' αποκοπή ποσού ή ενιαίου συντελεστή έχουν περιληφθεί μόνον επιλέξιμες δαπάνες.	309
5. Αξιολόγηση από την ή τις ελεγκτικές αρχές της μεθοδολογίας υπολογισμού και των ποσών, καθώς και των ρυθμίσεων για τη διασφάλιση της επαλήθευσης, της ποιότητας, της συλλογής και της αποθήκευσης των δεδομένων.	310
Προσάρτημα 2: Συνεισφορά της Ένωσης βάσει χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με δαπάνες	311
Α. Σύνοψη των κύριων στοιχείων.....	311
Β. Λεπτομερή στοιχεία ανά τύπο πράξης	312
Προσάρτημα 3	313
ΕΓΓΡΑΦΑ.....	314

1. Στρατηγική του προγράμματος: βασικές προκλήσεις και μέτρα πολιτικής

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο α) σημεία i) έως viii) και άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο α) σημείο x) και άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060 (ΚΚΔ)

Η Ήπειρος καταλαμβάνει το ΒΔ τμήμα της χώρας, έχοντας δυτικά το Ιόνιο Πέλαγος & ΒΑ τους ορεινούς όγκους της Πίνδου. Σε σχέση με τη γεωγραφική της θέση στον Ελλαδικό χώρο θεωρείται σχετικά απομονωμένη, ωστόσο κατέχει σημαντικό πλεονέκτημα αποτελώντας Πύλη εισόδου – εξόδου προς τα Βαλκάνια & τη Δυτ. Ευρώπη.

Την περίοδο 2001-11 παρουσίασε μείωση του μόνιμου πληθυσμού (5%), τάση που διατηρήθηκε & την περίοδο 2011-19 (πληθυσμός Ηπείρου 2019: 333.696 άτομα, Eurostat). Επίσης, εμφανίζει σημαντικά μικρότερη πληθυσμιακή πυκνότητα σε σχέση με αυτή της χώρας & αντιμετωπίζει πρόβλημα πληθυσμιακής γήρανσης.

Σε ότι αφορά τη διοικητική της διάρθρωση, περιλαμβάνει 4 ΠΕ (Άρτας, Θεσπρωτίας, Ιωαννίνων και Πρέβεζας) & η συνολική της έκταση ανέρχεται σε 9.203τ.χλμ (6,9% της χώρας). Κύριο χαρακτηριστικό της είναι η γεωμορφολογική ποικιλία, καθώς υπάρχουν 4 βασικές ζώνες: α) η παράκτια ζώνη των ΠΕ Πρεβέζης & Θεσπρωτίας, β) η ζώνη των ορεινών όγκων που εκτείνεται κατά μήκος του ανατολικού ορίου της Περιφέρειας στην ΠΕ Ιωαννίνων & Άρτας, γ) η ζώνη γεωργικής γης, η οποία περιλαμβάνει το ΝΔ τμήμα της Περιφέρειας και δ) η ευρύτερη ζώνη των ορεινών & ημιορεινών περιοχών.

Θέση της Περιφέρειας και Προκλήσεις της ΠΠ 21-27

Παραγωγική Δομή – Οικονομία

Η παραγωγική της δομή (ΟΟΣΑ 2020) περιλαμβάνει έναν ισχυρό πρωτογενή τομέα με υψηλό μερίδιο περιφερειακού ΑΕΠ (8,4%), 2 φορές περισσότερο από τον εθνικό μο & 5,4 φορές περισσότερο από τον ευρωπαϊκό μο. Ο πρωτογενής τομέας έχει επίσης πολύ υψηλό μερίδιο απασχόλησης. Η Ήπειρος έχει μέτριο δευτερογενή τομέα με ΑΕΠ (16,8%) κοντά στον εθνικό μο, ενώ ο τριτογενής τομέας είναι ο μεγαλύτερος από πλευράς ΑΕΠ (74,8%) και απασχόλησης (68,7%).

Αναφορικά με τις επιδόσεις της οικονομίας (ΟΟΣΑ 2020):

- Το ΑΕΠ αντιστοιχεί στο 2,2% του εθνικού (11η μεταξύ των Περιφερειών) καταγράφοντας πτωτική τάση μετά το 2008. Το επίπεδο παραγωγικότητας είναι χαμηλότερο σε σύγκριση με το εθνικό (77%) και σημαντικά χαμηλότερο σε σύγκριση με της ΕΕ (52%), κατέχοντας τη 12η θέση μεταξύ των περιφερειών της χώρας.
- Οι εξαγωγές της αντιστοιχούν στο 6,6% του ΑΕΠ, κατέχουν τη 10η θέση στη χώρα και είναι πολύ κάτω από τον ευρωπαϊκό μο (20%).
- Με βάση τον δείκτη Περιφερειακής Ανταγωνιστικότητας (RCI, 2019), κατατάσσεται στην 251η θέση μεταξύ 268 Περιφερειών της ΕΕ-28 και στην 4η θέση συγκριτικά με τις άλλες Περιφέρειες της χώρας.

Η οικονομία της βασίζεται σε μια ολοκληρωμένη και τοπικά προσανατολισμένη – ατζέντα οικονομικού μετασχηματισμού η οποία περιλαμβάνει την Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3). Διαμορφώθηκε την ΠΠ 14-20 & μέσω αυτής αναδείχθηκαν συγκεκριμένοι τομείς προτεραιότητας της οικονομίας & υλοποιήθηκαν στοχευμένες δράσεις (με πόρους της ΠΠ 14-20) για την ενίσχυση της παραγωγικότητας, ανταγωνιστικότητας αλλά & καινοτομικής δραστηριότητας των ΜΜΕ. Την ΠΠ 21-27, η Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΣΕΕ) με την περιφερειακή της διάσταση, θα αποτελέσει αναπτυξιακό εργαλείο.

Μετά από μια εκτεταμένη οικονομική κρίση στη χώρα, μετά το 2017, άρχισαν να διαφαίνονται σημάδια ανάκαμψης της οικονομίας. Η πορεία αυτή διακόπηκε το 2020 από την εμφάνιση της υγειονομικής κρίσης (Covid-19), η οποία επέφερε αρνητικές επιπτώσεις σε οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο.

Συνοπτικά:

- Διαμορφώθηκε δυσμενές οικονομικό περιβάλλον διεθνώς.
- Επλήγησαν τομείς της οικονομίας με σημαντική δυναμική (τουρισμός, εστίαση, μεταφορές κλπ.).
- Οι επιχειρήσεις έχουν δυσκολία πρόσβασης σε κεφάλαια.

- Το ευρύτερο περιβάλλον λειτουργεί ανασταλτικά ως προς την πραγματοποίηση επενδύσεων από τις επιχειρήσεις.
- Εκτιμάται περαιτέρω μείωση του ΑΕΠ και συρρίκνωση της κατανάλωσης.

Προκλήσεις αποτελούν:

- Στήριξη επιχειρηματικού περιβάλλοντος με έμφαση σε τομείς προτεραιότητας της περιφερειακής οικονομίας (περιφερειακή διάσταση ΕΣΕΕ)
- Ίδρυση νέων επιχειρήσεων & ενίσχυση νέων επενδύσεων με έμφαση στην καινοτομία
- Αξιοποίηση & περαιτέρω ενίσχυση της κουλτούρας συνεργασίας που αναπτύχθηκε την ΠΠ 14-20 μεταξύ ΜΜΕ & ερευνητικών φορέων, προκειμένου να αυξηθεί η παραγωγή καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών.

Έρευνα - Καινοτομία

Ο χαρακτηρισμός που αποδίδεται στην Ήπειρο είναι Moderate Innovator/ Μέτρια Καινοτομία (Regional Innovation Scorecard, 2021), με την επίδοση να έχει αυξηθεί με την πάροδο των ετών. Ως προς το συνολικό δείκτη καινοτομίας σε σύγκριση με το 2011 ανέβηκε 10 θέσεις, καταλαμβάνοντας την 162η θέση μεταξύ των Περιφερειών της ΕΕ (172η το 2011), ενώ υποχώρησε 2 θέσεις σε σχέση με τις Περιφέρειες της χώρας (7η το 2019 και 5η το 2011).

Οι δαπάνες για Ε&Α πλησιάζουν τον εθνικό μο, επίδοση που οφείλεται κυρίως στην Γβάθμια εκπαίδευση (Παν. Ιωαννίνων), η οποία ως προς τις κκ δαπάνες Ε&Α κατέχει την 1η θέση στη χώρα. Ωστόσο, οι δαπάνες Ε&Α στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα είναι αρκετά κάτω από τον εθνικό μο, αν & μετά το 2008 παρατηρείται σημαντική αύξηση του δείκτη στον ιδιωτικό τομέα. Όσον αφορά αιτήσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ανά εκ. κατοίκους, η Ήπειρος κατέχει την 9η θέση στη χώρα, η οποία είναι πολύ κάτω από τον εθνικό μο (21%). Επιπλέον, ο δείκτης επιδεινώθηκε κατά την περίοδο της κρίσης (2008-15) παρουσιάζοντας μείωση 5,2%. (ΟΟΣΑ 2020).

Στην Περιφέρεια δραστηριοποιούνται σημαντικοί ερευνητικοί φορείς (Πανεπιστήμιο, Επιστημονικό και Τεχνολογικό Πάρκο κλπ.), ωστόσο δεν έχει επιτευχθεί η αναγκαία κρίσιμη μάζα για την περαιτέρω προαγωγή της Ε&Α.

Στα δυνατά σημεία της περιλαμβάνεται η λειτουργία του Περιφερειακού Συμβουλίου Έρευνας και Καινοτομίας (ΠΣΕΚ), το οποίο διαμορφώνοντας την περιφερειακή RIS3, έθεσε κατευθύνσεις και στόχους για την ανάπτυξη έρευνας & καινοτομίας (Ε&Κ) και δρομολόγησε δημιουργία νέων ερευνητικών κέντρων.

Προκλήσεις αποτελούν:

- Περαιτέρω βελτίωση της θέσης στον τομέα της Ε&Κ, σε σχέση με τους εθνικούς & ευρωπαϊκούς στόχους.
- Ενίσχυση & στήριξη των υποδομών έρευνας για την προαγωγή ερευνητικής δραστηριότητας με βάση της ανάγκες οικονομίας & κοινωνίας.
- Στήριξη των επιχειρήσεων για έρευνα στους τομείς της ΕΣΕΕ (περιφερειακή διάσταση) & εν γένει βελτίωση των επιδόσεων στην Ε&Κ.

Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνίας (ΤΠΕ)

Η Ήπειρος επηρεάζεται από τη γενικότερη χαμηλή επίδοση της Χώρας. Με βάση τον Δείκτη Ψηφιακής Οικονομίας και Κοινωνίας (DESI), για το 2020 η Ελλάδα κατατάσσεται 27η στο σύνολο της ΕΕ-28. Ο δείκτης Συνδεσιμότητας εμφανίζει την Ελλάδα πολύ χαμηλά (28η θέση), ενώ στο δείκτη ανθρώπινου κεφαλαίου καταλαμβάνει την 25η θέση. Όσον αφορά την ενσωμάτωση της ψηφιακής τεχνολογίας από τις επιχειρήσεις, η Ελλάδα καταλαμβάνει την 24η θέση και υπολείπεται κατά πολύ του μο ΕΕ. Το 9% των ΜΜΕ πραγματοποιούν ηλεκτρονικές πωλήσεις (2019). Σε ότι αφορά τη διάσταση των ψηφιακών δημόσιων υπηρεσιών, η Ελλάδα κατατάσσεται στην 27η θέση στην ΕΕ, αρκετά κάτω από τον μο ΕΕ.

Η εμφάνιση της υγειονομικής κρίσης (Covid-19) ανέδειξε την ανάγκη χρήσης εφαρμογών ΤΠΕ αλλά & παροχής ηλεκτρονικών υπηρεσιών σε πλήθος τομέων (τηλεργασία, τηλε-εκπαίδευση, τηλεϊατρική, ηλεκτρονικό εμπόριο κλπ.).

Την ΠΠ 14-20 χρηματοδοτήθηκαν παρεμβάσεις για την ανάπτυξη προϊόντων & υπηρεσιών ΤΠΕ από ΜΜΕ, ενώ ιδιαίτερη βαρύτητα δόθηκε στην ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου. Επίσης, υποστηρίχθηκε & η δημιουργία ηλεκτρονικών υποδομών από την δημόσια διοίκηση και τοπική αυτοδιοίκηση προς όφελος πολιτών & επιχειρήσεων.

Σε συμφωνία με την εθνική ψηφιακή στρατηγική, προκλήσεις αποτελούν:

- Ο ψηφιακός μετασχηματισμός σε όλα τα επίπεδα (δημόσια διοίκηση, οικονομία, κοινωνία κλπ).
- Η ανάπτυξη δεξιοτήτων που απαιτούνται από το νέο ψηφιακό περιβάλλον.

Ψηφιακή συνδεσιμότητα

Ο μετασχηματισμός των υποδομών ηλεκτρονικών επικοινωνιών & η αύξηση της συνδεσιμότητας για την Ήπειρο, εντάσσεται σε μια συνολική εθνική στρατηγική για προώθηση ευρυζωνικότητας που τα επόμενα χρόνια θα αλλάξει σημαντικά προς το καλύτερο την θέση της Ηπείρου & της χώρας διεθνώς & θα ενισχύσει εμπράκτως την έξυπνη ανάπτυξη οικονομίας & την μετάβασή στον ψηφιακό μετασχηματισμό. Κρίσιμης σημασίας είναι η ορθή στόχευση περιοχών που θα αναπτυχθούν οι υποδομές & η έγκαιρη αξιοποίηση από τις επιχειρήσεις & τους πολίτες του αναπτυσσόμενου δικτύου ηλεκτρονικών επικοινωνιών με υπερυψηλές ταχύτητες, του Εθνικού Ευρυζωνικού Σχεδίου Πρόσβασης Επόμενης Γενιάς.

Φυσικό Περιβάλλον

Η Ήπειρος διαθέτει σημαντικό αριθμό περιβαλλοντικά ευαίσθητων & προστατευόμενων περιοχών με υψηλή οικολογική / αισθητική αξία. Την ΠΠ 14-20 χρηματοδοτήθηκαν σημαντικές παρεμβάσεις για προστασία & ανάδειξη φυσικού περιβάλλοντος. Επιτακτική ανάγκη αποτελεί η ολοκλήρωση του θεσμικού πλαισίου προστασίας των προστατευόμενων περιοχών. Περαιτέρω, πρόκληση αποτελεί η ανάπτυξη κυκλικής οικονομίας, τομέας ο οποίος πέραν του θετικού αντίκτυπου στο περιβάλλον, στους φυσικούς πόρους & στην κλιματική αλλαγή, αναμένεται να έχει θετική επίπτωση στην αγορά εργασίας, την επιχειρηματικότητα & τη βιώσιμη ανάπτυξη. Σημειώνεται ότι ο ρυθμός αξιοποίησης των δυνατοτήτων της κυκλικής οικονομίας, τόσο σε περιφερειακό, όσο & σε εθνικό επίπεδο είναι χαμηλός.

Απόβλητα

Στερεά Απόβλητα: λειτουργούν όλοι οι ΧΥΤΑ που προβλέπονταν στον ΠΕΣΔΑ, έχει αποκατασταθεί το σύνολο των προβλεπόμενων ΧΑΔΑ, την ΠΠ14-20 χρηματοδοτήθηκαν 8 ΣΜΑ, εκκρεμεί η κατασκευή 3.

Την ΠΠ14-20 χρηματοδοτήθηκε η επέκταση του ΧΥΤ 3ης Διαχειριστικής Ενότητας Ηπείρου καθώς & η δημιουργία Μονάδας Επεξεργασίας Αστικών Στερεών Αποβλήτων που εξυπηρετεί όλους τους ΟΤΑ. Στο πλαίσιο της ίδιας Μονάδας περιλαμβάνεται & παραγωγή κομπόστ που εξυπηρετεί την ΠΕ Ιωαννίνων. Επίσης, προβλέπεται να κατασκευαστούν αντίστοιχες Μονάδες & στις 3 άλλες ΠΕ, ολοκληρώνοντας με αυτό τον τρόπο το δίκτυο συλλογής βιοαποβλήτων σύμφωνα με ΠΕΣΔΑ.

Σε εκκρεμότητα βρίσκεται η δημιουργία Πράσινων Σημείων, όπου την ΠΠ14-20 χρηματοδοτήθηκε η κατασκευή του Πράσινου Σημείου Δήμου Άρτας.

Υγρά Απόβλητα: στην Ήπειρο έχουν χαρακτηριστεί 18 οικισμοί ως Γ' Προτεραιότητας. Σε εκκρεμότητα συμμόρφωσης με την Οδηγία 91/271/ΕΟΚ παραμένουν ο οικισμοί Καναλακίου και Κόνιτσας.

Προκλήσεις αποτελούν:

- Ολοκλήρωση περιβαλλοντικών υποδομών για τη διαχείριση αποβλήτων σύμφωνα με αναθεωρημένο ΠΕΣΔΑ Ηπείρου.
- Ολοκλήρωση υποδομών διαχείρισης αστικών υγρών αποβλήτων ευαίσθητων οικοσυστημάτων.
- Αναζωογόνηση υποβαθμισμένων εκτάσεων που γειτνιάζουν με περιβαλλοντικά ευαίσθητες περιοχές/οικοσυστήματα

Υδατα

Σύμφωνα με το Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών Υδατικού Διαμερίσματος Ηπείρου, προσδιορίζονται 133 επιφανειακά & υπόγεια υδατικά συστήματα εκ των οποίων 113 ΥΣ συνδέονται με προστατευόμενες περιοχές. Την ΠΠ14-20 χρηματοδοτήθηκαν παρεμβάσεις σύμφωνα με τις προτεραιότητες ΣΔΛΑΠ Υδατικού Διαμερίσματος Ηπείρου.

Προκλήσεις αποτελούν:

- Βελτίωση & προστασία των υδατικών συστημάτων, βάσει προτεραιοτήτων Διαχειριστικού Σχεδίου Λεκανών Απορροής Υδατικού Διαμερίσματος Ηπείρου.
- Περαιτέρω εκσυγχρονισμός δικτύων ύδρευσης, έλεγχος διαρροών και εξοικονόμηση νερού.

Φυσικοί κίνδυνοι - Κλιματική Αλλαγή

Έμφαση δίνεται στην πρόληψη αλλά & τη διαχείριση κινδύνων. Βρίσκεται υπό εκπόνηση το Περιφερειακό Σχέδιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ) σύμφωνα με την Εθνική Στρατηγική για Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή & το Εθνικό Σχέδιο για Ενέργεια & Κλίμα (ΕΣΕΚ). Σε εφαρμογή της Κοινοτικής Οδηγίας 2007/60/ΕΚ για τις πλημμύρες εκπονήθηκε από την Ειδική Γραμματεία Υδάτων Υ.ΠΕ.Ν, η Προκαταρκτική Αξιολόγηση Κινδύνων Πλημμύρας, όπου για το Υδατικό Διαμέρισμα Ηπείρου έχουν καθορισθεί 8 Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας & για τις οποίες έχουν εγκριθεί Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας.

Προκλήσεις αποτελούν:

- Περαιτέρω θωράκιση από τις επιπτώσεις της Κλιματικής Αλλαγής με βάση το ΠεΣΠΚΑ.
- Πρόληψη & διαχείριση κινδύνων για φυσικούς κινδύνους μη σχετιζόμενους με το κλίμα.

Παραγωγή Ενέργειας

Η Ήπειρος διαθέτει σημαντικές αναπτυξιακές δυνατότητες παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ όπως υδροηλεκτρική (μικρά υδροηλεκτρικά έργα), αιολική, ηλιακή, γεωθερμική. Επίσης, η προοπτική εξόρυξης υδρογονανθράκων τόσο στο χερσαίο χώρο, όσο & στο θαλάσσιο χώρο του Β. Ιονίου, καθώς & η ενδεχόμενη έλευση του Φυσικού Αερίου, δημιουργεί νέες αναπτυξιακές δυνατότητες. Σε ό,τι αφορά το ενεργειακό τοπίο λαμβάνοντας υπόψη την «Πράσινη Συμφωνία» (Green Deal) & το ΕΣΕΚ, προτεραιότητα αποτελεί η προώθηση των ΑΠΕ & η αναβάθμιση ενεργειακών δικτύων.

Κτιριακό απόθεμα – Ενεργειακή απόδοση

Οι δυσμενείς κλιματολογικές συνθήκες λόγω του ορεινού χαρακτήρα, σε συνδυασμό με την παλαιότητα των κτιρίων & συστημάτων αυτών, δημιουργούν αυξημένες ανάγκες βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης. Σύμφωνα με την Απογραφή Κτιρίων 2011 της ΕΛΣΤΑΤ (2015), τα περισσότερα κτίρια στην Περιφέρεια κατασκευάστηκαν πριν το 1980 πρόκειται για κτίρια που είναι θερμικά απροστάτευτα. Τα τελευταία έτη με τη στήριξη της Ένωσης, έχουν αναληφθεί σημαντικά μέτρα για βελτίωση ενεργειακής απόδοσης κτιρίων στο σύνολο Χώρας.

Προκλήσεις αποτελούν:

- Περαιτέρω ενεργειακή αναβάθμιση του κτιριακού αποθέματος, η οποία σε σχέση με το μικροκλίμα της Περιφέρειας κρίνεται απαραίτητη.
- Ενεργειακή αναβάθμιση & δημιουργική επανάχρηση δημόσιας/δημοτικής ακίνητης περιουσίας.

Βιώσιμη Ενέργεια

Την ΠΠ 14-20 μέσα από τα Σχέδια Δράσης Βιώσιμης Ενέργειας (ΣΔΒΕ), στηρίχθηκαν παρεμβάσεις στις αστικές περιοχές για μετάβαση στη βιώσιμη ενέργεια & μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου που προκαλούν το φαινόμενο της κλιματικής αλλαγής, ιδιαίτερα του CO₂. Προτεραιότητα αποτελεί η στήριξη παρεμβάσεων που προβλέπονται στα ΣΔΒΕ.

Αστική κινητικότητα

Την ΠΠ 2014 – 2020 εκπονήθηκαν Σχέδια Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ) στα τέσσερα αστικά κέντρα και υλοποιήθηκαν δράσεις. Προτεραιότητα αποτελεί η στήριξη αστικής κινητικότητας με βάση τα ΣΒΑΚ.

Οδικές Υποδομές

Από την Ήπειρο διέρχονται δύο εκ των σημαντικότερων αξόνων του βασικού δικτύου ΔΕΔ-Μ της χώρας (Εγνατία οδός, Ιόνια οδός - Δυτικός Άξονας). Στο πλαίσιο των διαδοχικών ΠΠ έχουν πραγματοποιηθεί σημαντικά έργα βελτίωσης/ ανάπτυξης του οδικού δικτύου, ωστόσο δεν έχει ολοκληρωθεί το σύνολο των απαραίτητων διαπεριφερειακής σημασίας οδικών συνδέσεων προκειμένου

η Ήπειρος να αξιοποιήσει τις αναπτυξιακές δυνατότητες. Το Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης προβλέπει την πυκνωση του μεταφορικού δικτύου εθνικής κλίμακας μέσα από ολοκλήρωση μεταφορικών υποδομών, πολλές από τις οποίες είτε περιλαμβάνουν το γεωγραφικό χώρο της Ηπείρου, είτε επηρεάζουν άμεσα την προσβασιμότητα και τη γενικότερη αναπτυξιακή ταυτότητα. Επίσης, κρίνεται αναγκαίο να ολοκληρωθούν και οι οδικές υποδομές (εθνικό, επαρχιακό, τοπικό δίκτυο) που διασφαλίζουν την απρόσκοπτη ενδοπεριφερειακή κινητικότητα και τη σύνδεση περιοχών με αστικά, εμπορικά και οικονομικά κέντρα.

Επιπρόσθετα, δίνεται έμφαση στη βελτίωση οδικής ασφάλειας για μείωση επικινδυνότητας οδικού δικτύου.

Λιμενικές Υποδομές

Το λιμάνι της Ηγουμενίτσας κατατάσσεται στους Λιμένες Διεθνούς Ενδιαφέροντος & αποτελεί σημαντική πύλη εισόδου της χώρας, σε συνδυασμό με τον θαλάσσιο διάδρομο Αδριατικής. Έχει αξιόλογη επιβατική & εμπορευματική κίνηση έχοντας βελτιωθεί η προσπελασιμότητά με την Εγνατία Οδό. Με βάση τον εθνικό σχεδιασμό προβλέπεται στην Ηγουμενίτσα η ανάπτυξη ενός Εμπορευματικού Κέντρου, στο πλαίσιο βελτίωσης αποδοτικότητας τομέα εφοδιαστικής αλυσίδας. Το λιμάνι Πρέβεζας είναι εμπορικού χαρακτήρα, αλλά φιλοξενεί & σημαντικό αριθμό τουριστικών σκαφών. Μετά την ζεύξη Ακτίου χρησιμοποιείται & ως μαρίνα που εξυπηρετεί τουριστικούς σκοπούς. Κρίνεται αναγκαία η περαιτέρω βελτίωση & αξιοποίηση λιμενικής υποδομής Περιφέρειας.

Αεροπορική Υποδομή

Η Ήπειρος εξυπηρετείται από τα αεροδρόμια Ιωαννίνων & Ακτίου. Αυτό των Ιωαννίνων εξυπηρετεί κυρίως πτήσεις εσωτερικού, ενώ του Ακτίου κυρίως τουριστικές πτήσεις (τα δύο αεροδρόμια μετά την αναβάθμισή τους, καταγράφουν αύξηση επιβατικής κίνησης). Επίσης, η αναμενόμενη λειτουργία δικτύου υδατοδρομίων, θα αποτελέσει ένα πρόσθετο αναπτυξιακό εργαλείο.

Σιδηροδρομική υποδομή

Παρατηρείται ανυπαρξία σιδηροδρομικής υποδομής, γεγονός που δεν ευνοεί την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου & ανταγωνιστικού δικτύου πολυτροπικών μεταφορών. Η σιδηροδρομική σύνδεση «Ηγουμενίτσα-Καλαμπάκα» που αποτελεί ολοκλήρωση της Σιδηροδρομικής Εγνατίας, αποτελεί σημαντικό έργο που αν υλοποιηθεί, θα βελτιώσει θέση & ρόλο Ηπείρου στο πολυτροπικό σύστημα μεταφορών. Πρόκληση αποτελεί η σιδηροδρομική σύνδεση με την υπόλοιπη χώρα.

Αγορά Εργασίας

Η κατάσταση αγοράς εργασίας στην Ήπειρο χρήζει ενεργειών βελτίωσης καθώς η απασχόληση ανέρχεται στο 60,8% (2019), επίπεδο χαμηλότερο του μο της χώρας & της ΕΕ27 (61,2% και 73%, αντίστοιχα). Συγκριτικά με άλλες Περιφέρειες, βρίσκεται στις τελευταίες θέσεις. Σημειώνεται ότι η απασχόληση επιβαρύνθηκε το 2020 λόγω των επιπτώσεων πανδημίας COVID-19.

Η Ήπειρος αντιμετωπίζει υψηλή ανεργία (20,5%, 2018), μοχώρας (19,3%), σημαντικά πάνω από τον μο ΕΕ-28 (6,9%). Όσον αφορά τη μακροχρόνια ανεργία (77,2%) & τους νέους που αποκλείονται από την εκπαίδευση ή την αγορά εργασίας (18,2%), η Περιφέρεια έχει χαμηλότερες επιδόσεις σε σύγκριση με τον εθνικό μο (70,3% και 14,1%, αντίστοιχα). (ΟΟΣΑ, 2020)

Κοινωνική Ένταξη, Δημογραφικές προκλήσεις

Στον κοινωνικό τομέα, η Ήπειρος αντιμετωπίζει σημαντικά προβλήματα. Το 7,8% του πληθυσμού δεν έχει πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας & ο πληθυσμός που κινδυνεύει από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό είναι 31,3%. Η δημογραφική κατάσταση χαρακτηρίζεται σημαντικά δυσμενέστερη από αυτή της χώρας. Η Ήπειρος αντιμετωπίζει πρόβλημα πληθυσμιακής γήρανσης (έχει το υψηλότερο ποσοστό σε επίπεδο χώρας), ο δείκτης εξάρτησης ηλικιωμένων (2019) είναι υψηλότερος από αυτόν της χώρας, ενώ ο πληθυσμός που ζει σε πόλεις είναι χαμηλός (50,2%) & κάτω από τον εθνικό μο (66%) (ΟΟΣΑ).

Η επίδοσή με βάση τους δείκτες ευημερίας ΟΟΣΑ (2019γ) σε σύγκριση με 402 Περιφέρειες, καταδεικνύει επίσης ότι υπάρχει σημαντικό κενό που πρέπει να καλυφθεί για αντιμετώπιση φτώχειας & πρόσβαση πληθυσμού στην εκπαίδευση & απασχόληση. Σε σύγκριση με άλλες Περιφέρειες του ΟΟΣΑ, η Ήπειρος έχει πολύ χαμηλές επιδόσεις όσον αφορά εισόδημα, εκπαίδευση, πρόσβαση σε υπηρεσίες και

θέσεις εργασίας, συμμετοχή πολιτών, κοινότητα. Τα ανωτέρω επιδεινώνονται υπό το πρίσμα των επιπτώσεων πανδημίας (Covid19).

Την ΠΠ 14-20 διαμορφώθηκε ένα δίκτυ προστασίας για ευπαθείς ομάδες το οποίο περιλάμβανε λειτουργία κοινωνικών δομών & παρεμβάσεις για στήριξη επιμέρους ευάλωτων ομάδων όπως γυναίκες, ΑμεΑ κλπ., το οποίο θα στηριχθεί και ενισχυθεί περαιτέρω στην ΠΠ21-27.

Στην Ήπειρο υπάρχει Στρατηγικός σχεδιασμός για ν Κοινωνική Ένταξη μέσω του οποίου στηρίζεται πλήθος παρεμβάσεων για κοινωνική ένταξη, ενώ λειτουργεί Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης.

Υγεία

Η Ήπειρος κατέχει την 4η θέση στη χώρα σε σχέση με αριθμό νοσοκομειακών κρεβατιών ανά κάτοικο, ενώ κατά την περίοδο κρίσης ο δείκτης παρουσίασε σημαντική μείωση (ΟΟΣΑ, 2020).

Λειτουργούν 5 Νοσοκομεία & 165 Μονάδες ΠΦΥ, που καλύπτουν την υγειονομική περίθαλψη κατοίκων. Σύμφωνα με στοιχεία Υπ. Υγείας, το 2018 οι επισκέψεις εξωτερικών ασθενών σε νοσοκομεία και σε μονάδες υγείας ΠΕΔΥ της Περιφέρειας ανήλθαν σε 1,17εκ..

Σύμφωνα με στοιχεία Eurostat (2019β), το 7,8% του πληθυσμού Ηπείρου δεν έχει πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας, γεγονός που αποτελεί σημαντικό πρόβλημα.

Την ΠΠ 14-20 για πρόσβαση ευπαθών ομάδων σε υπηρεσίες υγείας, στηρίχθηκαν δράσεις όπως λειτουργία Τοπικών Ομάδων Υγείας, δράσεις για ψυχική υγεία & αντιμετώπιση εξαρτήσεων.

Εκπαίδευση - Διά βίου μάθηση

Βασικό ζητούμενο είναι η κάλυψη αναγκών & η περαιτέρω βελτίωση κτιριακών υποδομών & εξοπλισμού σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης, καθώς & επαγγελματικής κατάρτισης και διά βίου μάθησης.

Η συμμετοχή ενηλίκων στη μάθηση είναι χαμηλή, το 2018 το ποσοστό ατόμων 25-64 ετών που συμμετείχαν στην εκπαίδευση & κατάρτιση στην Ήπειρο ανήλθε σε 2% και ήταν κάτω του αντίστοιχου ποσοστού σε επίπεδο χώρας (4,5%), και σε επίπεδο EU28 (11,1%).

Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός έχει συγκριτικά χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο (Αβάθμια & κατώτερη Ββάθμια εκπαίδευση) ο οποίος ανέρχεται στο 23,2% του συνολικού οικονομικά ενεργού πληθυσμού (έναντι 19,3% χώρας και 17,4% ΕΕ27).

Προκλήσεις αποτελούν:

- Βελτίωση των συνθηκών ένταξης και παραμονής στην αγορά εργασίας, μείωση ανεργίας, ενίσχυση προσόντων και δεξιοτήτων ανέργων και εργαζομένων.
- Αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.
- Αντιμετώπιση των δημογραφικών προκλήσεων.
- Παροχή ίσων ευκαιριών πρόσβασης σε κοινωνικές υπηρεσίες και υπηρεσίες σε επίπεδο κοινότητας.
- Ανάλυση ειδικών δράσεων για ομάδες πληθυσμού πιο ευάλωτες όπως γυναίκες, ΑμεΑ, ηλικιωμένοι, παιδιά κλπ.
- Προώθηση της διά βίου μάθησης και παρακίνηση ενήλικου πληθυσμού για συμμετοχή σε σχετικές δράσεις.
- Περαιτέρω αναβάθμιση των υποδομών εκπαίδευσης, υγείας και πρόνοιας, βελτίωση πρόσβασης όλων των πολιτών σε υπηρεσίες υγείας, πρόνοιας, βελτιστοποίηση αποτελεσματικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και αντιμετώπιση επιπτώσεων πανδημίας.
- Αναβάθμιση/ δημιουργία υποδομών κοινωνικής προστασίας, αναψυχής, τουρισμού και πολιτισμού για ενίσχυση κοινωνικής συνοχής.

Το σύνολο των υποδομών κοινωνικής και υγειονομικής πρόνοιας θα καλύπτει ελλείψεις, βασισμένες στην χαρτογράφηση υποδομών και υπηρεσιών και αποτίμηση εξατομικευμένων αναγκών.

Χωρική Συνοχή

Η Ήπειρος αντιμετωπίζει δομικά προβλήματα ανισοτήτων σε σχέση με άλλες περιφέρειες, όσο και ενδοπεριφερειακά, γεγονός που επιβάλλει εφαρμογή δράσεων σε τοπικό επίπεδο για αναστροφή και υπέρβαση.

Το ΑΕΠ βρίσκεται σε χαμηλά επίπεδα (το 2018 ανέρχονταν στις 14.700 Μονάδες Αγοραστικής Δύναμης (ΜΑΔ), δηλαδή 71% περίπου χώρας ή 48,7% ΕΕ, αποτελώντας την 2η φτωχότερη Περιφέρεια της χώρας). Ενδοπεριφερειακά υπάρχουν ανισότητες. Υψηλότερο κκ ΑΕΠ το 2017 διαθέτει η ΠΕ Θεσπρωτίας (14.900 ΜΑΔ), ενώ ακολουθούν η ΠΕ Ιωαννίνων (14.100 ΜΑΔ) και οι ΠΕ Άρτας-Πρέβεζας (13.800) (Eurostat 2020).

Ο πληθυσμός που ζει σε πόλεις είναι χαμηλός (50,2%) και πολύ κάτω από τον εθνικό μ.ο. (66%) γεγονός που αποτελεί ταυτόχρονα πλεονέκτημα και μειονέκτημα με βάση άλλα θέματα όπως υψηλός δείκτης γήρανσης (ΟΟΣΑ 2020).

Παράλληλα η ιδιομορφία και μορφολογία γεωγραφικής θέσης, το φυσικό περιβάλλον, ο πολιτιστικός πλούτος, η ποικιλομορφία επιλογών, προσφέρουν δυνατότητες προώθησης τοπικών δράσεων ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης λαμβάνοντας υπόψη το Αναθεωρημένο Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο. Ενδεικτικά:

- Ο ορεινός χώρος Πίνδου αποτελεί σημαντικό και αναξιοποίητο πόρο. Πχ δύναται να αναπτυχθούν ήπιες τουριστικές δράσεις, ορεινή γεωργία, εκτατική κτηνοτροφία, υλοτομία και για εγκαταστάσεις εκμετάλλευσης ΑΠΕ, στο βαθμό που δεν αλλοιώνουν το τοπίο και παραμένουν συμβατές με τους κανόνες προστασίας του περιβάλλοντος.
- Τα 4 μεγάλα αστικά κέντρα δύναται με υλοποίηση στοχευμένων παρεμβάσεων να αποκτήσουν ταυτότητα διακριτή σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Τα Ιωάννινα είναι η μεγαλύτερη πόλη αποτελώντας μεσαίου μεγέθους λειτουργική αστική περιοχή (ΟΟΣΑ 2019β), ενώ η Ηγουμενίτσα ένα από τα μεγαλύτερα επιβατικά λιμάνια της χώρας.
- Στον παράκτιο Ιόνιο χώρο μπορεί να προωθηθεί περαιτέρω η ανάπτυξη οργανωμένου τουρισμού (ΠΕ Πρέβεζας, Θεσπρωτίας)
- Η πεδινή & ημιορεινή ενδοχώρα έχει τη δυνατότητα να φιλοξενήσει τον κύριο όγκο δραστηριοτήτων πρωτογενούς & δευτερογενούς τομέα, εγκαταστάσεις εκμετάλλευσης ΑΠΕ & δευτερευόντως, ορισμένες ειδικές μορφές τουρισμού (ΠΕ Άρτας, Ιωαννίνων)
- Με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε περιοχής, υπάρχει δυνατότητα διαφοροποίησης των τοπικών οικονομιών με βάση & τα τοπικά πλεονεκτήματα (Τουρισμός, Πολιτισμός, Πρωτογενής Τομέας)

Σημειώνεται ότι την ΠΠ 14-20 εφαρμόστηκαν στρατηγικές ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης (ΒΑΑ Δ. Ιωαννινών, ΟΧΕ στον πολιτισμό, στρατηγικές ΤΑΠΤΟΚ).

Στο πλαίσιο αυτό, προκλήσεις αποτελούν:

- Η αξιοποίηση της γεωγραφικής θέσης & των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της (φυσικό περιβάλλον, πολιτιστική κληρονομιά / αρχαιολογικοί χώροι, παραγωγή αξιόλογων προϊόντων φυτικού & ζωικού κεφαλαίου, ιαματικές πηγές) για ν οικονομική, κοινωνική & περιβαλλοντική ανάπτυξη περιοχών.
- Ανάληψη τοπικών δράσεων ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης προωθώντας ένα νέο πρότυπο χωρικής οργάνωσης της Περιφέρειας που θα στηρίζεται στην αρχή της ολοκληρωμένης αξιοποίησης διαθέσιμων πόρων & υποδομών με ταυτόχρονη προστασία στοιχείων που συνθέτουν περιβάλλον & τοπίο Ηπείρου.
- Προώθηση συνδυασμένων παρεμβάσεων βιώσιμης αστικής ανάπτυξης στα αστικά κέντρα.

Διδάγματα ΠΠ14-20

Διαχείριση: Κρίνονται αναγκαίες βελτιώσεις στην ενδυνάμωση μηχανισμών παραγωγής και ωρίμανσης έργων, στην ενίσχυση επιτελικού συντονισμού συστήματος ΕΣΠΑ και στην απλούστευση διαδικασιών εφαρμογής. Η εισαγωγή επιλογών απλοποιημένου κόστους, η πλήρης ηλεκτρονική διαχείριση μέσω ΟΠΣ, η διασύνδεση με άλλα ΠΣ του Δημοσίου και η επέκταση της διεπαφής για μείωση εγγράφων που διαβιβάζονται από δικαιούχους, συμβάλλουν στην κατεύθυνση αυτή.

Ενίσχυση Δικαιούχων: Η αντιμετώπιση ανεπαρκειών στους δικαιούχους αποτελεί προτεραιότητα (προβλέπεται υποστήριξη μέσω ΤΒ, καθώς και του Προγράμματος «Τεχνική Βοήθεια και Υποστήριξη Δικαιούχων»).

Θεματικοί τομείς: Αναγκαία η υποστήριξη/ ενίσχυση οικοσυστήματος Ε&Κ, ο ψηφιακός μετασχηματισμός σε όλα τα επίπεδα, η ενίσχυση μέτρων κοινωνικής ένταξης, η υποστήριξη τοπικών αρχών στο σχεδιασμό στρατηγικών χωρικής ανάπτυξης με μακροχρόνιο ορίζοντα, στη απόκτηση “ιδιοκτησίας” και διακυβέρνησης των παρεμβάσεων.

Πλαίσιο Στρατηγικής ΠΠ 21-27:

Ο σχεδιασμός για την ΠΠ 21-27 λαμβάνει υπόψη όλες τις κατευθύνσεις πολιτικής συνοχής ΕΕ, τις αρχές Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων, τις συστάσεις Συμβουλίου ΕΕ & ειδικές ανά χώρα συστάσεις του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου (όπου επισημαίνονται και οι ευκαιρίες που παρέχονται από πρωτοβουλία STEP του Κ (ΕΕ) 2024/795), τους νέους Κ (ΕΕ) 2025/1914 και (ΕΕ) 2025/1913 όσον αφορά ειδικά μέτρα για αντιμετώπιση στρατηγικών προκλήσεων στο πλαίσιο ενδιάμεσης επανεξέτασης, καθώς & συμπληρωματικές πολιτικές & εργαλεία εθνικής και περιφερειακής ανάπτυξης, όπως «Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων», «Σχέδιο Ανάπτυξης Ελληνικής Οικονομίας», έκθεση για περιφερειακή πολιτική για Ελλάδα μετά το 2020 του ΟΟΣΑ & εθνικές / περιφερειακές στρατηγικές. Επίσης, έμφαση δίνεται στην προώθηση γαλάζιας ανάπτυξης, σύμφωνα με τις προτεραιότητες της Ανακοίνωσης Επιτροπής σχετικά με μια νέα προσέγγιση για βιώσιμη γαλάζια οικονομία στην ΕΕ - Μετασχηματισμός γαλάζιας οικονομίας ΕΕ για ένα βιώσιμο μέλλον, καθώς άλλωστε αποτελεί & πυλώνα προτεραιότητας για την Ελλάδα. Συμπληρωματικότητα & συνέργεια εντοπίζεται & με άλλες μορφές στήριξης όπως «Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης» & «Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ελλάδα 2.0». Επιπρόσθετα η Ήπειρος συμμετέχει στην Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου – EUSAIR.

Αναπτυξιακό όραμα :

«Η δυναμική, εξωστρεφής και αειφορική ανάπτυξη της Ηπείρου, εστιασμένη στην μοναδικότητα, το περιβάλλον και την ιστορία, ώστε να καταστεί ελκυστικός προορισμός για καινοτόμο επιχειρηματικότητα και τουριστική προσέλκυση επισκεπτών από όλο τον κόσμο καθώς και ένα σύγχρονο ενεργειακό, επιχειρηματικό, μεταφορικό κέντρο της χώρας και πύλη εισόδου της Δυτικής Ευρώπης»

Στρατηγικοί Στόχοι (ΣΣ):

Για την επίτευξη του Αναπτυξιακού Οράματος, διαμορφώνεται ένα συνεκτικό πλέγμα πέντε ΣΣ.

ΣΣ 1: Ενίσχυση και διαφοροποίηση της περιφερειακής οικονομίας μέσω της αξιοποίησης της έρευνας και της καινοτομίας

Υπηρετεί τον ΣΠ1 & θέτει ως κύριες προτεραιότητες την ανάπτυξη περιφερειακής οικονομίας με έμφαση στη βελτίωση ανταγωνιστικότητας & σύνδεση με την Ε&Κ, την υποστήριξη ερευνητικών υποδομών, την ενίσχυση παραγωγικότητας & εξωστρέφειας ΜΜΕ, την υποστήριξη ΜΜΕ για αναβάθμιση προϊόντων & υπηρεσιών με χρήση & ΤΠΕ. Βασικό εργαλείο αποτελεί η ΕΣΕΕ (με την περιφερειακή διάσταση), η οποία θέτει προτεραιότητες για οικονομικό μετασχηματισμό Ηπείρου. Η συστηματική εφαρμογή διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης αναδεικνύει & εξειδικεύει ανάγκες & ευκαιρίες για συνεργασία ερευνητικής κοινότητας με επιχειρήσεις. Η ενίσχυση περιφερειακού συστήματος Ε&Κ αποτελεί επίσης βασικό πεδίο για δημιουργία κατάλληλων συνθηκών ανάπτυξης & ανταγωνιστικότητας περιφερειακής οικονομίας σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον. Ταυτόχρονα, στηρίζεται η υλοποίηση επενδύσεων στον τομέα της Βιοτεχνολογίας, αλλά και των ψηφιακών τεχνολογιών που συμβάλλουν στη στήριξη της ανάπτυξης ή παραγωγής κρίσιμων τεχνολογιών STEP στην Ε.Ε. και στη μείωση ή πρόληψη στρατηγικών εξαρτήσεων. Επιπλέον, επιδιώκεται η εμβάθυνση του ψηφιακού μετασχηματισμού σε όλα τα επίπεδα (δημόσια διοίκηση, οικονομία, κοινωνία, κλπ.), καθώς & η στήριξη ψηφιακής συνδεσιμότητας.

ΣΣ 2: Προώθηση της αειφορίας, της ορθολογικής και αποδοτικής διαχείρισης των φυσικών πόρων – Αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής

Υπηρετεί τον ΣΠ2 & θέτει ως κύριες προτεραιότητες την προστασία φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος Ηπείρου από ποικίλους κινδύνους, την θωράκιση από επιπτώσεις κλιματικής αλλαγής, την προστασία & ορθολογική διαχείριση και ανθεκτικότητα υδατικών πόρων, την ολοκλήρωση περιφερειακού σχεδιασμού για διαχείριση αποβλήτων, τη βελτίωση ενεργειακού αποτυπώματος κτιριακού τομέα, την πρόσβαση σε οικονομικά προσιτή και βιώσιμη στέγαση, καθώς & την προώθηση κυκλικής οικονομίας. Στόχος της αειφόρου ανάπτυξης είναι η επίτευξη οικονομικής προόδου με κατά το δυνατόν ελαχιστοποίηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων δημιουργώντας συνθήκες βέλτιστης αξιοποίησης των φυσικών πόρων Περιφέρειας. Αναπόσπαστοι στόχοι είναι η πρόληψη & μείωση της ρύπανσης περιβάλλοντος & η προώθηση αειφόρων προτύπων κατανάλωσης & παραγωγής, ώστε να αποσυνδεθεί η οικονομική μεγέθυνση από την υποβάθμιση περιβάλλοντος. Επίσης, έμφαση δίνεται στην προώθηση ΑΠΕ, στην υλοποίηση δράσεων που περιλαμβάνονται στα ΣΔΒΕ, καθώς & στη στήριξη βιώσιμης κινητικότητας με έμφαση στα αστικά κέντρα της Περιφέρειας με βάση τα ΣΒΑΚ.

ΣΣ 3: Ενίσχυση της κινητικότητας

Υπηρετεί τον ΣΠ3 & θέτει ως κύριες προτεραιότητες την ολοκλήρωση αναγκαίων μεταφορικών υποδομών για απρόσκοπτη κινητικότητα ενδοπεριφερειακά & διαπεριφερειακά, τη διαμόρφωση ενός ασφαλούς & βιώσιμου (οικονομικά, περιβαλλοντικά) συστήματος μεταφορών & τη στήριξη πολυτροπικής ανάπτυξης μεταφορών. Στόχος είναι η άρση εμποδίων πρόσβασης, η ανάπτυξη ενός ασφαλούς, συνεκτικού & διαλειτουργικού συστήματος μεταφορών υψηλής ποιότητας, η κατασκευή τμημάτων / συνδέσεων που λείπουν από το δίκτυο, κάτω από ένα συνεκτικό πλαίσιο ασφάλειας & αξιοπιστίας των μεταφορών με γνώμονα τη βελτίωση προσβασιμότητας, τη μείωση κόστους μεταφοράς & εκπομπών CO₂.

ΣΣ 4: Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και του ανθρώπινου δυναμικού της Περιφέρειας

Υπηρετεί τον ΣΠ4 & στοχεύει σε μια πιο κοινωνική περιφέρεια. Θέτει ως κύριες προτεραιότητες την ανάληψη μέτρων για την εξάλειψη φαινομένου φτώχειας & κοινωνικού αποκλεισμού, την παροχή ίσων ευκαιριών πρόσβασης στην αγορά εργασίας καθώς & σε κοινωνικές υπηρεσίες, την ανάληψη ειδικών δράσεων για ομάδες πληθυσμού που είναι πιο ευάλωτες όπως ΑμεΑ, ηλικιωμένοι, κλπ. & την ενίσχυση πολιτισμού και αειφόρου τουρισμού ως επιταχυντές της οικονομικής ανάπτυξης & κοινωνικής ένταξης. Επίσης επιδιώκεται η προώθηση της διά βίου μάθησης, η αναβάθμιση υποδομών εκπαίδευσης, υγείας, πρόνοιας, η πρόσβαση όλων των πολιτών σε υπηρεσίες υγείας, καθώς & η βελτιστοποίηση της αποτελεσματικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης.

ΣΣ 5: Στήριξη της βιώσιμης και ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης

Υπηρετεί τον ΣΠ5 & θέτει ως κύριες προτεραιότητες την ενίσχυση της χωρικής συνοχής, την ανάδειξη συγκριτικών πλεονεκτημάτων Ηπείρου & τη διαφοροποίηση τοπικών οικονομιών, την ενίσχυση ελκυστικότητας & την ανάδειξη ταυτότητας μεγάλων αστικών κέντρων. Επίσης, επιδιώκεται η μείωση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων, η αναζωογόνηση υποβαθμισμένων αστικών περιοχών & η ανάδειξη πολιτιστικής κληρονομιάς.

Οι ανωτέρω ΣΣ θα χρηματοδοτηθούν από το οικείο ΠεΠ καθώς & από άλλες πηγές όπως τομεακά Προγράμματα 21-27, Προγράμματα Interreg, Ταμείο Ανάκαμψης, ΕΤΘΑΥ, ΕΓΤΑΑ. Επίσης συνέργειες εντοπίζονται & με Προγράμματα όπως HORIZON EUROPE (επιστημονική και τεχνολογική αριστεία, ενίσχυση Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας, κλπ.), «Συνδέοντας την Ευρώπη» (μεταφορές, ενέργεια, ψηφιακή τεχνολογία), LIFE (περιβαλλοντική προστασία, διαφύλαξη της βιοποικιλότητας) κλπ.

Το ΠεΠ δύναται να υποστηρίξει επενδύσεις που συνδυάζουν επιτυχώς τις αρχές της αειφορίας, αισθητικής & συμμετοχικότητας της πρωτοβουλίας New European Bauhaus, με σκοπό την εξεύρεση προσιτών, χωρίς αποκλεισμούς, βιώσιμων & ελκυστικών λύσεων για κλιματικές προκλήσεις.

Η διασφάλιση της ισότητας ευκαιριών, ένταξης & καταπολέμησης κάθε μορφής διακρίσεων καθώς & η διασφάλιση προσβασιμότητας ΑμεΑ διατρέχει οριζόντια το ΠεΠ, σύμφωνα με το άρθρο 9 «Οριζόντιες αρχές» του ΚΚΔ.

Θα διασφαλιστεί πρόσβαση σε ανοικτά δεδομένα & θα τηρείται η οδηγία Open Data Directive (Directive (EU)2019/1024).

Προκειμένου να μεγιστοποιηθούν οι συνέργειες & να διασφαλιστεί ο έγκαιρος σχεδιασμός των προτεραιοτήτων του Προγράμματος που έχουν συμπληρωματικότητα με σχετικές συνιστώσες/μέτρα του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ), η Γενική Διεύθυνση Στρατηγικής και Σχεδιασμού και Εφαρμογής ΕΣΠΑ στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων θα εκπονεί σε ετήσια βάση ή και νωρίτερα εφόσον κρίνεται απαραίτητο, Έκθεση εντοπισμού συμπληρωματικοτήτων μεταξύ ΤΑΑ & παρόντος Προγράμματος. Η Έκθεση θα δίνει τη δυνατότητα στη Διαχειριστική Αρχή να βελτιώσει τον σχεδιασμό του προγραμματισμού εργασιών του Προγράμματος λαμβάνοντας υπόψη τα έργα και τα αποτελέσματα του ΤΑΑ, εστιάζοντας στην ανάπτυξη αντίστοιχης σειράς συμπληρωματικών ενεργειών στο Πρόγραμμα. Στόχος είναι οι συμπληρωματικότητες να αφορούν σωστά σχεδιασμένες & χωρίς επικαλύψεις παράλληλες δράσεις ή διαδοχικές ενέργειες που εξυπηρετούν τη στοχοθεσία του Προγράμματος. Η έκθεση θα κοινοποιείται & θα παρουσιάζεται στις συνεδριάσεις της ετήσιας αναθεώρησης και στις επιτροπές παρακολούθησης, διασφαλίζοντας ότι όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη ενημερώνονται.

Κατά την εφαρμογή του ΠεΠ, η ΔΑ θα μεριμνήσει για την εν γένει προώθηση όπου είναι εφικτό της στρατηγικής χρήσης των δημοσίων συμβάσεων. Προς το σκοπό αυτό θα συμπεριλαμβάνει σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο στις προσκλήσεις της την εκάστοτε Εθνική Στρατηγική για Δημόσιες Συμβάσεις & θα ενθαρρύνει τους Δικαιούχους να χρησιμοποιούν κατά το σχεδιασμό των έργων κριτήρια σχετικά με την ποιότητα & το κόστος του κύκλου ζωής. Ειδικότερα -& όπου είναι εφικτό νομικά και θεσμικά- θα ενθαρρύνει τους δικαιούχους, να ενσωματώνουν στις διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων των έργων, περιβαλλοντικά & κοινωνικά κριτήρια καθώς & κίνητρα καινοτομίας.

1. Στρατηγική του προγράμματος: βασικές προκλήσεις και μέτρα πολιτικής

Πίνακας 1

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
1. Μια Ευρώπη πιο ανταγωνιστική και πιο έξυπνη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού και της περιφερειακής συνδεσιμότητας ΤΠΕ	RSO1.1. Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών	Απαιτείται η ενίσχυση των προσπάθειών για την αύξηση του καινοτομικού χαρακτήρα της Περιφέρειας και τη σύνδεση της έρευνας με την περιφερειακή οικονομία, λαμβάνοντας υπόψη τα κατωτέρω: • Οι επιδόσεις της Ηπείρου σε θέματα έρευνας – καινοτομίας (Regional Innovation Scorecard, 2021) βελτιώνονται στην διαδρομή του χρόνου αλλά είναι χαμηλότερες από τον ευρωπαϊκό μ.ο. • Οι δαπάνες E&A στην Περιφέρεια παραμένουν κάτω του εθνικού μ.ο. • Υπάρχει εθνική δέσμευση για αύξηση της δαπάνης για E&A στο 1,81% του ΑΕΠ (έναντι 1,18% το 2018) μέχρι το 2030. • Η Περιφέρεια διαθέτει στρατηγική οικονομικού μετασχηματισμού, ως προς την έρευνα και καινοτομία (RIS3), η οποία διαμορφώθηκε στην ΠΠ 14-20 και επικαιροποιήθηκε για τις ανάγκες της ΠΠ 21-27 (περιφερειακή διάσταση της ΕΣΕΕ). • Στο πλαίσιο της ΠΠ14-20 έχει αναπτυχθεί κουλτούρα συνεργασίας μεταξύ ΜΜΕ και ερευνητικών φορέων. • Για την περαιτέρω προαγωγή της E&A στην Περιφέρεια απαιτείται η αύξηση των ερευνητικών υποδομών. Για την κάλυψη της εν λόγω ανάγκης: ο Το ΠΣΕΚ σε συνέχεια της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης την ΠΠ 14-20, πρότεινε τη δημιουργία 4 ερευνητικών κέντρων, τα οποία θα συμπληρωθούν/ επαναπροσδιοριστούν στο πλαίσιο της ΠΠ21-27 και της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης που θα ακολουθηθεί. ο Θεσμοθετήθηκε η σύσταση

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>2 νέων ερευνητικών υποδομών στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, του Πανεπιστημιακού Ερευνητικού Κέντρου με 6 θεματικά Ινστιτούτα, καθώς και το Πρότυπο Αγροδιατροφικό Τεχνολογικό Πάρκο Ηπείρου. ο Για τις ανωτέρω ερευνητικές υποδομές/κέντρα απαιτείται στήριξη για την ανάπτυξη και λειτουργία τους. Με βάση τα ανωτέρω μέσω του ΠεΠ επιδιώκεται: • Η περαιτέρω βελτίωση της θέσης της Ηπείρου στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας, τόσο σε σχέση με τους εθνικούς στόχους όσο και με τους ευρωπαϊκούς • Η στήριξη δημοσίων ερευνητικών/ακαδημαϊκών φορέων (συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης των απαιτούμενων υποδομών) για την προαγωγή της ερευνητικής δραστηριότητας και της καινοτομίας στην Περιφέρεια, με βάση τις ανάγκες της περιφερειακής διάστασης της ΕΣΕΕ. • Η δημιουργία μηχανισμού υποστήριξης Έρευνας και Καινοτομίας στην Περιφέρεια. • Η στήριξη των ΜΜΕ για έρευνα και περαιτέρω ενσωμάτωση της καινοτομίας και εν γένει τη βελτίωση των επιδόσεών τους στον τομέα.</p>
1. Μια Ευρώπη πιο ανταγωνιστική και πιο έξυπνη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού και της περιφερειακής συνδεσιμότητας ΤΠΕ	RSO1.2. Αξιοποίηση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις εταιρείες, τους ερευνητικούς οργανισμούς και τις δημόσιες αρχές	<p>Απαιτείται η ενίσχυση των προσπάθειών για τον ψηφιακό μετασχηματισμό της Περιφέρειας, λαμβάνοντας υπόψη τα κατωτέρω: • Στον τομέα των ΤΠΕ, η Ήπειρος επηρεάζεται από τη γενικότερη χαμηλή επίδοση της Χώρας, που, με βάση τα στοιχεία του Δείκτη Ψηφιακής Οικονομίας και Κοινωνίας (DESI) για το 2020, κατατάσσεται 27η στο σύνολο της ΕΕ-28. • Ο δείκτης Συνδεσιμότητας εμφανίζει την Ελλάδα πολύ χαμηλά (καταλαμβάνει την 28η και τελευταία θέση). • Σε ό,τι αφορά τη διάσταση των ψηφιακών δημόσιων υπηρεσιών, η Ελλάδα</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>κατατάσσεται στην 27η θέση στην ΕΕ αρκετά κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ. • Στην ενσωμάτωση της ψηφιακής τεχνολογίας από τις επιχειρήσεις, η Ελλάδα καταλαμβάνει την 24η θέση και υπολείπεται κατά πολύ του μ.ο. της ΕΕ. Το ποσοστό των ΜΜΕ που πραγματοποιούν ηλεκτρονικές πωλήσεις διαμορφώθηκε σε 9% (2019), ενώ ο κύκλος εργασιών από το ηλεκτρονικό εμπόριο ανήλθε στο 4% (2019) του συνολικού κύκλου εργασιών. Οι εν λόγω επιδόσεις είναι αρκετά κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ. • Η εμφάνιση της υγειονομικής κρίσης (Covid-19) ανέδειξε την ανάγκη χρήσης εφαρμογών ΤΠΕ αλλά και παροχής ηλεκτρονικών υπηρεσιών. • Με βάση στοιχεία της ΠΠ 14-20 (και ειδικότερα του ΕΠ Ήπειρος 14-20) καταγράφηκε ιδιαίτερα αυξημένη ανάγκη των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην Περιφέρεια για ενσωμάτωση ΤΠΕ στην λειτουργία τους μέσω της ανάπτυξης ηλεκτρονικού επιχειρείν (ηλεκτρονικό εμπόριο, ηλεκτρονικές κρατήσεις/ πληρωμές κλπ.). Στο πλαίσιο αυτό μέσω του περιφερειακού Προγράμματος επιδιώκεται: • Η εμβάθυνση του ψηφιακού μετασχηματισμού στις επιχειρήσεις της Περιφέρειας, με την υιοθέτηση νέων τεχνολογικών εργαλείων και ψηφιακών διαδικασιών στην παραγωγική και επιχειρηματική διαδικασία με στόχο την μετάβασή τους στην 4η Βιομηχανική Επανάσταση και λαμβάνοντας υπόψη την περιφερειακή διάσταση της ΕΣΕΕ. • Η αναβάθμιση τοπικής εμβέλειας και σημασίας δημόσιων ψηφιακών υποδομών και υπηρεσιών με στόχο τη διαμόρφωση των κατάλληλων συνθηκών για τον ψηφιακό μετασχηματισμό της Περιφέρειας</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		και λαμβάνοντας υπόψη τη Βίβλο Ψηφιακού Μετασχηματισμού.
1. Μια Ευρώπη πιο ανταγωνιστική και πιο έξυπνη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού και της περιφερειακής συνδεσιμότητας ΤΠΕ	RSO1.3. Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, μεταξύ άλλων μέσω παραγωγικών επενδύσεων	Απαιτείται η ανάληψη δράσεων για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας στην Περιφέρεια με στόχο την άρση των αρνητικών συνεπειών της πανδημίας στις επιχειρήσεις, καθώς και την μετάβαση σε ένα νέο τεχνολογικό και παραγωγικό πρότυπο με βάση την καινοτομία, τον εκσυγχρονισμό και την εξωστρέφεια (περιφερειακή διάσταση ΕΣΕΕ). Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι κάτωθι παράμετροι: • Η Ήπειρος με βάση τον Περιφ. Δείκτη Ανταγωνιστικότητας κατατάσσεται στην 251η θέση μεταξύ 268 Περιφερειών της ΕΕ. Σε ότι αφορά τις επιδόσεις της περιφερειακής οικονομίας, το ΑΕΠ της Περιφέρειας όπως και η ΑΠΑ από το 2008 και έπειτα, ακολουθούν πτωτική τάση. Αποτελεί δε, μία από τις Περιφέρειες με το χαμηλότερο κατά κεφαλή ΑΕΠ. • Οι επιχειρήσεις της Περιφέρειας λόγω της πολυετούς οικονομικής κρίσης υστερούν σε επενδύσεις αναβάθμισης τεχνολογικού εξοπλισμού σε σχέση με τις υπόλοιπες χώρες της ΕΕ, οι οποίες υλοποιούν ήδη στρατηγικές προσαρμογής για την «Βιομηχανία 4.0». • Η υγειον. κρίση (Covid-19) επέφερε αρνητικές επιπτώσεις στην περιφερειακή οικονομία και επιχειρηματικότητα, ενώ επλήγησαν τομείς της περιφερειακής οικονομίας με σημαντική μέχρι πρότινος δυναμική. • Κατά την ΠΠ14-20 υπήρξε περιορισμένη αξιοποίηση της δυνατότητας δημιουργίας συνεργατικών σχηματισμών (cluster) στην Ήπειρο. Στο πλαίσιο αυτό μέσω του περιφερειακού Προγράμματος επιδιώκεται: • Η στήριξη επενδυτικών

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		δραστηριοτήτων σε τομείς που η Περιφέρεια παρουσιάζει ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα (περιφ. διάσταση ΕΣΕΕ). Μέριμνα θα ληφθεί και για τη στήριξη της τοπικής επιχειρηματικότητας στο πλαίσιο των ΟΧΕ, λαμβάνοντας υπόψη και τους τομείς προτεραιότητας της περιφ. διάστασης της ΕΣΕΕ. • Η στήριξη επιχειρηματικών σχεδίων σε τομείς προτεραιότητας της περιφ. διάστασης της ΕΣΕΕ, για τη διευκόλυνση της ανάπτυξης, της συνεργασίας και της δικτύωσης των επιχειρήσεων (κυρίως μικρών επιχειρήσεων) και την επίτευξη οικονομίας κλίμακας. • Η ανάπτυξη οργανωμένων υποδοχέων για την εκκόλαψη καινοτόμων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων με στόχο να αποτελέσουν κόμβους στήριξης της καινοτόμου επιχειρηματικότητας σε τομείς που η Περιφέρεια παρουσιάζει ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα • Η αξιοποίηση ερευνητ. αποτελεσμάτων για την δημιουργία καινοτόμων προϊόντων. Η στήριξη της νεοφυούς επιχειρηματικότητας.
1. Μια Ευρώπη πιο ανταγωνιστική και πιο έξυπνη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού και της περιφερειακής συνδεσιμότητας ΤΠΕ	RSO1.6. Στήριξη επενδύσεων που συμβάλλουν στους στόχους της πλατφόρμας στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη (STEP) οι οποίοι αναφέρονται στο άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/795 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου	Η Ήπειρος, με δυνατό σημείο το ερευνητικό της δυναμικό, αναγνωρίζεται ως Περιφέρεια που βελτιώνει τις επιδόσεις της σε θέματα έρευνας και καινοτομίας γρηγορότερα από τον μέσο όρο της ΕΕ, βάσει του Regional Innovation Scoreboard, δημιουργώντας ισχυρές προϋποθέσεις σύγκλισης και βελτίωσης των δεικτών καινοτομίας, εξαγωγικής δραστηριότητας και διασύνδεσης με διεθνείς αλυσίδες αξίας. Η στήριξη επενδύσεων για την ανάπτυξη ή παραγωγή κρίσιμων τεχνολογιών στους τομείς της Πλατφόρμας Στρατηγικών Τεχνολογιών για την Ευρώπη STEP (ΕΕ) 2024/795 είναι κρίσιμος παράγοντας για τη διασφάλιση της τοπικής παραγωγικής ικανότητας

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>σε στρατηγικές τεχνολογίες, την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των επιχειρήσεων και της περιφερειακής οικονομίας, την υποστήριξη συνεργασιών με διεθνή δίκτυα και την εξειδίκευση στους τομείς υψηλής στρατηγικής σημασίας για την Ένωση. Επιπλέον, η γεωμορφολογία και η απόσταση της Ηπείρου από μεγάλα μητροπολιτικά κέντρα ή ισχυρά ερευνητικά clusters, αναδεικνύουν την ανάγκη δημιουργίας τοπικών πυλώνων ανθεκτικότητας όπως Μονάδες καινοτομίας αιχμής, ικανών να διασφαλίσουν μακροπρόθεσμα τη βιωσιμότητα, προσαρμοστικότητα και ανταγωνιστικότητα της περιφερειακής οικονομίας. Η επιλογή για χρηματοδοτική στήριξη δράσεων μέσω του Ειδικού Στόχου RSO1.6, για την ενίσχυση της έρευνας, της καινοτομίας, και της επιχειρηματικής ανάπτυξης στους κρίσιμους τομείς της πρωτοβουλίας STEP, με έμφαση στη Βιοτεχνολογία και τις ψηφιακές τεχνολογίες, είναι σαφώς ευθυγραμμισμένη με τις ανάγκες τεχνολογικής αυτονομίας και ανθεκτικότητας, και διασύνδεσης της Περιφέρειας με εθνικά και ευρωπαϊκά οικοσυστήματα STEP. Στο παραπάνω πλαίσιο, η υποστήριξη για ανάπτυξη κρίσιμων τεχνολογιών STEP, αναγνωρίζεται ως κεντρικός άξονας για την αναπτυξιακή δυναμική της Περιφέρειας, τη μετάβαση σε νέα πρότυπα παραγωγής, τη συμμετοχή σε δίκτυα στρατηγικού χαρακτήρα, καθώς και την ενίσχυση και διατήρηση θέσεων εργασίας υψηλής εξειδίκευσης.</p>
2. Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και καθ' οδόν προς μια οικονομία καθαρών μηδενικών	RSO2.1. Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου	Απαιτούνται ενέργειες για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των δημοσίων υποδομών στην Περιφέρεια, λαμβάνοντας υπόψη ότι: • Στην

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
<p>εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας</p>		<p>Ήπειρο, οι δυσμενείς κλιματολογικές συνθήκες λόγω του ορεινού χαρακτήρα της Περιφέρειας, σε συνδυασμό με την παλαιότητα των κτιρίων και συστημάτων αυτών, δημιουργούν αυξημένες ανάγκες για τη βελτίωση της ενεργειακής τους απόδοσης. • Σε ότι αφορά το κτιριακό απόθεμα της Περιφέρειας, σύμφωνα με την Απογραφή Κτιρίων 2011 (Μάιος 2015) της ΕΛΣΤΑΤ, άνω του 50% των κτιρίων κατασκευάστηκε πριν το 1980, που σημαίνει ότι πρόκειται για κτίρια θερμικά απροστάτευτα και ενεργοβόρα. • Η Ελλάδα στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) έχει θέσει ως προτεραιότητα τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης στην τελική κατανάλωση ενέργειας κατά ποσοστό τουλάχιστον στο 38% μέχρι το έτος 2030. • Η ενεργειακή απόδοση αποτελεί στρατηγική προτεραιότητα για την Ενεργειακή Ένωση και η ΕΕ προάγει την αρχή της «προτεραιότητας στην ενεργειακή απόδοση». Το 2018, στο πλαίσιο της δέσμης μέτρων «Καθαρή ενέργεια για όλους τους Ευρωπαίους», καθορίστηκε νέος στόχος για μείωση της κατανάλωσης ενέργειας κατά τουλάχιστον 32,5% έως το 2030. • Τα αστικά κέντρα διαδραματίζουν βασικό ρόλο στην επίτευξη των στόχων της ΕΕ για το κλίμα και την ενέργεια. Στην Περιφέρεια χωροθετούνται τέσσερα μεγάλα αστικά κέντρα τα οποία χρήζουν παρεμβάσεων βελτίωσης της ενεργειακής τους αποδοτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη τα Σχέδια Διαχείρισης Βιώσιμης Ενέργειας. Μέσω του περιφερειακού Προγράμματος επιδιώκεται η ανάληψη δράσεων για: • τη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας των δημόσιων υποδομών και του κτιριακού αποθέματος του δημοσίου τομέα/ Τοπικής</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		Αυτοδιοίκησης στην Περιφέρεια, • τη μείωση της κατανάλωσης και της σπατάλης ενέργειας, • τη βελτίωση του ενεργειακού αποτυπώματος των αστικών κέντρων της Περιφέρειας με βάση τα Σχέδια Διαχείρισης Βιώσιμης Ενέργειας.
2. Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και καθ' οδόν προς μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας	RSO2.4. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα	Η Περιφέρεια επιδιώκει την ανάληψη δράσεων για την θωράκισή της στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, με βάση την Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή, τα Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας στις Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου του Υδατικού Διαμερίσματος Ηπείρου και το Σχέδιο δράσης για την πολιτική προστασία. Σημειώνεται ότι: • Στην Ήπειρο εντοπίζεται ένας σημαντικός αριθμός περιβαλλοντικά ευαίσθητων και προστατευόμενων περιοχών με υψηλή οικολογική και αισθητική αξία, που χρήζουν προστασίας έναντι της κλιματικής αλλαγής. • Η αύξηση της συχνότητας εκδήλωσης ακραίων καιρικών φαινομένων και καταστροφών, δασικές πυρκαγιές και άλλα φυσικά φαινόμενα (πχ. σεισμοί) τα τελευταία χρόνια ως αποτέλεσμα κυρίως της κλιματικής αλλαγής, αναδεικνύουν την ανάγκη ανάληψης μέτρων πρόληψης και αντιμετώπισης των επιπτώσεων των φαινομένων αυτών. Τα παραπάνω είναι στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας (Green Deal) για προσαρμογή στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, με στόχο η Ευρώπη να διατηρήσει το φυσικό περιβάλλον της και έως το 2050 να έχει γίνει μια κοινωνία ανθεκτική στην κλιματική αλλαγή.
2. Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και	RSO2.5. Προαγωγή της ασφαλούς πρόσβασης στο νερό, της βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων,	Μέσω του περιφερειακού Προγράμματος επιδιώκεται η ανάληψη δράσεων για την

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
καθ' οδόν προς μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας	συμπεριλαμβανομένης της ολοκληρωμένης διαχείρισης των υδάτων, και της ανθεκτικότητας των υδάτων	προστασία και ορθολογική διαχείριση των υδατικών συστημάτων της Περιφέρειας, βάσει της 1ης Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Ηπείρου, καθώς και η ανάληψη μέτρων για τον περαιτέρω εκσυγχρονισμό των δικτύων ύδρευσης, τον έλεγχο των διαρροών και την εξοικονόμηση νερού (λαμβάνοντας υπόψη το Εθνικό Επιχειρησιακό Σχέδιο για το Πόσιμο Νερό με περιφερειακό χαρακτήρα). Σημειώνεται ότι αν και η κατάσταση των υδατικών συστημάτων της Ηπείρου είναι ικανοποιητική, κατά τόπους εμφανίζονται ποσοτικά και ποιοτικά προβλήματα. Σύμφωνα με το Σχέδιο Διαχείρισης Υδάτων, από τα 106 επιφανειακά υδατικά συστήματα, τα 79 έχουν υψηλή ή καλή οικολογική κατάσταση, ενώ τα υπόλοιπα θα επιτύχουν τους στόχους της Οδηγίας Πλαίσιο για τα Ύδατα σταδιακά έως το 2027. Επίσης, σε ότι αφορά τον τομέα της διαχείρισης λυμάτων έχουν κατασκευασθεί και συνεχίζονται να κατασκευάζονται εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων όπως και δίκτυα αποχέτευσης που απαιτούνται για την κάλυψη των προτεραιοτήτων της Οδηγίας 91/271/ ΕΟΚ. Απαιτείται ωστόσο η ολοκλήρωση των σχετικών υποδομών στην Περιφέρεια για τη διαχείριση των υγρών αποβλήτων, όπως και δικτύων αποχέτευσης σύμφωνα και με το Εθνικό Επιχειρησιακό Σχέδιο Διαχείρισης Αστικών λυμάτων οικισμών Γ προτεραιότητας. Επιπλέον, βάσει του νέου Κανονισμού (ΕΕ) 2025/1914, θα δοθεί έμφαση σε επενδύσεις ενίσχυσης της ασφάλειας παροχής πόσιμου νερού μέσω υποδομών ανθεκτικών στις υπάρχουσες πιέσεις στην ποιότητα και την ποσότητα των υδάτων, καινοτόμων λύσεων

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		διαχείρισης του νερού, και επεξεργασίας λυμάτων με περιβαλλοντική και κοινωνική διάσταση, με στόχο την ανθεκτικότητα της Περιφέρειας μπροστά στις συνέπειες της κλιματικής αλλαγής (πλημμύρες, ξηρασία, κλπ.), την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής και της δημόσιας υγείας, και την αειφορία.
2. Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και καθ' οδόν προς μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας	RSO2.6. Προαγωγή της μετάβασης σε κυκλική οικονομία και σε αποδοτική ως προς τους πόρους οικονομία	Απαιτείται η ολοκλήρωση του περιφερειακού σχεδιασμού για τη διαχείριση στερεών αποβλήτων, σύμφωνα με τον αναθεωρημένο ΠΕΣΔΑ και λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές της κυκλικής οικονομίας. Στη διαχείριση αποβλήτων υπάρχει ανάγκη προσαρμογής στην στρατηγική της ΕΕ, καθώς στην Ελλάδα εξακολουθεί να εφαρμόζεται η υγειονομική ταφή (80% έναντι μ.ο. 24% στην ΕΕ), προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της ΕΕ για επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση. Μέσω του περιφερειακού Προγράμματος επιδιώκεται η κάλυψη της εκκρεμότητας για δημιουργία Πράσινων Σημείων σε Δήμους της Περιφέρειας (σημειώνεται ότι στο πλαίσιο της ΠΠ14-20 χρηματοδοτήθηκε η κατασκευή Πράσινου Σημείου του Δήμου Άρτας) και εν γένει η στήριξη μικρής κλίμακας τοπικών υποδομών σύμφωνα με τον ΠΕΣΔΑ και τα Τοπικά Σχέδια Διαχείρισης Απορριμμάτων.
2. Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και καθ' οδόν προς μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του	RSO2.8. Προώθηση της βιώσιμης, πολυτροπικής αστικής κινητικότητας, ως μέρος της μετάβασης σε οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα	Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναγνωρίζει τον ηγετικό ρόλο των πόλεων στη μετάβαση προς ενισχυμένη βιωσιμότητα και επιθυμεί να καταστούν 100 πόλεις κλιματικά ουδέτερες έως το 2030. Τα Σχέδια Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας βρίσκονται στο επίκεντρο της στρατηγικής για βιώσιμη και έξυπνη κινητικότητα. Στο πλαίσιο

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας		αυτό, κρίνεται αναγκαία η στήριξη της αστικής κινητικότητας στα αστικά κέντρα της Περιφέρειας με βάση τα ΣΒΑΚ. Οι παρεμβάσεις βιώσιμης, αειφόρου και πολυτροπικής αστικής κινητικότητας είναι δυνατό να συμπληρώσουν τη μετάβαση σε πλέον φιλικούς προς το περιβάλλον τρόπους μετακίνησης, προσβάσιμους προς όλους και να παρέχουν την αναγκαία στήριξη για φυσική, οικονομική και κοινωνική αναζωογόνηση υποβαθμισμένων κοινοτήτων εντός των αστικών περιοχών Τα παραπάνω είναι στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας (Green Deal), για μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 55 % έως το 2030.
2. Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και καθ' οδόν προς μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας	RSO2.11. Προώθηση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή και βιώσιμη στέγαση	Η ανάγκη για προσιτή στέγαση στην Ήπειρο επιβεβαιώνεται από επιμέρους δείκτες κοινωνικής και οικονομικής ευαλωτότητας του πληθυσμού, σε συνδυασμό με δημογραφικές πιέσεις. Παράλληλα, η Περιφέρεια καταγράφει υψηλά επίπεδα παλαιότητας κατοικιών και υψηλή ενεργειακή κατανάλωση λόγω κλιματικών συνθηκών, ενώ αντιμετωπίζει αυξημένα ποσοστά ενεργειακής φτώχειας και χαμηλή διείσδυση τεχνολογιών εξοικονόμησης ενέργειας, κυρίως λόγω οικονομικών εμποδίων, με σοβαρές περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Στο πλαίσιο του νέου Κανονισμού (ΕΕ) 2025/1914, η στρατηγική επιλογή για στήριξη της οικονομικά προσιτής και βιώσιμης στέγασης, μέσω του Ειδικού Στόχου RSO2.11, είναι απαραίτητη για την αντιμετώπιση της στεγαστικής κρίσης. Οι παρεμβάσεις αφορούν την ανακαίνιση παλαιών κατοικιών με ήπιες ενεργειακές παρεμβάσεις, την ανακαίνιση δημόσιων κτιρίων για τη διάθεσή τους σε

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>εργαζόμενους , ή/και την αύξηση του οικιστικού αποθέματος με την κατασκευή προσιτών, ενεργειακά ανεκτών και βιώσιμων κατοικιών. Επιπλέον, οι παρεμβάσεις στοχεύουν και στη στήριξη επιμέρους κοινωνικών ομάδων (όπως είναι οι φοιτητές, κλπ.), προκειμένου να διευκολυνθούν ως προς την πρόσβαση σε ποιοτική και οικονομικά προσιτή στέγαση. Οι παραπάνω επενδύσεις αποσκοπούν στην αύξηση του διαθέσιμου οικιστικού απόθεματος, στην αντιμετώπιση των τοπικών προκλήσεων και την προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε κατοικία με αποδεκτό ενεργειακό κόστος, στοιχείο κρίσιμο για τη διατήρηση του κοινωνικού ιστού, και την ανάπτυξη της περιοχής. Με τον τρόπο αυτό, επιτυγχάνεται η θωράκιση του πληθυσμού έναντι της κοινωνικής απομόνωσης και ενισχύεται η ελκυστικότητα της Περιφέρειας, συμβάλλοντας στη συνολική κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της περιοχής.</p>
3. Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη μέσω της ενίσχυσης της κινητικότητας	RSO3.1. Ανάπτυξη ανθεκτικού στην κλιματική αλλαγή, έξυπνου, ασφαλούς, βιώσιμου και διατροφικού ΔΕΔ-Μ	<p>Η Περιφέρεια λόγω της γεωμορφολογίας της αντιμετωπίζει προβλήματα κινητικότητας και οδικής συνδεσιμότητας που απαιτείται να επιλυθούν προκειμένου να αυξηθεί η ελκυστικότητά της ως προορισμός και η περαιτέρω ανάπτυξή της. Επιδίωξη είναι η ολοκλήρωση οδικών έργων του εκτεταμένου δικτύου ΔΕΔΜ εντός της Περιφέρειας, λαμβάνοντας υπόψη: • Την κομβική γεωγραφική θέση της Ηπείρου προς τα Βαλκάνια και τη Δυτική Ευρώπη, καθώς και τη διέλευση δύο σημαντικότερων αξόνων, της Εγνατίας και της Ιόνιας οδού, παράμετροι οι οποίοι αποτελούν σημαντικά αναπτυξιακά εφελκέρητρα. • Το γεγονός</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>ότι η αεροπορική σύνδεση με την Περιφέρεια είναι περιορισμένη, όπως και το ότι δεν υπάρχει σιδηροδρομικό δίκτυο, καθιστούν επιβεβλημένη την ολοκλήρωση των αναγκαίων οδικών υποδομών για την ανάπτυξη της περιοχής. Ο σχεδιασμός της Περιφέρειας έχει συνέργεια και συμπληρωματικότητα με το Στρατηγικό Πλαίσιο Επενδύσεων Μεταφορών (ΣΠΕΜ) και το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών (ΕΣΣΜ) / περιφερειακή διάσταση αυτού. Επισημαίνεται ότι τα θέματα συνδεσιμότητας θα λαμβάνουν υπόψη και την στρατηγική EUSAIR ως μέρος ενός ευρύτερου λειτουργικού χώρου.</p>
3. Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη μέσω της ενίσχυσης της κινητικότητας	RSO3.2. Ανάπτυξη και ενίσχυση βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης και διατροφικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, με καλύτερη πρόσβαση στο ΔΕΔ-Μ και διασυνοριακή κινητικότητα	<p>Μέσω του περιφερειακού Προγράμματος κρίνεται αναγκαία η ολοκλήρωση των οδικών συνδέσεων ενδοπεριφερειακής σημασίας, αλλά και η στήριξη δράσεων για την οδική ασφάλεια, λαμβάνοντας υπόψη:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τα σημαντικά αστικά, εμπορικά/οικονομικά κέντρα και τις περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και τουριστικού ενδιαφέροντος που διαθέτει η Περιφέρεια, στα οποία θα πρέπει να διασφαλίζεται η απρόσκοπτη πρόσβαση και κινητικότητα. • Το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο για την Οδική Ασφάλεια 2021-2030 για την ενίσχυση της ασφάλειας στις οδικές μεταφορές στην Ήπειρο. Ο σχεδιασμός της Περιφέρειας έχει συνέργεια και συμπληρωματικότητα με το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών και την περιφερειακή διάσταση αυτού, με το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Οδικής Ασφάλειας, καθώς και με την στρατηγική EUSAIR.

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	RSO4.2. Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης χωρίς αποκλεισμούς μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών, συμπεριλαμβανομένων της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας της εξ αποστάσεως και της διαδικτυακής εκπαίδευσης και κατάρτισης	Στην Περιφέρεια ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός έχει συγκριτικά χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο (πρωτοβάθμια και κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση) και ανέρχεται στο 23,2% έναντι 19,3% της χώρας και 17,4% της ΕΕ27. Η δημιουργία υποδομών εκπαίδευσης, επαγγελματικής κατάρτισης και δια βίου μάθησης αναμένεται να αυξήσει την πρόσβαση του πληθυσμού της Περιφέρειας Ηπείρου σε σχετικές υπηρεσίες. Παράλληλα, η Παιδεία καλείται να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις ενός ταχέως εξελισσόμενου και τεχνολογικά μεταβαλλόμενου παγκοσμιοποιημένου περιβάλλοντος. Στο πλαίσιο αυτό, λαμβάνοντας υπόψη τις προτεραιότητες για την εκπαιδευτική πολιτική στην Α/θμια, Β/θμια, Γ/θμια εκπαίδευση την ΠΠ 21 –27, καθώς και τις ανάγκες σε περιφερειακό επίπεδο, μέσω του ΠεΠ θα υποστηριχθεί: • Η αναβάθμιση της ποιότητας στην αβθμια & βθμια εκπαίδευση, μέσω της διαμόρφωσης συγχρόνων εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων, εμπλουτισμού του τεχνολογικού & εκπαιδευτικού εξοπλισμού (συμπεριλαμβανομένου του εξοπλισμού για ΑμεΑ). • Η βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών για μαθητές/τριες ΑμεΑ σε σχολικές μονάδες. • Η εφαρμογή της υποχρεωτικής προσχολικής εκπαίδευσης 4-6 ετών (νηπιαγωγεία), μέσω κατάλληλων κτιριακών εκπαιδευτικών δομών. Σημειώνεται ότι η καθολική συμμετοχή των παιδιών άνω των 4 ετών στα νηπιαγωγεία αποτελεί μέτρο για την άμβλυνση των ανισοτήτων (ιδιαίτερα για προνήπια/νήπια προερχόμενα από

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		ευάλωτες κοινωνικά ομάδες και χαμηλό κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο). • Η διασφάλιση της φυσικής προσβασιμότητας των ΑμεΑ στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΑΕΙ). • Η επέκταση των κτιριακών εγκαταστάσεων, καθώς και η αναβάθμιση του εξοπλισμού στα ΑΕΙ (συμπεριλαμβανομένου και του εξοπλισμού για ΑμεΑ) για την κάλυψη εκπαιδευτικών αναγκών. Επίσης, μέσω του περιφερειακού Προγράμματος μέριμνα θα δοθεί και στην ενίσχυση των υποδομών παιδικής φροντίδας λαμβάνοντας υπόψη και τις κατευθύνσεις της Πρωτοβουλίας «Εγγύηση για το παιδί» καθώς και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Εγγύηση για τα Παιδιά.
4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	RSO4.5. Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης, και προώθηση της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα που βασίζεται σε επίπεδο οικογένειας και τοπικής κοινότητας	Η ανάπτυξη υποδομών υγειονομικής περίθαλψης είναι ιδιαίτερα επιβεβλημένη για μια σειρά λόγους που συνδέονται με την γεωμορφολογία και την κοινωνική κατάσταση της Περιφέρειας. Το 7,8% (Eurostat 2019β) του πληθυσμού της Ηπείρου δεν έχει πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας, γεγονός που αποτελεί σημαντικό πρόβλημα όπως επίσης πρόβλημα αποτελούν οι ενδοπεριφερειακές ανισότητες πρόσβασης στις υπηρεσίες υγείας, είτε λόγω κοινωνικοοικονομικών, είτε λόγω γεωγραφικών χαρακτηριστικών (όπως πχ η ύπαρξη σημαντικού αριθμού ορεινών και απομακρυσμένων περιοχών με μειωμένη πρόσβαση των κατοίκων τους σε υπηρεσίες υγείας). Οι ανεκπλήρωτες ανάγκες υγείας (λόγω κόστους, απόστασης ταξιδιού ή χρόνου αναμονής) στην Ήπειρο το 2020 ανέρχονταν σε 6,2%, έναντι 1,9% στην ΕΕ27 (Eurostat). Οι υποδομές υγείας/πρωτοβάθμιας περίθαλψης είναι εκτός των άλλων απαραίτητες καθώς η γήρανση αποτελεί

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>ένα σημαντικό ζήτημα στην Ήπειρο, δεδομένου ότι το ποσοστό άνω των 70 ετών (18,1%) είναι το υψηλότερο στην Ελλάδα και σχεδόν 1,4 φορές πάνω από τα επίπεδα της ΕΕ. Επιπλέον, έμφαση πρέπει να δοθεί στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας (νόσος covid19). Η υγειονομική κρίση ανέδειξε την προστασία της δημόσιας υγείας ως θεμέλιο της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής. Οι δομές του Εθνικού Συστήματος Υγείας της Περιφέρειας, παρά την ικανοποιητική ενίσχυσή τους στο πλαίσιο της ΠΠ14-20, συνεχίζουν να καταγράφουν ελλείψεις και ανάγκες. Λαμβάνοντας υπόψη την στρατηγική του Υπ. Υγείας για την ΠΠ21-27, καθώς και τις ανάγκες σε περιφερειακό επίπεδο, μέσω του ΠεΠ θα υποστηριχθεί:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η κάλυψη αναγκών σε επίπεδο υποδομών υγείας και εξοπλισμού, με έμφαση στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας. • Η εξάλειψη γεωγραφικών και άλλων εμποδίων στην πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας (με έμφαση στην ΠΦΥ) για τους κατοίκους απομακρυσμένων περιοχών και ευπαθείς κοινωνικά ομάδες, μέσω κινητών μονάδων/ κινητού εξοπλισμού υγείας. • Η κάλυψη αναγκών σε επίπεδο υποδομών φροντίδας/ μακροχρόνιας φροντίδας για τις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού (όπως ΑμεΑ, άτομα με σοβαρές ασθένειες, παιδιά). Σημειώνεται ότι λαμβάνεται υπόψη το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη Δημόσια Υγεία 2021-2025 & η στρατηγική του Υπ. Υγείας για την ΠΠ21-27), ενώ οι δράσεις συμβάλλουν και σε λοιπές Εθνικές Στρατηγικές όπως η Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και Εθνική Στρατηγική για την Αποϊδρυματοποίηση.

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	RSO4.6. Ενίσχυση του ρόλου του πολιτισμού και του βιώσιμου τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη και την κοινωνική καινοτομία	Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της Περιφέρειας (φυσικό περιβάλλον, πολιτιστική κληρονομιά, αρχαιολογικοί χώροι κλπ.) μπορούν να προσφέρουν δυνατότητες οικονομικής ανάπτυξης, οι οποίες θα ενισχύσουν ταυτόχρονα και την κοινωνική συνοχή. Έχει επιβεβαιωθεί πως ο τουρισμός και ο πολιτισμός, συμβάλλουν σημαντικά προς αυτήν την κατεύθυνση. Με βάση τα ανωτέρω, μέσω του περιφερειακού Προγράμματος θα στηριχθεί η αξιοποίηση του πολιτιστικού αποθέματος αλλά και του φυσικού περιβάλλοντος της Ηπείρου για την τουριστική ανάπτυξη, την στήριξη της τοπική οικονομίας και την ενίσχυση του κοινωνικού ιστού. Οι παρεμβάσεις που θα στηριχθούν εντάσσονται στο πλαίσιο του ευρύτερου στρατηγικού σχεδιασμού για την ανάπτυξη του τουρισμού στην περιοχή, μέσω της εφαρμογής στρατηγικών ΟΧΕ (ΣΠ5) αλλά και της περιφερειακής διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, στο πλαίσιο της οποίας γίνεται προσπάθεια από την Περιφέρεια να συνδέσει το τουριστικό της προϊόν με δύο σημαντικούς υποτομείς, τον εναλλακτικό τουρισμό και τον πολιτισμό.
4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	ESO4.1. Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικά αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας.	Η ΕΕ έχει θέσει ως στόχο ότι το 78% των ατόμων ηλικίας 20 έως 64 ετών έως το 2030 θα πρέπει να εργάζονται. Στην Ήπειρο το ποσοστό απασχόλησης της ηλικιακής ομάδας 20-64 ετών ανέρχεται στο 60,8% (2019, Eurostat), επίπεδο χαμηλότερο του μ.ο. της χώρας αλλά και της ΕΕ27 (61,2% και 73%, αντίστοιχα). Η ύφεση που ακολουθεί την υγειονομική κρίση (covid-19) αναμένεται να αυξήσει τις ενδοπεριφερειακές ανισότητες που διαπιστώνονται στην Ήπειρο και

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>να επιφέρει αρνητικές επιπτώσεις στο κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον. Σημειώνεται ότι επλήγησαν τομείς της περιφερειακής οικονομίας με σημαντική δυναμική (τουρισμός, εστίαση, κλπ.). Μέσω του περιφερειακού Προγράμματος θα αναληφθούν δράσεις για την βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση των ανέργων της Περιφέρειας, καθώς και τη στήριξη της επιχειρηματικότητας, όπως και της έναρξης επαγγελματικής δραστηριότητας. Επίσης, κατά την ΠΠ14-20 υπήρξε περιορισμένη αξιοποίηση των δυνατοτήτων της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας στην Περιφέρεια (μόλις τον Δεκέμβριο 2021 εντάχθηκαν στο ΠΕΠ Ηπείρου 14-20 για τη χρηματοδότηση 14 φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας). Για την ΠΠ21-27 αποτελεί βασική προτεραιότητα του Περιφερειακού Προγράμματος η στήριξη της κοινωνικής επιχειρηματικότητας, λαμβάνοντας υπόψη και το Σχέδιο Δράσης της ΕΕ για την κοινωνική οικονομία. Επίσης, ο εν λόγω ΕΣ θα συμβάλλει και στις κάτωθι στρατηγικές: • Στις ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις του ΣΠ 5, καθώς κρίνεται αναγκαία η ενσωμάτωση ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης(συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης) προκειμένου να ενισχυθεί ο αντίκτυπος των παρεμβάσεων στον πληθυσμό των περιοχών που καλύπτονται από τις εν λόγω χωρικές στρατηγικές. • Στην περιφερειακή διάσταση της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης για την στήριξη της επιχειρηματικότητας αλλά και της απασχόλησης (συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης) ειδικά των ατόμων με υψηλά προσόντα. Τέλος,</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		κρίσιμης σημασίας για την Περιφέρεια θεωρείται ο έγκαιρος εντοπισμός τάσεων και αναγκών σε δεξιότητες στην αγορά εργασίας.
4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	ESO4.6. Προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως τη γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και την εκπαίδευση και επιμόρφωση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους και της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρίες	Ο Πυλώνας Ευρωπαϊκών Δικαιωμάτων προβλέπει το δικαίωμα στην εκπαίδευση και κατάρτιση σε όλη τη διάρκεια του βίου ενός ατόμου. Οι ειδικές ανάγκες των ατόμων με αναπηρίες ή των ατόμων από μειονεκτούντα περιβάλλοντα θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η πρόσβασή τους σε ισότιμη βάση. Στη χώρα η συμπεριληπτική εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες υστερεί σημαντικά (Παρατηρητήριο Θεμάτων Αναπηρίας Ε.Σ.Α.με.Α). Σε ότι αφορά τον μαθητικό πληθυσμό, το ποσοστό μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στο σύνολο του μαθητικού πληθυσμού της Περιφέρειας ανέρχεται σε 5% (σχολικό έτος 2019/2020). Η πλειονότητα αυτών, φοιτά σε σχολικές μονάδες γενικής εκπαίδευσης. (Παρατηρητήριο Θεμάτων Αναπηρίας Ε.Σ.Α.με.Α). Μέσω του Περιφερειακού Προγράμματος έμφαση θα δοθεί: <ul style="list-style-type: none"> • Στην ένταξη, συμπερίληψη και ισότιμη πρόσβαση στην εκπαίδευση μαθητών με αναπηρία ή και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στα σχολεία γενικής αγωγής της Προσχολικής, Α/βάθμιας και Β/βάθμιας Εκπαίδευσης • Στην υποστήριξη παιδιών από μειονεκτούντα περιβάλλοντα, για ίσες ευκαιρίες πρόσβασης στην εκπαίδευση. Οι ανωτέρω παρεμβάσεις λαμβάνουν υπόψη την στρατηγική και τις προτεραιότητες του Υπ.Παιδείας για την εκπαίδευση στο πλαίσιο της ΠΠ21-27, τις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		Εγγύησης για το Παιδί, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Εγγύηση για τα Παιδιά, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των ΑμεΑ, καθώς και τις αρχές για τα άτομα με αναπηρία του Ευρωπαϊκού Πυλώνα, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης για τα άτομα με αναπηρία.
4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	ESO4.8. Προαγωγή της ενεργητικής ένταξης για προώθηση των ίσων ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της ενεργού συμμετοχής, καθώς και βελτίωση της απασχολησιμότητας, ειδικότερα των μειονεκτουσών ομάδων	Η Ήπειρος αντιμετωπίζει το πρόβλημα της πληθυσμιακής γήρανσης (σύμφωνα με στοιχεία ΟΟΣΑ έχει το υψηλότερο ποσοστό ατόμων άνω των 70 ετών στην Ελλάδα). Επίσης, αντιμετωπίζει σοβαρές προκλήσεις σε ότι αφορά τα Άτομα με Αναπηρία τα οποία σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τα δικαιώματα των ΑμεΑ 2021-2030, διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού (28,4%), σε σχέση με τα άτομα χωρίς αναπηρία. Επίσης, το 25% του πληθυσμού της Περιφέρειας, ηλικίας 16 ετών και άνω, αντιμετωπίζει περιορισμούς ή δυσκολίες στις καθημερινές δραστηριότητες λόγω μακροχρόνιου προβλήματος υγείας (στοιχεία Ε.Σ.Α.με.Α, 2019). Μέσω του Περιφερειακού Προγράμματος επιδιώκεται: • Η στήριξη των μειονεκτουσών ομάδων (όπως ηλικιωμένοι, ΑμεΑ) για τη διασφάλιση ίσων ευκαιριών και την ενεργό συμμετοχή τους στην κοινωνία. • Η στήριξη των φοιτητών με αναπηρία ή/ και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες για τη διασφάλιση ίσων ευκαιριών πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Στο πλαίσιο αυτό λαμβάνονται υπόψη η Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη (ΕΣΚΕ) 2021-2027, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα δικαιώματα των ΑμεΑ, και η Πράσινη Βίβλος σε ότι αφορά την υγιή και ενεργό γήρανση.

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	ESO4.9. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης υπηκόων τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών	Η εφαρμογή πολύπλευρων ολοκληρωμένων δράσεων για την ενίσχυση της ένταξης των ιδιαίτερα ευάλωτων και κοινωνικά αποκλεισμένων ομάδων είναι αναγκαία για την επίτευξη της κοινωνικής συνοχής. Απαιτείται ενίσχυση των προσπάθειών για την κοινωνική ένταξη μεταναστών. Οι Υπήκοοι Τρίτων Χωρών επίσης ως προς το επίπεδο διαβίωσης, βρίσκονται σε ιδιαίτερα δυσμενή θέση. Το 2017 σχεδόν ένας στους δύο μετανάστες (43,1%) των γεννημένων σε τρίτες χώρες αντιμετώπιζε κίνδυνο φτώχειας, έναντι 17,4% για τους γηγενείς Έλληνες, ποσοστό πολύ υψηλότερο από τον μέσο όρο της ΕΕ28 για τους γεννημένους σε τρίτες χώρες (30,8%). Οι δράσεις που θα αναληφθούν στο πλαίσιο του Περιφερειακού Προγράμματος θα συμβάλλουν στην ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης, την προώθηση της ισότητας και την αρχή της μη διάκρισης λαμβάνοντας υπόψη την Εθνική και Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη 2021-2027, καθώς και την Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης Προσφύγων/Μεταναστών.
4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	ESO4.10. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά	Σύμφωνα με την έρευνα EU MIDIS II (2016), σε επίπεδο χώρας, διαπιστώνεται ότι είναι ιδιαίτερα τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Ρομά στην πρόσβαση στην εργασία, ως αποτέλεσμα της ύφεσης των παραδοσιακών τους επαγγελματιών, της έλλειψης εκπαιδευτικών ή επαγγελματικών δεξιοτήτων, των διακρίσεων και των εμποδίων στην εύρεση εργασίας. Τα προβλήματα αυτά οδηγούν στην αποκοπή των Ρομά από την τυπική αγορά εργασίας, εγκλωβίζοντάς τους σε χαμηλό οικονομικό επίπεδο, σε εργασίες εποχιακού

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>χαρακτήρα, χαμηλής ειδίκευσης και χαμηλών αμοιβών χωρίς βιώσιμες οικονομικά προοπτικές. Επίσης, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω (RSO4.3), σημαντικά προβλήματα αντιμετωπίζει η εν λόγω ομάδα και στο θέμα της στέγασης και εν γένει των συνθηκών διαβίωσης. Στην Περιφέρεια Ηπείρου η συμμετοχή των Ρομά στον συνολικό πληθυσμό αξιολογείται ως μικρή (περί τα 1.500 άτομα σύμφωνα με στοιχεία 2017/ Υπουργείο Εργασίας). Ωστόσο κρίνεται αναγκαία η ανάληψη μέτρων για την κοινωνικοοικονομική ένταξη της εν λόγω ομάδας του πληθυσμού. Στο πλαίσιο αυτό απαιτούνται στοχευμένες παρεμβάσεις στην Περιφέρεια για τους Ρομά οι οποίες σχετίζονται:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Με ενεργητικές πολιτικές για την ένταξη στην αγορά εργασίας • Με τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και τη στέγαση οικογενειών Ρομά. Οι δράσεις που προβλέπεται να υλοποιηθούν λαμβάνουν υπόψη την Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά 2021-2030.
4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	ESO4.11. Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και φροντίδα με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ειδική έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες· βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής	<p>Η εφαρμογή πολύπλευρων δράσεων για την ενίσχυση της ένταξης των ευάλωτων ομάδων είναι αναγκαία για την επίτευξη της κοινωνικής συνοχής. Το 7,8% του πληθυσμού της Ηπείρου δεν έχει πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας, ενώ το 31,3% του πληθυσμού κινδυνεύει από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό (ΟΟΣΑ). Σύμφωνα με στοιχεία του Προγράμματος «Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα», οι ωφελούμενοι στην Ήπειρο ανήλθαν σε 12.666 (31/12/21), ενώ το ποσοστό των παιδιών στην Περιφέρεια που βρίσκεται σε κίνδυνο φτώχειας ανέρχεται σε 19,4% (2020, ΕΛΣΤΑΤ). Η Ήπειρος αντιμετωπίζει το πρόβλημα της πληθυσμιακής γήρανσης (σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
	περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης.	<p>έχει το υψηλότερο ποσοστό σε επίπεδο χώρας). Το 25% του πληθυσμού ηλικίας 16 ετών και άνω, αντιμετωπίζει περιορισμούς ή δυσκολίες στις καθημερινές δραστηριότητες λόγω μακροχρόνιου προβλήματος υγείας (Ε.Σ.Α.με.Α, 2019). Οι ανεκπλήρωτες ανάγκες υγείας στην Ήπειρο το 2020 ανέρχονταν σε 6,2% (Eurostat). Σε ότι αφορά την μακροχρόνια φροντίδα, στην Περιφέρεια λειτουργούν 7 δημόσιες κλειστές δομές με 149 ωφελούμενους, 4 δομές κλειστού τύπου για παιδιά με 132 ωφελούμενους (παιδιά) και 6 Μονάδες Φροντίδας Ηλικιωμένων με 324 ωφελούμενους. Επίσης από το Πρόγραμμα ΒοΣ, το 2020 επωφελήθηκαν 24.546 άτομα για νοσηλευτική φροντίδα, ατομική κοινωνική στήριξη κλπ. Την ΠΠ14-20 αναπτύχθηκε στην Ήπειρο ένα διευρυμένο δίκτυο κοινωνικών δομών για την αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, ενώ στηρίχθηκαν δράσεις για την ισότιμη πρόσβαση των ευπαθών ομάδων σε κοινωνικές υπηρεσίες και υπηρεσίες υγείας & φροντίδας. Παρότι η κατάσταση στον τομέα της κοινωνικής πρόνοιας και υγείας είναι βελτιωμένη σε σχέση με την πρώτη περίοδο της οικονομικής κρίσης, με σημαντική συμβολή του ΕΚΤ, οι δυσμενείς κοινωνικοί δείκτες επιμένουν. Για την ΠΠ21-27 προτεραιότητα αποτελεί η ενίσχυση του δικτύου κοινωνικών δομών και η διασφάλιση της πρόσβασης των ευπαθών ομάδων σε κοινωνικές υπηρεσίες, σε υπηρεσίες φροντίδας (με έμφαση στην αποϊδρυματοποίηση), υγειονομικής περίθαλψης και κοινωνικής προστασίας. Επίσης, έμφαση θα δοθεί και στην στήριξη ευάλωτων παιδιών για την ένταξή τους στην προσχολική φροντίδα, καθώς και σε υπηρεσίες δημιουργικής</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		απασχόλησης. Λαμβάνονται υπόψη η ΕΣΚΕ 21-27, η στρατηγική Υπ. Υγείας ΠΠ21-27, η Εθνική Στρατηγική Αποϊδρυματοποίησης και οι κατευθύνσεις της Πρωτοβουλίας «Εγγύηση για το παιδί».
4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	ESO4.12. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των ατόρων και των παιδιών	Σε επίπεδο ΕΕ έχει τεθεί ο στόχος έως το 2030, ο αριθμός των ατόμων που διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού πρέπει να μειωθεί κατά τουλάχιστον 15 εκατομμύρια. Η συνέχιση της προσπάθειας για την αντιμετώπιση της Φτώχειας και του Κοινωνικού Αποκλεισμού αποτελεί μάχη πρώτης γραμμής για την Περιφέρεια. Η επίδοση της Ηπείρου με βάση ευρήματα για τους δείκτες ευημερίας του ΟΟΣΑ (2019γ) καταδεικνύει επίσης ότι υπάρχει σημαντικό κενό που πρέπει να καλυφθεί ως προς την αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού που ανέρχεται σε υψηλό επίπεδο (31,3%). Επιπρόσθετα, η οικονομική κρίση επηρέασε άμεσα τις Περιφέρειες της χώρας, ενώ η ύφεση που ακολουθεί την υγειονομική κρίση (Covid – 19) έχει επιφέρει σοβαρές αρνητικές επιπτώσεις στο οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον της Χώρας και κατ' επέκταση στις φτωχότερες περιφέρειες οι οποίες απαιτείται να εφαρμόσουν δράσεις αντιμετώπισης και αναχαίτισης της φτώχειας. Επίσης, ένα σημαντικό κοινωνικό πρόβλημα που πρέπει να αντιμετωπιστεί είναι αυτό της παιδικής φτώχειας. Σύμφωνα με την «Εις βάθος ανάλυση της παιδικής φτώχειας στην Ελλάδα» (UNICEF, 2021), το 2020 στην Ελλάδα το ένα τρίτο των παιδιών (31,5% ή 531.000) βρισκόταν σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού (δείκτης AROPE), τιμή

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>υψηλότερη του ευρωπαϊκού μέσου όρου (24,2%, 2020). Ο κίνδυνος φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού είναι υψηλότερος μεταξύ παιδιών ηλικίας 12-17 ετών (34,9% το 2020 ή 226.000), σε σύγκριση με ποσοστό 30,6% (ή 185.000) των παιδιών ηλικίας 6-11 ετών και 26,2% (ή 120.000) παιδιών ηλικίας κάτω των 6 ετών. Επίσης, τα παιδιά σε μονογονεϊκές οικογένειες ή σε πολυμελή νοικοκυριά, αντιμετωπίζουν μεγαλύτερο κίνδυνο φτώχειας και στερήσεων. Στην Ήπειρο, το 19,4% των παιδιών βρίσκεται σε κίνδυνο φτώχειας (2020, ΕΛΣΤΑΤ). Σημειώνεται ότι η φροντίδα και υποστήριξη των παιδιών αποτελεί βασική αρχή του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων. Η ανάληψη δράσεων για την αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού αποτελεί προτεραιότητα για το Περιφερειακό Πρόγραμμα, λαμβάνοντας υπόψη την Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης 21-27 και τον αντίστοιχο περιφερειακό σχεδιασμό. Επίσης θα ληφθούν υπόψη οι κατευθύνσεις της Πρωτοβουλίας «Ευρωπαϊκή Εγγύηση για το παιδί» (European Child Guarantee) καθώς και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Εγγύηση για τα Παιδιά.</p>
5. Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης όλων των εδαφικών τύπων και τοπικών πρωτοβουλιών	RSO5.1. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές	<p>Η Ήπειρος αποτελεί μια από τις Περιφέρειες με το χαμηλότερο κατά κεφαλήν ΑΕΠ, αντιμετωπίζει υψηλό ποσοστό ανεργίας, ο πληθυσμός της μειώνεται, ενώ το πρόβλημα της γήρανσης του πληθυσμού αυξάνεται. Επίσης, λόγω της γεωμορφολογίας και της ύπαρξης ορεινών και απομακρυσμένων περιοχών, εμφανίζει δια- και ενδοπεριφερειακές ανισότητες σε ό,τι αφορά τη δυνατότητα πρόσβασης του πληθυσμού στα αστικά κέντρα καθώς και σε υπηρεσίες.</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		Προκειμένου η Ήπειρος να διασφαλίσει την χωρική συνοχή, είναι αναγκαία η εφαρμογή ολοκληρωμένων τοποκεντρικών πολιτικών στα αστικά της κέντρα, όπου επιδιώκεται η κοινωνική, οικονομική και περιβαλλοντική ανάπτυξή τους προκειμένου να ενισχύσουν την ελκυστικότητά τους και να αναδείξουν την ταυτότητά τους.
5. Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης όλων των εδαφικών τύπων και τοπικών πρωτοβουλιών	RSO5.2. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών	Χωροταξικά ο πληθυσμός της Περιφέρειας που ζει σε πόλεις είναι χαμηλός (50,2%) και πολύ κάτω από τον εθνικό μέσο όρο (66%) γεγονός που αποτελεί ταυτόχρονα πλεονέκτημα και μειονέκτημα με βάση και άλλα χαρακτηριστικά, όπως υψηλός δείκτης γήρανσης (ΟΟΣΑ 2020). Η δημογραφική κατάσταση χαρακτηρίζεται σημαντικά δυσμενέστερη από αυτή της χώρας, ενώ ο δείκτης εξάρτησης της Περιφέρειας το 2019 είναι ο υψηλότερος μεταξύ των Περιφερειών της χώρας (Eurostat 2020). Η ύφεση που ακολούθησε την υγειονομική κρίση (covid-19) αναμένεται να αυξήσει τις ενδοπεριφερειακές ανισότητες που διαπιστώνονται στην Ήπειρο λόγω της γεωμορφολογίας της και να επιφέρει αρνητικές επιπτώσεις στο κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον, ορεινών, αγροτικών και παράκτιων περιοχών της. Ωστόσο η γεωγραφική της θέση, αλλά και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της (φυσικό περιβάλλον, πολιτιστική κληρονομιά και αξιόλογοι αρχαιολογικοί χώροι, παραγωγή αξιόλογων προϊόντων του φυτικού και ζωικού κεφαλαίου) μπορούν να προσφέρουν δυνατότητες ανάπτυξης αλλά και διαφοροποίησης των τοπικών οικονομιών με βάση και τα τοπικά πλεονεκτήματα (τουρισμός, πολιτισμός, πρωτογενής τομέας), στο πλαίσιο ενός ολοκληρωμένου σχεδιασμού. Με

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε περιοχής της Ηπείρου, υπάρχει δυνατότητα διαφοροποίησης των τοπικών οικονομιών με βάση και τα τοπικά πλεονεκτήματα (Τουρισμός, Πολιτισμός, Πρωτογενής Τομέας).

* Ειδικές προτεραιότητες σύμφωνα με τον κανονισμό ΕΚΤ+

2. Προτεραιότητες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 2 και άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο γ) του ΚΚΔ

2.1. Προτεραιότητες εκτός της τεχνικής βοήθειας

2.1.1. Προτεραιότητα: 1. Ενίσχυση της περιφερειακής οικονομίας μέσω της αξιοποίησης της έρευνας και της καινοτομίας

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.1. Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 1.i.1: Εκσυγχρονισμός/ αναβάθμιση/ δημιουργία ερευνητικών υποδομών δημόσιων ερευνητικών κέντρων και πανεπιστημιακών εργαστηρίων έρευνας & ανάπτυξης

Ο συγκεκριμένος τύπος δράσης αποσκοπεί στην ενίσχυση του περιφερειακού συστήματος έρευνας και καινοτομίας και τη βελτίωση της θέσης της Ηπείρου σε σχέση με τους εθνικούς και ευρωπαϊκούς στόχους.

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου τύπου δράσης θα χρηματοδοτηθούν τοπικού χαρακτήρα ερευνητικές υποδομές που δεν συμπεριλαμβάνονται στο σχετικό Πολυετές Σχέδιο και των οποίων η ανάγκη ενίσχυσης προκύπτει από την εφαρμογή της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης σε περιφερειακό επίπεδο.

Οι ερευνητικές υποδομές θα αφορούν τους τομείς προτεραιότητας της περιφερειακής διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης. Οι Τομείς αυτοί συνάδουν απόλυτα με τους αντίστοιχους της νέας Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, όπως περιγράφονται στο σχετικό παράρτημα αυτής και είναι:

- Υλικά - Κατασκευές και Βιομηχανία
- Τουρισμός - Πολιτισμός - Δημιουργικές Βιομηχανίες
- Αγροδιατροφική Αλυσίδα
- Περιβάλλον - Κυκλική Οικονομία
- Βιοεπιστήμες - Υγεία και Φάρμακα
- Αειφόρος Ενέργεια
- Ψηφιακές Τεχνολογίες

Προτεραιότητα θα δοθεί στη δημιουργία των ερευνητικών κέντρων και ενίσχυση ερευνητικών τομέων που θα προκύψουν από τη διαδικασία της επιχειρηματικής ανακάλυψης την ΠΠ 21-27. Σημειώνεται ότι το Κέντρο Στήριξης Εξατομικευμένης Ιατρικής & Μοριακής Ιατρικής Ακριβείας που προέκυψε από την διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης την ΠΠ 2014-2020,, χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Ήπειρος 21-27.

Περιλαμβάνονται ενδεικτικά οι δράσεις:

- Ενίσχυση της ικανότητας ερευνητικών φορέων με την δημιουργία νέων ερευνητικών κέντρων (κτιριακά, εξοπλισμός, λειτουργικές δαπάνες)
- Ολοκλήρωση αναγκών σε εργαστηριακό εξοπλισμό ερευνητικών φορέων της Περιφέρειας
- Ενίσχυση ανοιχτών ερευνητικών υποδομών τοπικού χαρακτήρα, με έμφαση στα οφέλη για την βελτίωση των τοπικών προϊόντων και την ενιαία υγεία και δημιουργία πλατφόρμας λειτουργίας/χρήσης των υποδομών, ενημέρωσης επιχειρηματικής κοινότητας, ενημέρωσης των επιχειρήσεων

Σημειώνεται ότι για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών των νέων ερευνητικών κέντρων και των ανοιχτών ερευνητικών υποδομών (έως 3 έτη) προβλέπεται να γίνει χρήση του άρθρου 25 του Καν 1060/21: «Το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+ μπορούν να χρηματοδοτούν, με συμπληρωματικό τρόπο και με την επιφύλαξη ορίου 15% της στήριξης από τα εν λόγω Ταμεία για κάθε προτεραιότητα ενός προγράμματος, το σύνολο ή μέρος μιας πράξης της οποίας οι δαπάνες είναι επιλέξιμες για στήριξη από το άλλο Ταμείο βάσει των κανόνων επιλεξιμότητας που ισχύουν για το εν λόγω Ταμείο, υπό την προϋπόθεση ότι αυτού του είδους οι δαπάνες είναι απαραίτητες για την υλοποίηση».

Τύπος Δράσης 1.i.2: Μηχανισμός υποστήριξης οικοσυστήματος Έρευνας και Καινοτομίας στην Περιφέρεια Ηπείρου

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου τύπου δράσης περιλαμβάνεται η σύσταση και λειτουργία ενός μηχανισμού υποστήριξης της Έρευνας και Καινοτομίας στην Περιφέρεια Ηπείρου. Ο μηχανισμός θα υποβοηθά το Φορέα Παρακολούθησης Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης Περιφέρειας Ηπείρου και το ΠΣΕΚ και θα στοχεύει:

- α) στην υποβοήθηση της Περιφέρειας Ηπείρου για την υλοποίηση της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας,
- β) στην καταγραφή και γενικότερη παρακολούθηση των επιδόσεων της Περιφέρειας Ηπείρου στους τομείς της έρευνας και καινοτομίας με σκοπό την εφαρμογή σχεδιαζόμενων επιμέρους πολιτικών για την ανάδειξη του καινοτομικού χαρακτήρα και τη διαφοροποίηση της Περιφέρειας Ηπείρου,
- γ) στη δημιουργία βάσης δεδομένων, στην οποία θα αποτυπώνονται όλα τα στοιχεία που συνδέονται και επηρεάζουν την επιχειρηματικότητα, την έρευνα και την καινοτομία στην περιφέρεια,
- γ) στην οργάνωση, υλοποίηση και παρακολούθηση της Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (ΔΕΑ) στο πλαίσιο της περιφερειακής διάστασης της ΕΣΕΕ,
- δ) στο συντονισμό και την ενδυνάμωση όλων των φορέων του οικοσυστήματος καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της Περιφέρειας Ηπείρου,
- ε) στη διαμεσολάβηση μεταξύ της ακαδημαϊκής/ ερευνητικής κοινότητας και των επιχειρήσεων σε τοπικό και υπερτοπικό επίπεδο με σκοπό την αύξηση των συμφωνιών μεταφοράς τεχνολογίας, τη συστηματική ανταλλαγή γνώσης και τη χρήση των αποτελεσμάτων των μελετών και των ερευνών που θα υλοποιηθούν,
- στ) στη σύνταξη ετήσιων εκθέσεων παρακολούθησης της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Ηπείρου.

Σύστημα Διακυβέρνησης Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης της νέας περιόδου 2021-2027.

Το σύστημα διακυβέρνησης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΣΕΕ) προβλέπεται να αποτελείται από τρία επίπεδα:

- Το Συμβούλιο Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης,
- Τη Μονάδα Προγραμματισμού, Συντονισμού και Παρακολούθησης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης – MON-ΕΣΕΕ και τον Μηχανισμό Επιχειρηματικής Ανακάλυψης.
- Τους φορείς διαχείρισης και υλοποίησης των επιμέρους δράσεων και έργων.

Οι Περιφέρειες εκπροσωπούνται στο Συμβούλιο Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης μέσω της ΕΝΠΕ (πρώτο επίπεδο). Επίσης συμμετέχουν στο δεύτερο επίπεδο διακυβέρνησης με τα αρμόδια για τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης όργανα που αυτές ορίζουν. Η Περιφέρεια Ηπείρου έχει ήδη ορίσει ως αρμόδιο για τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης τον Φορέα Παρακολούθησης Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης Περιφέρειας Ηπείρου (ΑΔΑ: Ω3ΡΠ7Λ9-Υ8Ο). Το αρμόδιο περιφερειακό όργανο θα συνεργάζεται στενά με την MON-ΕΣΕΕ για την επικοινωνία των αποτελεσμάτων της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης μεταξύ εθνικού και περιφερειακού επιπέδου και τον συντονισμό των δράσεων μεταξύ των δύο επιπέδων.

Παράλληλα θα αξιοποιηθεί το Περιφερειακό Συμβούλιο Έρευνας και Καινοτομίας (ΠΣΕΚ), το οποίο θα λειτουργεί συμβουλευτικά προς το αρμόδιο περιφερειακό όργανο για την εξειδίκευση των προτεραιοτήτων της ΕΣΕΕ σε περιφερειακό επίπεδο και την οργάνωση της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης σε περιφερειακό επίπεδο καθώς και την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της. Επίσης το ΠΣΕΚ θα λειτουργεί και ως όργανο δικτύωσης των επιχειρήσεων της Περιφέρειας με την ερευνητική κοινότητα.

Το τρίτο επίπεδο διακυβέρνησης στις Περιφέρειες είναι ομοίως οι φορείς διαχείρισης και υλοποίησης (π.χ. ΔΑ Περιφερειακού Προγράμματος Ηπείρου).

Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο του εν λόγω τύπου δράσης προβλέπεται να γίνει χρήση του άρθρου 25 του Καν 1060/21: «Το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+ μπορούν να χρηματοδοτούν, με συμπληρωματικό τρόπο και με την επιφύλαξη ορίου 15% της στήριξης από τα εν λόγω Ταμεία για κάθε προτεραιότητα ενός προγράμματος, το σύνολο ή μέρος μιας πράξης της οποίας οι δαπάνες είναι επιλέξιμες για στήριξη από το άλλο Ταμείο βάσει των κανόνων επιλεξιμότητας που ισχύουν για το εν λόγω Ταμείο, υπό την προϋπόθεση ότι αυτού του είδους οι δαπάνες είναι απαραίτητες για την υλοποίηση».

Τύπος Δράσης 1.ι.3: Ενίσχυση της ερευνητικής δραστηριότητας των επιχειρήσεων

Ο συγκεκριμένος τύπος δράσης αποσκοπεί στο να ενισχύσει την ικανότητα και τις επιδόσεις των επιχειρήσεων στην έρευνα και καινοτομία. Συγκεκριμένα επιδιώκεται η ενίσχυση παραγωγικών κλάδων οι οποίοι και μέσω συνεργασίας με ερευνητικούς φορείς, θα επιτύχουν την ενσωμάτωση της έρευνας και καινοτομίας σε επίπεδο προϊόντων/υπηρεσιών ή/και σε επίπεδο οργάνωσης/παραγωγικής διαδικασίας, στους τομείς προτεραιότητας της περιφερειακής διάστασης της ΕΣΕΕ.

Οι Τομείς προτεραιότητας συνάδουν απόλυτα με τους αντίστοιχους της νέας Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, όπως περιγράφονται στο σχετικό παράρτημα αυτής και είναι:

- Υλικά - Κατασκευές και Βιομηχανία
- Τουρισμός - Πολιτισμός - Δημιουργικές Βιομηχανίες
- Αγροδιατροφική Αλυσίδα
- Περιβάλλον - Κυκλική Οικονομία
- Βιοεπιστήμες - Υγεία και Φάρμακα

- Αειφόρος Ενέργεια
- Ψηφιακές Τεχνολογίες

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται ενδεικτικά δράσεις που θα προκύψουν από την εφαρμογή της επιχειρηματικής ανακάλυψης σε περιφερειακό επίπεδο, μέσω της οποίας θα γίνεται η εξειδίκευση της περιφερειακής διάστασης της ΕΣΕΕ και θα αναδεικνύονται οι προτεραιότητες σε περιφερειακό επίπεδο που συνάδουν με την ΕΣΕΕ, όπως:

- Έρευνα και ανάπτυξη από επιχειρήσεις.
- Συμπράξεις επιχειρήσεων με ερευνητικούς οργανισμούς.

Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο του συγκεκριμένου ΕΣ αναμένονται συνέργειες/ συμπληρωματικότητες με το τομεακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα», το οποίο θα χρηματοδοτήσει δράσεις που θα προκύψουν από τη διαδικασία της επιχειρηματικής ανακάλυψης που θα γίνει σε εθνικό επίπεδο για την ανάδειξη και εξειδίκευση των προτεραιοτήτων της ΕΣΕΕ.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προσέμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

- Ερευνητικό και επιστημονικό δυναμικό
- Οργανισμοί έρευνας και διάδοσης της γνώσης
- Μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ)
- Μεγάλες επιχειρήσεις
- Ατομικές επιχειρήσεις
- Συνεταιριστικές οργανώσεις

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι προβλεπόμενες δράσεις του Ειδικού Στόχου είναι ουδέτερες ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεων του.

Επιπλέον, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία.

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπής με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Στο πλαίσιο του ΕΣ 1.1 δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων, που αφορούν σε συνεργατικά σχήματα (επιχειρήσεις, ερευνητικοί φορείς, πανεπιστήμια κλπ.) ή θεσμούς και υποδομές επιχειρηματικότητας και επιχειρηματικής ανακάλυψης, δεν συνδέονται τόσο με κερδοφόρες δραστηριότητες όσο με δραστηριότητες αύξησης δυνητικών καινοτομικών ικανοτήτων. Επίσης, οι παρεμβάσεις δεν περιορίζονται μόνο στις επιχειρήσεις αλλά αφορούν και σε δημόσιες δομές ή σε άλλες μη κερδοσκοπικές νομικές οντότητες.

Σε αρκετές περιπτώσεις επίσης είναι δυνατόν, οι παρεμβάσεις να αφορούν σε στάδια καινοτομίας που δεν είναι άμεσα εμπορεύσιμα και αξιοποιήσιμα. Συνεπώς, για όλους αυτούς τους λόγους, δεν είναι εξασφαλισμένη η «ανακύκλωση» των επιστρεπτέων πόρων και η χρήση χρηματοδοτικών εργαλείων δεν συνίσταται.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO01	Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)	επιχειρήσεις	0,00	59,00
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO02	Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	0,00	59,00
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO08	Ονομαστική αξία εξοπλισμού έρευνας και καινοτομίας	ευρώ	0,00	4.150.000,00
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO10	Επιχειρήσεις που συνεργάζονται με ερευνητικούς οργανισμούς	επιχειρήσεις	0,00	53,00

1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PCO16	Συμμετοχές θεσμικών φορέων σε διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης	Συμμετοχές	120,00	120,00
---	--------	------	-----------------------------------	-------	---	------------	--------	--------

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR02	Ιδιωτικές επενδύσεις οι οποίες συμπληρώνουν τη δημόσια στήριξη (εκ της οποίας: επιχορηγήσεις, χρηματοδοτικά μέσα)	ευρώ	0,00	2021	2.200.000,00	Υποστηριζόμενα έργα	
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR102	Θέσεις έρευνας που δημιουργήθηκαν στις υποστηριζόμενες οντότητες	ετήσια ΙΠΑ	0,00	2021	5,00	Υποστηριζόμενα έργα	
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR016	Επιχειρήσεις που εντάσσονται σε προσκλήσεις που προκύπτουν από διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης	Επιχειρήσεις	0,00	2021	137,00	Υποστηριζόμενα έργα, ΟΠΣ-ΕΣΠΑ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	004. Επενδύσεις σε πάγια περιουσιακά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης υποδομής για έρευνα, δημόσιων ερευνητικών κέντρων και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που συνδέονται άμεσα με δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας	4.250.000,00
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	009. Δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας σε πολύ μικρές επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένης της δικτύωσης (βιομηχανική έρευνα, πειραματική ανάπτυξη, μελέτες σκοπιμότητας)	4.250.000,00
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	010. Δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας σε ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένης της δικτύωσης	4.675.000,00
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	011. Δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας σε μεγάλες επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένης της δικτύωσης	425.000,00
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	028. Μεταφορά τεχνολογίας και συνεργασία μεταξύ των επιχειρήσεων, των ερευνητικών κέντρων και του τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης	212.500,00
1	RSO1.1	Σύνολο			13.812.500,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	13.812.500,00
1	RSO1.1	Σύνολο			13.812.500,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	13.812.500,00
1	RSO1.1	Σύνολο			13.812.500,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	13.812.500,00
1	RSO1.1	Σύνολο			13.812.500,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.2. Αξιοποίηση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις εταιρείες, τους ερευνητικούς οργανισμούς και τις δημόσιες αρχές (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 1.ii.1: Ψηφιακή επιχειρηματικότητα

Ο συγκεκριμένος τύπος δράσης αφορά ενισχύσεις μικρού π/υ και αποσκοπεί στην πλήρη αξιοποίηση από τις επιχειρήσεις προηγμένων τεχνολογικών εργαλείων και διαδικασιών (οργανωτικών, παραγωγικών, εμπορικών), στο πλαίσιο στρατηγικών προσαρμογής στη «Βιομηχανία 4.0», σύμφωνα και με τις ανάγκες που απορρέουν από την περιφερειακή διάσταση της ΕΣΕΕ.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται ενδεικτικά δράσεις όπως:

- Ενίσχυση επιχειρήσεων για τον ψηφιακό μετασχηματισμό (υλικοτεχνική υποδομή, εξοπλισμός, λογισμικό κλπ.)
- Ενίσχυση επιχειρήσεων για τον ψηφιακό μετασχηματισμό τους στο πλαίσιο ολοκληρωμένων χωρικών επενδύσεων

Συνέργειες/ συμπληρωματικότητες αναμένονται με το τομεακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα», από το οποίο αναμένεται να προκηρυχθούν οριζόντιες δράσεις για τον ψηφιακό μετασχηματισμό των επιχειρήσεων. Επίσης, αναμένονται συνέργειες/ συμπληρωματικότητες και με το τομεακό Πρόγραμμα «Ψηφιακός Μετασχηματισμός» μέσω του οποίου θα χρηματοδοτηθούν εστιασμένες οριζόντιες δράσεις υποστήριξης της επιχειρηματικότητας ή τομέων που διευκολύνουν την επιχειρηματικότητα (Δικαιοσύνη, Ασφάλιση, Αδειοδοτήσεις, Μητρώα) και οι οποίες θα είναι υπηρεσίες του δημοσίου τομέα προς τις επιχειρήσεις.

Τύπος Δράσης 1.ii.2: Αναβάθμιση υπηρεσιών δημόσιων φορέων με χρήση ΤΠΕ

Ο συγκεκριμένος τύπος δράσης, μέσω της αναβάθμισης τοπικής εμβέλειας και σημασίας δημόσιων ψηφιακών υποδομών και υπηρεσιών, στοχεύει στη διαμόρφωση των κατάλληλων συνθηκών για τον ψηφιακό μετασχηματισμό της Περιφέρειας.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται ενδεικτικά δράσεις όπως:

- Ανάπτυξη και αναβάθμιση δημόσιων ψηφιακών υποδομών και υπηρεσιών τοπικού ή περιφερειακού χαρακτήρα, προς πολίτες και επιχειρήσεις, σε τομείς όπως ο πολιτισμός και ο τουρισμός.
- Παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών διαθέσιμων προς τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τη δημόσια διοίκηση (απομακρυσμένες ψηφιακές υπηρεσίες).
- Ψηφιακές εφαρμογές στο πλαίσιο των ολοκληρωμένων χωρικών επενδύσεων

Οι δράσεις που θα υλοποιηθούν στον ΕΣ αποτελούν εξειδικευμένες και καινοτόμες ψηφιακές δράσεις και οι υπηρεσίες που προσφερθούν θα είναι νέες ή σημαντικά αναβαθμισμένες.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Οι δράσεις των Δημόσιων Φορέων θα προκύπτουν από επιχειρησιακό σχέδιο σε επίπεδο Φορέα στην βάση καταγεγραμμένων αναγκών.

Επίσης, αναμένονται συνέργειες/ συμπληρωματικότητες με:

- Το τομεακό Πρόγραμμα «Ψηφιακός Μετασχηματισμός», μέσω του οποίου θα χρηματοδοτηθούν οριζόντια έργα Ψηφιακού Μετασχηματισμού της Δημόσιας Διοίκησης (Παιδεία, Δικαιοσύνη, Υγεία κλπ.).
- Το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας στο πλαίσιο της προώθησης των “έξυπνων πόλεων” (smart cities) (Άξονας 2.2) πρόκειται να χρηματοδοτηθούν τα 4 αστικά κέντρα της Περιφέρειας.
- Πρόγραμμα «Η ΕΕ για την υγεία» 2021-2027 (EU4Health)

Τέλος, σε ότι αφορά την κάλυψη των λοιπών αναγκών της Περιφέρειας στο πλαίσιο της Ψηφιακής Οικονομίας και Κοινωνίας (ψηφιακή συνδεσιμότητα, ψηφιακές δεξιότητες) σημειώνεται ότι:

- Μέσω του τομεακού Προγράμματος «Ψηφιακός Μετασχηματισμός» θα υλοποιηθούν δράσεις για την ανάπτυξη υποδομών ευρυζωνικότητας (στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου 1.ν «Ενίσχυση της ψηφιακής συνδεσιμότητας»).
- Με πόρους του ΕΚΤ+, μέσω των Τομεακών Προγραμμάτων «Ψηφιακός Μετασχηματισμός» και «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» θα υλοποιηθούν δράσεις για το ανθρώπινο δυναμικό σε ότι αφορά τις ψηφιακές δεξιότητες (εργαζόμενοι σε ιδιωτικό και δημόσιο τομέα, άνεργοι, γενικός πληθυσμός).

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

- Αναπτυξιακές εταιρείες
- Μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ)
- Ατομικές επιχειρήσεις
- Συνεταιριστικές οργανώσεις
- Τοπική Αυτοδιοίκηση
- Συλλογικοί Φορείς (Επιμελητήρια)
- Πολίτες, επισκέπτες της Περιφέρειας

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι προβλεπόμενες δράσεις του Ειδικού Στόχου είναι ουδέτερες ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεων του.

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπής με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Για τις παρεμβάσεις θα προβλέπεται συμμόρφωση με τις αρχές του καθολικού σχεδιασμού και της προσβασιμότητας [τήρηση των αρχών του καθολικού σχεδιασμού (Ν. 4488/2017, αρ. 63) και διασφάλιση της προσβασιμότητας των υπό ανάπτυξη ηλεκτρονικών υπηρεσιών σε άτομα με αναπηρίες, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 60 του Ν. 4488/2017 και άρθρο 1 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ΑμεΑ που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4074/2012], σύμφωνα με τα οριζόμενα στο κεφ. Η' «Ψηφιακή Προσβασιμότητα» του ν. 4727/2020.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα εκπονείται σε περιφερειακό επίπεδο και οι κατά τόπους στρατηγικές ανάπτυξης μέσω των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ) υποστηρίζονται σημαντικά και δύναται να χρηματοδοτηθούν από τις παρεμβάσεις που προβλέπονται στον εν λόγω Ειδικό Στόχο.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα

διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Στο πλαίσιο του ΕΣ 1.2 δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων σχετίζεται με την ψηφιακή αναβάθμιση παρεχόμενων υπηρεσιών και όχι κερδοφόρας δραστηριότητας. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στις δράσεις δεν είναι μόνο επιχειρήσεις αλλά και φυσικά πρόσωπα ή δημόσιοι οργανισμοί. Στην περίπτωση των ΜΜΕ, οι δράσεις ψηφιοποίησης, δεν παράγουν άμεσα έσοδα για να μπορέσουν να εξασφαλίσουν την «ανακύκλωση» των επιστρεπτέων πόρων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO13	Αξία των ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών που αναπτύσσονται για τις επιχειρήσεις	ευρώ	500.000,00	2.500.000,00
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO14	Δημόσιοι οργανισμοί που υποστηρίζονται για την ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών	δημόσιοι οργανισμοί	0,00	3,00

1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO75	Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται	συμβολή στις στρατηγικές	0,00	5,00
---	--------	------	-----------------------------------	-------	---	--------------------------	------	------

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR02	Ιδιωτικές επενδύσεις οι οποίες συμπληρώνουν τη δημόσια στήριξη (εκ της οποίας: επιχορηγήσεις, χρηματοδοτικά μέσα)	ευρώ	0,00	2021	1.100.000,00	Υποστηριζόμενα έργα	
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR11	Χρήστες νέων και αναβαθμισμένων δημόσιων ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών	χρήστες/έτος	0,00	2021	29.700,00	Υποστηριζόμενα έργα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	013. Ψηφιοποίηση των ΜΜΕ (συμπεριλαμβάνονται το ηλεκτρονικό εμπόριο,	1.700.000,00

				η ηλεκτρονική επιχειρηματική δραστηριότητα και οι δικτυωμένες επιχειρηματικές διεργασίες, κόμβοι ψηφιακής καινοτομίας, ζωντανά εργαστήρια, επιχειρηματίες του διαδικτύου και νεοσύστατες επιχειρήσεις στον τομέα των ΤΠΕ, B2B)	
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	016. Λύσεις ΤΠΕ, ηλεκτρονικές υπηρεσίες και εφαρμογές για κυβερνήσεις	1.275.000,00
1	RSO1.2	Σύνολο			2.975.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	2.975.000,00
1	RSO1.2	Σύνολο			2.975.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	08. ΟΕΕ — Άλλα είδη στοχευόμενων περιοχών	425.000,00
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	2.550.000,00
1	RSO1.2	Σύνολο			2.975.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	2.975.000,00
1	RSO1.2	Σύνολο			2.975.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.3. Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, μεταξύ άλλων μέσω παραγωγικών επενδύσεων (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 1.iii.1: Ανάπτυξη καινοτόμου και εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας

Ο συγκεκριμένος τύπος δράσης εστιάζει στην ενσωμάτωση καινοτόμων παραγωγικών και οργανωτικών διαδικασιών και την υιοθέτηση εξωστρεφούς προσανατολισμού σε Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ) που δραστηριοποιούνται στους τομείς προτεραιότητας της περιφερειακής διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης.

Οι Τομείς αυτοί συνάδουν απόλυτα με τους αντίστοιχους της νέας Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης:

- Υλικά - Κατασκευές και Βιομηχανία
- Τουρισμός - Πολιτισμός - Δημιουργικές Βιομηχανίες
- Αγροδιατροφική Αλυσίδα
- Περιβάλλον - Κυκλική Οικονομία
- Βιοεπιστήμες - Υγεία και Φάρμακα
- Αειφόρος Ενέργεια
- Ψηφιακές Τεχνολογίες

Η δράση αποσκοπεί στη βελτίωση της παραγωγικότητας, της ανταγωνιστικότητας, της εξωστρέφειας και της πράσινης μετάβασης των επιχειρήσεων, δημιουργώντας τις κατάλληλες συνθήκες για την άρση των αρνητικών συνεπειών της πανδημίας στις επιχειρήσεις και την ανάπτυξη της περιφερειακής οικονομίας.

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου τύπου δράσης περιλαμβάνονται ενδεικτικά οι δράσεις:

- Ενίσχυση των ΜΜΕ μέσω επενδύσεων στην καινοτόμα, εξωστρεφή και βιώσιμη επιχειρηματικότητα, στους τομείς προτεραιότητας της περιφερειακής διάστασης της ΕΣΕΕ.
- Ίδρυση και υποστήριξη νέων Νεοφυών επιχειρήσεων (Startup) & Εταιρειών Τεχνοβλαστού (Spin-off) υψηλής προστιθέμενης αξίας στους τομείς προτεραιότητας της περιφερειακής διάστασης της ΕΣΕΕ
- Βελτίωση της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων και ένταξή τους σε διεθνείς αλυσίδες αξίας.
- Βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας και εξοικονόμηση ενέργειας στη παραγωγική διαδικασία.

Τύπος Δράσης 1.iii.2: Ενίσχυση τοπικών υποδομών για την υποστήριξη της τεχνολογικής καινοτομίας

Ο συγκεκριμένος τύπος δράσης εστιάζει στην ενίσχυση τοπικών υποδομών μέσω των οποίων θα στηριχθεί η τεχνολογική καινοτομία των επιχειρήσεων.

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου τύπου δράσης περιλαμβάνονται ενδεικτικά οι δράσεις:

· Ενίσχυση ή/και δημιουργία θερμοκοιτίδων και δομών τεχνολογικής καινοτομίας για την εκκόλαψη και προσέλκυση καινοτόμων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και ερευνητικών ομάδων στους τομείς προτεραιότητας της περιφερειακής διάστασης της ΕΣΕΕ, και της παροχής υποστηρικτικών ειδικών υπηρεσιών.

Επιπρόσθετα αναφέρεται ότι ο ανωτέρω Τύπος Δράσης συμπληρώνεται με παρεμβάσεις στο πλαίσιο του ΕΚΤ+ και ειδικότερα του Τύπου Δράσης 4Β.α.2 «Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης στο πλαίσιο ενίσχυσης των στόχων της περιφερειακής διάστασης της ΕΣΕΕ».

Τύπος Δράσης 1.iii.3: Προσαρμογή της επιχειρηματικότητας σε περιοχές εφαρμογής ΟΧΕ

Ο συγκεκριμένος τύπος δράσης εστιάζει στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και εξωστρέφειας της τοπικής επιχειρηματικότητας σε περιοχές εφαρμογής Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ), σύμφωνα με τις εγκεκριμένες ολοκληρωμένες εδαφικές στρατηγικές που θα εκπονηθούν στο πλαίσιο του Στόχου Πολιτικής 5 του Προγράμματος.

Αποσκοπεί στη δημιουργία νέων και στην προσαρμογή υφιστάμενων ΜΜΕ στις τεχνολογικές εξελίξεις, την προσαρμογή τους στις αρχές της πράσινης ανάπτυξης, την υιοθέτηση συστημάτων ποιότητας στην παραγωγική και εμπορική διαδικασία, την ενσωμάτωση παραγωγικών και οργανωτικών καινοτομιών και την αξιοποίηση μηχανισμών προώθησης προϊόντων / υπηρεσιών και την ανάπτυξη συνεργασιών – δικτύσεων μεταξύ ΜΜΕ. Η ενισχυόμενη επιχειρηματικότητα αφορά πρωτίστως τους τομείς προτεραιότητας της περιφερειακής διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης.

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου τύπου δράσης περιλαμβάνονται ενδεικτικά οι δράσεις:

- Ενίσχυση ΜΜΕ για ενσωμάτωση φιλικών προς το περιβάλλον διεργασιών παραγωγής, αποδοτική χρήση των πόρων και μείωση του περιβαλλοντικού / ενεργειακού τους αποτυπώματος.
- Ενίσχυση υφιστάμενων ΜΜΕ, αλλά και της ίδρυσης και λειτουργίας νέων πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων για την ανάπτυξη καινοτόμων υπηρεσιών και προϊόντων σε περιοχές πολιτιστικού, τουριστικού και περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος. Συμπεριλαμβάνονται μεταξύ άλλων, παραδοσιακά προϊόντα, προϊόντα που αναδεικνύουν την ιδιαίτερη πολιτιστική, παραγωγική και γαστριμαργική ταυτότητα περιοχών και συμβάλλουν στην διασύνδεση τοπικών οικονομικών λειτουργιών με το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον.
- Ενίσχυση ΜΜΕ για την υιοθέτηση συστημάτων ποιότητας στην παραγωγική και οργανωτική διαδικασία.
- Ενίσχυση συνεργατικών σχηματισμών – δικτύσεων ΜΜΕ με στόχο την ανάπτυξη και προώθηση στην αγορά στοχευμένων προϊόντων / υπηρεσιών
- Αναβάθμιση τουριστικού προϊόντος, μέσω της ενίσχυσης ολοκληρωμένων επιχειρηματικών σχεδίων ΜΜΕ. Προώθηση και υποστήριξη ειδικών μορφών τουρισμού (π.χ. ιαματικός, πολιτιστικός, θρησκευτικός, γαστρονομικός τουρισμός, οινoturισμός, αθλητικός)

- Αξιοποίηση υφιστάμενου κτιριακού αποθέματος στους ορεινούς οικισμούς για την δημιουργία νέων τουριστικών υποδομών (καταλύματα, συνεδριακά κέντρα, κέντρα ευεξίας κ.α.).

Επιπρόσθετα αναφέρεται ότι ο ανωτέρω Τύπος Δράσης συμπληρώνεται με παρεμβάσεις στο πλαίσιο του ΕΚΤ+ και ειδικότερα του Τύπου Δράσης 4Β.α.1 «Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης στο πλαίσιο υλοποίησης στρατηγικών ΟΧΕ».

Τύπος Δράσης 1.iii.4: Ταμείο Επιχειρηματικότητας ΙΙΙ – «ΤΕΠΙΧ ΙΙΙ»

Ο συγκεκριμένος τύπος δράσης εστιάζει στην στήριξη επιχειρήσεων της Περιφέρειας για την πρόσβαση σε χρηματοδοτικά προϊόντα (όπως δάνεια) μέσω του χρηματοδοτικού εργαλείου «Ταμείο Επιχειρηματικότητας (ΤΕΠΙΧ) ΙΙΙ».

Σημείωση: για ορισμένους τομείς της περιφερειακής διάστασης της ΕΣΕΕ, όπως γαλάζια οικονομία, αλιεία/ υδατοκαλλιέργειες και αγροτική ανάπτυξη, αναμένονται συνέργειες/ συμπληρωματικότητες με το τομεακό Πρόγραμμα «Αλιείας, Υδατοκαλλιέργειας και Θάλασσας», καθώς και το Πρόγραμμα για την Αγροτική Ανάπτυξη της περιόδου 21-27.

Επίσης, αναμένονται συνέργειες/ συμπληρωματικότητες με το τομεακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα» σε ότι αφορά ενισχύσεις ΜΜΕ για δράσεις που θα προκύψουν από τη διαδικασία της επιχειρηματικής ανακάλυψης που θα γίνει σε εθνικό επίπεδο στο πλαίσιο της ΕΣΕΕ, χρηματοδότηση δράσεων γενικής επιχειρηματικότητας, καθώς και δράσεων ανάπτυξης δεξιοτήτων για την έξυπνη εξειδίκευση, τη βιομηχανική μετάβαση και την επιχειρηματικότητα.

Η προβλεπόμενη από τον ΚΚΔ (άρθρο 65) δυνατότητα για μείωση της δεσμευτικής πενταετίας σε τριετία για επενδύσεις και δημιουργούμενες θέσεις απασχόλησης στις περιπτώσεις ενισχύσεων ΜΜΕ θα προβλέπεται εφόσον επιλεγεί στο πλαίσιο των σχετικών προκηρύξεων.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

- ΜΜΕ (υφιστάμενες, νέες και νεοφυείς)
- Συστάδες επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (clusters)

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι προβλεπόμενες δράσεις του Ειδικού Στόχου είναι ουδέτερες ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεων του.

Επιπλέον, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία. Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπής με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα εκπονείται σε περιφερειακό επίπεδο και οι κατά τόπους στρατηγικές ανάπτυξης μέσω των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ) υποστηρίζονται σημαντικά και δύναται να χρηματοδοτηθούν από τις παρεμβάσεις που προβλέπονται στον εν λόγω Ειδικό Στόχο.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Στο πλαίσιο του ΕΣ 1.3 και της Δράσης 1.iii.4 προβλέπεται η δυνατότητα αξιοποίησης χρηματοδοτικών εργαλείων.

Για τις υπόλοιπες δράσεις του ΕΣ δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματ. εργαλεία διότι η φύση των παρεμβάσεων σχετίζεται με την παραγωγή παραγωγικών υποδομών και όχι κερδοφόρας δραστηριότητας (θερμοκοιτίδες επιχειρήσεων κλπ.). Για τις παρεμβάσεις που αφορούν σε ΜΜΕ η προτιμώμενη μορφή ενίσχυσης είναι η μη επιστρεπτέα επιχορήγηση για τη δημιουργία ανάληψης κινήτρου των σχετικών δράσεων. Οι παρεμβάσεις των ΜΜΕ δεν προβλέπεται να δημιουργήσουν άμεσα τον απαραίτητο όγκο εσόδων για να εξασφαλίσουν την επιστροφή των ποσών.

Ενδεχόμενη χρήση χρηματοδ. εργαλείων για την ενίσχυση των επιχειρήσεων θα εξεταστεί στη βάση των αποτελεσμάτων σχετικής εκ των προτέρων αξιολόγησης, που εκπονήθηκε κεντρικά. Στο βαθμό που θα αποφασιστεί κατά την εξειδίκευση των προσκλήσεων του Προγράμματος, η χρήση χρημ. εργαλείου τότε για την επίτευξη οικονομιών κλίμακας, τη διασφάλιση της σχετικής τεχνογνωσίας και των απαιτούμενων συνεργειών θα γίνεται με εκχώρηση των απαιτούμενων πόρων του Προγράμματος σε κεντρική δομή που θα έχει αναλάβει ανάλογες δράσεις.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO01	Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)	επιχειρήσεις	5,00	113,00
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO02	Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	5,00	106,00
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO03	Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με χρηματοδοτικά μέσα	επιχειρήσεις	0,00	7,00
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO15	Ικανότητες που έχουν δημιουργηθεί για την εκκόλαση επιχειρήσεων	επιχειρήσεις	0,00	39,00

1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO75	Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται	συμβολή στις στρατηγικές	5,00	5,00
---	--------	------	-----------------------------------	-------	---	--------------------------	------	------

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR01	Θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν σε υποστηριζόμενες οντότητες	ετήσια ΙΠΑ	0,00	2021	141,00	Υποστηριζόμενα έργα	
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR02	Ιδιωτικές επενδύσεις οι οποίες συμπληρώνουν τη δημόσια στήριξη (εκ της οποίας: επιχορηγήσεις, χρηματοδοτικά μέσα)	ευρώ	0,00	2021	21.146.784,00	Υποστηριζόμενα έργα	
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR03	Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) που εισάγουν καινοτομίες προϊόντων ή διαδικασιών	επιχειρήσεις	0,00	2021	78,00	Υποστηριζόμενα έργα	

1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR18	ΜΜΕ που χρησιμοποιούν υπηρεσίες εκκολαπτηρίου μετά τη δημιουργία του εκκολαπτηρίου	επιχειρήσεις/έτος	0,00	2021	31,00	Υποστηριζόμενα έργα	
---	--------	------	-----------------------------------	-------	--	-------------------	------	------	-------	---------------------	--

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	021. Επιχειρηματική ανάπτυξη και διεθνοποίηση ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων παραγωγικών επενδύσεων	17.259.005,00
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	025. Εκκόλαψη επιχειρήσεων, υποστήριξη τεχνοβλαστών και παράγωγων επιχειρήσεων και νεοσύστατων επιχειρήσεων	3.315.000,00
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	026. Υποστήριξη συνεργατικών σχηματισμών καινοτομίας, μεταξύ άλλων μεταξύ επιχειρήσεων, ερευνητικών οργανισμών και δημόσιων αρχών και επιχειρηματικών δικτύων που ωφελούν κατά κύριο λόγο τις ΜΜΕ	170.000,00
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	075. Υποστήριξη φιλικών προς το περιβάλλον διεργασιών παραγωγής και αποδοτικής χρήσης των πόρων στις ΜΜΕ	2.082.500,00
1	RSO1.3	Σύνολο			22.826.505,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	21.976.505,00

1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Στήριξη με χρηματοδοτικά μέσα: δανειοδότηση	850.000,00
1	RSO1.3	Σύνολο			22.826.505,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. ΟΕΕ — Πόλεις, κωμοπόλεις και προάστια	510.000,00
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	08. ΟΕΕ — Άλλα είδη στοχευόμενων περιοχών	2.125.000,00
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	20.191.505,00
1	RSO1.3	Σύνολο			22.826.505,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	22.826.505,00
1	RSO1.3	Σύνολο			22.826.505,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1. Προτεραιότητα: 1Α. Στήριξη κρίσιμων τεχνολογιών σε στρατηγικούς τομείς της πρωτοβουλίας STEP

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.6. Στήριξη επενδύσεων που συμβάλλουν στους στόχους της πλατφόρμας στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη (STEP) οι οποίοι αναφέρονται στο άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/795 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 1Α.vi.1: Ανάπτυξη κρίσιμων τεχνολογιών σε στρατηγικούς τομείς της πρωτοβουλίας STEP

Ο συγκεκριμένος τύπος δράσης εστιάζει στην ενίσχυση της ικανότητας ερευνητικών φορέων για εφαρμοσμένη έρευνα στην ανάπτυξη κρίσιμων τεχνολογιών του στρατηγικού τομέα STEP της Βιοτεχνολογίας, που θα προσφέρει στο τοπικό επιχειρηματικό οικοσύστημα καινοτόμα αναδυόμενα στοιχεία αιχμής με σημαντικό οικονομικό δυναμικό, και θα συμβάλλει στη μείωση ή πρόληψη στρατηγικών εξαρτήσεων. Ο παραπάνω τύπος δράσης περιλαμβάνει τη δημιουργία ή αναβάθμιση δημόσιων ερευνητικών υποδομών Βιοτεχνολογίας και εφαρμογών της Βιοτεχνολογίας στη φαρμακευτική, την αγροδιατροφή, κλπ. Οι υποστηριζόμενες ερευνητικές υποδομές θα παρέχουν υπηρεσίες για τη δοκιμή νέων διαδικασιών και τεχνολογιών στις επιχειρήσεις, σε στρατηγικούς τομείς STEP κυρίως της Βιοτεχνολογίας (και της ψηφιακής τεχνολογίας).

Επισημαίνεται πως στην Περιφέρεια Ηπείρου υπάρχει ωριμότητα για τη δημιουργία μιας εξειδικευμένης Βιοτεχνολογικής Μονάδας στους τομείς της υγείας, του φαρμάκου και της αγροδιατροφής, προσφέροντας τις κατάλληλες υποδομές αιχμής για την ανάπτυξη προχωρημένων εφαρμογών, όπως γονιδιακή επεξεργασία (CRISPR), ανάπτυξη κυτταρικών γραμμών, in silico σχεδιασμός φαρμάκων και εξατομικευμένα βιοτεχνολογικά προϊόντα. Η λειτουργία της Μονάδας ως «κόμβου καινοτομίας STEP» έχει στρατηγική σημασία για την περιοχή, καθώς αναμένεται να ενδυναμώσει το τοπικό οικοσύστημα έρευνας-καινοτομίας, επιταχύνοντας τη μεταφορά και αξιοποίηση τεχνογνωσίας στην τοπική οικονομία και συμβάλλοντας στη δημιουργία νέων επιχειρηματικών μοντέλων, και να συνδέσει την περιφερειακή οικονομία με πανευρωπαϊκά δίκτυα σε στρατηγικούς τομείς υψηλής προτεραιότητας, δημιουργώντας κατάλληλο περιβάλλον για επενδύσεις υψηλής έντασης γνώσης και την προσέλκυση εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού.

Ενδεικτικές δράσεις:

- Χρηματοδότηση δημόσιων υποδομών έρευνας και εφαρμογών Βιοτεχνολογίας για την ανάπτυξη καινοτόμων φαρμακευτικών λύσεων, την παραγωγή βιοϋλικών/βιοφαρμάκων, την ανάπτυξη βιοαισθητήρων, εφαρμογές βιοτεχνολογίας στην αγροδιατροφή, υιοθέτηση βιώσιμων γεωργικών πρακτικών και δημιουργία βιοδιασπώμενων προϊόντων, με στόχο τη βελτίωση της βιομηχανικής παραγωγής, την προστασία του περιβάλλοντος πχ. μέσω της υλοποίησης “green deals” στη μεταποίηση τροφίμων και υποπροϊόντων, κλπ..
- Ενίσχυση επιχειρήσεων για την ανάπτυξη ή παραγωγή κρίσιμων τεχνολογιών STEP στους τομείς της Βιοτεχνολογίας (και της ψηφιακής τεχνολογίας).

Οι ανωτέρω δράσεις στοχεύουν στην ανάπτυξη ή παραγωγή κρίσιμων τεχνολογιών στους τομείς STEP, όπως ορίζονται στο «Σημείωμα καθοδήγησης σχετικά με ορισμένες διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) 2024/795 για τη θέσπιση της πλατφόρμας στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη (STEP)», και είναι σε πλήρη ευθυγράμμιση με τους στόχους και τις επιδιώξεις της πρωτοβουλίας STEP.

Σημειώνεται ότι για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών των νέων ερευνητικών κέντρων και των ανοιχτών ερευνητικών υποδομών (έως 3 έτη) προβλέπεται να γίνει χρήση του άρθρου 25 του Καν 1060/21: «Το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+ μπορούν να χρηματοδοτούν, με συμπληρωματικό τρόπο και με την επιφύλαξη ορίου 15% της στήριξης από τα εν λόγω Ταμεία για κάθε προτεραιότητα ενός προγράμματος, το σύνολο ή μέρος μιας πράξης της οποίας οι δαπάνες είναι επιλέξιμες για στήριξη από το άλλο Ταμείο βάσει των κανόνων επιλεξιμότητας που ισχύουν για το εν λόγω Ταμείο, υπό την προϋπόθεση ότι αυτού του είδους οι δαπάνες είναι απαραίτητες για την υλοποίηση».

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

- Ερευνητικό και επιστημονικό δυναμικό
- Οργανισμοί έρευνας και διάδοσης της γνώσης
- Μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) υφιστάμενες, νέες και νεοφυείς
- Μεγάλες επιχειρήσεις
- Επιχειρηματικά σχήματα και συνεργασίες για έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη
- Συστάδες επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (clusters)

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι προβλεπόμενες δράσεις του Ειδικού Στόχου είναι ουδέτερες ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεων του.

Επιπλέον, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία. Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπής με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με

μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Στο πλαίσιο του ΕΣ 1.6 δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία διότι από τη φύση τους οι σχετικές παρεμβάσεις δεν συνδέονται τόσο με κερδοφόρες δραστηριότητες όσο με δραστηριότητες αύξησης δυνητικών καινοτομικών ικανοτήτων. Επίσης, οι παρεμβάσεις δεν περιορίζονται μόνο στις επιχειρήσεις αλλά αφορούν και σε δημόσιες δομές ή σε άλλες μη κερδοσκοπικές νομικές οντότητες. Για τις παρεμβάσεις που αφορούν σε επιχειρήσεις η προτιμώμενη μορφή ενίσχυσης είναι, επίσης, η μη επιστρεπτέα επιχορήγηση, για τη δημιουργία ανάληψης κινήτρου των σχετικών δράσεων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
1Α	RSO1.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO08	Ονομαστική αξία εξοπλισμού έρευνας και καινοτομίας	ευρώ	0,00	3.735.000,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
1Α	RSO1.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR102	Θέσεις έρευνας που δημιουργήθηκαν στις υποστηριζόμενες οντότητες	ετήσια ΙΠΑ	0,00	2021	4,00	Υποστηριζόμενα έργα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1Α	RSO1.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	004. Επενδύσεις σε πάγια περιουσιακά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης υποδομής για έρευνα, δημόσιων ερευνητικών κέντρων και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που συνδέονται άμεσα με δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας	3.825.000,00

1A	RSO1.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	190. Παραγωγικές επενδύσεις σε μεγάλες επιχειρήσεις που συνδέονται κυρίως με τις βιοτεχνολογίες	106.250,00
1A	RSO1.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	191. Παραγωγικές επενδύσεις σε ΜΜΕ που συνδέονται κυρίως με τις βιοτεχνολογίες	106.250,00
1A	RSO1.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	192. Παραγωγικές επενδύσεις σε μεγάλες επιχειρήσεις που συνδέονται κυρίως με ψηφιακές τεχνολογίες και καινοτομία στον τομέα της υπερπροηγμένης τεχνολογίας	106.250,00
1A	RSO1.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	193. Παραγωγικές επενδύσεις σε ΜΜΕ που συνδέονται κυρίως με ψηφιακές τεχνολογίες και καινοτομία στον τομέα της υπερπροηγμένης τεχνολογίας	106.250,00
1A	RSO1.6	Σύνολο			4.250.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1A	RSO1.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	4.250.000,00
1A	RSO1.6	Σύνολο			4.250.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1A	RSO1.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	4.250.000,00
1A	RSO1.6	Σύνολο			4.250.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1Α	RSO1.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	4.250.000,00
1Α	RSO1.6	Σύνολο			4.250.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1. Προτεραιότητα: 2Α. Προώθηση της αειφορίας και αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.1. Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 2Α.ι.1: Δράσεις Αναβάθμισης και Εξοικονόμησης ενέργειας δημόσιων υποδομών

Μέσω του συγκεκριμένου τύπου δράσης επιδιώκεται η ενεργειακή αναβάθμιση υποδομών και κτιρίων του Δημοσίου και των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, του οδοφωτισμού καθώς και η δημιουργική επανάχρηση αναξιοποίητου δημόσιου κτιριακού αποθέματος. Σημειώνεται επίσης, ότι ο εν λόγω τύπος δράσης συμβάλλει στην προτεραιότητα του ΕΣΕΚ για «Βελτίωση ενεργειακής απόδοσης».

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- Έργα ενεργειακής αναβάθμισης δημόσιων κτιρίων με δυνατότητα ενσωμάτωσης έξυπνων συστημάτων διαχείρισης ενέργειας και αξιοποίησης ΑΠΕ(αφορά βασική ανακαίνιση κτιρίων). Προτεραιότητα θα δοθεί σε κτίρια με χαμηλή ενεργειακή απόδοση, στα οποία υπάρχει μεγάλο δυναμικό εξοικονόμησης ενέργειας (π.χ. σχολικά κτίρια, νοσοκομεία δυναμικότητας έως 450 κλίνες, αθλητικά κέντρα, κλπ), σε συνδυασμό με τον επιδεικτικό χαρακτήρα των ίδιων των κτιρίων και των συστημάτων που θα εφαρμοσθούν, ώστε να συμβάλουν στην ευαισθητοποίηση του πληθυσμού. Η αξιολόγηση γίνεται με βάση το Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης και τις προτεινόμενες παρεμβάσεις που πιθανόν να περιλαμβάνουν και ΑΠΕ, εφόσον είναι εφικτό, και συνδέσεις net metering.
- Έργα ενεργειακής αναβάθμισης και δημιουργικής επανάχρησης αναξιοποίητου δημόσιου κτιριακού αποθέματος (αφορά βαθιά ανακαίνιση κτιρίων).
- Υλοποίηση παρεμβάσεων που προβλέπονται στα Σχέδια Δράσης για την Βιώσιμη Ενέργεια των ΟΤΑ.

Στο πλαίσιο του ΕΠ Ήπειρος 2014-2020 χρηματοδοτήθηκε η εκπόνηση Σχεδίων Δράσης για την Βιώσιμη Ενέργεια (ΣΔΒΕ) στους τέσσερις Αστικούς Δήμους (Αρταίων, Ιωαννιτών, Πρέβεζας και Ηγουμενίτσας) στα οποία δίνονται κατευθύνσεις και ορίζονται προτεραιότητες για τις προς χρηματοδότηση παρεμβάσεις. Όλες οι παρεμβάσεις που αφορούν την τελευταία υποδράση θα προκύπτουν από τα Σχέδια αυτά.

Στόχος του μέτρου είναι η συμμόρφωση προς τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης ώστε σε κάθε πράξη να επιτευχθεί α) τουλάχιστον μεσαίας κλίμακας ανακαίνιση, όπως ορίζεται στη σύσταση (ΕΕ) 2019/786 της Επιτροπής, ή β) τουλάχιστον 30 % μείωση των άμεσων και έμμεσων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου σε σύγκριση με τις εκ των προτέρων εκπομπές. Οι παρεμβάσεις που θα υλοποιηθούν, θα πρέπει να αναβαθμίζουν τα κτίρια στην κατηγορία ενεργειακής απόδοσης μεγαλύτερης ή ίσης της Β', σύμφωνα με το άρθρο 10 Κανονισμού Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΚΕΝΑΚ) (Α.Π.

ΔΕΠΕΑ/οικ.178581/ 30-06-2017, ΦΕΚ Β' 2367), όπως κάθε φορά ισχύει. Στο πλαίσιο παρεμβάσεων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης, προτεραιότητα θα δοθεί στη μεγαλύτερη δυνατή αξιοποίηση ΑΠΕ.

Λαμβάνοντας υπ' όψη το Εθνικό Πρόγραμμα Ελέγχου της Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης (ΚΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΚΑΠΑ/5615/121 / 21.01.2021, ΦΕΚ 182/Β/22.01.2021) και την Αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» δεν ενθαρρύνεται η καύση βιομάζας.

Τέλος, αναφέρεται ότι συνέργειες/ συμπληρωματικότητες αναμένονται με το τομεακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον, Ενέργεια και Κλιματική Αλλαγή» μέσω του οποίου θα χρηματοδοτηθούν παρεμβάσεις για την ενεργειακή αναβάθμιση μεγάλων Δημοσίων Κτιρίων, έργα βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης σε επιχειρήσεις, καθώς και έργα εξοικονόμησης ενέργειας σε κατοικίες.

Το σύνολο των υποδομών κοινωνικής και υγειονομικής πρόνοιας θα καλύπτει ελλείψεις, βασισμένες στην χαρτογράφηση των υποδομών και υπηρεσιών και στην αποτίμηση εξατομικευμένων αναγκών. Η αποτίμηση θα περιλαμβάνει επιλογές που απαιτούνται καθώς και δυνατότητα προτεραιοποίησης εξατομικευμένων επιλογών προτίμησης και είναι σύμφωνες με τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία ('Σύμβαση'). Η χαρτογράφηση θα περιλαμβάνει το σύνολο των ιδρυμάτων στέγασης (μεγάλης ή μικρής κλίμακας, συμπεριλαμβανομένων θεραπευτικών ιδρυμάτων με υπηρεσίες στην κοινότητα), κατοικίες εκτός οικογένειας και υπηρεσίες σε επίπεδο κοινότητας, λαμβάνοντας υπόψη τις χωρικές ανισότητες και δημογραφικές προκλήσεις. Όλες οι επενδύσεις σε υποδομές κοινωνικής πρόνοιας και υγειονομικής περίθαλψης πρέπει να συνάδουν πλήρως με τις απαιτήσεις της Σύμβασης συμπεριλαμβανομένων του Γενικού Σχόλιου 5 και των συμπερασμάτων της Επιτροπής UN CRPD, με σεβασμό στις αρχές της ισότητας, της ελευθερίας επιλογής, του δικαιώματος στην ανεξάρτητη διαβίωση, της προσβασιμότητας και της απαγόρευσης κάθε μορφής διαχωρισμού. Επιπρόσθετα, η προσβασιμότητα θα διασφαλίζεται σε κάθε επένδυση σύμφωνα με τα ενωσιακά πρότυπα προσβασιμότητας. Οι επενδύσεις θα είναι απολύτως συμβατές με την στρατηγική αποϊδρυματοποίησης, σχετικές πολιτικές της ΕΕ, και του θεσμικού πλαισίου για την τήρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ειδικότερα τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία και το Γενικό Σχόλιο 5, τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων και τη Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία 2021-2030. Κάθε επένδυση θα συμβάλει χωρίς οπισθοχώρηση στη στρατηγική αποϊδρυματοποίησης των υφιστάμενων ιδρυμάτων και δεν θα δημιουργεί νέα τα οποία δεν συνάδουν με την Σύμβαση. Σύμφωνα με την αρχή της εταιρικής σχέσης, ανεξάρτητοι φορείς θεμελιωδών δικαιωμάτων και οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων θα συμμετέχουν σε όλα τα στάδια προγραμματισμού, υλοποίησης, παρακολούθησης, αξιολόγησης των επενδύσεων σε υποδομές κοινωνικής και υγειονομικής περίθαλψης για τη διασφάλιση του σεβασμού των αρχών της ανεξάρτητης διαβίωσης, του μη διαχωρισμού και της μη διάκρισης σύμφωνα με τη Σύμβαση και τη Χάρτα.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

- ΟΤΑ Α΄ και Β΄ Βαθμού
- Δημόσιοι Φορείς (ΝΠΔΔ, ΝΠΙΔ),
- Πληθυσμός της Περιφέρειας
- Επισκέπτες της Περιφέρειας

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι προβλεπόμενες δράσεις του Ειδικού Στόχου είναι ουδέτερες ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεών του.

Επιπλέον, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία. Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπής με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα εκπονείται σε περιφερειακό επίπεδο και οι κατά τόπους στρατηγικές ανάπτυξης μέσω των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ) υποστηρίζονται σημαντικά και δύναται να χρηματοδοτηθούν από τις παρεμβάσεις που προβλέπονται στον εν λόγω Ειδικό Στόχο.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Στο πλαίσιο του ΕΣ 2.1 δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία. Στις παρεμβάσεις που αφορούν σε δημόσιες υποδομές, λόγω της φύσης των φορέων υλοποίησης, το κίνητρο ανάληψης της σχετικής δράσης δεν λειτουργεί με χρηματοδοτικά εργαλεία αλλά με μη επιστρεπτέες χορηγήσεις.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2Α	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO19	Δημόσια κτίρια με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση	τετραγωνικά μέτρα	6.250,00	18.520,00
2Α	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO75	Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται	συμβολή στις στρατηγικές	0,00	4,00
2Α	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO902	Υποδομές με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση	Υποδομές	0,00	3,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
2Α	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR26	Ετήσια κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας (εκ της οποίας: οικονομικά προστιτές και βιώσιμες κατοικίες, δημόσια κτίρια, επιχειρήσεις, άλλα)	MWh/έτος	8.326,00	2021	4.112,00	Υποστηριζόμενα έργα	
2Α	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR29	Εκτιμώμενες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου	τόνοι ισοδύναμου CO ₂ /έτος	5.469,00	2021	2.407,00	Υποστηριζόμενα έργα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2Α	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	045. Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	10.231.714,00

2A	RSO2.1	Σύνολο			10.231.714,00
----	--------	--------	--	--	---------------

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2A	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	10.231.714,00
2A	RSO2.1	Σύνολο			10.231.714,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2A	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. ΟΕΕ — Πόλεις, κωμοπόλεις και προάστια	6.375.000,00
2A	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	3.856.714,00
2A	RSO2.1	Σύνολο			10.231.714,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2A	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	10.231.714,00
2A	RSO2.1	Σύνολο			10.231.714,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.4. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 2Α.iv.1: Έργα προστασίας από την κλιματική αλλαγή και διαχείρισης καταστροφών

Μέσω του συγκεκριμένου τύπου δράσης επιδιώκεται η θωράκιση της Περιφέρειας στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, λαμβάνοντας υπόψη και το γεγονός ότι διαθέτει σημαντικό αριθμό περιβαλλοντικά ευαίσθητων και προστατευόμενων περιοχών με υψηλή οικολογική και αισθητική αξία, που χρήζουν προστασίας έναντι της κλιματικής αλλαγής. Επίσης, επιδιώκεται η πρόληψη και διαχείριση κινδύνων από ακραία φυσικά φαινόμενα, πυρκαγιές κλπ. Οι παρεμβάσεις που θα υλοποιηθούν θα λαμβάνουν υπόψη τον εθνικό και περιφερειακό σχεδιασμό (Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή, Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας στις Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου του Υδατικού Διαμερίσματος Ηπείρου).

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου τύπου δράσης περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- Έργα διευθέτησης και διαχείρισης πλημμυρικών υδάτων σε οριοθετημένα ρέματα – χειμάρρους, ευθύνης τοπικών αρχών στις Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου του Υδατικού Διαμερίσματος Ηπείρου.
- Έργα κατασκευής νέων και αναβάθμισης υφιστάμενων δικτύων αποχέτευσης όμβριων υδάτων στις Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου του Υδατικού Διαμερίσματος Ηπείρου.
- Έργα για την προστασία από διάβρωση ακτών και κατάκλυση περιοχών από θαλάσσια ύδατα.
- Έργα για την προστασία από κατολισθητικά φαινόμενα.
- Προμήθεια εξοπλισμού για την ενίσχυση των δομών πολιτικής προστασίας τοπικής εμβέλειας (Ο.Τ.Α. Α΄ & Β΄ βαθμού) για την αντιμετώπιση καταστροφών.

Στο πλαίσιο των ανωτέρω δράσεων, θα υιοθετηθούν όπου είναι εφικτό, παρεμβάσεις φιλικές προς το οικοσύστημα, όπως:

- Αποκαταστάσεις φυσικών ροών υδάτων, ταυτόχρονα με μικρής κλίμακας κατασκευές από φυσικά υλικά, για ανάσχεση ταχύτητας ροής
- Δημιουργία αναβαθμίδων σε ορεινές περιοχές για συγκράτηση εδαφών
- Έργα για την ανάσχεση απώλειας εδάφους σε παράκτιες περιοχές

Το Πρόγραμμα «Πολιτική Προστασία» χρηματοδοτεί δράσεις πρόληψης, αλλά κυρίως επικεντρώνεται στις φάσεις της ετοιμότητας, της ανταπόκρισης και της βραχείας αποκατάστασης. Η φάση της πρόληψης χρηματοδοτείται κυρίως από το Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» και τα Περιφερειακά Προγράμματα.

Το Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» θα χρηματοδοτήσει αντιπλημμυρικά έργα μεγάλου προϋπολογισμού, την υλοποίηση οριζόντιων στρατηγικών για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, την καταγραφή της κλιματικής αλλαγής και την αξιολόγηση της επίδρασης του αστικού περιβάλλοντος στην κλιματική αλλαγή, τομεακές εξειδικευμένες μελέτες για τη διερεύνηση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής σε τομεακό και χωρικό επίπεδο, έργα προστασίας ακτών - αντιδιαβρωτικά έργα - προστασία λιμένων έναντι των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, σύνταξη προδιαγραφών για αύξηση της ανθεκτικότητας των έργων υποδομής, στοχευμένες δράσεις για την προσαρμογή της πολιτιστικής κληρονομιάς στην κλιματική αλλαγή, μελέτες τρωτότητας παλαιών και κρίσιμων υποδομών και εγκαταστάσεων.

Τα Περιφερειακά Προγράμματα θα χρηματοδοτήσουν παρεμβάσεις για την πρόληψη των κινδύνων (π.χ. αντιπλημμυρικά και αντιδιαβρωτικά έργα κλπ). Επιπλέον θα χρηματοδοτήσουν προμήθειες εξοπλισμού για την ενίσχυση των δομών πολιτικής προστασίας τοπικής εμβέλειας (αρμοδιότητας Ο.Τ.Α. Α΄ και Β΄ βαθμού), ώστε να βελτιωθεί η επιχειρησιακή τους δυνατότητα για πρόληψη / αντιμετώπιση των επιπτώσεων των σχετιζόμενων με το κλίμα φυσικών κινδύνων (π.χ. πυρκαγιές, πλημμύρες, κατολισθήσεις, ακραία καιρικά φαινόμενα).

Πριν από την έκδοση των προσκλήσεων, η Διαχειριστική Αρχή, σε στενή διαβούλευση με την Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης Πολιτικής Προστασίας, θα καταγράψει τις ανάγκες πολιτικής προστασίας και διαχείρισης φυσικών καταστροφών κάθε Δήμου αλλά και των άλλων αρμόδιων φορέων κάθε Περιφέρειας. Στην πρόσκληση θα επισυναφθεί παράρτημα, το οποίο θα περιέχει την κατηγορία των έργων και τον επιλέξιμο προϋπολογισμό, λαμβάνοντας υπόψη τον διαθέσιμο προϋπολογισμό κάθε Περιφερειακού Προγράμματος και των σχετικών προτεραιοτήτων του. Τα ενταγμένα έργα θα γνωστοποιούνται στην Επιτελική Δομή του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, με σκοπό να ενσωματωθούν στον συντονισμό αντιμετώπισης καταστροφών του Υπουργείου σε περιφερειακό επίπεδο.

Τύπος Δράσης 2Α.iv.2 : Αντισεισμική θωράκιση του δημόσιου κτιριακού αποθέματος της Περιφέρειας (πilotική δράση)

Μέσω των παρεμβάσεων του συγκεκριμένου τύπου δράσης (ο οποίος έχει πιλοτικό χαρακτήρα) επιδιώκεται η αντισεισμική θωράκιση του δημόσιου κτιριακού αποθέματος της Περιφέρειας σε εφαρμογή της εθνικής πολιτικής για την αντιμετώπιση κινδύνων από τους σεισμούς (αφορά κίνδυνο που δεν σχετίζεται με το κλίμα).

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου τύπου δράσης περιλαμβάνεται ενδεικτικά η δράση:

- Μελέτες και παρεμβάσεις ενίσχυσης για την αντισεισμική προστασία σε δημόσια κτίρια υψηλής συνάθροισης κοινού (δημόσια κτίρια διοίκησης, εκπαίδευσης, παροχής υπηρεσιών υγείας και κοινωνικών υπηρεσιών, αθλητικοί χώροι κ.λ.π.)

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ο.Τ.Α. Α΄ & Β΄ βαθμού, Πολίτες, Επισκέπτες και Επιχειρήσεις της Περιφέρειας

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι προβλεπόμενες δράσεις του Ειδικού Στόχου είναι ουδέτερες ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεών του. Επιπλέον, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία. Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπής με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων δεν αποτελεί δραστηριότητα που αποφέρει άμεσα έσοδα. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στη δράση είναι αποκλειστικά δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2Α	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO25	Αντιπλημμυρικά έργα σε ακτές, όχθες ποταμών και λιμνών που κατασκευάστηκαν ή ενισχύθηκαν πρόσφατα	χλμ.	1,12	7,30
2Α	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO106	Έργα προστασίας από τις κατολισθήσεις που κατασκευάστηκαν ή ενισχύθηκαν πρόσφατα	εκτάρια	0,00	97,00
2Α	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO905	Υποδομές με αντισεισμική θωράκιση	Υποδομές	0,00	1,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
---------------	----------------	--------	-----------------------	------------------------	---------	-----------------	------------------------------	---------------	---------------	----------------	--------------

2A	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR35	Πληθυσμός που ωφελείται από αντιπλημμυρικά μέτρα	άτομα	0,00	2021	11.982,00	Υποστηριζόμενα έργα	
2A	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR37	Πληθυσμός που ωφελείται από μέτρα προστασίας από φυσική καταστροφή που συνδέεται με την κλιματική αλλαγή (εκτός της πλημμύρας και των ανεξέλεγκτων πυρκαγιών)	άτομα	0,00	2021	3.484,00	Υποστηριζόμενα έργα	
2A	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR96	Πληθυσμός που επωφελείται από μέτρα προστασίας από φυσικούς κινδύνους που δεν συνδέονται με την κλιματική αλλαγή και κινδύνους που συνδέονται με τις ανθρώπινες δραστηριότητες	άτομα	0,00	2021	230,00	Υποστηριζόμενα έργα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2A	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	058. Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πλημμύρες και κατολισθήσεις (συμπεριλαμβανομένων της ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και	12.750.000,00

				των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)	
2A	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	059. Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πυρκαγιές (συμπεριλαμβανομένων της ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)	1.275.000,00
2A	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	061. Πρόληψη και διαχείριση φυσικών κινδύνων μη σχετιζόμενων με το κλίμα (π.χ. σεισμοί) και κινδύνων που συνδέονται με ανθρώπινες δραστηριότητες (π.χ. τεχνολογικά ατυχήματα), συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων, υποδομών και βασισμένων στο οικοσύστημα προσεγγίσεων διαχείρισης καταστροφών	404.011,00
2A	RSO2.4	Σύνολο			14.429.011,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2A	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	14.429.011,00
2A	RSO2.4	Σύνολο			14.429.011,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2A	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	14.429.011,00
2A	RSO2.4	Σύνολο			14.429.011,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2Α	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	14.429.011,00
2Α	RSO2.4	Σύνολο			14.429.011,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.5. Προαγωγή της ασφαλούς πρόσβασης στο νερό, της βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων, συμπεριλαμβανομένης της ολοκληρωμένης διαχείρισης των υδάτων, και της ανθεκτικότητας των υδάτων (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 2Α.ν.1: Υλοποίηση δράσεων του Διαχειριστικού Σχεδίου Λεκανών Απορροής Υδατικού Διαμερίσματος Ηπείρου

Μέσω του συγκεκριμένου τύπου δράσης επιδιώκεται η βελτίωση και προστασία των υδατικών συστημάτων της Περιφέρειας, λαμβάνοντας υπόψη την 2η Αναθεώρηση του Σχεδίου Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Ηπείρου.

Περιλαμβάνονται κατά προτεραιότητα τα βασικά μέτρα του Διαχειριστικού Σχεδίου Λεκανών Απορροής Υδατικού Διαμερίσματος Ηπείρου, όπως:

- M05B0301 «Σύνταξη / Επικαιροποίηση Γενικών Σχεδίων Ύδρευσης (Masterplan)».
- M05B0401 «Καθορισμός και οριοθέτηση ζωνών ή/και μέτρων προστασίας σημείων υδροληψίας ύδατος, που προορίζεται για ανθρώπινη κατανάλωση από υπόγεια υδατικά συστήματα».
- M05B0404 «Υλοποίηση Σχεδίων Ασφάλειας Νερού».
- M05Σ0805 «Μείωση ή αντικατάσταση αντλήσεων υπογείου νερού με απολήψεις από επιφανειακό ΥΣ ή άλλο υπόγειο ΥΣ ή τεχνικό έργο (Λ/Δ, φράγμα)» για το ΥΥΣ Χερσονήσου Πρέβεζας EL050014.
- M05Σ1401 «Εμπλουτισμός των υπογείων υδάτων της Χερσονήσου της Πρέβεζας από τον ποταμό Λούρο».

Τύπος Δράσης 2Α.ν.2: Δράσεις ενίσχυσης υδρευτικών αναγκών & μείωσης απωλειών ύδατος

Μέσω του συγκεκριμένου τύπου δράσης επιδιώκεται η εξασφάλιση επάρκειας, η αναβάθμιση ποιότητας πόσιμου νερού, η μείωση διαρροών και η αυτοματοποίηση δικτύων και εγκαταστάσεων, λαμβάνοντας υπόψη το Εθνικό Επιχειρησιακό Σχέδιο για το πόσιμο νερό και ειδικότερα τα κριτήρια ιεράρχησης αναγκών και χρηματοδότησης έργων.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται κατά προτεραιότητα, δράσεις όπως:

- Κάλυψη οικισμών που όλο το χρόνο (κατά προτεραιότητα) ή εποχικά δεν έχουν επάρκεια πόσιμου νερού, σε συνάρτηση με τον πληθυσμό τους, με έργα υδροληψίας και εξωτερικά ή/και εσωτερικά δίκτυα (νέα δίκτυα ή/και αντικατάσταση υφισταμένων δικτύων εφόσον πρόκειται για παλιά δίκτυα με μεγάλες διαρροές ή/και επικίνδυνα υλικά κατασκευής)
- Αντιμετώπιση επειγόντων προβλημάτων ποιότητας (καταρχήν σύμφωνα με τις δεσμευτικές και δευτερευόντως με τις ενδεικτικές παραμέτρους της Οδηγίας για το πόσιμο νερό) με νέες εγκαταστάσεις επεξεργασίας ή αναβάθμιση υφισταμένων εγκαταστάσεων ή/και νέες πηγές υδροληψίας.

- Αντικατάσταση δικτύων ύδρευσης από μόλυβδο, παλαιών (άνω της 50ετίας) δικτύων ύδρευσης από αμίαντο ή χάλυβα με μεγάλες διαρροές, παλαιών (άνω 50ετίας) δικτύων με μεγάλες διαρροές.
- Έργα αντικατάστασης δικτύων ύδρευσης που συνοδεύονται από εγκατάσταση συστημάτων τηλεμετρίας, τηλε-ελέγχου.

Τύπος Δράσης 2Α.ν.3: Επενδύσεις στη διαχείριση λυμάτων

Μέσω του συγκεκριμένου τύπου δράσης επιδιώκεται η ολοκλήρωση των υποδομών για τη διαχείριση των υγρών αποβλήτων, με σκοπό να καλυφθούν οι ανάγκες της Περιφέρειας. Λαμβάνοντας υπόψη το «Εθνικό Επιχειρησιακό Σχέδιο Διαχείρισης Αστικών λυμάτων οικισμών προτεραιότητας Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ για την Περιφέρεια Ηπείρου», κατά προτεραιότητα θα χρηματοδοτηθούν τα έργα διαχείρισης υγρών αποβλήτων Γ΄ προτεραιότητας, που δεν χρηματοδοτήθηκαν από το ΕΣΠΑ 2014-2020 και αφορούν τούς οικισμούς Καναλακίου και Κόνιτσας. Επίσης, προτεραιότητα θα δοθεί στην ολοκλήρωση των τμηματοποιημένων πράξεων από το ΕΠ Ήπειρος 2014-2020:

- «Αποχέτευση ακαθάρτων οικισμών Δήμου Αρταίων - β' Φάση».
- Έργα Συλλογής Μεταφοράς Επεξεργασίας και Διάθεσης Λυμάτων του πρώην Δήμου Ζαλόγγου, νυν Δήμος Πρέβεζας, και οικισμών Λούτσας και παραλίας Λούτσας Δήμου Πάργας, Περιφέρειας Ηπείρου - β' φάση.
- Δίκτυο αποχέτευσης ακαθάρτων τμήματος οικισμού Τ.Κ. Ροδοτοπίου – β΄ φάση.
- Δίκτυα αποχέτευσης ακαθάρτων οικισμών Αμφιθέας και Αγ. Ταξιάρχη Δήμου Νικολάου Σκουφά – β΄ φάση.
- Έργα Συλλογής και Μεταφοράς Λυμάτων Οικισμών πρώην Δήμου Φιλοθέης & Καμπής Άρτας & Επέκταση ΕΕΛ Φιλιπιάδος Δήμου Ζηρού της Περιφέρειας Ηπείρου - β' φάση.

Στη συνέχεια, θα ολοκληρωθούν έργα υγρών αποβλήτων οικισμών που δεν ανήκουν στις προτεραιότητες της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ και αφορούν υποδομές συλλογής και επεξεργασίας λυμάτων σε μικρούς οικισμούς που κατά προτεραιότητα γειτνιάζουν με προστατευόμενες περιοχές, ευαίσθητα υδάτινα συστήματα, ακτές κολύμβησης ή/και συμβάλλουν στην προστασία της δημόσιας υγείας, στην ποιότητα του εδάφους και των επιφανειακών και υπογείων υδάτων, με σκοπό την αποφυγή της σταδιακής υποβάθμισής τους. Τα εν λόγω έργα διαχείρισης λυμάτων σε οικισμούς Δ΄ προτεραιότητας θα υλοποιηθούν στη βάση σχετικού επιχειρησιακού σχεδίου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται ενδεικτικά οι δράσεις:

1.

- ο Κατασκευή, αναβάθμιση και επέκταση εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων και δικτύων αποχέτευσης

Επισήμανση: Οι μελλοντικές επενδύσεις στον τομέα των υδάτων (πόσιμο νερό και λύματα) θα βασίζονται σε ένα ολιστικό και οικονομικά αποδοτικό σχεδιασμό που θα αντιμετωπίσει ανάγκες όπως το πόσιμο νερό, τα λύματα, τα όμβρια ύδατα, τη διαχείριση της ιλύος, την επαναχρησιμοποίηση νερού, την ψηφιοποίηση/έξυπνη μέτρηση/τηλεμετρία, την ενεργειακή απόδοση, την ευαισθητοποίηση του κοινού κ.λπ. Ως εκ τούτου, η διαμόρφωση των έργων θα πρέπει να αποτελεί μέρος ενός περιεκτικού και ολοκληρωμένου σχεδιασμού κάθε παρόχου υπηρεσιών ύδατος και να βασίζεται σε ένα βιώσιμο και μακροπρόθεσμο επιχειρησιακό σχέδιο.

Μέχρι την ολοκλήρωση των ολιστικών επιχειρησιακών σχεδίων, η ένταξη έργων θα πραγματοποιείται βάσει συγκεκριμένης μεθοδολογίας, με κριτήρια που θα αξιολογούν -μεταξύ άλλων- τον σχεδιασμό και την πληρότητα των έργων, την ύπαρξη ανάλυσης εναλλακτικών επιλογών και την τιμολογιακή πολιτική του εκάστοτε παρόχου ύδατος. Τα κριτήρια και ο χρονικός ορίζοντας υλοποίησής τους, δύνανται να τροποποιούνται από την ΕΑΣ κατόπιν συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, διασφαλίζοντας ότι οι αναγκαίες υποδομές θα υλοποιούνται απρόσκοπτα, με παράλληλη ενίσχυση της μακροπρόθεσμης λειτουργικότητας και βιωσιμότητάς τους.»

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

ΟΤΑ Α΄ και Β΄ βαθμού, Πολίτες και επιχειρήσεις της Περιφέρειας

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι προβλεπόμενες δράσεις του Ειδικού Στόχου είναι ουδέτερες ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεών του. Επιπλέον, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία. Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπής με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων δεν αποτελεί δραστηριότητα που αποφέρει άμεσα έσοδα. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στη δράση είναι αποκλειστικά δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2Α	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO30	Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων σωλήνων για τα συστήματα διανομής των δημόσιων δικτύων ύδρευσης	χλμ.	0,00	29,00

2A	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO31	Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων σωλήνων για το δημόσιο δίκτυο συλλογής λυμάτων	χλμ.	41,25	311,00
----	--------	------	-----------------------------------	-------	--	------	-------	--------

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
2A	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR41	Πληθυσμός συνδεδεμένος σε βελτιωμένο δημόσιο δίκτυο ύδρευσης	άτομα	0,00	2021	15.800,00	Υποστηριζόμενα έργα	
2A	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR42	Πληθυσμός συνδεδεμένος σε τουλάχιστον δευτερεύον δημόσιο σύστημα επεξεργασίας λυμάτων	άτομα	0,00	2021	33.600,00	Υποστηριζόμενα έργα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2A	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	062. Παροχή νερού για ανθρώπινη κατανάλωση (άντληση, επεξεργασία, υποδομές αποθήκευσης και διανομής, μέτρα αύξησης της απόδοσης, παροχή πόσιμου νερού)	1.700.000,00

2A	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	064. Διαχείριση υδάτων και διατήρηση υδάτινων πόρων (συμπεριλαμβάνονται η διαχείριση λεκάνης απορροής ποταμού, ειδικά μέτρα για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, επαναχρησιμοποίηση, μείωση των διαρροών)	2.550.000,00
2A	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	065. Συλλογή και επεξεργασία λυμάτων	22.950.000,00
2A	RSO2.5	Σύνολο			27.200.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2A	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	27.200.000,00
2A	RSO2.5	Σύνολο			27.200.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2A	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	27.200.000,00
2A	RSO2.5	Σύνολο			27.200.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

2A	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	27.200.000,00
2A	RSO2.5	Σύνολο			27.200.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.6. Προαγωγή της μετάβασης σε κυκλική οικονομία και σε αποδοτική ως προς τους πόρους οικονομία (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 2Α.vi.1: Συμπλήρωση υποδομών του ΠΕΣΔΑ

Μέσω του συγκεκριμένου τύπου δράσης επιδιώκεται η ολοκλήρωση περιβαλλοντικών υποδομών σε Δήμους (πρόκειται για μικρής κλίμακας τοπικές υποδομές) για τη διαχείριση των αποβλήτων σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στον αναθεωρημένο ΠΕΣΔΑ Ηπείρου και τα Τοπικά Σχέδια Διαχείρισης Απορριμμάτων των Δήμων, λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές της κυκλικής οικονομίας.

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου τύπου δράσης περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- Πράσινα Σημεία στην Περιφέρεια Ηπείρου σύμφωνα με τον αναθεωρημένο ΠΕΣΔΑ (αφορά Δήμους της Περιφέρειας).
- Δράσεις και έργα μικρής κλίμακας ή τοπικού ενδιαφέροντος.

Τα περιφερειακά προγράμματα θα χρηματοδοτήσουν υποδομές μικρής κλίμακας (πράσινες γωνιές μέχρι και πράσινα σημεία) που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των Δήμων. Το ΠΕΚΑ θα χρηματοδοτήσει υποδομές όπως οι μονάδες ανάκτησης και ανακύκλωσης (ΜΑΑ), όλες τις μονάδες επεξεργασίας βιοαποβλήτων (ΜΕΒΑ) συμπεριλαμβανομένου του εξοπλισμού τους (κάδοι και οχήματα συλλογής) και κάθε άλλη σχετική διαδημοτική εγκατάσταση (διαδημοτικούς σταθμούς μεταφόρτωσης και διαδημοτικά πράσινα σημεία), καθώς επίσης και Πράσινα Σημεία μόνο στην περίπτωση που αποτελούν ολοκληρωμένη δράση με άλλη δράση στερεών αποβλήτων που χρηματοδοτεί το Πρόγραμμα και εφόσον ως Δικαιούχος έχει οριστεί ΦοΔΣΑ.

Οι συγχρηματοδοτούμενες επενδύσεις θα πρέπει α) να είναι σύμφωνες με το περιφερειακό σχέδιο διαχείρισης απορριμμάτων (ΠΕΣΔΑ), β) να εξυπηρετούν τους σκοπούς της ολιστικής και ολοκληρωμένης διαχείρισης απορριμμάτων και γ) να συμβάλλουν στην εκπλήρωση των στόχων ανακύκλωσης.

Τα προτεινόμενα έργα θα είναι επιλέξιμα για συγχρηματοδότηση εφόσον ο αρμόδιος ΦοΔΣΑ έχει δώσει τη σύμφωνη γνώμη του και έχει επικυρώσει την αναγκαιότητα αυτών των έργων βάσει ανάλυσης κόστους-οφέλους του ΠΕΣΔΑ (από συλλογή έως επεξεργασία και διάθεση), ανάλυσης επιλογών, εκτίμησης λειτουργικότητας και βιωσιμότητας.

Για όλες τις ροές αποβλήτων που εισέρχονται στις ΜΑΑ θα είναι αναγκαία η υποβολή στη Διαχειριστική Αρχή προγραμματικής συμφωνίας μεταξύ του ΦοΔΣΑ και του Δήμου για σκοπούς χρηματοδότησης.

Συνέργειες / συμπληρωματικότητες αναμένονται με το τομεακό «Περιβάλλον, Ενέργεια και Κλιματική Αλλαγή» μέσω του οποίου θα γίνει η ολοκληρωμένη διαχείριση απορριμμάτων, η χρηματοδότηση δράσεων για την Κυκλική Οικονομία και τον πράσινο μετασχηματισμό των επιχειρήσεων.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Δήμοι, Πολίτες και Επιχειρήσεις της Περιφέρειας

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι προβλεπόμενες δράσεις του Ειδικού Στόχου είναι ουδέτερες ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεων του. Επιπλέον, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία. Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπής με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο

πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων δεν αποτελεί δραστηριότητα που αποφέρει άμεσα έσοδα. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στη δράση είναι αποκλειστικά δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2Α	RSO2.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO107	Επενδύσεις σε εγκαταστάσεις για χωριστή συλλογή αποβλήτων	ευρώ	0,00	2.000.000,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
---------------	----------------	--------	-----------------------	------------------------	---------	-----------------	------------------------------	---------------	---------------	----------------	--------------

2A	RSO2.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR103	Απόβλητα που συλλέγονται χωριστά	τόνοι/έτος	0,00	2021	1.600,00	Υποστηριζόμενα έργα	
----	--------	------	-----------------------------------	--------	----------------------------------	------------	------	------	----------	---------------------	--

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2A	RSO2.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	067. Διαχείριση οικιακών αποβλήτων: μέτρα πρόληψης, ελαχιστοποίησης, διαλογής, επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης	1.700.000,00
2A	RSO2.6	Σύνολο			1.700.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2A	RSO2.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	1.700.000,00
2A	RSO2.6	Σύνολο			1.700.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2A	RSO2.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	1.700.000,00
2A	RSO2.6	Σύνολο			1.700.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2Α	RSO2.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	1.700.000,00
2Α	RSO2.6	Σύνολο			1.700.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1. Προτεραιότητα: 2B. Προώθηση της βιώσιμης πολυτροπικής αστικής κινητικότητας (Ειδικός στόχος αστικής κινητικότητας που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο β) σημείο viii) του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού για το Ταμείο Συνοχής)

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.8. Προώθηση της βιώσιμης, πολυτροπικής αστικής κινητικότητας, ως μέρος της μετάβασης σε οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 2B.viii.1: Παρεμβάσεις που συμβάλλουν στην βελτίωση της αστικής κινητικότητας

Στο πλαίσιο του ΕΠ Ήπειρος 2014-2020 χρηματοδοτήθηκε η εκπόνηση Σχεδίων Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας στους τέσσερις Αστικούς Δήμους (Αρταίων, Ιωαννινών, Πρέβεζας και Ηγουμενίτσας), η ύπαρξη των οποίων αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την χρηματοδότηση όλων των παρεμβάσεων αστικής κινητικότητας του Προγράμματος. Στο πλαίσιο των ΣΒΑΚ έχει προσδιοριστεί η περιοχή παρέμβασης και έχει ληφθεί υπόψη μία ολοκληρωμένη προσέγγιση του σχεδιασμού.

Μέσω του συγκεκριμένου τύπου δράσης επιδιώκεται η ανάπτυξη ενός περιβαλλοντικά φιλικού και ενεργειακά αποδοτικού πολυτροπικού συστήματος μεταφορών στα αστικά κέντρα της Περιφέρειας (Αρτα, Ηγουμενίτσα, Ιωάννινα, Πρέβεζα).

Στο πλαίσιο αυτό θα χρηματοδοτηθούν ενδεικτικά:

- Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις που συνδυάζουν δίκτυα ποδηλατοδρόμων με πεζοδρόμια ή/και δρόμους ήπιας κυκλοφορίας (πρόκειται για δρόμους στους οποίους δίδεται προτεραιότητα στην κίνηση των πεζών και με κατάλληλες διαμορφώσεις επιτρέπεται η διέλευση οχημάτων με χαμηλή ταχύτητα ή και η στάθμευση). Ειδικότερα, ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας των παρεμβάσεων έγκειται στην κατασκευή νέων ποδηλατοδρόμων, παράλληλα με την κατασκευή ή διαπλάτυνση πεζοδρομίων για την ενθάρρυνση της πεζής μετακίνησης, τη δημιουργία και την αναβάθμιση υπαίθριων χώρων πρασίνου και πλατειών, την τοποθέτηση φωτισμού, καθώς και την προμήθεια αστικού εξοπλισμού για τη βελτίωση των λειτουργιών του κοινόχρηστου αστικού χώρου.

Κατά την υλοποίηση των δράσεων, μέριμνα θα δίνεται στην προσβασιμότητα των υποδομών και των μέσων για τα άτομα με αναπηρία και με μειωμένη κινητικότητα.

Η δράση παρουσιάζει συνέργεια και συμπληρωματικότητα με τα τομεακά Προγράμματα «Περιβάλλον, Ενέργεια και Κλιματική Αλλαγή» και «Μεταφορές», από τα οποία θα χρηματοδοτηθούν στοχευμένες παρεμβάσεις σχετικά με την ηλεκτροκίνηση καθώς και πιλοτικές δράσεις μικροκινητικότητας.

Επίσης, συνέργειες / συμπληρωματικότητες εντοπίζονται και με το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ), καθώς και το Πρόγραμμα Ψηφιακός Μετασχηματισμός μέσω των οποίων θα χρηματοδοτηθούν δράσεις για την έξυπνη διαχείριση της κυκλοφορίας (όπως πλατφόρμες πληροφόρησης, συστήματα ηλεκτρονικών πληρωμών, αυτόνομα οχήματα, συστήματα σηματοδότησης και στάθμευσης, εφαρμογές διαμοιρασμού οχημάτων, κοινή χρήση ποδηλάτου και αυτοκινήτου), καθώς και σταθμοί φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων (ΤΑΑ).

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Δήμοι, Πληθυσμός των αστικών κέντρων της Περιφέρειας, Άτομα με Αναπηρία/ Άτομα με κινητικά προβλήματα, επισκέπτες.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι προβλεπόμενες δράσεις του Ειδικού Στόχου είναι ουδέτερες ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεων του. Επιπλέον, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία. Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπής με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ). Τέλος, αναφέρεται ότι οι παρεμβάσεις που θα υλοποιηθούν αναμένεται να έχουν θετική συμβολή στην προσβασιμότητα των ΑμεΑ.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα εκπονείται σε περιφερειακό επίπεδο και οι κατά τόπους στρατηγικές ανάπτυξης μέσω των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ) υποστηρίζονται σημαντικά και δύναται να χρηματοδοτηθούν από τις παρεμβάσεις που προβλέπονται στον εν λόγω Ειδικό Στόχο.

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων δεν αποτελεί δραστηριότητα που αποφέρει άμεσα έσοδα. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στη δράση είναι αποκλειστικά δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2B	RSO2.8	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO58	Ειδικές υποστηριζόμενες υποδομές για ποδηλασία	χλμ.	1,13	9,00
2B	RSO2.8	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO75	Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται	συμβολή στις στρατηγικές	1,00	2,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
2B	RSO2.8	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR64	Ετήσιος αριθμός χρηστών των ειδικών υποδομών για ποδηλασία	χρήστες/έτος	0,00	2021-2029	2.700,00	Υποστηριζόμενα έργα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2B	RSO2.8	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	083. Υποδομές ποδηλασίας	10.625.000,00
2B	RSO2.8	Σύνολο			10.625.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2B	RSO2.8	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	10.625.000,00
2B	RSO2.8	Σύνολο			10.625.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

2B	RSO2.8	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. ΟΕΕ — Πόλεις, κωμοπόλεις και προάστια	10.625.000,00
2B	RSO2.8	Σύνολο			10.625.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2B	RSO2.8	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	10.625.000,00
2B	RSO2.8	Σύνολο			10.625.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1. Προτεραιότητα: 2Γ. Στήριξη της ανθεκτικότητας των υδάτων

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.5. Προαγωγή της ασφαλούς πρόσβασης στο νερό, της βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων, συμπεριλαμβανομένης της ολοκληρωμένης διαχείρισης των υδάτων, και της ανθεκτικότητας των υδάτων (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Η στρατηγική επιλογή για χρηματοδότηση δράσεων μέσω του νέου Ειδικού Στόχου RSO2.5 στοχεύει στην αποτελεσματική διαχείριση, αποδοτική χρήση και ενίσχυση της ασφάλειας παροχής πόσιμου νερού, και στην ανθεκτικότητα των υδάτινων πόρων της Περιφέρειας μπροστά στις κλιματικές προκλήσεις που σχετίζονται με το νερό. Οι παρεμβάσεις συμβάλλουν στη διατήρηση των φυσικών πόρων και την αποτροπή της περαιτέρω υποβάθμισης του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, στην αναβάθμιση της δημόσιας υγείας και την προστασία του περιβάλλοντος, και στη διατήρηση της οικονομικής ανταγωνιστικότητας της Ένωσης, καθώς η κακοδιαχείριση, συμπεριλαμβανομένης της υπερβολικής άντλησης και της ρύπανσης, περιορίζει ολοένα και περισσότερο κρίσιμους τομείς όπως η γεωργία, η ενέργεια, η μεταποίηση και οι μεταφορές.

Ταυτόχρονα, ο νέος Κανονισμός (ΕΕ) 2025/1914 όσον αφορά ειδικά μέτρα για την αντιμετώπιση στρατηγικών προκλήσεων στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης, τονίζει τη στρατηγική σημασία που έχει για την Ένωση η έννοια της ανθεκτικότητας των υδάτων, ως ζωτικός πόρος για την ασφάλεια των τροφίμων, της ενέργειας και των οικονομικών συστημάτων της Ένωσης, και ως βασική πτυχή της ανθεκτικότητας στις επιπτώσεις από την κλιματική αλλαγή που επιδεινώνουν τις πιέσεις στην ποιότητα και την ποσότητα του νερού.

Στο πλαίσιο αυτό προβλέπονται οι κάτωθι Τύποι Δράσεων μέσω των οποίων επιδιώκεται η αντιμετώπιση χρόνιων προκλήσεων σε ζητήματα διαχείρισης υδάτινων πόρων της Περιφέρειας, που σχετίζονται με:

- Τη γεωμορφολογία και τις τοπικές κλιματικές συνθήκες που προκαλούν συχνές και αυξανόμενες πλημμύρες, αποτέλεσμα και της επιταχυνόμενης κλιματικής αλλαγής
- Παλαιές, επισφαλείς ή μη αποδοτικές υποδομές ύδρευσης και αποχέτευσης, που παρουσιάζουν απώλειες νερού, ανεπαρκή επεξεργασία λυμάτων και κίνδυνο υποβάθμισης της ποιότητας.

Τύπος Δράσης 2Γ.ν.1: Δράσεις βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων

Μέσω του συγκεκριμένου Τύπου Δράσης:

- Ενισχύονται (ανθεκτικές σε κλιματικές προκλήσεις) υποδομές υδροληψίας, άντλησης, επεξεργασίας και αποθήκευσης/διανομής νερού για ανθρώπινη κατανάλωση, με στόχο την ασφάλεια, την ποιότητα και την αποδοτικότητα, στο πλαίσιο μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης διαχείρισης των υδάτων.

- Υποστηρίζονται μέτρα αύξησης της απόδοσης και διαρκούς παροχής καλής ποιότητας πόσιμου νερού, και έξυπνης διαχείρισης με έμφαση στον περιορισμό απωλειών/διαρροών.
- Υποστηρίζονται μέτρα προσαρμογής στα νέα κλιματικά δεδομένα (ξηρασία, πλημμύρες, κλπ.).

Τύπος Δράσης 2Γ.ν.2: Επενδύσεις στη διαχείριση λυμάτων

Προωθούνται επενδύσεις σε σύγχρονες μονάδες συλλογής και επεξεργασίας λυμάτων, με σκοπό τη βελτίωση του επιπέδου δημόσιας υγείας, τη συμμόρφωση με το ευρωπαϊκό δίκαιο και τη μείωση της ρύπανσης και προστασία υδάτινων σωμάτων από επιβαρύνσεις, που καλύπτουν την κοινωνική και περιβαλλοντική διάσταση. Οι παραπάνω παρεμβάσεις θα υλοποιηθούν σε περιοχές εφαρμογής Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ) της Περιφέρειας.

Μέχρι την ολοκλήρωση των ολιστικών επιχειρησιακών σχεδίων, η ένταξη έργων θα πραγματοποιείται βάσει συγκεκριμένης μεθοδολογίας, με κριτήρια που θα αξιολογούν -μεταξύ άλλων- τον σχεδιασμό και την πληρότητα των έργων, την ύπαρξη ανάλυσης εναλλακτικών επιλογών και την τιμολογιακή πολιτική του εκάστοτε παρόχου ύδατος. Τα κριτήρια και ο χρονικός ορίζοντας υλοποίησής τους, δύνανται να τροποποιούνται από την ΕΑΣ κατόπιν συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, διασφαλίζοντας ότι οι αναγκαίες υποδομές θα υλοποιούνται απρόσκοπτα, με παράλληλη ενίσχυση της μακροπρόθεσμης λειτουργικότητας και βιωσιμότητάς τους.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

ΟΤΑ Α΄ και Β΄ βαθμού, Πολίτες και Επιχειρήσεις της Περιφέρειας

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι προβλεπόμενες δράσεις του Ειδικού Στόχου είναι ουδέτερες ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεών του.

Επιπλέον, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία. Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπής με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Οι δράσεις του Ειδικού Στόχου RSO2.5 καλύπτουν το σύνολο της Περιφέρειας. Οι κατά τόπους στρατηγικές ανάπτυξης μέσω των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ) επίσης υποστηρίζονται από τις παρεμβάσεις του εν λόγω Ειδικού Στόχου

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων δεν αποτελεί δραστηριότητα που αποφέρει άμεσα έσοδα. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στη δράση είναι αποκλειστικά δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2Γ	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO30	Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων σωλήνων για τα συστήματα διανομής των δημόσιων δικτύων ύδρευσης	χλμ.	0,00	232,00
2Γ	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO31	Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων σωλήνων για το δημόσιο δίκτυο συλλογής λυμάτων	χλμ.	0,00	8,00
2Γ	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO75	Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται	συμβολή στις στρατηγικές	0,00	1,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
2Γ	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR41	Πληθυσμός συνδεδεμένος σε βελτιωμένο	άτομα	0,00	2021	126.980,00	Υποστηριζόμενα έργα	

					δημόσιο δίκτυο ύδρευσης						
2Γ	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR42	Πληθυσμός συνδεδεμένος σε τουλάχιστον δευτερεύον δημόσιο σύστημα επεξεργασίας λυμάτων	άτομα	0,00	2021	600,00	Υποστηριζόμενα έργα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2Γ	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	058. Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πλημμύρες και κατολισθήσεις (συμπεριλαμβανομένων της ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)	850.000,00
2Γ	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	062. Παροχή νερού για ανθρώπινη κατανάλωση (άντληση, επεξεργασία, υποδομές αποθήκευσης και διανομής, μέτρα αύξησης της απόδοσης, παροχή πόσιμου νερού)	8.500.000,00
2Γ	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	063. Παροχή νερού για ανθρώπινη κατανάλωση (άντληση, επεξεργασία, υποδομές αποθήκευσης και διανομής, μέτρα αύξησης της απόδοσης, παροχή πόσιμου νερού) σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	5.100.000,00
2Γ	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	065. Συλλογή και επεξεργασία λυμάτων	2.550.000,00

2Γ	RSO2.5	Σύνολο			17.000.000,00
----	--------	--------	--	--	---------------

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2Γ	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	17.000.000,00
2Γ	RSO2.5	Σύνολο			17.000.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2Γ	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	08. ΟΕΕ — Άλλα είδη στοχευόμενων περιοχών	2.550.000,00
2Γ	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	14.450.000,00
2Γ	RSO2.5	Σύνολο			17.000.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2Γ	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	17.000.000,00
2Γ	RSO2.5	Σύνολο			17.000.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1. Προτεραιότητα: 2Δ. Στήριξη της οικονομικά προσιτής στέγασης

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.11. Προώθηση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή και βιώσιμη στέγαση (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Μέσω του συγκεκριμένου Ειδικού Στόχου επιδιώκεται η αύξηση της προσφοράς στην τοπική αγορά κατοικίας και η οικονομική προσιτότητα και διευκόλυνση της πρόσβασης όλων σε ποιοτική στέγαση. Στο πλαίσιο αυτό θα στηριχθούν παρεμβάσεις κατασκευής νέων ή/και αλλαγής της χρήσης υφιστάμενων υποδομών για οικιακή χρήση, καθώς και παρεμβάσεις αναβάθμισης του υφιστάμενου κτιριακού αποθέματος για οικιακή χρήση, λαμβάνοντας υπόψη και τη διάσταση της ενεργειακής αποδοτικότητας και συμβάλλοντας στη μείωση του ενεργειακού κόστους. Οι παρεμβάσεις θα αφορούν όλους τους τύπους κατοικιών που μπορούν να συμβάλλουν στην αντιμετώπιση της στεγαστικής κρίσης και τη διευκόλυνση της πρόσβασης όλων στη στέγαση (νέες υποδομές που προορίζονται για ευάλωτους πληθυσμούς, ανακαίνιση παλαιών κατοικιών, φοιτητικές εστίες, πολυκατοικίες κλπ.), ενώ θα αφορούν ανοιχτές/διαθέσιμες και κλειστές/μη διαθέσιμες κατοικίες.

Τύπος Δράσης 2Δ.xi.1: Ανακαίνιση Παλαιών Κατοικιών με Ήπιες Ενεργειακές Παρεμβάσεις

Η δράση αφορά σε ανοικτά και κλειστά ακίνητα (με προτεραιοποίηση για κλειστά ακίνητα) και αποτελείται από δύο σκέλη:

- Σκέλος ανακαίνισης, με κάλυψη σχετικών δαπανών (όπως βελτίωση στατικότητας, υδραυλικές και ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις, ενίσχυση τοιχοποιίας, αντικατάσταση δαπέδων, ανακαίνιση χώρων μπάνιου και κουζίνας κ.α.)
- Σκέλος ενεργειακής αναβάθμισης, με κάλυψη ήπιων ενεργειακών παρεμβάσεων

Μετά την ολοκλήρωση της δράσης «Ανακαίνιση Παλαιών Κατοικιών με Ήπιες Ενεργειακές Παρεμβάσεις», θα διενεργηθεί Συνολική Αξιολόγηση Επιπτώσεων σε κεντρικό επίπεδο, με μέριμνα κι επιμέλεια της Εθνικής Αρχής Συντονισμού. Η εν λόγω Αξιολόγηση θα διερευνήσει κυρίως παραμέτρους όπως: η επίδραση της δράσης στην αύξηση της προσφοράς ακινήτων (νέα ακίνητα που προστέθηκαν στην αγορά) και η χωρο-κατανομή τους, ο βαθμός κάλυψης αναγκών των δικαιούχων/ ωφελούμενων (καθώς και έμμεσα ωφελούμενων (ενοικιαστών), για τις περιπτώσεις που αφορά) στο πλαίσιο της προσιτής και βιώσιμης στέγασης, η συνάφεια/συνέργεια της δράσης (με εκτίμηση και της αποτελεσματικότητας) σε σχέση με παράλληλα μέτρα, καθώς και η βιωσιμότητα των αποτελεσμάτων.

Περαιτέρω, το περιεχόμενο της Αξιολόγησης τροφοδοτείται από την πορεία υλοποίησης της δράσης. Ως χρόνος ολοκλήρωσης της Αξιολόγησης τίθεται ένα ανώτατο διάστημα είκοσι τεσσάρων μηνών από την ολοκλήρωση της δράσης.[u1]

Τύπος Δράσης 2Δ.xi.2: Ανακαίνιση Δημοτικών / Περιφερειακών Κτιρίων για τη διάθεσή τους προς μίσθωση σε εργαζόμενους σε δημόσιες υπηρεσίες

Η δράση αφορά στην ανακαίνιση Δημοτικών ή Περιφερειακών ακινήτων που βρίσκονται σε ορεινές ή/ και παραμεθόριες περιοχές. Θα διατεθούν με μακροχρόνια μίσθωση, σε εργαζόμενους οι οποίοι στον οικείο Δήμο/Περιφέρεια πρόκειται να απασχοληθούν, μόνιμα ή για περιορισμένο χρόνο, σε δημοτικές ή περιφερειακές Υπηρεσίες, σχολεία, νοσοκομεία, κέντρα υγείας, περιφερειακά ή δημοτικά ιατρεία, αγροτικά ιατρεία, αστυνομία, πυροσβεστική καθώς και σε κοινωνικές δομές ή δράσεις της Περιφέρειας ή του Δήμου, και δεν διαθέτουν ακίνητο στους οικείους Δήμους ή Περιφέρειες.

Τύπος Δράσης 2Δ.χι.3: Λοιπές δράσεις προσιτής στέγασης

- Δημιουργία νέων ή αναβάθμιση υφιστάμενων (συμπεριλαμβανομένης της ενεργειακής αναβάθμισης) φοιτητικών εστιών σε αστικά κέντρα και σε περιοχές με αυξημένες ανάγκες φοιτητικής στέγασης, με στόχο την άμβλυνση των εμποδίων που συνοδεύουν τη φοιτητική μετακίνηση και φοίτηση.
- Δημιουργία νέων, ενεργειακά αποδοτικών και βιώσιμων κατοικιών, οικονομικά προσιτών για ομάδες με δυσκολίες πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή στέγαση (πχ. νέα ζευγάρια), χωρίς οποιαδήποτε μορφή διαχωρισμού ή αποκλεισμού (πilotικά σχέδια).

Επιπρόσθετα, αναφέρεται ότι σε όλους τους τύπους δράσεων δύναται να χρηματοδοτηθούν και συμπληρωματικές παρεμβάσεις σε κοινόχρηστους χώρους για τους κατοίκους, καθώς και για την πρόσβαση σε τοπικούς δρόμους, απαιτούμενους χώρους στάθμευσης, πράσινο και παιδικές χαρές, ως απαραίτητα για την πρόσβαση των υποστηριζόμενων οικιστικών μονάδων σε όλα τα είδη δικτύων που σχετίζονται με τη στέγαση.

Οι παρεμβάσεις ενεργειακής απόδοσης θα αποτελούν σημαντικό αλλά όχι το μοναδικό στοιχείο των ανακαινίσεων και θα πρέπει να είναι συμβατές με τον Κανονισμό Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων, σύμφωνα με την εθνική και την ενωσιακή νομοθεσία.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

ΟΤΑ Α΄ και Β΄ βαθμού, Ιδιοκτήτες κατοικιών, Πολίτες της Περιφέρειας, Εργαζόμενοι σε δημόσιες υπηρεσίες

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι προβλεπόμενες δράσεις του Ειδικού Στόχου είναι ουδέτερες ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεων του.

Επιπλέον, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία. Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπής με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία. Η προτιμώμενη μορφή ενίσχυσης είναι η μη επιστρεπτέα επιχορήγηση, για τη δημιουργία ανάληψης κινήτρου των σχετικών δράσεων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2Δ	RSO2.11	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO18	Οικονομικά προσιτές και βιώσιμες κατοικίες με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση	κατοικίες	0,00	181,00
2Δ	RSO2.11	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO65	Χωρητικότητα νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων κοινωνικής στέγασης και οικονομικά προσιτών και βιώσιμων κατοικιών	άτομα	0,00	540,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
2Δ	RSO2.11	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RRC26	Ετήσια κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας (εκ της οποίας: οικονομικά προσιτές και βιώσιμες κατοικίες,	MWh/έτος	6.549,00	2021	5.239,00	Υποστηριζόμενα έργα	

					δημόσια κτίρια, επιχειρήσεις, άλλα)						
2Δ	RSO2.11	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR29	Εκτιμώμενες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου	τόνοι ισοδύναμου CO2/έτος	6.104,00	2021	4.883,00	Υποστηριζόμενα έργα	
2Δ	RSO2.11	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR67	Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων οικονομικά προσιτών, βιώσιμων κατοικιών και εγκαταστάσεων κοινωνικής στέγασης	χρήστες/έτος	408,00	2021	486,00	Υποστηριζόμενα έργα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2Δ	RSO2.11	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	041. Ενεργειακή απόδοση με ανακαίνιση του υφιστάμενου οικιστικού αποθέματος, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα	11.050.000,00
2Δ	RSO2.11	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	126. Υποδομές στον τομέα της στέγασης (εκτός από μετανάστες, πρόσφυγες και άτομα που ζητούν ή βρίσκονται υπό διεθνή προστασία)	3.918.500,00
2Δ	RSO2.11	Σύνολο			14.968.500,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

2Δ	RSO2.11	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	14.968.500,00
2Δ	RSO2.11	Σύνολο			14.968.500,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2Δ	RSO2.11	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	14.968.500,00
2Δ	RSO2.11	Σύνολο			14.968.500,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2Δ	RSO2.11	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	14.968.500,00
2Δ	RSO2.11	Σύνολο			14.968.500,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1. Προτεραιότητα: 3. Ενίσχυση της κινητικότητας

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO3.1. Ανάπτυξη ανθεκτικού στην κλιματική αλλαγή, έξυπνου, ασφαλούς, βιώσιμου και διατροφικού ΔΕΔ-Μ (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 3.i.1 : Οδικές μεταφορές των διαδρόμων του εκτεταμένου δικτύου των ΔΕΔ-Μ στην Περιφέρεια Ηπείρου

Μέσω του συγκεκριμένου τύπου δράσης επιδιώκεται η επένδυση σε οδικές υποδομές του εκτεταμένου δικτύου των ΔΕΔ-Μ που διέρχεται εντός των ορίων της Περιφέρειας Ηπείρου, οι οποίες εξυπηρετούν άμεσα την διαπεριφερειακή, διακρατική και διασυνοριακή συνεργασία, καθώς συμβάλλουν στην άρση της απομόνωσης και στη βελτίωση της προσβασιμότητας και της ελκυστικότητας των περιοχών.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνεται η ανακατασκευή/εκσυγχρονισμός των οδικών υποδομών του ΔΕΔ-Μ εντός της Περιφέρειας Ηπείρου, λαμβάνοντας υπόψη τον κατάλογο έργων και τις προτεραιότητες που αφορούν αποκλειστικά το οδικό δίκτυο στην Περιφέρεια Ηπείρου, όπως προσδιορίζονται στο Στρατηγικό Πλαίσιο Επενδύσεων Μεταφορών (ΣΠΕΜ) και στο Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών / Εξειδίκευση για την Περιφέρεια Ηπείρου.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η ολοκλήρωση του ΔΕΔ-Μ αποτελεί πρώτη προτεραιότητα των κρατών μελών της ΕΕ και σε συνεννόηση με την ΕΥΔ ΕΠ Υποδομών – Μεταφορών 2021-2027, από το ΠεΠ θα υλοποιηθούν έργα υποδομών του αναλυτικού ΔΕΔ-Μ συμπληρωματικά με την αντίστοιχη δράση που θα χρηματοδοτηθεί από το Τομεακό Πρόγραμμα και θα αφορά το μέτρο με Κωδικό RI-Infra 10 και τίτλο «Αναβάθμιση οδικού άξονα Ηγουμενίτσα– Πάργα–Πρέβεζα», όπως καταγράφεται στον Πυλώνα 8: Προώθηση Περιφερειακής Κινητικότητας & Ανάπτυξης του Εθνικού Στρατηγικού Σχέδιου Μεταφορών.

Πριν την ενεργοποίηση δράσεων, θα υπάρξει μέριμνα στην εξειδίκευση των προσκλήσεων για την αποφυγή επικάλυψης και για την επίτευξη μέγιστης συμπληρωματικότητας με το Πρόγραμμα «Υποδομών – Μεταφορών 2021-2027».

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Περιφέρεια Ηπείρου, ο πληθυσμός της Περιφέρειας, επισκέπτες και εν γένει οι χρήστες του οδικού δικτύου της Περιφέρειας.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι προβλεπόμενες δράσεις του Ειδικού Στόχου είναι ουδέτερες ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεων του. Επιπλέον, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία. Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπής με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Επισημαίνεται ότι τα θέματα συνδεσιμότητας θα λαμβάνουν υποψη και την μακροπεριφερειακή στρατηγική EUSAIR ως μέρος ενός ευρύτερου λειτουργικού χώρου.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων δεν αποτελεί δραστηριότητα που αποφέρει άμεσα έσοδα. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στη δράση είναι αποκλειστικά δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
3	RSO3.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO45	Μήκος ανακατασκευασμένων ή εκσυγχρονισμένων οδών — ΔΕΔ-Μ	χλμ.	0,00	2,20

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
3	RSO3.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR150	Μείωση χρόνου διέλευσης οδικού δικτύου	Λεπτά της ώρας	0,00	2021-2029	3,10	Υποστηριζόμενα έργα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	RSO3.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	092. Ανακατασκευές ή εκσυγχρονισμοί αυτοκινητοδρόμων και οδών — Εκτεταμένο δίκτυο ΔΕΔ-Μ	3.400.000,00
3	RSO3.1	Σύνολο			3.400.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	RSO3.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	3.400.000,00
3	RSO3.1	Σύνολο			3.400.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	RSO3.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	3.400.000,00
3	RSO3.1	Σύνολο			3.400.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	RSO3.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	3.400.000,00

3	RSO3.1	Σύνολο			3.400.000,00
---	--------	--------	--	--	--------------

* Κατά κανόνα, το 40 % για το EKT+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO3.2. Ανάπτυξη και ενίσχυση βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης και διατροφικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, με καλύτερη πρόσβαση στο ΔΕΔ-Μ και διασυνοριακή κινητικότητα (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 3.ii.1: Αναβάθμιση οδικού δικτύου Περιφέρειας Ηπείρου

Μέσω του συγκεκριμένου τύπου δράσης επιδιώκεται η ενίσχυση της απρόσκοπτης ενδοπεριφερειακής κινητικότητας λαμβάνοντας υπόψη τα προβλήματα προσβασιμότητας που δημιουργεί το ανάγλυφο και η γεωμορφολογία της Ηπείρου, τα σημαντικά αστικά, εμπορικά κλπ. κέντρα και τις περιοχές τουριστικού ενδιαφέροντος που διαθέτει, αλλά και την ανάγκη ολοκλήρωσης των απαραίτητων οδικών υποδομών για την ανάπτυξη της περιοχής. Επίσης, λαμβάνονται υπόψη τα αναφερόμενα για την Περιφέρεια Ηπείρου στην Εξειδίκευση Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Μεταφορών.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- Οδικές υποδομές του εθνικού, επαρχιακού και τοπικού δικτύου για την αναβάθμιση ενδοπεριφερειακής κινητικότητας με έμφαση στη σύνδεση με αστικά, εμπορικά, οικονομικά κέντρα και τουριστικούς πόλους της Περιφέρειας.

Προτεραιότητα θα δοθεί στην ολοκλήρωση των τμηματοποιημένων πράξεων από το ΕΠ Ήπειρος 2014-2020 α) «Ολοκλήρωση μεγάλου δακτυλίου πόλης Ιωαννίνων (κόμβος πανηπειρωτικού σταδίου - κόμβος Βογιάνου)» και β) «Παράκαμψη Νικόπολης - Συγκοινωνιακά έργα ανάδειξης αρχαιολογικού χώρου Νικόπολης Περιφέρειας Ηπείρου» καθώς και τα μέτρα του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Μεταφορών όπως το μέτρο με Κωδικό RI-Infra 9 και τίτλο «Νέα οδική σύνδεση Πρέβεζας με τον Α/Δ5 (Ιόνια Οδό)».

Επιπρόσθετα, αναφέρεται ότι στον Τύπο Δράσης περιλαμβάνονται και παρεμβάσεις στο πλαίσιο των ολοκληρωμένων χωρικών επενδύσεων.

Τύπος Δράσης 3.ii.2: Δράσεις οδικής ασφάλειας

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου τύπου δράσης επιδιώκεται η ενίσχυση της οδικής ασφάλειας στην Περιφέρεια, σύμφωνα με το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο για την Οδική Ασφάλεια 21-30 καθώς και την περιφερειακή εξειδίκευση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Μεταφορών.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- Εγκατάσταση συστημάτων παροχής πληροφόρησης προς τους χρήστες του οδικού δικτύου (επαρχιακό και τοπικό δίκτυο).
- Προμήθεια εξοπλισμού για την πρόληψη των κινδύνων οδικής ασφάλειας και τη διαχείριση των οδικών ατυχημάτων
- Προμήθεια εξοπλισμού για την εφαρμογή δράσεων ενεργητικής οδικής ασφάλειας
- Δράσεις ενημέρωσης - ευαισθητοποίησης του γενικού πληθυσμού για την οδική ασφάλεια.

Η συνεισφορά της Δράσης 3.ii.2 στον Ειδικό Στόχο 3.ii είναι σημαντική, καθώς η βελτίωση της ασφάλειας του οδικού δικτύου είναι σύμφωνη με το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών και την περιφερειακή εξειδίκευσή του. Επιδιώκεται κυρίως η βελτίωση των δεικτών οδικής ασφάλειας της χώρας για μείωση των θανάτων / βαριά τραυματιών κατά 50% μέχρι το έτος 2030, όπως περιγράφονται στο Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Οδικής Ασφάλειας.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Περιφέρεια Ηπείρου, ο πληθυσμός της Περιφέρειας, επισκέπτες και εν γένει οι χρήστες του οδικού δικτύου της Περιφέρειας.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι προβλεπόμενες δράσεις του Ειδικού Στόχου είναι ουδέτερες ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεων του. Επιπλέον, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία. Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπής με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα εκπονείται σε περιφερειακό επίπεδο και οι κατά τόπους στρατηγικές ανάπτυξης μέσω των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ) υποστηρίζονται σημαντικά και δύναται να χρηματοδοτηθούν από τις παρεμβάσεις που προβλέπονται στον εν λόγω Ειδικό Στόχο.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Επισημαίνεται ότι τα θέματα συνδεσιμότητας θα λαμβάνουν υποψη και την μακροπεριφερειακή στρατηγική EUSAIR ως μέρος ενός ευρύτερου λειτουργικού χώρου.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων δεν αποτελεί δραστηριότητα που αποφέρει άμεσα έσοδα. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στη δράση είναι αποκλειστικά δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
---------------	----------------	--------	-----------------------	------------------------	---------	-----------------	----------------	---------------

3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO44	Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων οδών — εκτός ΔΕΔ-Μ	χλμ.	0,00	3,60
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO46	Μήκος ανακατασκευασμένων ή εκσυγχρονισμένων οδών — εκτός ΔΕΔ-Μ	χλμ.	4,30	10,00
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO75	Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται	συμβολή στις στρατηγικές	1,00	2,00
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO900	Μήκος οδών με βελτιωμένη ασφάλεια	Χιλιόμετρα	0,07	300,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR150	Μείωση χρόνου διέλευσης οδικού δικτύου	Λεπτά της ώρας	0,00	2021	8,80	Υποστηριζόμενα έργα	
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR900	Οδικά ατυχήματα	ατυχήματα/έτος	10,00	2021	5,00	Υποστηριζόμενα έργα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	090. Άλλες νέες ή αναβαθμισμένες εθνικές, περιφερειακές οδοί και οδοί τοπικής πρόσβασης	6.982.118,00
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	093. Άλλες ανακατασκευές και εκσυγχρονισμοί οδών (αυτοκινητοδρόμων, εθνικών, περιφερειακών ή τοπικών οδών)	21.675.000,00
3	RSO3.2	Σύνολο			28.657.118,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	28.657.118,00
3	RSO3.2	Σύνολο			28.657.118,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. ΟΕΕ — Πόλεις, κωμοπόλεις και προάστια	12.750.000,00
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	08. ΟΕΕ — Άλλα είδη στοχευόμενων περιοχών	8.500.000,00
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	7.407.118,00
3	RSO3.2	Σύνολο			28.657.118,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	28.657.118,00
3	RSO3.2	Σύνολο			28.657.118,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1. Προτεραιότητα: 4Α. Ενίσχυση υποδομών στο πλαίσιο της κοινωνικής συνοχής

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.2. Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης χωρίς αποκλεισμούς μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών, συμπεριλαμβανομένων της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας της εξ αποστάσεως και της διαδικτυακής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 4Α.ii.1: Υποδομές προσχολικής φροντίδας

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου τύπου δράσης επιδιώκεται η ενίσχυση και ο εκσυγχρονισμός υποδομών προσχολικής φροντίδας, λαμβάνοντας υπόψη τις κατευθύνσεις της Πρωτοβουλίας «Ευρωπαϊκή Εγγύηση για το παιδί» και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Εγγύηση για τα Παιδιά, αλλά και τις σημαντικές ανάγκες της Περιφέρειας Ηπείρου σε σχετικές υποδομές.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- Δημιουργία νέων δομών προσχολικής παιδικής φροντίδας (όπως βρεφονηπιακοί / παιδικοί σταθμοί)

Τύπος Δράσης 4Α.ii.2: Υποδομές Α & Β βάθμιας Εκπαίδευσης

Μέσω του συγκεκριμένου τύπου δράσης επιδιώκεται η κάλυψη των αναγκών για την περαιτέρω βελτίωση των κτιριακών υποδομών καθώς και του εξοπλισμού Α & Β βάθμιας εκπαίδευσης, στην Περιφέρεια Ηπείρου λαμβάνοντας υπόψη τους στόχους και τις προτεραιότητες της Χώρας για την βελτίωση της εκπαίδευσης.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- Υποδομές Α & Βθμιας εκπαίδευσης – τμηματοποιημένες πράξεις
- Δημιουργία νέων δομών / σχολικών μονάδων Α & Β βάθμιας Εκπαίδευσης (συμπεριλαμβανομένων των νηπιαγωγείων).
- Εκσυγχρονισμός και η αναβάθμιση των υφιστάμενων δομών Α & Β βάθμιας Εκπαίδευσης σε θέματα προσβασιμότητας ΑμεΑ ή/ και ατόμων με κινητικές δυσκολίες.
- Εκσυγχρονισμός εκπαιδευτικού και τεχνολογικού εξοπλισμού και απαιτούμενες υποδομές για την ψηφιακή αναβάθμιση των σχολικών μονάδων, για την ποιοτική αναβάθμιση της εκπαίδευσης και την εφαρμογή Νέων και Καινοτόμων μεθόδων κατά την εκπαιδευτική διαδικασία.

Τύπος Δράσης 4Α.ii.3: Υποδομές Γ βάθμιας Εκπαίδευσης

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου τύπου δράσης περιλαμβάνεται ο εκσυγχρονισμός και η ενίσχυση των υποδομών και του εξοπλισμού των Ιδρυμάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης της Περιφέρειας λαμβάνοντας υπόψη και την Εθνική Στρατηγική για την Τριτοβάθμια εκπαίδευση για την περίοδο 2021-2027 (Ν. 4653/2020, ΦΕΚ Α12 - 24.01.2020).

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- Διασφάλιση της φυσικής προσβασιμότητας των ΑμεΑ στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ενδεικτικά κατασκευή ανελκυστήρων ή μηχανικών μέσων κάλυψης υψομετρικών διαφορών και χώρου πρόσβασης, τοποθέτηση ράμπας ή αναβατόριου, διαμόρφωση προσβάσιμων χώρων υγιεινής και προσβάσιμων χώρων στάθμευσης οχημάτων ατόμων με αναπηρία με ειδική διαγράμμιση πλησίον εισόδων κτηρίων κλπ.).
- Εκσυγχρονισμός και αναβάθμιση εξοπλισμού μονάδων Γ βάρθμιας Εκπαίδευσης (κατά προτεραιότητα εξοπλισμός για την πρόσβαση στην εκπαίδευση ατόμων με αναπηρία ή/ και με κινητικές δυσκολίες).
- Κτιριακές υποδομές για κάλυψη εκπαιδευτικών αναγκών (όπως τμήματα σχολών που δεν διαθέτουν κτιριακές εγκαταστάσεις και στεγάζονται προσωρινά σε άλλες εγκαταστάσεις. Ενδεικτικά, Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Τμήμα Εικαστικών Τεχνών και Επιστημών Τέχνης)..

Τύπος Δράσης 4Α.ii.4: Υποδομές Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Διά Βίου Μάθησης

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου τύπου δράσης περιλαμβάνονται δράσεις περαιτέρω βελτίωσης των κτιριακών υποδομών καθώς και του εξοπλισμού Δομών μεταλυκειακής εκπαίδευσης, αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης (πχ Σ.Α.Ε.Κ.) και διά βίου μάθησης καθώς και των Επαγγελματικών Σχολών (ΕΠΑ.Σ) λαμβάνοντας υπόψη και τους ευρύτερους στόχους της Ε.Ε στο πλαίσιο του European Framework for Quality and Effective Apprenticeships και του Quality Framework for Traineeship.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- Εκσυγχρονισμός και αναβάθμιση υφιστάμενων δημόσιων δομών μεταλυκειακής εκπαίδευσης, αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης, ΕΠΑ.Σ. και διά βίου μάθησης (συμπεριλαμβανομένης της διασφάλισης της προσβασιμότητας των υποδομών για τα άτομα με αναπηρία ή/ και με κινητικές δυσκολίες).

Επιπρόσθετα αναφέρεται ότι στο πλαίσιο των ανωτέρω τύπων δράσεων λαμβάνεται υπόψη και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των ατόμων με Αναπηρία (Πυλώνας II «Προστασία των Δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία», Στόχος «Εκπαίδευση και Κατάρτιση για όλους»).

Οι δράσεις του εν λόγω ΕΣ έχουν συνέργεια / συμπληρωματικότητα με τις δράσεις κοινωνικής ένταξης του ΕΚΤ+ στις περιπτώσεις όπου απαιτείται ή/και προκύπτει, (κυρίως) στο πλαίσιο του ειδικού στόχου ΕSO4.6, με τις δράσεις για τον τομέα της εκπαίδευσης που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του Προγράμματος Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού και Κοινωνική Συνοχή, καθώς και με τις δράσεις για τον εν λόγω τομέα που θα χρηματοδοτηθούν από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Σε ό,τι αφορά στο διαχωρισμό Δράσεων με το Ταμείο Ανάκαμψης, θα υπάρξει κεντρικός συντονισμός, ώστε ο διαχωρισμός να γίνει από τα αρμόδια Υπουργεία σε επίπεδο Πράξεων και να εξασφαλισθεί η μη ύπαρξη επικαλύψεων και η επίτευξη συνέργειας/συμπληρωματικότητας με το εν λόγω Ταμείο.

Επισήμανση: Πριν την έκδοση προσκλήσεων για την υποβολή και ένταξη έργων υποδομής στον τομέα εκπαίδευσης που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ προβλέπεται να εκπονηθεί ή επικαιροποιηθεί ανάλογη χαρτογράφηση των σχετικών αναγκών.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ο πληθυσμός της Περιφέρειας (συμπεριλαμβανομένων των παιδιών & παιδιών ΑμεΑ, των μαθητών συμπεριλαμβανομένων και αυτών με αναπηρία / ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, σπουδαστών/ φοιτητών συμπεριλαμβανομένων και αυτών με αναπηρία / ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, ατόμων με κινητικές δυσκολίες).

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι προβλεπόμενες δράσεις του Ειδικού Στόχου είναι θετικές ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεών του. Επιπλέον, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία. Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπής με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων δεν αποτελεί δραστηριότητα που αποφέρει άμεσα έσοδα. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στη δράση είναι αποκλειστικά δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4Α	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO66	Χωρητικότητα τάξεων νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων παιδικής φροντίδας	άτομα	0,00	80,00
4Α	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO67	Χωρητικότητα τάξεων νέων ή εκσυγχρονισμένων εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων	άτομα	184,00	45.025,00

4A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO909	Δημόσιες υποδομές προσβάσιμες σε ΑμεΑ	Υποδομές	0,00	240,00
----	--------	------	-----------------------------------	--------	---------------------------------------	----------	------	--------

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR70	Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων παιδικής φροντίδας	χρήστες/έτος	0,00	2021	80,00	Υποστηριζόμενα έργα	
4A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR71	Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων	χρήστες/έτος	39.500,00	2021	45.025,00	Υποστηριζόμενα έργα	
4A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR909	Ετήσιος αριθμός χρηστών ΑμεΑ που εξυπηρετούνται	Χρήστες/έτος	0,00	2021	18,00	Υποστηριζόμενα έργα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	121. Υποδομή για προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα	1.700.000,00
4A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	122. Υποδομή για πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	8.075.000,00

4A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	123. Υποδομή για τριτοβάθμια εκπαίδευση	4.675.000,00
4A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	124. Υποδομή για επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση και για εκπαίδευση ενηλίκων	1.700.000,00
4A	RSO4.2	Σύνολο			16.150.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	16.150.000,00
4A	RSO4.2	Σύνολο			16.150.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	16.150.000,00
4A	RSO4.2	Σύνολο			16.150.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	16.150.000,00
4A	RSO4.2	Σύνολο			16.150.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.5. Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης, και προώθηση της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα που βασίζεται σε επίπεδο οικογένειας και τοπικής κοινότητας (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 4Α.ν.1: Υποδομές Υγείας

Ο συγκεκριμένος τύπος δράσης αποσκοπεί στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των Μονάδων Υγείας στην Περιφέρεια, προκειμένου να διασφαλιστεί η πρόσβαση στο Εθνικό Σύστημα Υγείας και σε ποιοτικές υπηρεσίες υγείας των κατοίκων της Περιφέρειας με έμφαση στις ευπαθείς ομάδες (όπως ηλικιωμένοι) και στους κατοίκους απομακρυσμένων περιοχών. Έμφαση θα δοθεί στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας (ΠΦΥ). Ο τύπος δράσης λαμβάνει υπόψη την στρατηγική του Υπ. Υγείας για την ΠΠ2021-2027 και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης Δημόσιας Υγείας 2021-2025.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- Εκσυγχρονισμός κτιριακών εγκαταστάσεων των μονάδων υγείας.
- Εκσυγχρονισμός και αναβάθμιση του υγειονομικού εξοπλισμού των μονάδων υγείας.
- Κινητές μονάδες υγείας / κινητός εξοπλισμός υγείας (συμπεριλαμβανομένων των ασθενοφόρων). Σε ότι αφορά τις κινητές μονάδες υγείας θα υπάρχει συνέργεια με τις σχετικές δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν από το ΕΚΤ+ (όπως ΚΟΜΥ κλπ.).

Η ενίσχυση της ΠΦΥ αποτελεί προτεραιότητα με τις επενδύσεις σε υποδομές και εξοπλισμό για τη δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια φροντίδα να περιορίζονται σε εθνικό επίπεδο στο 40% των πόρων ΕΤΠΑ για την Υγεία.

Επιπρόσθετα αναφέρεται ότι οι ανωτέρω δράσεις έχουν συμπληρωματικότητα με τις επενδύσεις στον τομέα υγείας στο πλαίσιο του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Σε ό,τι αφορά στο διαχωρισμό Δράσεων με το Ταμείο Ανάκαμψης, θα υπάρξει κεντρικός συντονισμός, ώστε ο διαχωρισμός να γίνει από τα αρμόδια Υπουργεία σε επίπεδο Πράξεων και να εξασφαλισθεί η μη ύπαρξη επικαλύψεων και η επίτευξη συνέργειας/συμπληρωματικότητας με το εν λόγω Ταμείο.

Επισήμανση: Πριν την έκδοση προσκλήσεων για την υποβολή και ένταξη έργων υποδομής στον τομέα υγείας που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ προβλέπεται να εκπονηθεί ή επικαιροποιηθεί ανάλογη χαρτογράφηση των σχετικών αναγκών.

Τύπος Δράσης 4Α.ν.2: Υποδομές Φροντίδας

Ο συγκεκριμένος τύπος δράσης αποσκοπεί στην ανάπτυξη /βελτίωση υποδομών φροντίδας για ευπαθείς κοινωνικά ομάδες λαμβάνοντας υπόψη τις προτεραιότητες του Υπ. Υγείας για την μακροχρόνια φροντίδα, την αναθεωρημένη Εθνική και Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη, την

Εθνική Στρατηγική για την Αποϊδρυματοποίηση, καθώς και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα δικαιώματα των ΑμεΑ (Πυλώνας II «Προστασία των Δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία», Στόχος «Ανεξάρτητη Διαβίωση»).

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- Δημιουργία ή/και αναβάθμιση δομών Φροντίδας (κέντρα ημέρας για ηλικιωμένους, για ασθενείς που πάσχουν από ψυχικές νόσους όπως άνοια και Alzheimer, ασθενείς με αυτισμό συμπεριλαμβανομένων των παιδιών, ξενώνες άμεσης υποδοχής και βραχείας φιλοξενίας προς αναδοχή, στέγες υποστηριζόμενης διαβίωσης κλπ).
- Αναβάθμιση ή/και δημιουργία υποδομών προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες των ευπαθών κοινωνικά ομάδων σε εκπαίδευση, θεραπευτικές παρεμβάσεις ειδικής αγωγής, άθλησης και γυμναστικής, δράσεων μέσα από την τέχνη κ.α., παρέχοντας ένα ασφαλή και φιλόξενο περιβάλλον που ενθαρρύνει τη συμμετοχή σε δραστηριότητες που προάγουν τη ψυχική ισορροπία και την κοινωνική ενσωμάτωση.
- Μέσα μετακίνησης για την εξυπηρέτηση των ωφελουμένων των δομών φροντίδας και των φορέων ΑμεΑ.

Επίσης, δύναται να στηριχθούν από το πρόγραμμα δράσεις που θα περιλαμβάνονται στο υπό ολοκλήρωση στρατηγικό πλαίσιο για τη μακροχρόνια φροντίδα.

Επισημαίνεται ότι οι επενδύσεις για τη δημιουργία/ αναβάθμιση υποδομών φροντίδας για ευάλωτες ομάδες θα βασίζονται στις αρχές της αποϊδρυματοποίησης και της άρσης του διαχωρισμού. Οι υποδομές σε επίπεδο κοινότητας θα συγχρηματοδοτούνται για να στηρίξουν την υλοποίηση της Εθνικής Στρατηγικής Αποϊδρυματοποίησης.

Αναφέρεται ότι οι τύποι δράσεων του εν λόγω ΕΣ έχουν συνέργεια / συμπληρωματικότητα με τις δράσεις του ΕΚΤ+ στις περιπτώσεις όπου απαιτείται ή/και προκύπτει και κυρίως αυτές στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου ΕSO4.11 (πρόσβαση σε κοινωνικές υπηρεσίες, υπηρεσίες φροντίδας και υπηρεσίες υγείας).

Το σύνολο των υποδομών κοινωνικής και υγειονομικής πρόνοιας θα καλύπτει ελλείψεις, βασισμένες στην χαρτογράφηση των υποδομών και υπηρεσιών και στην αποτίμηση εξατομικευμένων αναγκών. Η αποτίμηση θα περιλαμβάνει επιλογές που απαιτούνται καθώς και δυνατότητα προτεραιοποίησης εξατομικευμένων επιλογών προτίμησης και είναι σύμφωνες με τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία ('Σύμβαση'). Η χαρτογράφηση θα περιλαμβάνει το σύνολο των ιδρυμάτων στέγασης (μεγάλης ή μικρής κλίμακας, συμπεριλαμβανομένων θεραπευτικών ιδρυμάτων με υπηρεσίες στην κοινότητα), κατοικίες εκτός οικογένειας και υπηρεσίες σε επίπεδο κοινότητας, λαμβάνοντας υπόψη τις χωρικές ανισότητες και δημογραφικές προκλήσεις. Όλες οι επενδύσεις σε υποδομές κοινωνικής πρόνοιας και υγειονομικής περίθαλψης πρέπει να συνάδουν πλήρως με τις απαιτήσεις της Σύμβασης συμπεριλαμβανομένων του Γενικού Σχόλιου 5 και των συμπερασμάτων της Επιτροπής UN CRPD, με σεβασμό στις αρχές της ισότητας, της ελευθερίας επιλογής, του δικαιώματος στην ανεξάρτητη διαβίωση, της προσβασιμότητας και της απαγόρευσης κάθε μορφής διαχωρισμού. Επιπρόσθετα, η προσβασιμότητα θα διασφαλίζεται σε κάθε επένδυση σύμφωνα με τα ενωσιακά πρότυπα προσβασιμότητας. Οι επενδύσεις θα είναι απολύτως συμβατές με την στρατηγική αποϊδρυματοποίησης, σχετικές πολιτικές της ΕΕ, και του θεσμικού πλαισίου για την τήρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ειδικότερα τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία και το Γενικό Σχόλιο 5, τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων και τη Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία 2021-2030. Κάθε επένδυση θα συμβάλει χωρίς οπισθοχώρηση στη στρατηγική αποϊδρυματοποίησης των υφιστάμενων ιδρυμάτων και δεν θα δημιουργεί νέα τα οποία δεν συνάδουν με την Σύμβαση. Σύμφωνα με την αρχή της εταιρικής σχέσης, ανεξάρτητοι φορείς θεμελιωδών δικαιωμάτων και οργάνωσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων θα συμμετέχουν σε όλα τα στάδια

προγραμματισμού, υλοποίησης, παρακολούθησης, αξιολόγησης των επενδύσεων σε υποδομές κοινωνικής και υγειονομικής περίθαλψης για τη διασφάλιση του σεβασμού των αρχών της ανεξάρτητης διαβίωσης, του μη διαχωρισμού και της μη διάκρισης σύμφωνα με τη Σύμβαση και τη Χάρτα.

Η ανωτέρω δέσμευση ισχύει και για τους ΕΣ του ΣΠ5 και του ΣΠ4/ ΕΚΤ+ με έμφαση στον ΕΣ4α.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ο πληθυσμός της Περιφέρειας, κάτοικοι απομακρυσμένων περιοχών, ευπαθείς κοινωνικά ομάδες (όπως Ηλικιωμένοι, ΑμεΑ, άτομα με σοβαρές ασθένειες, παιδιά, μετανάστες, κλπ.).

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι προβλεπόμενες δράσεις του Ειδικού Στόχου συμβάλλουν θετικά στην προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεων του. Επιπλέον, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία. Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπής με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων δεν αποτελεί δραστηριότητα που αποφέρει άμεσα έσοδα. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στη δράση είναι αποκλειστικά δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4Α	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO69	Χωρητικότητα νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων υγειονομικής περίθαλψης	άτομα/έτος	0,00	336.856,00

4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO70	Χωρητικότητα νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων κοινωνικής μέριμνας (εκτός της στέγασης)	άτομα/έτος	68,00	208,00
----	--------	------	-----------------------------------	-------	---	------------	-------	--------

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR73	Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων υγειονομικής περίθαλψης	χρήστες/έτος	688.571,00	2021	757.428,00	Υποστηριζόμενα έργα	
4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR74	Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων κοινωνικής μέριμνας	χρήστες/έτος	0,00	2021	166,00	Υποστηριζόμενα έργα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	127. Άλλες κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην κοινωνική ένταξη στην κοινότητα	2.975.000,00

4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	128. Υποδομές στον τομέα της υγείας	6.519.500,00
4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	129. Υγειονομικός εξοπλισμός	3.485.000,00
4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	130. Κινητά περιουσιακά στοιχεία στον τομέα της υγείας	1.045.500,00
4A	RSO4.5	Σύνολο			14.025.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	14.025.000,00
4A	RSO4.5	Σύνολο			14.025.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	14.025.000,00
4A	RSO4.5	Σύνολο			14.025.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	14.025.000,00

4A	RSO4.5	Σύνολο			14.025.000,00
----	--------	--------	--	--	---------------

* Κατά κανόνα, το 40 % για το EKT+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.6. Ενίσχυση του ρόλου του πολιτισμού και του βιώσιμου τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη και την κοινωνική καινοτομία (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 4Α.vi.1: Αξιοποίηση πολιτιστικού αποθέματος για τουριστική ανάπτυξη και κοινωνική χρήση

Ο συγκεκριμένος τύπος δράσης αποσκοπεί στην ανάδειξη και αξιοποίηση μνημείων και κτιρίων ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής αξίας, ώστε να καταστούν επισκέψιμα, συμβάλλοντας στην τουριστική και πολιτιστική ανάπτυξη, τη βελτίωση της ποιότητας ζωής και της κοινωνικότητας των πολιτών. Επίσης επιδιώκεται η αξιοποίηση του πολιτιστικού αποθέματος της Περιφέρειας, ώστε να αναπτυχθούν πόλοι τουριστικής ανάπτυξης και νεανικής δημιουργίας.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- Διαμόρφωση πολιτιστικών διαδρομών, με παρεμβάσεις για την ανάδειξη, αξιοποίηση και προβολή πολιτιστικών μνημείων, βασισμένες σε τοπικό σχεδιασμό.
- Παρεμβάσεις ανάδειξης κτιρίων με αρχιτεκτονική και ιστορική σημασία για χρήση τους ως χώρους πολιτισμού και νεανικής δημιουργίας.

Τύπος Δράσης 4Α.vi.2: Προβολή των τουριστικών πόρων της Περιφέρειας

Ο συγκεκριμένος τύπος δράσης στοχεύει στην προβολή των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της Περιφέρειας (φυσικό περιβάλλον, πολιτιστική κληρονομιά κλπ.) και στην ανάδειξη του τρίπτυχου «τουρισμός – πολιτισμός – περιβάλλον (φυσικά τοπία)», για την τουριστική ανάπτυξη της περιοχής και τη στήριξη της οικονομίας και της κοινωνίας σε τοπικό επίπεδο.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνεται ολοκληρωμένο πρόγραμμα τουριστικής προβολής για της Περιφέρειας μέσω του οποίου επιδιώκεται η αναβάθμιση της ποιότητας της τουριστικής δραστηριότητας και ο εκσυγχρονισμός των προσφερόμενων υπηρεσιών, η επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου, η αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των τουριστικών πόρων και η διάχυση της τουριστικής κατανάλωσης. Κυρίαρχο ρόλο θα έχει η ανάπτυξη καινοτόμων δράσεων και η χρησιμοποίηση νέων τεχνολογιών και του διαδικτύου, ώστε να δοθεί έμφαση στη δικτύωση μεταξύ Δημόσιων φορέων και οργανισμών εσωτερικού και εξωτερικού που εμπλέκονται στην τουριστική προβολή της Περιφέρειας, για τη μεγαλύτερη διάχυση της πληροφορίας και την αποτελεσματικότερη προβολή του τουριστικού προϊόντος.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- Εφαρμογή ολοκληρωμένου προγράμματος τουριστικής προβολής της Περιφέρειας, μέσω μιας σειράς ενεργειών, όπως παραγωγή έντυπου προωθητικού υλικού, παραγωγή οπτικοακουστικού υλικού, προωθητικές ενέργειες, προβολή στο διαδίκτυο, διάχυση στα μέσα μαζικής ενημέρωσης κλπ.

Τύπος Δράσης 4Α.vi.3: Δράσεις για την ανάπτυξη θεματικών μορφών τουρισμού

Ο συγκεκριμένος τύπος δράσης αποσκοπεί στη δημιουργία υποδομών για την ανάπτυξη επιχειρηματικότητας σε θεματικές μορφές τουρισμού, οι οποίες έχουν αναδειχθεί στο πλαίσιο της περιφερειακής διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- Δράσεις διαμόρφωσης κατάλληλων φυσικών χώρων για την ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού (π.χ. πεδία αναρρίχησης, πίστες αιωροπτερισμού, διαδρομές ορεινού ποδηλάτου, χώροι διαμόρφωσης δραστηριοτήτων σε ποταμούς)
- Δράσεις για τη δημιουργία οργανωμένων ορεινών πεζοπορικών διαδρομών (αποκατάσταση και σήμανση μονοπατιών, αξιοποίηση ψηφιακών τεχνολογιών, ανάπτυξη υποδομών εξυπηρέτησης χρηστών)»

Σημειώνεται ότι οι δράσεις του εν λόγω ΕΣ θα συμβάλλουν και στις Στρατηγικές ΟΧΕ (συμπεριλαμβανομένης της ΒΑΑ) οι οποίες θα διαμορφωθούν στο πλαίσιο του ΣΠ5.

Κατά την υλοποίηση των δράσεων του εν λόγω ΕΣ, μέριμνα θα δίνεται στην προσβασιμότητα των υποδομών για τα άτομα με αναπηρία και με μειωμένη κινητικότητα, λαμβάνοντας υπόψη και στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των ατόμων με Αναπηρία (Πυλώνας IV «Συμμετοχή σε κάθε έκφανση της ζωής» / Στόχος «Συμμετοχή στην πολιτιστική ζωή, την ψυχαγωγία, τον ελεύθερο χρόνο και τον αθλητισμό», Πυλώνας VI «Συνέργειες και Ανάπτυξη» / Στόχος «Προσβάσιμος Τουρισμός»).

Κατά την εξειδίκευση και ενεργοποίηση του προγράμματος θα δοθεί έμφαση στη συστηματική επικοινωνία της αξίας των πολιτιστικών αγαθών, στα οποία προγραμματίζονται παρεμβάσεις, προς το ευρύ κοινό, συμπεριλαμβανομένου και του μη ελληνόφωνου με άμεσο και κατανοητό τρόπο. Τέτοιες ενέργειες μπορεί ενδεικτικά να περιλαμβάνουν, ανά Πράξη και ως υποέργα αυτής: σήμανση, ερμηνευτικές πινακίδες, ενημερωτικό υλικό (π.χ. οδηγούς, φυλλάδια, και σε γραφή Braille), οπτικοακουστικό υλικό, εκπαιδευτικές δράσεις, δράσεις επικοινωνίας, προβολής και δημοσιότητας (π.χ. ημερίδες, συνέδρια) κλπ., αξιοποιώντας, όπου είναι εφικτό, τη χρήση και των νέων τεχνολογιών. Για την προβολή των μνημείων και γενικότερα του πολιτιστικού αποθέματος θα δίνεται βαρύτητα στη συμβολή τους στην τοπική οικονομία και κοινωνία.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ο πληθυσμός της Περιφέρειας, επισκέπτες, κλπ

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι προβλεπόμενες δράσεις του Ειδικού Στόχου συμβάλλουν θετικά στην προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεών του. Επιπλέον, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία. Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπής με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα εκπονείται σε περιφερειακό επίπεδο και οι κατά τόπους στρατηγικές ανάπτυξης μέσω των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ) υποστηρίζονται σημαντικά και δύναται να χρηματοδοτηθούν από τις παρεμβάσεις που προβλέπονται στον εν λόγω Ειδικό Στόχο.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων δεν αποτελεί δραστηριότητα που αποφέρει άμεσα έσοδα. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στη δράση είναι αποκλειστικά δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4Α	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO75	Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται	συμβολή στις στρατηγικές	0,00	5,00
4Α	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO77	Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται	πολιτιστικοί και τουριστικοί χώροι	0,00	4,00
4Α	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO911	Δράσεις Τουριστικής Προβολής	Δράσεις	0,00	9,00

Παραπομπή: Άάθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4Α	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR77	Επισκέπτες πολιτιστικών και τουριστικών	επισκέπτες/έτος	2.052.100,00	2024	2.600.000,00	Υποστηριζόμενα έργα	

					χώρων που υποστηρίζονται						
--	--	--	--	--	--------------------------	--	--	--	--	--	--

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	165. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού	2.064.236,00
4A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	2.975.000,00
4A	RSO4.6	Σύνολο			5.039.236,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	5.039.236,00
4A	RSO4.6	Σύνολο			5.039.236,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. ΟΕΕ — Πόλεις, κομποπόλεις και προάστια	2.805.000,00

4A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	08. ΟΕΕ — Άλλα είδη στοχευόμενων περιοχών	425.000,00
4A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	1.809.236,00
4A	RSO4.6	Σύνολο			5.039.236,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	5.039.236,00
4A	RSO4.6	Σύνολο			5.039.236,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1. Προτεραιότητα: 4B. Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και του ανθρώπινου δυναμικού

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.1. Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια άνεργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικώς αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας· (ΕΚΤ+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 4B.a.1: Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης στο πλαίσιο υλοποίησης στρατηγικών ΟΧΕ

Μέσω του συγκεκριμένου τύπου δράσης επιδιώκεται η στήριξη της επιχειρηματικότητας καθώς και η ενίσχυση της απασχόλησης (συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης), για τους άνεργους στην Περιφέρεια. Ο συγκεκριμένος τύπος δράσης θα συμβάλλει στην υλοποίηση στρατηγικών ΟΧΕ στο πλαίσιο του ΣΠ5, παρέχοντας τη δυνατότητα ολοκληρωμένων παρεμβάσεων στις περιοχές εφαρμογής τους και αφορά τόσο τις Στρατηγικές Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης όσο και άλλες χωρικές Στρατηγικές.

Στο πλαίσιο αυτό, ενδεικτικά περιλαμβάνονται:

- Προώθηση της απασχόλησης άνεργων με υψηλά τυπικά προσόντα μέσω της δημιουργίας Νέων Θέσεων Εργασίας (ΝΘΕ) σε επιχειρήσεις.
- Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας/ αυτοαπασχόλησης, μέσω της έναρξης άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας.

Τύπος Δράσης 4B.a.2: Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης στο πλαίσιο ενίσχυσης των στόχων της περιφερειακής διάστασης της ΕΣΕΕ

Ο συγκεκριμένος τύπος δράσης αποσκοπεί στην ενίσχυση της απασχόλησης (συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης) αλλά και της στήριξης της επιχειρηματικότητας, στο πλαίσιο εξυπηρέτησης των στόχων της περιφερειακής διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΣΕΕ)

Ενδεικτικά περιλαμβάνεται :

- Προώθηση της απασχόλησης άνεργων με υψηλά τυπικά προσόντα μέσω της δημιουργίας Νέων Θέσεων Εργασίας (ΝΘΕ) σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς προτεραιότητας της περιφερειακής διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης
- Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας/ αυτοαπασχόλησης, μέσω της έναρξης άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας στους τομείς προτεραιότητας της περιφερειακής διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης

Τύπος Δράσης 4B.a.3: Προγράμματα ολοκληρωμένων παρεμβάσεων για τη βελτίωση των συνθηκών πρόσβασης στην απασχόληση

Ο συγκεκριμένος τύπος δράσης αποσκοπεί στην βελτίωση των συνθηκών ένταξης στην αγορά εργασίας των ανέργων στην Περιφέρεια. Έμφαση θα δοθεί στην ενίσχυση των δεξιοτήτων των ανέργων (κυρίως αυτών με χαμηλά τυπικά προσόντα), μέσω προγραμμάτων που συνδυάζουν συμβουλευτική, επαγγελματική κατάρτιση σε αντικείμενα αιχμής για την περιφερειακή οικονομία, πιστοποίηση αποκτηθεισών γνώσεων και δεξιοτήτων.

Ενδεικτικά περιλαμβάνονται :

- Προγράμματα ολοκληρωμένων παρεμβάσεων (συμβουλευτική, επαγγελματική κατάρτιση, πρακτική άσκηση και πιστοποίηση συμμετεχόντων) με έμφαση σε ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες.

Τύπος Δράσης 4B.α.4: Προώθηση της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας

Ο συγκεκριμένος τύπος δράσης αποσκοπεί στην ενίσχυση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας στην Ήπειρο. Στο πλαίσιο αυτό θα ληφθεί υπόψη και το Σχέδιο Δράσης της ΕΕ για την Κοινωνική Οικονομία.

Ενδεικτικά περιλαμβάνονται :

- Ενίσχυση υφιστάμενων Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (ΚΑ.Λ.Ο.)
- Δημιουργία νέων Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (ΚΑ.Λ.Ο.)

Στο πλαίσιο της δράσης θα προβλεφθούν και ενέργειες συμβουλευτικής/mentoring για τις νέες επιχειρήσεις με στόχο να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητά τους.

Τύπος Δράσης 4B.α.5: Δημιουργία Παρατηρητηρίου Δεξιοτήτων της Περιφέρειας Ηπείρου

Ο συγκεκριμένος τύπος δράσης περιλαμβάνει τη δημιουργία Παρατηρητηρίου Δεξιοτήτων της Περιφέρειας Ηπείρου (ΠΑΔΕΠΗ), το οποίο στοχεύει στην αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης και στην ανάδειξη των τάσεων και αναγκών δεξιοτήτων στην αγορά εργασίας της Περιφέρειας Ηπείρου, εστιάζοντας στις ψηφιακές δεξιότητες STEM & STEP, καθώς και στις ήπιες δεξιότητες (soft skills). Στο ΠΑΔΕΠΗ εγκαθίσταται ο Περιφερειακός Μηχανισμός Διάγνωσης των Αναγκών Αγοράς Εργασίας.

Βασικές λειτουργίες του ΠΑΔΕΠΗ:

- Χαρτογράφηση δεξιοτήτων και αναγκών αγοράς εργασίας
- Ανάλυση δεδομένων
- Εκπόνηση μελετών και σχεδίων στρατηγικής ανάπτυξης και πολιτικών απασχόλησης.

Συνέργειες / συμπληρωματικότητες αναμένονται με το τομεακό Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» στο πλαίσιο του οποίου θα υλοποιηθούν δράσεις για τη βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση όλων των ατόμων, στοχευμένες δράσεις για τους Νέους εκτός Εκπαίδευσης, Απασχόλησης ή Κατάρτισης (NEETs), τις γυναίκες, τους εργαζόμενους κλπ.

Για τα Προγράμματα ολοκληρωμένων παρεμβάσεων για αύξηση της απασχόλησης (τύπος δράσης 4B.α.3) και με εξαίρεση αυτά που αποτελούν εκκρεμότητα της ΠΠ14-20, πριν την ενεργοποίησή τους, θα υπάρξει μέριμνα στην εξειδίκευση των προσκλήσεων για την αποφυγή επικάλυψης και για την επίτευξη μέγιστης συμπληρωματικότητας με το πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή».

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

- Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων.
- Άνεργοι με χαμηλά τυπικά προσόντα.
- Άνεργοι απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
- ΜΜΕ/ Αυταπασχολούμενοι/ Νέοι Επαγγελματίες
- Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι δράσεις που περιλαμβάνει ο ειδικός στόχος έχουν θετική συμβολή στη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης και στην απαγόρευση των διακρίσεων, λαμβάνοντας υπόψη και τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων. Επίσης, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία. Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπής με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα εκπονείται σε περιφερειακό επίπεδο και οι κατά τόπους στρατηγικές ανάπτυξης μέσω των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ) υποστηρίζονται σημαντικά και θα χρηματοδοτηθούν από τις παρεμβάσεις που προβλέπονται στον εν λόγω Ειδικό Στόχο.

Η δράση 4B.α.1. υλοποιείται σε περιοχές εφαρμογής Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ), ενώ και η δράση 4B.α.3 αναμένεται να συμβάλλει σε τοπικές στρατηγικές.

Οι λοιπές δράσεις υλοποιούνται σε περιοχές χωρίς εδαφική στόχευση.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Η προτιμώμενη μορφή χρηματοδότησης για τη δημιουργία κινήτρου ανάληψης, των σχετικών δράσεων, είναι η επιχορήγηση.

Για τις δράσεις κατάρτισης, λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες ανάπτυξης ικανοτήτων ανθρώπινων πόρων που δεν παράγουν άμεσα έσοδα και επομένως δεν σχεδιάζονται χρηματοοικονομικά μέσα για να υποστηρίξουν την χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων.

Για τις λοιπές δράσεις για την αγορά εργασίας, λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες που δεν συνδέονται άμεσα με την οικονομική δραστηριότητα και την κερδοφορία μιας τυπικής επιχείρησης που θέλει να αυξήσει τον κύκλο εργασιών της και επομένως δεν σχεδιάζονται χρηματοοικονομικά μέσα για την χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECO02	Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων	άτομα	540,00	1.124,00
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECO19	Αριθμός υποστηριζόμενων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων	επιχειρήσεις	43,00	88,00
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO799	Αριθμός υποστηριζόμενων υφιστάμενων και νέων φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας	Αριθμός επιχειρήσεων	0,00	22,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECR03	Συμμετέχοντες που αποκτούν εξειδίκευση αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	άτομα	881,00	2021	889,00	ΟΠΣ, Απογραφικά Δελτία	
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECR05	συμμετέχοντες που εργάζονται, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, έξι μήνες μετά τη συμμετοχή τους	άτομα	82,00	2021	82,00	Διοικητικές πηγές	
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR791	Αριθμός ΜΜΕ που η λειτουργία τους συνεχίζεται 12 μήνες μετά τη λήξη της παρέμβασης	Αριθμός επιχειρήσεων	80,00	2021	80,00	Διοικητικές πηγές	

4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR799	Αριθμός υποστηριζόμενων υφιστάμενων και νέων φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας που η λειτουργία τους συνεχίζεται ένα έτος μετά τη λήξη της παρέμβασης	Αριθμός επιχειρήσεων	0,00	2021	15,00	Διοικητικές πηγές	
----	--------	------	-----------------------------------	--------	--	----------------------	------	------	-------	-------------------	--

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	134. Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση	8.330.000,00
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	137. Στήριξη της αυτοαπασχόλησης και της σύστασης επιχειρήσεων	2.975.000,00
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	138. Στήριξη της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων	1.404.200,00
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	139. Μέτρα για τον εκσυγχρονισμό και την ενίσχυση των θεσμών και των υπηρεσιών της αγοράς εργασίας, ώστε να εκτιμώνται και να προβλέπονται οι ανάγκες σε δεξιότητες να εξασφαλίζεται η έγκαιρη και εξατομικευμένη βοήθεια	170.000,00
4B	ESO4.1	Σύνολο			12.879.200,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	12.879.200,00
4B	ESO4.1	Σύνολο			12.879.200,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. ΟΕΕ — Πόλεις, κωμοπόλεις και προάστια	425.000,00
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	08. ΟΕΕ — Άλλα είδη στοχευόμενων περιοχών	850.000,00
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	11.604.200,00
4B	ESO4.1	Σύνολο			12.879.200,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Επενδύσεις στην έρευνα και καινοτομία και στην έξυπνη εξειδίκευση	7.650.000,00
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	10. Αντιμετώπιση των προκλήσεων που εντοπίστηκαν στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο	5.229.200,00
4B	ESO4.1	Σύνολο			12.879.200,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	12.879.200,00
4B	ESO4.1	Σύνολο			12.879.200,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.6. Προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως τη γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και την εκπαίδευση και επιμόρφωση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους και της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρίες (EKT+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+:

Τύπος Δράσης 4B.στ.1: Πρόγραμμα ανάπτυξης και ενδυνάμωσης διεπιστημονικών συμβουλευτικών και υποστηρικτικών δομών και μαθησιακής υποστήριξης/ συνεκπαίδευσης μαθητών/ τριών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες για την ισότιμη πρόσβαση και συμπερίληψη στην εκπαίδευση

Μέσω του συγκεκριμένου τύπου δράσης επιδιώκεται η στήριξη και ενίσχυση του θεσμού της συνεκπαίδευσης και η υποστήριξη για τη συμπερίληψη των μαθητών/τριών με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στα σχολεία γενικής αγωγής της Προσχολικής, Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Επίσης επιδιώκεται και η ψυχοκοινωνική ενδυνάμωση και ενίσχυση της εκπαίδευσης των μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, μέσω της εξασφάλισης της ισότιμης συμμετοχής αυτών στο εκπαιδευτικό και κοινωνικό γίνεσθαι, σύμφωνα με τη Διεθνή Σύμβαση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των ΑμεΑ και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των ΑμεΑ (Πυλώνας II «Προστασία των Δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία»/ Στόχος «Εκπαίδευση και Κατάρτιση για όλους»). Στο πλαίσιο του τύπου δράσης λαμβάνονται υπόψη και οι προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Εγγύησης για το Παιδί καθώς και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Εγγύηση για τα Παιδιά.

Περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- Η ενίσχυση σχολικών μονάδων με εκπαιδευτικούς οι οποίοι υποστηρίζουν τους μαθητές/τριες με αναπηρία ή και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, με το αναγκαίο Ειδικό Βοηθητικό Προσωπικό (ΕΒΠ) για τους μαθητές/τριες που αδυνατούν να αυτοεξυπηρετηθούν και το αναγκαίο Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό (ΕΕΠ) για όσους μαθητές/τριες χρήζουν νοσηλευτικής φροντίδας,
- Η ενίσχυση Κέντρων Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης με εκπαιδευτικούς και ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό για την αξιολόγηση ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών μαθητών/τριών, καθώς και
- Η υποστήριξη ανάπτυξης Σχολικών Δικτύων Εκπαίδευσης και Υποστήριξης (ΣΔΕΥ) και η λειτουργία των Επιτροπών Διαγνωστικής Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης και Υποστήριξης με ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό για τη διαγνωστική εκπαιδευτική αξιολόγηση και υποστήριξη των εκπαιδευτικών αναγκών των μαθητών/τριών.

Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο του ανωτέρω τύπου δράσης, εθνικοί πόροι πρόκειται να συνεργήσουν για την κάλυψη των αναγκών της Περιφέρειας.

Οι δράσεις του εν λόγω ΕΣ έχουν συνέργεια/ συμπληρωματικότητα με τις παρεμβάσεις του τομέα εκπαίδευσης που θα στηριχθούν από το ΕΤΠΑ μέσω του RSO4.2 στις περιπτώσεις όπου απαιτείται ή/και προκύπτει, όπως επίσης και με συναφείς επενδύσεις που θα στηριχθούν από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

- Ευάλωτα παιδιά
- Παιδιά με αναπηρίες ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.
- Σχολικές μονάδες.
- Κέντρα Εκπαιδευτικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι δράσεις που περιλαμβάνει ο ειδικός στόχος συμβάλλουν στην ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης, την προώθηση της ισότητας και την αρχή της μη διάκρισης λαμβάνοντας υπόψη τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων, την Εθνική και Περιφερειακή Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης 2021-2027, ενώ επίσης συμβάλλουν στην ενίσχυση των ίσων ευκαιριών και στην μη διάκριση στην εκπαίδευση και την κατάρτιση σύμφωνα με α) την Σύσταση του Συμβουλίου της 15ης Μαρτίου σχετικά με ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο για ποιοτικά και αποτελεσματικά προγράμματα μαθητείας (2018/C 153/01) και β) την Σύσταση του Συμβουλίου της 24ης Νοεμβρίου 2020 σχετικά με την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ΕΕΚ) για βιώσιμη ανταγωνιστικότητα, κοινωνική δικαιοσύνη και ανθεκτικότητα (2020/C 417/01). Επίσης, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία. Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπής με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Η προτιμώμενη μορφή χρηματοδότησης για τη δημιουργία κινήτρου ανάληψης, των σχετικών δράσεων, είναι η επιχορήγηση. Λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες ανάπτυξης ικανοτήτων ανθρώπινων πόρων που δεν παράγουν άμεσα έσοδα και επομένως δεν σχεδιάζονται χρηματοοικονομικά μέσα για να υποστηρίξουν την χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4B	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO798	Αριθμός δομών για την ένταξη παιδιών με αναπηρία ή / και	Αριθμός φορέων/οντοτήτων	202,00	216,00

					ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες			
--	--	--	--	--	-------------------------------	--	--	--

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4B	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR798	Αριθμός ωφελουμένων παιδιών με αναπηρία ή / και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	Αριθμός ατόμων	207,00	2022	466,00	Δικαιούχος	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	149. Στήριξη της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (εξαιρουμένων των υποδομών)	14.586.000,00
4B	ESO4.6	Σύνολο			14.586.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	14.586.000,00

4B	ESO4.6	Σύνολο			14.586.000,00
----	--------	--------	--	--	---------------

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	14.586.000,00
4B	ESO4.6	Σύνολο			14.586.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	06. Αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας	14.586.000,00
4B	ESO4.6	Σύνολο			14.586.000,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	14.586.000,00
4B	ESO4.6	Σύνολο			14.586.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το EKT+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.8. Προαγωγή της ενεργητικής ένταξης για προώθηση των ίσων ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της ενεργού συμμετοχής, καθώς και βελτίωση της απασχολησιμότητας, ειδικότερα των μειονεκτουσών ομάδων (ΕΚΤ+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 4Β.η.1: Υποστήριξη παρεμβάσεων ισότιμης πρόσβασης ΑμεΑ και άλλες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στην ανώτατη εκπαίδευση

Μέσω του συγκεκριμένου τύπου δράσης και λαμβάνοντας υπόψη τις προτεραιότητες του Υπ. Παιδείας για την Γ/ θμια εκπαίδευση στο πλαίσιο της ΠΠ21-27, υποστηρίζονται πολιτικές για την ενίσχυση της ισότιμης συμμετοχής των Φοιτητών με Αναπηρία και Φοιτητών με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες (ΦμεΑ& ΕΕΑ) και την εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς στην ανώτατη εκπαίδευση.

Στο πλαίσιο αυτό προβλέπονται παρεμβάσεις οι οποίες αναπτύσσονται από αντίστοιχες μονάδες των ιδρυμάτων και αφορούν σε:

- Υποστήριξη ή και δημιουργία Μονάδων Προσβασιμότητας – ΜοΠρο. Ενδεικτικά δύναται να χρηματοδοτηθούν οι ακόλουθες παρεμβάσεις κάθε ΜοΠρο:
- Καταγραφή περιορισμών και εμποδίων: ενημέρωση πρωτοετών φοιτητών, υποστήριξη ΦμεΑ & ΕΕΑ για τη συμπλήρωση φόρμας καταγραφής και των επικαμιροποιήσεών της, διαχείριση παραπόνων/ υποδείξεων προσβασιμότητας, εξαγωγή στατιστικών στοιχείων κλπ.
- Ηλεκτρονική προσβασιμότητα: αξιολόγηση ικανοτήτων ΦμεΑ για προσδιορισμό προσωπικών ΥΤ, κατάρτιση ΦμεΑ στην χρήση ΥΤ, αξιολόγηση προσβασιμότητας ιστοτόπων ιδρύματος, παροχή οδηγιών για παραγωγή προσβάσιμου εκπαιδευτικού υλικού στο ακαδημαϊκό προσωπικό κλπ.
- Κατάρτιση και υποστήριξη προσωπικού (ακαδημαϊκού, διοικητικού, βιβλιοθηκονόμων) και εθελοντών φοιτητών ως προς την υποστήριξη των ΦμεΑ & ΕΕΑ κατά τη διάρκεια των μαθημάτων, εργαστηρίων & κλινικών καθώς και τους ενδεδειγμένους τρόπους συμμετοχής τους στις προφορικές και γραπτές δοκιμασίες, κατάρτιση φοιτητών με τύφλωση στην κινητικότητα και τον προσανατολισμό κλπ.
- Διερμηνεία / Τηλεδιερμηνεία στην ΕΝΓ & Μεταγραφή (ομιλίας σε κείμενο) για την υποστήριξη των φοιτητών με κώφωση ή βαρηκοΐα, στην Ελληνική Νοηματική Γλώσσα (ΕΝΓ).
- Μετακίνηση ΦμεΑ: κυρίως χρηστών αναπηρικών αμαξιδίων αλλά και άλλων κατηγοριών αναπηρίας από και προς το ίδρυμα: διαχείριση αιτήσεων μετακίνησης, δημιουργία και επικαιροποίηση του προγράμματος μετακινήσεων, διαχείριση έκτακτων περιστατικών κλπ.
- Παραγωγή προσβάσιμων συγγραμμάτων για την επεξεργασία και παραγωγή συγγραμμάτων σε κατάλληλους μορφότευπους για φοιτητές με εντυποαναπηρία (όπως φοιτητές με κινητική αναπηρία στα άνω άκρα, τύφλωση, μειωμένη όραση ή δυσλεξία).

Σημειώνεται ότι η ανωτέρω δράση είναι σύμφωνη και με το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των ΑμεΑ (Πυλώνας II «Προστασία των Δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία»/ Στόχος «Εκπαίδευση και Κατάρτιση για όλους»). Επίσης έχει συνέργεια/ συμπληρωματικότητα με τις παρεμβάσεις που θα στηριχθούν από το ΕΤΠΑ - μέσω του RSO4.2 στις περιπτώσεις όπου απαιτείται ή/και προκύπτει - για την διασφάλιση προσβασιμότητας των ΑμεΑ στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Τύπος Δράσης 4B.η.2: Βελτίωση ποιότητας ζωής ηλικιωμένων

Μέσω του συγκεκριμένου τύπου δράσης επιδιώκεται η λήψη κατάλληλων μέτρων για την αντιμετώπιση των προκλήσεων από τη γήρανση του πληθυσμού της Περιφέρειας. Οι παρεμβάσεις που θα υλοποιηθούν εξυπηρετούν επιμέρους στρατηγικές όπως η Εθνική και Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη, ενώ λαμβάνεται υπόψη και η Πράσινη Βίβλος σχετικά με τη Γήρανση.

Στο πλαίσιο αυτό, για την ενίσχυση της ενεργού γήρανσης, περιλαμβάνονται ενδεικτικά δράσεις όπως:

- Αντιμετώπιση του ψηφιακού αναλφαριθμητισμού των ηλικιωμένων (δράσεις εξοικείωσης με τις ΤΠΕ για χρήση στην καθημερινή ζωή και την άρση του αποκλεισμού).
- Συμμετοχή σε κοινωνικά δρώμενα όπως αθλητικές, καλλιτεχνικές, πολιτιστικές δραστηριότητες, εθελοντικές δράσεις κλπ.
- Δημιουργία ευκαιριών για κοινωνικοποίηση και περιορισμό της απομόνωσης (πχ συμμετοχή σε κοινωνικά δρώμενα όπως πολιτιστικές δραστηριότητες, εθελοντικές δράσεις κλπ.).
- Ανάπτυξη δράσεων ενημέρωσης και εκπαιδευτικών προγραμμάτων (με έμφαση σε ΤΠΕ).
- Εφαρμογή πιλοτικών δράσεων για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ηλικιωμένων ζωής (ενεργός και υγιής γήρανση).

Στο πλαίσιο της προστασίας των δικαιωμάτων των ηλικιωμένων, τα δύο Υπουργεία Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και Υγείας θα αναπτύξουν εξειδικευμένες στρατηγικές για την μακροχρόνια φροντίδα των ηλικιωμένων. Το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας θα σχεδιάσει και θα εφαρμόσει πιλοτικό πρόγραμμα για την πρόληψη της ιδρυματοποίησης των ηλικιωμένων. Όταν οι στρατηγικές και οι πιλοτικές παρεμβάσεις ολοκληρωθούν, τότε μπορούν να εξειδικευθούν για τα περιφερειακά προγράμματα παρεμβάσεις μακροχρόνιας φροντίδας στους τομείς κοινωνικής προστασίας και υγείας, οι οποίες θα συμβάλουν στην ενίσχυση των υπηρεσιών σε επίπεδο τοπικής κοινότητας και στην ενεργό και υγιή γήρανση.

Τύπος Δράσης 4B.η.3: Καταπολέμηση των διακρίσεων και του αποκλεισμού που υφίστανται τα άτομα με αναπηρία ή/και με χρόνιες παθήσεις

Μέσω του συγκεκριμένου τύπου δράσης επιδιώκεται η ανάπτυξη ικανοτήτων Φορέων σχετικών με την ένταξη Ατόμων με Αναπηρία. Οι εν λόγω Φορείς θα υποστηριχθούν συστηματικά για ενέργειες όπως:

- Καταπολέμηση των διακρίσεων και του αποκλεισμού που υφίστανται τα άτομα με αναπηρία, τα άτομα με χρόνιες/σπάνιες παθήσεις και οι οικογένειές τους, καθώς και την προώθηση της κοινωνικής τους συμπερίληψης.
- Διερεύνηση τάσεων και αντιλήψεων για τους πολίτες με αναπηρία και χρόνιες/σπάνιες παθήσεις.
- Ανάπτυξη πιλοτικών δράσεων για την κοινωνική συμπερίληψη και την καταπολέμηση των διακρίσεων.
- Εκπαίδευση στελεχών των σχετικών με την ένταξη ατόμων με αναπηρία Φορέων
- Υποστήριξη Φορέων για την ενημέρωση - ευαισθητοποίηση της ομάδας στόχου, Δημοσίων Φορέων αλλά και του κοινού, κλπ για θέματα αναπηρίας

- Υποστήριξη Φορέων για την διαμόρφωση/προετοιμασία προτάσεων & πολιτικών για θέματα αναπηρίας

Οι παρεμβάσεις που θα υλοποιηθούν συμβάλλουν στον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων και σε Εθνικές Στρατηγικές για την αναπηρίας, ενώ είναι σύμφωνες με και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία.

Τύπος Δράσης 4B.η.4: Δράσεις για την συμμετοχή των ΑμεΑ στην κοινωνική ζωή

Μέσω του συγκεκριμένου τύπου δράσης επιδιώκεται η στήριξη των Ατόμων με Αναπηρία για την ίση συμμετοχή τους στην ενεργή κοινωνική ζωή. Οι παρεμβάσεις που θα υλοποιηθούν συμβάλλουν στον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των ΑμεΑ (Πυλώνας IV «Συμμετοχή σε κάθε έκφανση της ζωής»/ Στόχος «Συμμετοχή στην πολιτιστική ζωή, την ψυχαγωγία, τον ελεύθερο χρόνο και τον αθλητισμό»), ενώ είναι σύμφωνες με και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία.

Ενδεικτικές δράσεις:

- Συμμετοχή σε κοινωνικά δρώμενα όπως αθλητικές καλλιτεχνικές, πολιτιστικές δραστηριότητες κλπ.
- Ενίσχυση του ρόλου και των υπηρεσιών που προσφέρονται σε άτομα με αναπηρία, ή ατόμων με χρόνιες/σπάνιες παθήσεις και των οικογενειών τους, με την ανάπτυξη δράσεων δημιουργικότητας, κοινωνικοποίησης και κοινωνικής ενσωμάτωσης, τόσο των ενηλίκων όσο και των ανηλίκων ΑΜΕΑ και των οικογενειών τους.

Ο εν λόγω τύπος δράσης, έχει συμπληρωματικότητα με τις παρεμβάσεις για την βελτίωση της προσβασιμότητας των ΑμεΑ που θα στηριχθούν από το ΕΤΠΑ στο πλαίσιο του RSO4.3 στις περιπτώσεις όπου απαιτείται ή/και προκύπτει.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ευπαθείς Κοινωνικά Ομάδες (όπως Φοιτητές με Αναπηρία ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, ΑμεΑ, Ηλικιωμένοι), φορείς της κοινωνίας των πολιτών

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι δράσεις που περιλαμβάνει ο ειδικός στόχος συμβάλλουν στην ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης, την προώθηση της ισότητας και την αρχή της μη διάκρισης λαμβάνοντας υπόψη τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων, την Εθνική και Περιφερειακή Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης 2021-2027, ενώ επίσης συμβάλλουν στην ενίσχυση των ίσων ευκαιριών και στην μη διάκριση στην εκπαίδευση και την κατάρτιση σύμφωνα με α) την Σύσταση του Συμβουλίου της 15ης Μαρτίου σχετικά με ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο για ποιοτικά και αποτελεσματικά προγράμματα μαθητείας (2018/C 153/01) και β) την Σύσταση του Συμβουλίου της 24ης Νοεμβρίου 2020 σχετικά με την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (EEK) για βιώσιμη ανταγωνιστικότητα, κοινωνική δικαιοσύνη και ανθεκτικότητα (2020/C 417/01). Επίσης, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία. Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπής με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Η δράση 4B.η.2 αναμένεται να συμβάλλει και σε στρατηγικές ΟΧΕ.

Οι υπόλοιπες δράσεις δεν έχουν εδαφική στόχευση.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Για τις δράσεις ισότιμης πρόσβασης ΑμεΑ και άλλες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στην ανώτατη εκπαίδευση, λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες ανάπτυξης ικανοτήτων ανθρώπινων πόρων που δεν παράγουν άμεσα έσοδα και επομένως δεν σχεδιάζονται χρηματοοικονομικά μέσα για να υποστηρίξουν την χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων.

Για τις λοιπές δράσεις κοινωνικής ένταξης, λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες που δεν συνδέονται άμεσα με την οικονομική δραστηριότητα και την κερδοφορία μιας τυπικής επιχείρησης που θέλει να αυξήσει τον κύκλο εργασιών της και επομένως δεν σχεδιάζονται χρηματοοικονομικά μέσα για την χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO793	Αριθμός φορέων που υλοποιούν δράσεις ενεργής ένταξης ατόμων μειονεκτουσών ομάδων	Αριθμός φορέων/οντοτήτων	6,00	6,00
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO805	Αριθμός δομών για την ένταξη φοιτητών με αναπηρία και άλλες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	Αριθμός φορέων/οντοτήτων	1,00	1,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR793	Αριθμός ωφελουμένων που λαμβάνουν υπηρεσίες ενεργής ένταξης	Αριθμός ατόμων	0,00	2021-2029	845,00	Δικαιούχος	
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR805	Αριθμός ωφελουμένων φοιτητών με αναπηρία και άλλες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	Αριθμός ατόμων	478,00	2021-2029	720,00	Δικαιούχος	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	150. Στήριξη της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (εξαιρουμένων των υποδομών)	1.564.000,00
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	152. Μέτρα για την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της ενεργού συμμετοχής στην κοινωνία	1.657.500,00
4B	ESO4.8	Σύνολο			3.221.500,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	3.221.500,00
4B	ESO4.8	Σύνολο			3.221.500,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. ΟΕΕ — Πόλεις, κωμοπόλεις και προάστια	212.500,00
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	3.009.000,00
4B	ESO4.8	Σύνολο			3.221.500,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	05. Απαγόρευση διακρίσεων	3.051.500,00
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	08. Δημιουργία ικανοτήτων για τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών	170.000,00
4B	ESO4.8	Σύνολο			3.221.500,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	3.221.500,00
4B	ESO4.8	Σύνολο			3.221.500,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.9. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης υπηκόων τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών (ΕΚΤ+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 4B.θ.1: Παρεμβάσεις για την προώθηση της ενεργού ένταξης των Μεταναστών και Υπηκόων Τρίτων Χωρών

Μέσω του Τύπου Δράσης επιδιώκεται η στήριξη των Μεταναστών καθώς και των Υπηκόων Τρίτων Χωρών για την κοινωνική και οικονομική ένταξή τους, λαμβάνοντας υπόψη την Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης Προσφύγων/ Μεταναστών αλλά και την Εθνική και Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη.

Περιλαμβάνονται ενδεικτικά :

- Ολοκληρωμένες δράσεις ένταξης ΥΤΧ στην αγορά εργασίας («μετεξέλιξη» προγράμματος ΗΛΙΟΣ). Ομάδα στόχος του προγράμματος είναι οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας καθώς και οι δικαιούχοι προσωρινής προστασίας εκπατρισμένοι πολίτες Ουκρανίας. Στο πλαίσιο της δράσης θα παρασχεθούν υπηρεσίες κοινωνικής ένταξης, παροχής εξειδικευμένης υποστήριξης στα διάφορα στάδια της διαδικασίας ένταξης, εξειδικευμένης κατάρτισης (εκμάθηση γλώσσας, επαγγελματική κατάρτιση κ.λπ.) και προσφοράς προσιτών λύσεων στέγασης. Δύναται, εφόσον προκύψει ανάγκη, να υλοποιηθούν δράσεις ειδικά για δικαιούχους προσωρινής προστασίας εκπατρισμένους πολίτες Ουκρανίας.

Συνέργειες / συμπληρωματικότητες αναμένονται με το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης μέσω του οποίου θα χρηματοδοτηθούν κυρίως παρεμβάσεις πρώιμης κοινωνικής ένταξης με έμφαση στα άτομα που διαβιούν στις δομές πρώτης υποδοχής, ενώ το ΠΕΠ θα χρηματοδοτήσει κυρίως παρεμβάσεις μεσο/μακροπρόθεσμης κοινωνικής ένταξης των ΥΤΧ/ ατόμων με μεταναστευτικό υπόβαθρο.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας, καθώς και οι δικαιούχοι προσωρινής προστασίας εκπατρισμένοι πολίτες Ουκρανίας
Υπουργείο Μετανάστευσης & Ασύλου

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι δράσεις που περιλαμβάνει ο ειδικός στόχος συμβάλλουν στην ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης, την προώθηση της ισότητας και την αρχή της μη διάκρισης λαμβάνοντας υπόψη τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων και την Εθνική Στρατηγική για την Ένταξη Προσφύγων/ Μεταναστών. Επίσης, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία. Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπής με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Η προτιμώμενη μορφή χρηματοδότησης για τη δημιουργία κινήτρου ανάληψης, των σχετικών δράσεων, είναι η επιχορήγηση.

Για τις δράσεις κατάρτισης ευπαθών ομάδων, λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες ανάπτυξης ικανοτήτων ανθρώπινων πόρων που δεν παράγουν άμεσα έσοδα και επομένως δεν σχεδιάζονται χρηματοοικονομικά μέσα για να υποστηρίξουν την χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων.

Για τις λοιπές δράσεις κοινωνικής ένταξης, λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες που δεν συνδέονται άμεσα με την οικονομική δραστηριότητα και την κερδοφορία μιας τυπικής επιχείρησης που θέλει να αυξήσει τον κύκλο εργασιών της και επομένως δεν σχεδιάζονται χρηματοοικονομικά μέσα για την χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4B	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECO13	Υπήκοοι τρίτων χωρών	άτομα	261,00	295,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4B	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR790	Υπήκοοι τρίτων χωρών που αναζητούν ή που βρίσκουν απασχόληση αμέσως μετά τη συμμετοχή τους	Αριθμός ατόμων	236,00	2021-2029	236,00	Διοικητικές πηγές	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	156. Ειδικές δράσεις για την αύξηση της συμμετοχής των υπηκόων τρίτων χωρών στην απασχόληση	7.010.800,00
4B	ESO4.9	Σύνολο			7.010.800,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	7.010.800,00
4B	ESO4.9	Σύνολο			7.010.800,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	7.010.800,00
4B	ESO4.9	Σύνολο			7.010.800,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	05. Απαγόρευση διακρίσεων	7.010.800,00

4B	ESO4.9	Σύνολο			7.010.800,00
----	--------	--------	--	--	--------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.9	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	7.010.800,00
4B	ESO4.9	Σύνολο			7.010.800,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.10. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά (ΕΚΤ+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 4B.1.1: Παρεμβάσεις για την προώθηση της ενεργού ένταξης των Ρομά

Μέσω του συγκεκριμένου τύπου δράσης επιδιώκεται η κοινωνική και οικονομική ένταξη των Ρομά που διαβιούν στη Περιφέρεια. Στο πλαίσιο αυτό, λαμβάνοντας υπόψη και την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά 2021-2030, έμφαση δίνεται στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης, καθώς και σε ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης. Οι δράσεις θα είναι τμήμα τοπικών ολοκληρωμένων σχεδίων σε συμφωνία και για υλοποίηση από τους δήμους και από σχετικούς φορείς, συμπεριλαμβανομένων οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και ακολουθώντας στενά της αρχή της αποφυγής του διαχωρισμού.

Περιλαμβάνονται ενδεικτικά :

- Ολοκληρωμένα προγράμματα για την ενσωμάτωση των Ρομά στην αγορά εργασίας συμπεριλαμβανομένης της καταπολέμησης του ψηφιακού αποκλεισμού. Στα εν λόγω Προγράμματα συμπεριλαμβάνονται ενδεικτικά δράσεις, συμβουλευτικής-mentoring, επαγγελματικής κατάρτισης, πιστοποίησης απόκτησης γνώσεων & δεξιοτήτων, επιδότησης ενοικίου καθώς και ενέργειες δημοσιότητας, ευαισθητοποίησης.
- Δράσεις υποστήριξης των Ρομά για βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης. Ειδικότερα:
- Δράση «Ομάδων Βελτίωσης Συνθηκών Διαβίωσης»: πρόκειται για προσωρινού τύπου παρέμβαση για την βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης σε καταυλισμούς/οικισμούς, έως ότου καταστεί εφικτή η μετεγκατάσταση. Στόχος της δράσης είναι η βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης προκειμένου τα άτομα του πληθυσμού να μπορέσουν να ενταχθούν σε άλλες δράσεις (εκπαίδευση, απασχόληση, κλπ.).
- Δράση «Ομάδας Διαχείρισης Χώρων Μετεγκατάστασης»: η δράση αναφέρεται στην μετεγκατάσταση στην “mainstream community”
- Capacity building για φορείς σχετικούς με την κοινωνική ένταξη για Ρομά

Με βάση τη χαρτογράφηση των καταυλισμών Ρομά στην Ελλάδα, που διενεργήθηκε από το Υπουργείο Εργασίας (2021), καταγράφηκαν 262 καταυλισμοί Ρομά με συνολικό πληθυσμό 117.495 κατοίκους. Σύμφωνα με την ΕΣΚΕ Ρομά 2021-2030, οι Δήμοι με πληθυσμό Ρομά θα κληθούν να υποβάλουν Τοπικά Σχέδια Δράσης. Η Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας επεξεργάζεται ένα υπόδειγμα Τοπικού Σχεδίου Δράσης με στόχο τον συντονισμό και την παρακολούθηση των μέτρων ένταξης των Ρομά σε τοπικό επίπεδο. Το Τοπικό Σχέδιο Δράσης θα έχει ως στόχο να ενσωματώσει όλες τις δράσεις που σχετίζονται με τους Ρομά και να υποστηρίξει τη συνεργασία όλων των σχετικών φορέων σε εθνικό (αρμόδια υπουργεία), περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, καθώς και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των οργανώσεων των Ρομά.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ευπαθείς κοινωνικά ομάδες (POMA)

Δήμοι

Φορείς της κοινωνίας των πολιτών σχετικοί με την κοινωνική ένταξη για Ρομά

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι δράσεις που περιλαμβάνει ο ειδικός στόχος συμβάλλουν στην ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης, την προώθηση της ισότητας και την αρχή της μη διάκρισης, λαμβάνοντας υπόψη τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων και την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά 2021-2027. Επίσης, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία. Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπής με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Η προτιμώμενη μορφή χρηματοδότησης για τη δημιουργία κινήτρου ανάληψης, των σχετικών δράσεων, είναι η επιχορήγηση.

Για τις δράσεις κατάρτισης ευπαθών ομάδων, λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες ανάπτυξης ικανοτήτων ανθρώπινων πόρων που δεν παράγουν άμεσα έσοδα και επομένως δεν σχεδιάζονται χρηματοοικονομικά μέσα για να υποστηρίξουν την χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων.

Για τις λοιπές δράσεις κοινωνικής ένταξης, λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες που δεν συνδέονται άμεσα με την οικονομική δραστηριότητα και την κερδοφορία μιας τυπικής επιχείρησης που θέλει να αυξήσει τον κύκλο εργασιών της και επομένως δεν σχεδιάζονται χρηματοοικονομικά μέσα για την χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECO15	Μειονότητες (συμπεριλαμβανομένων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά)	άτομα	0,00	34,00

4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECO18	Αριθμός υποστηριζόμενων δημόσιων διοικήσεων ή δημόσιων υπηρεσιών	οντότητες	1,00	1,00
----	---------	------	-----------------------------------	--------	--	-----------	------	------

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECR05	συμμετέχοντες που εργάζονται, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, έξι μήνες μετά τη συμμετοχή τους	άτομα	0,00	2021-2029	7,00	Διοικητικές πηγές	
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR794	Ωφελοούμενοι Ρομά από προγράμματα βελτίωσης συνθηκών διαβίωσης ή/και μετεγκατάστασης	Αριθμός ατόμων	0,00	2021-2029	70,00	Διοικητικές πηγές	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	154. Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης περιθωριοποιημένων ομάδων, όπως οι Ρομά, στην εκπαίδευση και την απασχόληση και για την προώθηση της κοινωνικής ένταξής τους	807.500,00
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	155. Στήριξη στις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που εργάζονται με περιθωριοποιημένες κοινότητες, όπως οι Ρομά	42.500,00

4B	ESO4.10	Σύνολο			850.000,00
----	---------	--------	--	--	------------

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	850.000,00
4B	ESO4.10	Σύνολο			850.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	850.000,00
4B	ESO4.10	Σύνολο			850.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	05. Απαγόρευση διακρίσεων	807.500,00
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	08. Δημιουργία ικανοτήτων για τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών	42.500,00
4B	ESO4.10	Σύνολο			850.000,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	850.000,00

4B	ESO4.10	Σύνολο			850.000,00
----	---------	--------	--	--	------------

* Κατά κανόνα, το 40 % για το EKT+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.11. Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και φροντίδα με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ειδική έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες· βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης. (ΕΚΤ+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 4B.ια.1: Κέντρα Κοινότητας

Διασφάλιση της πρόσβασης των ευπαθών ομάδων σε υπηρεσίες, σύμφωνα & με την ΕΣΚΕ 21-27.

Ενδεικτικά :

- Κέντρα Κοινότητας με παραρτήματα Ρομά, Κέντρα Ένταξης Μεταναστών (ΚΕΜ), Κινητές Μονάδες, Προώθηση Διαπολιτισμικής Διαμεσολάβησης στα ΚΚ / ΚΕΜ

Τύπος Δράσης 4B.ια.2: Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών

Διευκόλυνση της πρόσβασης των ευπαθών ομάδων σε υπηρεσίες αντιμετώπισης της φτώχειας & του κοινωνικού αποκλεισμού, σύμφωνα & με την ΕΣΚΕ 21-27.

Ενδεικτικά:

- Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών (Κοινωνικά Παντοπωλεία, Συσσίτια, Κοινωνικά Φαρμακεία)

Τύπος Δράσης 4B.ια.3: Παροχή υπηρεσιών φροντίδας σε επίπεδο οικογενειών και τοπικών κοινοτήτων

Υποστήριξη της πολιτικής της αποϊδρυματοποίησης & της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα σε επίπεδο τοπικής κοινότητας, σύμφωνα & με την Εθν. Στρατ. Αποϊδρυματοποίησης, το Εθν. Σχ. Δρ. για τα Δικαιώματα των ΑμεΑ (Πυλώνας II «Προστασία των Δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία»/ Στόχος «Ανεξάρτητη Διαβίωση») κα.

Ενδεικτικά :

- Κέντρα Δημέρευσης & Ημερήσιας Φροντίδας ΑμεΑ (ΚΔΗΦ)
- Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (ΣΥΔ) για ΑμεΑ
- Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ)

Τύπος Δράσης 4B.ια.5: Παρεμβάσεις προς όφελος των γυναικών και την καταπολέμηση της βίας

Στήριξη γυναικών θυμάτων βίας, σύμφωνα & με την Στρ. Ισότητας των Φύλων.

Περιλαμβάνονται :

- Δομές υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας (Συμβουλευτικά Κέντρα, Ξενώνες φιλοξενίας).

Επισήμανση: Λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της μελέτης βιωσιμότητας των κοινωνικών δομών, συμφωνήθηκε μεταξύ των αρμοδίων Γενικών Γραμματειών του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής & Οικογένειας, της αρμόδιας υπηρεσίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (DG Employment) και της Γενικής Γραμματείας ΕΣΠΑ, η συνέχιση της συγχρηματοδότησης των Κοινωνικών Δομών στο πλαίσιο των Περιφερειακών Προγραμμάτων, ως εξής:

- Δομές καταπολέμησης της βίας κατά των γυναικών: η χρηματοδότηση συνεχίζεται μέχρι και το 2029 ως έχει (με απομείωση κατ'έτος της κοινοτικής συνδρομής για το συμβουλευτικό κέντρο αρμοδιότητας του ΚΕΘΙ).
- ΚΔΗΦ και ΣΥΔ: συνεχίζεται η χρηματοδότησή τους ως έχει μόνο για το έτος 2026. Από το 2027 σχεδιάζεται η χρηματοδότησή τους αμιγώς από εθνικούς πόρους.
- ΚΗΦΗ: συνεχίζεται η χρηματοδότησή τους μέχρι το 2029 με σταδιακή απομείωση της συγχρηματοδότησης από το 2027.
- Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών: συνεχίζεται η χρηματοδότησή τους ως έχει μόνο για το έτος 2026. Από το 2027 και μετά, η παροχή των υπηρεσιών των ΔΠΒΑ από οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού και νομικά πρόσωπα αυτών ενσωματώνεται διοικητικά στα Κέντρα Κοινότητας τα οποία θα λειτουργούν ως «υπερδομές» με διευρυμένες υπηρεσίες.
- Κέντρα Κοινότητας: συνεχίζεται η χρηματοδότησή τους μέχρι το 2029 με σταδιακή απομείωση από το 2027.

Τύπος Δράσης 4B.ια.6: Πρόγραμμα κοινωνικού φροντιστή και προσωπικού βοηθού

Ενίσχυση της ανεξάρτητης διαβίωσης των ΑμεΑ & των ηλικιωμένων. Η δράση θα ενεργοποιηθεί αρχικά από το ΤΑΑ. Στο πλαίσιο του ΠεΠ θα ενεργοποιηθεί σύμφωνα με τις οδηγίες του αρμόδιου Υπουργείου.

Ενδεικτικά :

- Πρόγραμμα κοινωνικού φροντιστή & προσωπικού βοηθού για ΑΜΕΑ & ηλικιωμένους.

Τύπος Δράσης 4B.ια.7: Διασφάλιση της πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας

Διασφάλιση της πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη, σύμφωνα με τη Στρατ. Υγείας & το Εθνικό Σχ. Δράσης Δημ. Υγείας. Λαμβάνεται υπόψη & η Εγγύηση για το παιδί για την πρόσβαση αυτών σε υπηρεσίες υγείας.

Ενδεικτικά :

- Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας: ΤΟΜΥ (συνεχιζόμενες: ΚΣ 35,7%, νέες: ΚΣ 50%), ΚΟΜΥ

Οι Κινητές Ομάδες Υγείας (ΚΟΜΥ), δεδομένου ότι απευθύνονται σε πληθυσμούς οι οποίοι λόγω απομόνωσης ή/και άλλων συνθηκών καθημερινής διαβίωσης, αποτελούν εξορισμού ευάλωτες ομάδες. Συνεπώς, το ποσοστό κοινοτικής συνδρομής της δράσης είναι αυτό της Προτεραιότητας 4B του Προγράμματος και δεν υπόκειται σε μείωση. Οι ΚΟΜΥ είναι εξειδικευμένες κινητές ομάδες παροχής πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας (ΠΦΥ) που έχουν ως αποστολή την κάλυψη των υγειονομικών αναγκών των κοινοτήτων. Έργο των ΚΟΜΥ αποτελεί μεταξύ άλλων η προαγωγή της υγείας και της πρόληψης, η επιδημιολογική επιτήρηση, διερεύνηση και ιχνηλάτηση μεταδοτικών νοσημάτων, η συμμετοχή στην υλοποίηση προγραμμάτων πρόληψης, καθώς και προγραμμάτων ελέγχου νοσημάτων, η διενέργεια κλινικών εξετάσεων, επιτόπιων μετρήσεων, εμβολιασμών και δοκιμασιών ταχείας ανίχνευσης, η εργαστηριακή υποστήριξη, η υλοποίηση έκτακτων παρεμβάσεων για την αντιμετώπιση απειλών για τη δημόσια υγεία, καθώς και η διενέργεια κατ' οίκον επισκέψεων σε πληθυσμούς περιοχών με δυσχερή πρόσβαση σε υπηρεσίες ΠΦΥ και σε ευάλωτες και ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού, στο σύνολο της επικράτειας.

- Ψυχική Υγεία (υποστήριξη πασχόντων από άνοια, αυτισμό, παιδοψυχιατρική υποστήριξη, κέντρα ημέρας, Κέντρα Ημέρας Ολικής Φροντίδας Ψυχικής Υγείας με Κινητά Κλιμάκια για άτομα με Αυτισμό (Κ.Η.Ο.Φ. Αυτισμού), Ανάπτυξη Δικτύου Υποστηριζόμενης Απασχόλησης μέσω της δημιουργίας Εξειδικευμένων Γραφείων Υποστηριζόμενης Απασχόλησης για άτομα με σοβαρά ψυχοκοινωνικά προβλήματα και άτομα με διαταραχή αυτιστικού φάσματος (ΕΓΥΑ) κ.α.)

- Αντιμετώπιση της Εξάρτησης (Αλκοόλ, Ναρκωτικές Ουσίες κα)

Επισημάνσεις:

- Διάρκεια χρηματοδότησης νέων δομών:

- ΤΟΜΥ: από 2 έως 5 έτη

- ΚΟΜΥ: 2 έτη

- ΨΥ: 2 έτη

- Εξαρτήσεις: έως 5 έτη

Τύπος Δράσης 4B.ια.8: Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης

Λειτουργία Παρατηρητηρίου ΚΕ για την παρακολούθηση & τον συντονισμό των δράσεων κοινωνικής ένταξης, σύμφωνα & με την ΕΣΚΕ 21-27.

Τύπος Δράσης 4B.ια.9: Προώθηση και υποστήριξη παιδιών για την ένταξή τους στην προσχολική εκπαίδευση καθώς και για τη πρόσβαση παιδιών σχολικής ηλικίας, εφήβων και ατόμων με αναπηρία, σε υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης

Η δράση «Προώθηση και υποστήριξη παιδιών για την ένταξή τους στην προσχολική εκπαίδευση καθώς και για τη πρόσβασή παιδιών σχολικής ηλικίας, εφήβων και ατόμων με αναπηρία, σε υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης» θα χρηματοδοτηθεί κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 από τα δεκατρία Περιφερειακά Προγράμματα. Οι Δομές κατηγορίας Α1, Α2, Β1, Β2, Β3 (βρεφονηπιακοί σταθμοί) αφορούν σε πέντε κύκλους υλοποίησης (2022-2023, 2023-2024, 2024-2025, 2025-2026 και 2026-2027) και οι Δομές κατηγορίας Γ και Δ (ΚΔΑΠ, ΚΔΑΠSTEM και ΚΔΑΠ ΑμεΑ) σε επτά κύκλους μέχρι και το 2028-2029. Η δράση θα υλοποιηθεί προσανατολισμένη στην Πολιτική «Εγγύηση για τα Παιδιά» και την Αντιμετώπιση της Παιδικής

Φτώχειας, με το ΕΚΤ+ να υποστηρίζει τα πιο ευάλωτα παιδιά στη βάση εκ των προτέρων προσδιορισμένων κριτηρίων σε εθνικό επίπεδο. Μετά την ολοκλήρωση και των προαναφερόμενων κύκλων ανά κατηγορία δομής, η χρηματοδότηση της δράσης θα αναληφθεί εξολοκλήρου από εθνικούς πόρους.

Η δράση Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.) θα ενσωματώσει σταδιακά τις υπηρεσίες STEM, συμπληρωμένη επίσης από μια διευρυμένη ηλικιακή ομάδα από 6 έως 15 ετών, σε ένα θεσμικά και νομικά ασφαλές πλαίσιο για όλα τα παιδιά με στόχο την δημιουργία ενός ενιαίου πλαισίου για την παροχή υπηρεσιών δημιουργικής απασχόλησης, το οποίο αξιοποιεί πλήρως τον διαθέσιμο υλικοτεχνικό εξοπλισμό και το εξειδικευμένο εκπαιδευτικό προσωπικό, το οποίο θα έχει ήδη εξασφαλιστεί στις δομές από το ΤΑΑ, και διασφαλίζει την οικονομική συνέχεια.

Τύπος Δράσης 4Β.ια.11: Δράση υποστήριξης μακροχρόνιας φροντίδας σε επίπεδο τοπικής κοινότητας

Ενδεικτικά:

- Μακροχρόνια φροντίδα σε επίπεδο τοπικής κοινότητας (όπως Κέντρα Ημέρας Ολικής Φροντίδας Ψυχικής Υγείας με Κινητά Κλιμάκια για άτομα με Άνοια/Alzheimer (Κ.Η.Ο.Φ. Άνοιας), κ.α.)

Οι δράσεις του ΕΣ έχουν συνέργεια / συμπληρωματικότητα με τις παρεμβάσεις που θα στηριχθούν από το ΕΤΠΑ στο πλαίσιο του RSO4.5 (υγεία, κοινωνική φροντίδα) στις περιπτώσεις όπου απαιτείται ή/και προκύπτει, καθώς & με συναφείς επενδύσεις στο πλαίσιο του ΤΑΑ.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ευπαθείς κοινωνικά κατηγορίες όπως:

- Άτομα φτωχά / σε κίνδυνο φτώχειας / ΕΚΟ / Ρομά/ μετανάστες & πρόσφυγες
- ΑμεΑ, συμπεριλαμβανομένων ΑμεΑ προσφύγων/μεταναστών
- Ηλικιωμένοι
- Ευάλωτα παιδιά & παιδιά με αναπηρία, έφηβοι
- Γυναίκες θύματα έμφυλης βίας / Γυναίκες ΕΚΟ

Για τις δράσεις της Υγείας:

-Γενικός Πληθυσμός (για την Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας), ΕΚΟ (για την Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας, για Ψυχική υγεία, Εξαρτήσεις)

ΟΤΑ Α΄ και Β΄ Βαθμού

Υπουργεία (Υγείας και εποπτευόμενοι φορείς, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και εποπτευόμενοι φορείς, κλπ.)

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι δράσεις που περιλαμβάνει ο ειδικός στόχος συμβάλλουν στην ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης, την προώθηση της ισότητας και την αρχή της μη διάκρισης, λαμβάνοντας υπόψη τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων και τις επιμέρους εθνικές και περιφερειακές στρατηγικές Επίσης, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία. Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπής με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ

που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Η προτιμώμενη μορφή χρηματοδότησης για τη δημιουργία κινήτρου ανάληψης, των σχετικών δράσεων, είναι η επιχορήγηση. Λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες που δεν συνδέονται άμεσα με την οικονομική δραστηριότητα και την κερδοφορία μιας τυπικής επιχείρησης που θέλει να αυξήσει τον κύκλο εργασιών της και επομένως δεν σχεδιάζονται χρηματοοικονομικά μέσα για την χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO792	Αριθμός ληπτών voucher για την ένταξη των παιδιών σε δομές φροντίδας και δημιουργικής απασχόλησης	Αριθμός ατόμων	3.861,00	7.577,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO796	Αριθμός συνεχιζόμενων κοινωνικών δομών που υποστηρίζονται	Αριθμός δομών (οντότητες)	41,00	41,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO801	Αριθμός συνεχιζόμενων δομών υγείας που υποστηρίζονται	Αριθμός δομών (οντότητες)	15,00	14,00

4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO807	Αριθμός νέων κοινωνικών δομών που υποστηρίζονται	Αριθμός δομών (οντότητες)	5,00	5,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO806	Αριθμός νέων δομών/φορέων υγείας που υποστηρίζονται	Αριθμός δομών ή/και φορέων (οντότητες)	9,00	21,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR792	Αριθμός παιδιών που ωφελούνται από την ένταξη σε δομές φροντίδας και δημιουργικής απασχόλησης	Αριθμός ατόμων	10.640,00	2022	10.640,00	Δικαιούχος	
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR796	Αριθμός ωφελουμένων των κοινωνικών δομών	Αριθμός ατόμων	34.917,00	2021	41.496,00	Συστήματα συλλογής δεδομένων δικαιούχων έως τη λειτουργία του Ε.ΓΠ.Σ του Εθνικού Μηχανισμού Συντονισμού, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής	

4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR801	Αριθμός ατόμων που επωφελούνται από υπηρεσίες υγείας	Αριθμός ατόμων	12.339,00	2021	12.363,00	Διοικητικές πηγές	
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR807	Αριθμός επωφελουμένων των νέων κοινωνικών δομών	Αριθμός ατόμων	3.780,00	2021	3.780,00	Συστήματα συλλογής δεδομένων δικαιούχων έως τη λειτουργία του Ε.ΓΠ.Σ του Εθνικού Μηχανισμού Συντονισμού, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής	
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR806	Αριθμός επωφελουμένων των νέων δομών /φορέων υγείας	Αριθμός ατόμων	0,00	2021	26.853,00	Διοικητικές πηγές	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	148. Στήριξη της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας (εξαιρουμένων των υποδομών)	17.000.000,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	158. Μέτρα για την αναβάθμιση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και προσιτές υπηρεσίες	13.132.500,00

4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	159. Μέτρα για την ενίσχυση της υλοποίησης υπηρεσιών φροντίδας σε επίπεδο οικογενειών και τοπικών κοινοτήτων	7.225.000,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	160. Μέτρα για τη βελτίωση της προσβασιμότητας, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης (εξαιρουμένων των υποδομών)	10.965.000,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	161. Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης στη μακροχρόνια περίθαλψη (εξαιρουμένων των υποδομών)	1.785.000,00
4B	ESO4.11	Σύνολο			50.107.500,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	50.107.500,00
4B	ESO4.11	Σύνολο			50.107.500,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	50.107.500,00
4B	ESO4.11	Σύνολο			50.107.500,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	05. Απαγόρευση διακρίσεων	15.130.000,00

4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	06. Αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας	18.487.500,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	10. Αντιμετώπιση των προκλήσεων που εντοπίστηκαν στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο	16.490.000,00
4B	ESO4.11	Σύνολο			50.107.500,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Στοχοθέτηση για την ισότητα των φύλων	2.295.000,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	47.812.500,00
4B	ESO4.11	Σύνολο			50.107.500,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.12. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων και των παιδιών (EKT+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+:

Τύπος Δράσης 4B.ιβ.1: Παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού

Μέσω του συγκεκριμένου τύπου δράσης επιδιώκεται η στήριξη ατόμων που βρίσκονται ή αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο της φτώχειας ή του κοινωνικού αποκλεισμού (όπως είναι οι άστεγοι), λαμβάνοντας υπόψη τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων, τις κατευθύνσεις της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη & Μείωση της Φτώχειας, καθώς και τον περιφερειακό σχεδιασμό για την κοινωνική ένταξη.

Ειδικότερα, προβλέπεται η κάλυψη επείγουσών στεγαστικών και βιοτικών αναγκών των αστέγων, καθώς και η παροχή υποστηρικτικών υπηρεσιών (όπως ψυχοκοινωνικής στήριξης, διασύνδεσης με λοιπές κοινωνικές υπηρεσίες κλπ.) για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής αυτών και την πρόληψη φαινομένων περιθωριοποίησης και κοινωνικού αποκλεισμού.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- Δομές παροχής υπηρεσιών σε αστέγους – (όπως Ανοικτά Κέντρα Ημέρας, Υπνωτήρια)

Τύπος Δράσης 4B.ιβ.2: Δράση τοπικής ολοκληρωμένης παρέμβασης για την προστασία των παιδιών και εφήβων και για την καταπολέμηση της φτώχειας, των διακρίσεων και την υποστήριξη της κοινωνικής ενσωμάτωσης

Ο συγκεκριμένος τύπος δράσης, υλοποιείται στο πλαίσιο της «Εγγύησης για το Παιδί» και αφορά παιδιά και ιδιαίτερα ευάλωτους εφήβους και νέους (που δεν ανήκουν στην κατηγορία των NEETs). Οι παρακάτω προτεινόμενες ενδεικτικές ενέργειες έχουν ως στόχο την ενδυνάμωση και κοινωνική τους ένταξη.

- Καταπολέμηση της φτώχειας, των διακρίσεων και βελτίωση της αποτελεσματικότητας των δράσεων κοινωνικής ένταξης.
- Ενίσχυση των Περιφερειακών μηχανισμών για την άσκηση πολιτικών σχετικά με την κοινωνική ένταξη και την καταπολέμηση των διακρίσεων.
- Εφαρμογή πιλοτικών (σε χωρικό ή/και σε θεματικό πεδίο) καινοτομικών παρεμβάσεων καταπολέμησης της φτώχειας, εμβάθυνσης της κοινωνικής συνοχής και υποστήριξης της κοινωνικής ένταξης.

Συνέργειες / συμπληρωματικότητες αναμένονται με το τομεακό Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» μέσω του οποίου θα χρηματοδοτηθούν δράσεις για την Επισιτιστική Βοήθεια και Υλική Στήριξη, καθώς και δράσεις για τους Νέους εκτός Εκπαίδευσης, Απασχόλησης ή Κατάρτισης (NEETs) που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες.

Επισημάνσεις:

Α) Δράσεις για την αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας: Οι δράσεις σε επίπεδο Περιφέρειας ευθυγραμμίζονται με τη γενική στρατηγική που προσδιορίζεται στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Εγγύηση για τα Παιδιά, προκειμένου να συμβάλει στην επίτευξη του εθνικού στόχου που έχει τεθεί για

την μείωση της παιδικής φτώχειας ως το 2030. Τα είδη των δράσεων που θα εξειδικευθούν κατά την υλοποίηση του προγράμματος, θα συμφωνηθούν με τον Εθνικό Συντονιστή του Σχεδίου Δράσης για την Εγγύηση για τα παιδιά και το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής & Οικογένειας και θα καλύπτουν ενδεικτικά:

- Δράσεις για τη συμμετοχή παιδιών από μειονεκτούσες ομάδες στον αθλητισμό, τον πολιτισμό και την ενεργό κοινωνική ζωή χωρίς αποκλεισμούς
- Υποστήριξη εφήβων σε υποβαθμισμένες περιοχές
- Ολοκληρωμένα τοπικά σχέδια δράσης για την αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας με στόχο εξατομικευμένες παρεμβάσεις σε όλους τους τομείς πολιτικής (υγεία, εκπαίδευση, προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, στέγαση, διατροφή).

Η αποτελεσματικότητα των μέτρων θα παρακολουθείται τακτικά από τον Εθνικό Συντονιστή της Εγγύησης για τα Παιδιά και, αν χρειάζεται, θα γίνεται επικαιροποίηση ανάλογα με τις ανάγκες.

Β) Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προσήμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ευπαθείς κοινωνικά ομάδες όπως Άτομα που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού (συμπεριλαμβανομένων των απόρων, των παιδιών σε συνθήκες φτώχειας, σε οικογενειακά περιβάλλοντα με γονικά προβλήματα (πχ. άνεργοι γονείς, πρώην φυλακισμένοι, κ.α.) και των εφήβων σε υποβαθμισμένες περιοχές, από φτωχά νοικοκυριά κλπ).

Δήμοι

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι δράσεις που περιλαμβάνει ο ειδικός στόχος συμβάλλουν στην ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης, την προώθηση της ισότητας και την αρχή της μη διάκρισης, λαμβάνοντας υπόψη τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων, την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας και τον αντίστοιχο περιφερειακό σχεδιασμό. Επίσης, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία. Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια

επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπής με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Η προτιμώμενη μορφή χρηματοδότησης για τη δημιουργία κινήτρου ανάληψης, των σχετικών δράσεων, είναι η επιχορήγηση. Λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες που δεν συνδέονται άμεσα με την οικονομική δραστηριότητα και την κερδοφορία μιας τυπικής επιχείρησης που θέλει να αυξήσει τον κύκλο εργασιών της και επομένως δεν σχεδιάζονται χρηματοοικονομικά μέσα για την χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4B	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO797	Αριθμός φορέων που υλοποιούν δράσεις στο πλαίσιο της «Εγγύησης για το παιδί»	Αριθμός φορέων	4,00	14,00
4B	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO802	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών αστεγών	Αριθμός δομών (φορείς/οντότητες)	1,00	1,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4B	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR797	Αριθμός ωφελουμένων παιδιών από δράσεις στο πλαίσιο της «Εγγύησης για το παιδί»	Αριθμός ατόμων	0,00	2021	420,00	Δικαιούχος	
4B	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR802	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών αστεγών	Αριθμός ατόμων	40,00	2021	48,00	Συστήματα συλλογής δεδομένων δικαιούχων έως τη λειτουργία του Ε.Γ.Π.Σ του Εθνικού Μηχανισμού Συντονισμού, Παρακολούθησης	

										και Αξιολόγηση των Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	163. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των ατόρων και των παιδιών	3.225.097,00
4B	ESO4.12	Σύνολο			3.225.097,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	3.225.097,00
4B	ESO4.12	Σύνολο			3.225.097,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	3.225.097,00
4B	ESO4.12	Σύνολο			3.225.097,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.12	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	06. Αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας	2.375.097,00
4B	ESO4.12	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	10. Αντιμετώπιση των προκλήσεων που εντοπίστηκαν στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο	850.000,00
4B	ESO4.12	Σύνολο			3.225.097,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.12	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	3.225.097,00
4B	ESO4.12	Σύνολο			3.225.097,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1. Προτεραιότητα: 5. Στήριξη της βιώσιμης και ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO5.1. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 5.i.1: Χρηματοδότηση ΟΧΕ για Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη

Οι Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις (ΟΧΕ) αποτελούν εργαλείο ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης για την εφαρμογή αναπτυξιακών στρατηγικών συγκεκριμένων χωρικών ενότητων. Μέσω του συγκεκριμένου τύπου δράσης θα υποστηριχθούν ΟΧΕ για Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη (ΒΑΑ) στην Περιφέρεια Ηπείρου.

Σε ότι αφορά τον προσδιορισμό των επιλέξιμων περιοχών, θα χρηματοδοτηθούν ΟΧΕ ΒΑΑ στις τέσσερις αστικές περιοχές της Περιφέρειας (Δήμοι Αρταίων, Ιωαννινών, Πρέβεζας και Ηγουμενίτσας) και που αφορούν είτε Οικιστικές ενότητες (λειτουργικές περιοχές) ή πόλεις που αναπτύσσονται σε μία ή περισσότερες Δημοτικές Ενότητες με πληθυσμό > 50.000κατ, είτε πόλεις-έδρες Περιφερειακών Ενοτήτων.

Επίσης, επιδιώκεται η συμβατότητα των στρατηγικών ΒΑΑ με τα ΣΒΑΚ των εν λόγω αστικών περιοχών.

Αρμόδιες για την σύνταξη, υλοποίηση και παρακολούθηση των χωρικών στρατηγικών είναι οι σχετικές χωρικές αρχές ή φορείς (Αστικές Αρχές). Οι Στρατηγικές θα συνταχθούν σύμφωνα με την παρ.1 του άρθρου 29 του Καν 1060/21 και θα περιλαμβάνουν τον κατάλογο των πράξεων που θα στηριχθούν.

Λαμβάνοντας υπόψη την αποτίμηση του σχεδιασμού και υλοποίησης των ΟΧΕ-ΒΑΑ κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020, οι στρατηγικές της περιόδου 2021–2027 θα έχουν μακροχρόνιο ορίζοντα ανεξάρτητα από προγραμματικές και πολιτικές περιόδους με όραμα, συγκεκριμένους στρατηγικούς στόχους, και ένα συνεκτικό σχέδιο δράσης που θα ιεραρχεί τις δράσεις και τα έργα προτεραιότητας.

Η Στρατηγική ΒΑΑ Δήμου Ιωαννινών που εγκρίθηκε στο πλαίσιο της ΠΠ14-20 δύναται να συνεχιστεί και στην ΠΠ 2021-2027 με την κατάλληλη επικαιροποίησή της και εφόσον αξιολογηθεί θετικά από την ΔΑ εντός 18 μηνών από την έγκριση του ΠεΠ Ήπειρος 2021- 2027.

Οι παρεμβάσεις των ΒΑΑ που θα στηριχθούν από το Πρόγραμμα, προβλέπεται να αντιμετωπίσουν περιβαλλοντικές προκλήσεις, αλλαγές από την κλιματική αλλαγή και ταυτόχρονα τη λειτουργική οργάνωση των αστικών κέντρων, με κοινωνικές λειτουργίες και εξυπηρετήσεις, την αναβάθμιση του δημόσιου αστικού χώρου, καθώς και της σχέσης της με τον περιαστικό χώρο των αστικών κέντρων.

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου τύπου δράσης περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- Ψηφιακές εφαρμογές και υπηρεσίες για την εξυπηρέτηση των δημοτών και επισκεπτών.
- Παρεμβάσεις ενεργειακής απόδοσης δημόσιων κτιρίων και υποδομών
- Παρεμβάσεις ενεργειακής εξοικονόμησης/ αναβάθμισης κατοικιών (πχ. μέσω αντλιών θερμότητας) για την αντιμετώπιση εστιασμένων περιβαλλοντικών προβλημάτων.

- Παρεμβάσεις βελτίωσης της λειτουργικότητας του αστικού χώρου.
- Παρεμβάσεις αναβάθμισης και ορθολογικής διαχείρισης του ελεύθερου δημόσιου χώρου.
- Προώθηση της βιώσιμης αστικής κινητικότητας με την ενθάρρυνση χρήσης του ποδηλάτου και της πεζής μετακίνησης.
- Δημιουργία δομών που συμβάλλουν στην ένταξη ομάδων πληθυσμού στην κοινότητα.
- Προστασία, ανάδειξη, διασύνδεση και προβολή πολιτιστικών μνημείων.
- Δημιουργία μόνιμων δομών περιβαλλοντικής ενημέρωσης/ ευαισθητοποίησης σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης, στα αστικά κέντρα και προώθηση προγραμμάτων ενημέρωσης/ ευαισθητοποίησης για τον αστικό πληθυσμό.

Διευκρινίζεται τα είδη των δράσεων που αναφέρθηκαν βασίζονται στις κατηγορίες παρεμβάσεων που περιγράφονται στις εγκεκριμένες Στρατηγικές.

Επιπρόσθετα, αναφέρεται ότι οι ΟΧΕ ΒΑΑ που θα χρηματοδοτηθούν από τον συγκεκριμένο τύπο δράσης θα συνδυαστούν και με δράσεις άλλων Στόχων Πολιτικής όπως ΕΣ1.2, ΕΣ1.3, ΕΣ2.1, ΕΣ2.8, ΕΣ3.2, ΕΣ4.6, καθώς και ΕΣ4.α και ΕΣ4.η στο πλαίσιο του ΕΚΤ+.

Παράλληλα οι παρεμβάσεις θα πρέπει να ευθυγραμμίζονται με τις εθνικές τομεακές και περιφερειακές πολιτικές και να ακολουθούν τις σχετικές οριζόντιες δεσμεύσεις του Προγράμματος που ισχύουν στους λοιπούς ΣΠ (π.χ. χαρτογράφηση και προτεραιοποίηση υποδομών υγείας, κοινωνικής πρόνοιας και εκπαίδευσης, κλπ.)

Στο πλαίσιο παρεμβάσεων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης δημοσίων υποδομών θα πρέπει να πληρείται η συμμόρφωση προς τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης ώστε σε κάθε πράξη να επιτευχθεί α) τουλάχιστον μεσαίας κλίμακας ανακαίνιση, όπως ορίζεται στη σύσταση (ΕΕ) 2019/786 της Επιτροπής, ή β) τουλάχιστον 30 % μείωση των άμεσων και έμμεσων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου σε σύγκριση με τις εκ των προτέρων εκπομπές, ενώ προτεραιότητα θα δοθεί στη μεγαλύτερη δυνατή αξιοποίηση ΑΠΕ.

Επίσης, συνέργειες / συμπληρωματικότητες εντοπίζονται με το ΕΤΘΑΥ (Πρόγραμμα Αλιείας, Υδατοκαλλιέργειας και Θάλασσας), το οποίο υποστηρίζει την εφαρμογή ολοκληρωμένων παρεμβάσεων σε παράκτιες, νησιωτικές και αλιευτικές περιοχές στο πλαίσιο εφαρμογής Στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης, καθώς και το ΕΓΤΑΑ, το οποίο μέσω του Στρατηγικού Σχεδίου της ΚΑΠ θα συμβάλει σημαντικά στην ενδυνάμωση και ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών με την εφαρμογή των τοπικών προγραμμάτων τύπου LEADER.

Τέλος, αναφέρεται ότι η Διαχειριστική Αρχή θα διασφαλίσει ότι η έγκριση των στρατηγικών προϋποθέτει την ύπαρξη ειδικής ομάδας για την παρακολούθηση της υλοποίησης των στρατηγικών και την επίσπευση των διαδικασιών υλοποίησης. Η διαβούλευση που διενεργείται σε τοπικό επίπεδο στο πλαίσιο της κατάρτισης των ΟΧΕ, ΟΧΕ-ΒΑΑ, θα υποστηρίζεται από μια συνεκτική ομάδα διοίκησης σε επίπεδο Περιφέρειας, η οποία θα διασφαλίσει την άρτια προετοιμασία των εν λόγω στρατηγικών και αφετέρου θα ενδυναμώσει την πεποίθηση της «ιδιοκτησίας» των στρατηγικών από τους δικαιούχους (ΟΤΑ).

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

*Ο πληθυσμός των αστικών περιοχών της Περιφέρειας Ηπείρου
Αστικές περιοχές (Δήμοι) της Περιφέρειας.*

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι προβλεπόμενες δράσεις του Ειδικού Στόχου συμβάλλουν θετικά στην προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεων του. Επιπλέον, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία. Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπής με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Ο Ειδικός στόχος και οι δράσεις που περιλαμβάνονται σε αυτόν αφορούν στο σύνολο τους, την υλοποίηση Σχεδίων Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων για την Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη (ΒΑΑ).

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα

διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των περισσότερων σχετικών παρεμβάσεων δεν αποτελεί δραστηριότητα που αποφέρει άμεσα έσοδα και στις δράσεις αυτές οι φορείς που περιλαμβάνονται στη δράση είναι αποκλειστικά δημόσιοι οργανισμοί.

Στις παρεμβάσεις που αφορούν σε παροχή καθαρών αστικών μεταφορών, λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες που δεν συνδέονται άμεσα με την κερδοφορία μιας τυπικής επιχείρησης που θέλει να αυξήσει τον κύκλο εργασιών της και επομένως δεν σχεδιάζονται χρηματοοικονομικά μέσα για την χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκρρών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO14	Δημόσιοι οργανισμοί που υποστηρίζονται για την ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών	δημόσιοι οργανισμοί	0,00	2,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO18	Οικονομικά προσιτές και βιώσιμες κατοικίες με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση	κατοικίες	0,00	960,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO19	Δημόσια κτίρια με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση	τετραγωνικά μέτρα	0,00	10.000,00

5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO36	Πράσινες υποδομές που υποστηρίζονται για σκοπούς διαφορετικούς από την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή	εκτάρια	0,00	7,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO58	Ειδικές υποστηριζόμενες υποδομές για ποδηλασία	χλμ.	0,00	6,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO70	Χωρητικότητα νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων κοινωνικής μέριμνας (εκτός της στέγασης)	άτομα/έτος	0,00	90,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO74	Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη	άτομα	0,00	181.508,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO75	Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται	συμβολή στις στρατηγικές	0,00	4,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO77	Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται	πολιτιστικοί και τουριστικοί χώροι	0,00	3,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO114	Ανοιχτοί χώροι που δημιουργούνται ή αποκαθίστανται σε αστικές περιοχές	τετραγωνικά μέτρα	0,00	6.000,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO902	Υποδομές με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση	Υποδομές	0,00	1,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO911	Δράσεις Τουριστικής Προβολής	Δράσεις	0,00	8,00

5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO909	Δημόσιες υποδομές προσβάσιμες σε ΑμεΑ	Υποδομές	0,00	26,00
---	--------	------	-----------------------------------	--------	---------------------------------------	----------	------	-------

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR11	Χρήστες νέων και αναβαθμισμένων δημόσιων ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών	χρήστες/έτος	0,00	2021-2029	21.100,00	Υποστηριζόμενα έργα	
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR26	Ετήσια κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας (εκ της οποίας: οικονομικά προσιτές και βιώσιμες κατοικίες, δημόσια κτίρια, επιχειρήσεις, άλλα)	MWh/έτος	26.215,00	2021	15.729,00	Υποστηριζόμενα έργα	
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR29	Εκτιμώμενες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου	τόνοι ισοδύναμου CO ₂ /έτος	23.113,00	2021	13.868,00	Υποστηριζόμενα έργα	
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR64	Ετήσιος αριθμός χρηστών των ειδικών υποδομών για ποδηλασία	χρήστες/έτος	0,00	2021-2029	3.500,00	Υποστηριζόμενα έργα	
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR74	Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων	χρήστες/έτος	0,00	2021	90,00	Υποστηριζόμενα έργα	

					εγκαταστάσεων κοινωνικής μέριμνας						
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR77	Επισκέπτες πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται	επισκέπτες/έτος	0,00	2021-2029	11.600,00	Υποστηριζόμενα έργα	
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR95	Πληθυσμός που έχει πρόσβαση σε νέες ή βελτιωμένες πράσινες υποδομές	άτομα	0,00	2021-2029	45.100,00	Υποστηριζόμενα έργα	
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR998	Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης	Συμμετέχοντες	15,00	2021-2029	60,00	Υποστηριζόμενα έργα	
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR909	Ετήσιος αριθμός χρηστών ΑμεΑ που εξυπηρετούνται	Χρήστες/έτος	0,00	2021	4,00	Υποστηριζόμενα έργα	
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR999	Πληθυσμός που ωφελείται από παρεμβάσεις αστικών αναπλάσεων	άτομα	0,00	2021	181.508,00	Υποστηριζόμενα έργα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	016. Λύσεις ΤΠΕ, ηλεκτρονικές υπηρεσίες και εφαρμογές για κυβερνήσεις	850.000,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	020. Επιχειρηματική υποδομή για ΜΜΕ (συμπεριλαμβάνονται βιομηχανικά πάρκα και βιομηχανικοί χώροι)	850.000,00

5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	041. Ενεργειακή απόδοση με ανακαίνιση του υφιστάμενου οικιστικού αποθέματος, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα	4.250.000,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	043. Κατασκευή νέων ενεργειακά αποδοτικών κτιρίων	850.000,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	044. Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα	425.000,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	045. Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	3.230.000,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	079. Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές	9.350.000,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	083. Υποδομές ποδηλασίας	6.800.000,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	122. Υποδομή για πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	850.000,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	127. Άλλες κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην κοινωνική ένταξη στην κοινότητα	850.000,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	165. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού	1.115.219,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	3.400.000,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	168. Φυσική ανάπτυξη και ασφάλεια δημόσιων χώρων	850.000,00
5	RSO5.1	Σύνολο			33.670.219,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	33.670.219,00
5	RSO5.1	Σύνολο			33.670.219,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. ΟΕΕ — Πόλεις, κωμοπόλεις και προάστια	33.670.219,00
5	RSO5.1	Σύνολο			33.670.219,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	33.670.219,00
5	RSO5.1	Σύνολο			33.670.219,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO5.2. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 5.ii.1: Χρηματοδότηση ΟΧΕ για άλλες χωρικές στρατηγικές

Στο πλαίσιο του εν λόγω Τύπου Δράσης περιλαμβάνεται η υλοποίηση τοπικών στρατηγικών ΟΧΕ για την προώθηση ενός νέου προτύπου χωρικής οργάνωσης της Περιφέρειας που θα στηρίζεται στην αρχή της ολοκληρωμένης αξιοποίησης των διαθέσιμων πόρων και υποδομών με ταυτόχρονη προστασία των στοιχείων που συνθέτουν το περιβάλλον και τοπίο της Ηπείρου.

Με τις δράσεις των συγκεκριμένων ΟΧΕ επιδιώκεται η αξιοποίηση της γεωγραφικής θέσης και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της Περιφέρειας (φυσικό περιβάλλον, πολιτιστική κληρονομιά και αξιόλογοι αρχαιολογικοί χώροι, παραγωγή αξιόλογων προϊόντων του φυτικού και ζωικού κεφαλαίου) για την οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική ανάπτυξη των περιοχών της.

Λαμβάνοντας υπόψη την αποτίμηση του σχεδιασμού και υλοποίησης των ΟΧΕ-BAA κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020, οι στρατηγικές της περιόδου 2021-2027 θα έχουν μακροχρόνιο ορίζοντα ανεξάρτητα από προγραμματικές και πολιτικές περιόδους με όραμα, συγκεκριμένους στρατηγικούς στόχους, και ένα συνεκτικό σχέδιο δράσης που θα ιεραρχεί τις δράσεις και τα έργα προτεραιότητας.

Αρμόδιες για την σύνταξη, υλοποίηση και παρακολούθηση των χωρικών στρατηγικών είναι οι σχετικές χωρικές αρχές ή φορείς (Τοπικές Αρχές). Οι Στρατηγικές θα συνταχθούν σύμφωνα με την παρ.1 του άρθρου 29 του Καν 1060/21 και θα περιλαμβάνουν τον κατάλογο των πράξεων που θα στηριχθούν.

Η ΟΧΕ Πολιτιστική Διαδρομή στα Αρχαία Θέατρα της Ηπείρου που εγκρίθηκε στο πλαίσιο της ΠΠ14-20 δύναται να συνεχιστεί και στην ΠΠ 2021-2027 με την κατάλληλη επικαιροποίησή της και εφόσον αξιολογηθεί θετικά από την ΔΑ εντός 18 μηνών από την έγκριση του ΠεΠ Ήπειρος 2021- 2027.

Εκπονήθηκε η εμπειρογνωμοσύνη «Προτάσεις για την εφαρμογή Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων» (Οκτώβριος 2022) και προωθήθηκε η ολοκληρωμένη παρέμβαση σε ειδικές θεματικές ενότητες με ή χωρίς χωρική συνέχεια. Οι περιοχές παρέμβασης καθορίστηκαν σε συνδυασμό με την γεωγραφική θέση και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της Ηπείρου. Η Στρατηγική ΟΧΕ με τίτλο “Διαδρομή στα Αρχαία Θέατρα, στη Φύση και στον Πολιτισμό στην Ήπειρο”, περιλαμβάνει την επέκταση της ΟΧΕ «Πολιτιστική Διαδρομή των Αρχαίων Θεάτρων της Ηπείρου» της ΠΠ 2014-2020 και ταυτόχρονα τρεις (3) νέες περιοχές της Ηπείρου, ήτοι: Βόρειας και Νότιας Πίνδου, καθώς και περιοχή Σουλίου-Αχέροντα με στόχο τη δημιουργία συνεργειών και την αναπτυξιακή δυναμική των περιοχών αυτών.

Τα είδη των δράσεων όπως καθορίστηκαν στην Στρατηγική ομαδοποιούνται ενδεικτικά σε:

- Υποστηρικτικές βασικές υποδομές (όπως κτήρια, έργα βελτίωσης προσβασιμότητας και ανάπτυξης οδικού δικτύου, αποκαταστάσεις και αναβαθμίσεις ενεργειακής απόδοσης κτηρίων, αναπλάσεις/διαμορφώσεις χώρων, θέσεις στάσης/θέασης/αναψυχής, ανάπτυξη υποδομών εναλλακτικού τουρισμού, ομβρίων υδάτων, υπογειοποίηση δικτύων κοινής ωφέλειας για την ανάδειξη και την ενίσχυση του χαρακτήρα και ιδιαίτερου κάλλους των διατηρητέων/ παραδοσιακών οικισμών κ.α.)

- Δράσεις αποκατάστασης πολιτιστικού αποθέματος και αξιοποίησης, ανάδειξης πολιτιστικών υποδομών και μνημείων κ.α.
- Οριζόντιες δράσεις ενίσχυσης τοπικού χαρακτήρα - marketing – Διαχείρισης Διαδρομής - Προσαρμογή της επιχειρηματικότητας σε περιοχές εφαρμογής ΟΧΕ (όπως ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ΜμΕ μέσω παραγωγικών επενδύσεων, υποστήριξη συνεργατικών σχηματισμών, προώθηση ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης με ιδιαίτερη έμφαση στις περιοχές που εγκαταλείπονται από νεανικό πληθυσμό, προβολή/ανάδειξη των περιοχών εφαρμογής της ΟΧΕ, δημιουργία έξυπνων χωριών μέσω της συνεργασίας για την ολιστική και καινοτόμο ανάπτυξη, δράσεις διατήρησης πολιτιστικής φυσιογνωμίας του οικιστικού συνόλου κ.α.)

Οργανικό κομμάτι της Στρατηγικής είναι η δημιουργία ενός αυτοτελούς τουριστικού προϊόντος με διασύνδεση τόσο με τις τοπικές επιχειρήσεις (αγροδιατροφικές, μεταποιητικές και τουριστικές) όσο και με το συνολικό τουριστικό προϊόν της περιοχής. Η διαχείριση, οργάνωση και διακυβέρνηση της Πολιτιστικής Διαδρομής μπορεί να γίνει από έναν Οργανισμό Διαχείρισης Προορισμού (Destination Management Organization – DMO), ο οποίος δύναται να στηριχθεί από τον ΕΣ5.2.

Επιπρόσθετα, αναφέρεται ότι οι ΟΧΕ που θα χρηματοδοτηθούν από τον συγκεκριμένο τύπο δράσης θα συνδυαστούν και με δράσεις άλλων Στόχων Πολιτικής, όπως ΕΣ1.2, ΕΣ1.3, ΕΣ2.5, ΕΣ3.2, ΕΣ4.6, καθώς και ΕΣ4.α /ΕΚΤ+.

Κατά την εξειδίκευση και ενεργοποίηση του προγράμματος θα δοθεί έμφαση στη συστηματική επικοινωνία της αξίας των πολιτιστικών αγαθών, στα οποία προγραμματίζονται παρεμβάσεις, προς το ευρύ κοινό, συμπεριλαμβανομένου και του μη ελληνόφωνου με άμεσο και κατανοητό τρόπο. Τέτοιες ενέργειες μπορεί ενδεικτικά να περιλαμβάνουν, ανά Πράξη και ως υποέργα αυτής: σήμανση, ερμηνευτικές πινακίδες, ενημερωτικό υλικό (π.χ. οδηγούς, φυλλάδια, και σε γραφή Braille), οπτικοακουστικό υλικό, εκπαιδευτικές δράσεις, δράσεις επικοινωνίας, προβολής και δημοσιότητας (π.χ. ημερίδες, συνέδρια) κλπ., αξιοποιώντας, όπου είναι εφικτό, τη χρήση και των νέων τεχνολογιών. Για την προβολή των μνημείων και γενικότερα του πολιτιστικού αποθέματος θα δίνεται βαρύτητα στη συμβολή τους στην τοπική οικονομία και κοινωνία.

Παράλληλα οι παρεμβάσεις θα πρέπει να ευθυγραμμίζονται με τις εθνικές τομεακές και περιφερειακές πολιτικές και να ακολουθούν τις σχετικές οριζόντιες δεσμεύσεις του Προγράμματος που ισχύουν στους λοιπούς ΣΠ (π.χ. χαρτογράφηση και προτεραιοποίηση υποδομών υγείας, κοινωνικής πρόνοιας και εκπαίδευσης, κλπ.)

Επίσης, συνέργειες / συμπληρωματικότητες εντοπίζονται με το ΕΤΘΑΥ (Πρόγραμμα Αλιείας, Υδατοκαλλιέργειας και Θάλασσας), το οποίο υποστηρίζει την εφαρμογή ολοκληρωμένων παρεμβάσεων σε παράκτιες, νησιωτικές και αλιευτικές περιοχές στο πλαίσιο εφαρμογής Στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης, καθώς και το ΕΓΤΑΑ, το οποίο μέσω του Στρατηγικού Σχεδίου της ΚΑΠ θα συμβάλει σημαντικά στην ενδυνάμωση και ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών με την εφαρμογή των τοπικών προγραμμάτων τύπου LEADER.

Τέλος, αναφέρεται ότι η Διαχειριστική Αρχή θα διασφαλίσει ότι η έγκριση των στρατηγικών προϋποθέτει την ύπαρξη ειδικής ομάδας για την παρακολούθηση της υλοποίησης των στρατηγικών και την επίτευξη των διαδικασιών υλοποίησης. Η διαβούλευση που διενεργείται σε τοπικό επίπεδο στο πλαίσιο της κατάρτισης των ΟΧΕ, ΟΧΕ-BAA, θα υποστηρίζεται από μια συνεκτική ομάδα διοίκησης σε επίπεδο Περιφέρειας, η οποία θα διασφαλίσει την άρτια προετοιμασία των εν λόγω στρατηγικών και αφετέρου θα ενδυναμώσει την πεποίθηση της «ιδιοκτησίας» των στρατηγικών από τους δικαιούχους (ΟΤΑ).

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ο πληθυσμός και επισκέπτες της Περιφέρειας Ηπείρου

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι προβλεπόμενες δράσεις του Ειδικού Στόχου συμβάλλουν θετικά στην προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεών του. Επιπλέον, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία. Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπής με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Ο Ειδικός στόχος και οι δράσεις που περιλαμβάνονται σε αυτόν αφορούν στο σύνολο τους, την υλοποίηση Σχεδίων Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα

διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων δεν αποτελεί δραστηριότητα που αποφέρει άμεσα έσοδα. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στη δράση είναι αποκλειστικά δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO18	Οικονομικά προσιτές και βιώσιμες κατοικίες με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση	κατοικίες	0,00	145,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO19	Δημόσια κτίρια με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση	τετραγωνικά μέτρα	0,00	7.948,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO36	Πράσινες υποδομές που υποστηρίζονται για σκοπούς διαφορετικούς από την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή	εκτάρια	0,00	1.352,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO46	Μήκος ανακατασκευασμένων ή εκσυγχρονισμένων οδών — εκτός ΔΕΔ-Μ	χλμ.	0,00	6,25

5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO74	Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη	άτομα	0,00	118.800,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO75	Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται	συμβολή στις στρατηγικές	0,00	1,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO77	Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται	πολιτιστικοί και τουριστικοί χώροι	0,00	6,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR26	Ετήσια κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας (εκ της οποίας: οικονομικά προσιτές και βιώσιμες κατοικίες, δημόσια κτίρια, επιχειρήσεις, άλλα)	MWh/έτος	5.929,00	2021	3.557,00	Υποστηριζόμενα Έργα	
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR29	Εκτιμώμενες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου	τόνοι ισοδύναμου CO2/έτος	4.477,00	2021	2.686,00	Υποστηριζόμενα Έργα	
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR77	Επισκέπτες πολιτιστικών και τουριστικών	επισκέπτες/έτος	66.725,00	2021	86.700,00	Υποστηριζόμενα Έργα	

					χώρων που υποστηρίζονται						
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR95	Πληθυσμός που έχει πρόσβαση σε νέες ή βελτιωμένες πράσινες υποδομές	άτομα	0,00	2021	900,00	Υποστηριζόμενα Έργα	
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR150	Μείωση χρόνου διέλευσης οδικού δικτύου	Λεπτά της ώρας	0,00	2021	1,90	Υποστηριζόμενα Έργα	
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR998	Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης	Συμμετέχοντες	6,00	2021	6,00	Υποστηριζόμενα έργα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	016. Λύσεις ΤΠΕ, ηλεκτρονικές υπηρεσίες και εφαρμογές για κυβερνήσεις	425.000,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	020. Επιχειρηματική υποδομή για ΜΜΕ (συμπεριλαμβάνονται βιομηχανικά πάρκα και βιομηχανικοί χώροι)	552.500,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	041. Ενεργειακή απόδοση με ανακαίνιση του υφιστάμενου οικιστικού αποθέματος, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα	1.453.500,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	044. Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα	2.567.000,00

5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	079. Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές	2.975.000,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	093. Άλλες ανακατασκευές και εκσυγχρονισμοί οδών (αυτοκινητοδρόμων, εθνικών, περιφερειακών ή τοπικών οδών)	4.309.500,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	165. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού	2.652.000,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	8.508.070,00
5	RSO5.2	Σύνολο			23.442.570,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	23.442.570,00
5	RSO5.2	Σύνολο			23.442.570,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	08. ΟΕΕ — Άλλα είδη στοχευόμενων περιοχών	23.442.570,00
5	RSO5.2	Σύνολο			23.442.570,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	23.442.570,00
5	RSO5.2	Σύνολο			23.442.570,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.2. Προτεραιότητες της τεχνικής βοήθειας

2.2.1. Προτεραιότητα για τεχνική βοήθεια σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 4 του ΚΚΔ: 6. Τεχνική βοήθεια ΕΚΤ+

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) του ΚΚΔ

2.2.1.1. Παρέμβαση των ταμείων

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο i) του ΚΚΔ

Αφορά στην Τεχνική Βοήθεια του Προγράμματος για την αποτελεσματική εφαρμογή και δημοσιότητα των δράσεων ΕΚΤ+ στο πλαίσιο της Προτεραιότητας 4B.

Ενδεικτικοί τύποι δράσεων αποτελούν:

Δράσεις για την προετοιμασία, εφαρμογή, παρακολούθηση και επιθεώρηση του Προγράμματος

Ενδεικτικά περιλαμβάνονται:

- Δαπάνες ανάπτυξης / αναβάθμισης συμπληρωματικών / εξειδικευμένων υποστηρικτικών συστημάτων και εργαλείων
- Προμήθεια υλικοτεχνικού εξοπλισμού
- Αγορά ή/και ανάπτυξη λογισμικού,
- Ανάπτυξη και διάχυση μεθόδων οργάνωσης,
- Προμήθεια / ανάπτυξη ειδικών εφαρμογών κλπ. που ενδέχεται να είναι απαραίτητες για την εξυπηρέτηση ειδικών αναγκών αποτελεσματικής υλοποίησης, παρακολούθησης και διαχείρισης των παρεμβάσεων ΕΚΤ+ του Προγράμματος
- Υπηρεσίες & υποστήριξη για προετοιμασία, επιλογή, αξιολόγηση, διαχείριση, παρακολούθηση & έλεγχο των έργων από Ενδιάμεσους Φορείς

Σημειώνεται ότι τα ανωτέρω αφορούν ανάγκες πέραν εκείνων που καλύπτονται από το τομεακό Πρόγραμμα «Τεχνική Βοήθεια και Υποστήριξη Δικαιούχων».

Σε ότι αφορά τις διαδικασίες απλοποίησης, σε συνεργασία με την ΕΑΣ, η απλοποίηση θα στηριχθεί στην χρήση απλοποιημένου κόστους με τη διαδικασία των άρθρων 53-56 του ΚΚΔ (1060/21), την πλήρη ηλεκτρονική διαχείριση μέσω ΟΠΣ, τη διασύνδεση με άλλα πληροφοριακά συστήματα του Δημοσίου και στην επέκταση της διεπαφής του για τη μείωση των εγγράφων που διαβιβάζονται από τους δικαιούχους.

Επιπρόσθετα, σε ότι αφορά τις κρατικές ενισχύσεις σημειώνεται ότι τα θέματα με τον Ε.Φ. ΕΦΕΠΑΕ που οδήγησαν σε καθυστερήσεις κατά την ΠΠ 14-20, έχουν επιλυθεί και δεν αναμένονται περαιτέρω προβλήματα. Επίσης, το ΠΣΚΕ στο πλαίσιο της αναβάθμισής του, αναμένεται να αντιμετωπίσει συντονισμένα τις ανάγκες των προγραμμάτων για την ΠΠ 2021-2027.

Εκπόνηση Αξιολογήσεων, Μελετών – Εμπειρογνωμοσυμών και Υπηρεσίες Τεχνικών Συμβούλων

Ενδεικτικά περιλαμβάνονται:

- Παρεμβάσεις για την βελτίωση της αποτελεσματικότητας και ποιότητας υλοποίησης, με την εκπόνηση εξειδικευμένων μελετών και εμπειρογνωμοσυμών προετοιμασίας / ωρίμανσης / εξειδίκευσης / βελτιστοποίησης της εφαρμογής / αποτίμησης των παρεμβάσεων ΕΚΤ+ του Προγράμματος.
- Εκπόνηση Επιχειρησιακών Σχεδίων Δράσης, οδηγών εφαρμογής κλπ.
- Εκπόνηση στρατηγικών και προπαρασκευαστικών μελετών και εμπειρογνωμοσυμών και εξασφάλιση εξωτερικών συμβουλευτικών υπηρεσιών και Συμβούλων Τεχνικής Υποστήριξης σε εξειδικευμένα θέματα που αφορούν παρεμβάσεις του ΕΚΤ+.

Ενέργειες για την Επικοινωνία και Προβολή του Προγράμματος

Ενδεικτικά περιλαμβάνονται:

- Ενέργειες πληροφόρησης, προβολής και δημοσιότητας του Προγράμματος και των επιμέρους παρεμβάσεων που χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ+ που απευθύνονται τόσο σε ενδιαφερόμενους φορείς (Περιφερειακές, τοπικές και λοιπές δημόσιες αρχές, κοινωνικοί και οικονομικοί εταίροι, επαγγελματικές οργανώσεις, μη κυβερνητικές οργανώσεις, οργανώσεις ΑμεΑ κλπ), όσο και στην κοινή γνώμη.
- Ενέργειες ενημέρωσης των δυνητικών δικαιούχων και της κοινής γνώμης σχετικά με όλες τις φάσεις σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων ΕΚΤ+ του Προγράμματος, την δυνατότητα πρόσβασης και συμμετοχής σε αυτές, την σύσταση και παρακολούθηση της εταιρικής σχέσης κλπ.
- Εξειδίκευση και εφαρμογή Στρατηγικών Επικοινωνίας και Επικοινωνιακών Σχεδίων Δράσης, με σκοπό τη δημοσιοποίηση στους πολίτες της χώρας και της ΕΕ του ρόλου και των επιτευγμάτων του Προγράμματος ή/και των επιμέρους παρεμβάσεών του, στην Ελληνική οικονομία και κοινωνία.
- Ενέργειες διάχυσης καλών πρακτικών.

Δράσεις για την ενίσχυση της διαχειριστικής επάρκειας των δικαιούχων

Οι δράσεις ενίσχυσης της διαχειριστικής επάρκειας των δικαιούχων θα διαμορφώνονται κατά περίπτωση, ανάλογα με το είδος του φορέα, τις ειδικές του ανάγκες και την φύση και το μέγεθος (προϋπολογισμό) των έργων που υλοποιεί ή διαχειρίζεται.

Σημειώνεται επίσης ότι στο πλαίσιο της Προτεραιότητας 4Β, μέσω του ΕΚΤ+ θα στηριχθούν δράσεις για την ενίσχυση της ικανότητας φορέων της κοινωνίας των πολιτών στον σχεδιασμό και υλοποίηση παρεμβάσεων για την κοινωνική ένταξη.

Σε ότι αφορά την ενίσχυση της ικανότητας των δικαιούχων συνέργειες υπάρχουν και με το τομεακό Πρόγραμμα «Τεχνική Βοήθεια και Υποστήριξη Δικαιούχων».

Επίσης, σε συνεργασία με τις Εθνικές Αρχές, οι διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων θα υποστηριχθούν από δράσεις όπως η εκπαίδευση δημοσίων φορέων δικαιούχων του ΕΣΠΑ και σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, για την καλύτερη αντιμετώπιση των νέων προκλήσεων της πράσινης και ψηφιακής μετάβασης και την περαιτέρω προώθηση της καινοτομίας σε δημόσιες συμβάσεις.

Στην εν λόγω Προτεραιότητα περιλαμβάνονται και δαπάνες μετακίνησης για τις ανάγκες του Προγράμματος.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Διαχειριστική Αρχή, ενδιαμέσοι φορείς διαχείρισης και υποστηρικτικές δομές του συστήματος διοίκησης, δικαιούχοι και λοιποί εμπλεκόμενοι (φορείς πολιτικής, φορείς λειτουργίας) στην εφαρμογή των δράσεων ΕΚΤ+, κοινή γνώμη, κλπ.

2.2.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO692a	Άτομα που εκπαιδεύτηκαν/καταρτίστηκαν στους Δικαιούχους	Άτομα	53,00	105,00
ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO693	Συμβάσεις παροχής υπηρεσιών και προμηθειών	Συμβάσεις	3,00	26,00
ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO694	Δικαιούχοι που υποστηρίζονται	Δικαιούχοι	7,00	15,00
ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO697	Επικοινωνιακά σχέδια δράσης	Σχέδια	1,00	1,00

2.2.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο iv) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
6	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	179. Ενημέρωση και επικοινωνία	323.000,00

6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	180. Προετοιμασία, υλοποίηση, παρακολούθηση και έλεγχος	346.096,00
6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	181. Αξιολόγηση και μελέτες, συλλογή δεδομένων	510.000,00
6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	182. Ενίσχυση της ικανότητας των αρχών του κράτους μέλους, των δικαιούχων και των οικείων εταίρων	765.000,00
6	Σύνολο			1.944.096,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	09. Άνευ αντικειμένου	1.944.096,00
6	Σύνολο			1.944.096,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	1.944.096,00
6	Σύνολο			1.944.096,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το EKT+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

2.2.1. Προτεραιότητα για τεχνική βοήθεια σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 4 του ΚΚΔ: 7. Τεχνική βοήθεια ΕΤΠΑ

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) του ΚΚΔ

2.2.1.1. Παρέμβαση των ταμείων

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο i) του ΚΚΔ

Αφορά στην Τεχνική Βοήθεια του Προγράμματος για την αποτελεσματική εφαρμογή και δημοσιότητα των δράσεων ΕΤΠΑ στο πλαίσιο των Προτεραιοτήτων 1, 2Α, 2Β, 3, 4Α και 5.

Ενδεικτικοί τύποι δράσεων αποτελούν:

Δράσεις για την προετοιμασία, εφαρμογή, παρακολούθηση και επιθεώρηση του Προγράμματος

Ενδεικτικά περιλαμβάνονται:

- Δαπάνες ανάπτυξης / αναβάθμισης συμπληρωματικών / εξειδικευμένων υποστηρικτικών συστημάτων και εργαλείων
- Προμήθεια υλικοτεχνικού εξοπλισμού
- Αγορά ή/και ανάπτυξη λογισμικού,
- Ανάπτυξη και διάχυση μεθόδων οργάνωσης,
- Προμήθεια / ανάπτυξη ειδικών εφαρμογών κλπ. που ενδέχεται να είναι απαραίτητες για την εξυπηρέτηση ειδικών αναγκών αποτελεσματικής υλοποίησης, παρακολούθησης και διαχείρισης των παρεμβάσεων ΕΤΠΑ του Προγράμματος
- Υπηρεσίες & υποστήριξη για προετοιμασία, επιλογή, αξιολόγηση, διαχείριση, παρακολούθηση & έλεγχο των έργων από Ενδιάμεσους Φορείς

Σημειώνεται ότι τα ανωτέρω αφορούν ανάγκες πέραν εκείνων που καλύπτονται από το τομεακό Πρόγραμμα «Τεχνική Βοήθεια και Υποστήριξη Δικαιούχων».

Σε ότι αφορά τις διαδικασίες απλοποίησης, σε συνεργασία με την ΕΑΣ, η απλοποίηση θα στηριχθεί στην χρήση απλοποιημένου κόστους με τη διαδικασία των άρθρων 53-56 του ΚΚΔ (1060/21), την πλήρη ηλεκτρονική διαχείριση μέσω ΟΠΣ, τη διασύνδεση με άλλα πληροφοριακά συστήματα του Δημοσίου και στην επέκταση της διεπαφής του για τη μείωση των εγγράφων που διαβιβάζονται από τους δικαιούχους.

Επιπρόσθετα, σε ότι αφορά τις κρατικές ενισχύσεις σημειώνεται ότι τα θέματα με τον Ε.Φ. ΕΦΕΠΑΕ που οδήγησαν σε καθυστερήσεις κατά την ΠΠ 14-20, έχουν επιλυθεί και δεν αναμένονται περαιτέρω προβλήματα. Επίσης, το ΠΣΚΕ στο πλαίσιο της αναβάθμισής του, αναμένεται να αντιμετωπίσει συντονισμένα τις ανάγκες των προγραμμάτων για την ΠΠ 2021-2027.

Εκπόνηση Αξιολογήσεων, Μελετών – Εμπειρογνωμοσυών και Υπηρεσίες Τεχνικών Συμβούλων

Ενδεικτικά περιλαμβάνονται:

- Εκπόνηση των αξιολογήσεων του Προγράμματος που προβλέπονται από το κανονιστικό πλαίσιο της προγραμματικής περιόδου 201-2027.

- Παρεμβάσεις για την βελτίωση της αποτελεσματικότητας και ποιότητας υλοποίησης, με την εκπόνηση εξειδικευμένων μελετών και εμπειρογνωμοσυνών προετοιμασίας / ωρίμανσης / εξειδίκευσης / βελτιστοποίησης της εφαρμογής / αποτίμησης των παρεμβάσεων ΕΤΠΑ του Προγράμματος.
- Εκπόνηση Επιχειρησιακών Σχεδίων Δράσης, οδηγών εφαρμογής κλπ.
- Εκπόνηση στρατηγικών και προπαρασκευαστικών μελετών και εμπειρογνωμοσυνών και εξασφάλιση εξωτερικών συμβουλευτικών υπηρεσιών και Συμβούλων Τεχνικής Υποστήριξης σε εξειδικευμένα θέματα που αφορούν παρεμβάσεις του ΕΤΠΑ.
- Εκπόνηση εξειδικευμένων μελετών και εμπειρογνωμοσυνών και ανάπτυξη δράσεων παρακολούθησης και αξιολόγησης της περιφερειακής διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΣΕΕ).

Ενέργειες για την Επικοινωνία και Προβολή του Προγράμματος

Ενδεικτικά περιλαμβάνονται:

- Ενέργειες πληροφόρησης, προβολής και δημοσιότητας του Προγράμματος και των επιμέρους παρεμβάσεων που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ που απευθύνονται τόσο σε ενδιαφερόμενους φορείς (Περιφερειακές, τοπικές και λοιπές δημόσιες αρχές, κοινωνικοί και οικονομικοί εταίροι, επαγγελματικές οργανώσεις, μη κυβερνητικές οργανώσεις, οργανώσεις ΑμεΑ κλπ), όσο και στην κοινή γνώμη.
- Ενέργειες ενημέρωσης των δυνητικών δικαιούχων και της κοινής γνώμης σχετικά με όλες τις φάσεις σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων ΕΤΠΑ του Προγράμματος, την δυνατότητα πρόσβασης και συμμετοχής σε αυτές, την σύσταση και παρακολούθηση της εταιρικής σχέσης κλπ.
- Εξειδίκευση και εφαρμογή Στρατηγικών Επικοινωνίας και Επικοινωνιακών Σχεδίων Δράσης, με σκοπό τη δημοσιοποίηση στους πολίτες της χώρας και της ΕΕ του ρόλου και των επιτευγμάτων του Προγράμματος ή/και των επιμέρους παρεμβάσεων του, στην Ελληνική οικονομία και κοινωνία.
- Ενέργειες διάχυσης καλών πρακτικών.

Δράσεις για την ενίσχυση της διαχειριστικής επάρκειας των δικαιούχων

Στο πλαίσιο του Προγράμματος «Τεχνική Βοήθεια και Υποστήριξη Δικαιούχων» προβλέπεται η υλοποίηση οριζόντιων δράσεων για την ενίσχυση των δικαιούχων και των εμπλεκόμενων φορέων σε συγκεκριμένους τομείς και ειδικότερα: στη διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων (ΦΟΔΣΑ, ΔΕΥΑ), στην έρευνα και καινοτομία, στην ενέργεια, στην αστική κινητικότητα, συμπεριλαμβανομένης της e-κινητικότητας, στην αντιπλημμυρική προστασία και στις Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις.

Στο πλαίσιο του ΠεΠ μέσω της ΤΒ ΕΤΠΑ θα στηριχθούν δράσεις ενίσχυσης δικαιούχων που είτε δεν εμπίπτουν στους παραπάνω τομείς είτε λειτουργούν συμπληρωματικά για την κάλυψη τοπικών ιδιαιτεροτήτων.

Οι δράσεις ενίσχυσης της διαχειριστικής επάρκειας των δικαιούχων θα διαμορφώνονται κατά περίπτωση, ανάλογα με το είδος του φορέα, τις ειδικές του ανάγκες και την φύση και το μέγεθος (προϋπολογισμό) των έργων που υλοποιεί ή διαχειρίζεται.

Επίσης, σε συνεργασία με τις Εθνικές Αρχές, οι διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων θα υποστηριχθούν από δράσεις όπως η εκπαίδευση δημοσίων φορέων δικαιούχων του ΕΣΠΑ και σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, για την καλύτερη αντιμετώπιση των νέων προκλήσεων της πράσινης και ψηφιακής μετάβασης και την περαιτέρω προώθηση της καινοτομίας σε δημόσιες συμβάσεις.

Στην εν λόγω Προτεραιότητα περιλαμβάνονται και δαπάνες μετακίνησης για τις ανάγκες του Προγράμματος.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Διαχειριστική Αρχή, ενδιαμέσοι φορείς διαχείρισης και υποστηρικτικές δομές του συστήματος διοίκησης, δικαιούχοι και λοιποί εμπλεκόμενοι (φορείς πολιτικής, φορείς λειτουργίας) στην εφαρμογή των δράσεων ΕΤΠΑ, κοινή γνώμη, κλπ.

2.2.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO692a	Άτομα που εκπαιδεύτηκαν/καταρτίστηκαν στους Δικαιούχους	Άτομα	147,00	147,00
ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO693	Συμβάσεις παροχής υπηρεσιών και προμηθειών	Συμβάσεις	6,00	64,00
ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO694	Δικαιούχοι που υποστηρίζονται	Δικαιούχοι	21,00	21,00
ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO697	Επικοινωνιακά σχέδια δράσης	Σχέδια	1,00	1,00

2.2.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο iv) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	179. Ενημέρωση και επικοινωνία	765.000,00
7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	180. Προετοιμασία, υλοποίηση, παρακολούθηση και έλεγχος	614.447,00
7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	181. Αξιολόγηση και μελέτες, συλλογή δεδομένων	1.487.500,00
7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	182. Ενίσχυση της ικανότητας των αρχών του κράτους μέλους, των δικαιούχων και των οικείων εταίρων	1.062.500,00
7	Σύνολο			3.929.447,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	3.929.447,00
7	Σύνολο			3.929.447,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

3. Σχέδιο χρηματοδότησης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ζ) σημεία i), ii) και iii), άρθρο 112 παράγραφοι 1, 2 και 3, και άρθρα 14, 26 και 26α του ΚΚΔ

3.1. Μεταφορές και συνεισφορές (1)

Παραπομπή: άρθρα 14, 26, 26α και 27 του ΚΚΔ

Τροποποίηση του προγράμματος που αφορά	☐ συνεισφορά στο InvestEU
	☐ μεταφορά προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση
	☐ μεταφορά μεταξύ ΕΤΠΑ, ΕΚΤ+, Ταμείου Συνοχής ή προς άλλο ταμείο ή ταμεία
	☐ Ταμεία που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων που ορίζονται στο άρθρο 21γ παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241

1) Ισχύει μόνο για τροποποιήσεις του προγράμματος σύμφωνα με τα άρθρα 14, 26 και 26α, με εξαίρεση τις συμπληρωματικές μεταφορές προς το ΤΔΜ σύμφωνα με το άρθρο 27 του ΚΚΔ. Οι μεταφορές δεν επηρεάζουν την ετήσια κατανομή των χρηματοδοτικών πιστώσεων σε επίπεδο ΠΔΠ για ένα κράτος μέλος.

Πίνακας 15Α: Συνεισφορές στο InvestEU* (κατανομή ανά έτος)

Συνεισφορά από		Συνεισφορά σε	Κατανομή ανά έτος							
Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Σκέλος InvestEU	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο

* Για κάθε νέο αίτημα συνεισφοράς, καθορίζονται με τροποποίηση προγράμματος τα συνολικά ποσά για κάθε έτος ανά ταμείο και ανά κατηγορία περιφέρειας.

Πίνακας 15Β: Συνεισφορές στο InvestEU* (συνολικά)

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Βιώσιμες υποδομές (α)	Καινοτομία και ψηφιοποίηση (β)	ΜΜΕ (γ)	Κοινωνικές επενδύσεις και δεξιότητες (δ)	Σύνολο (ε)=(α)+(β)+(γ)+(δ)
Σύνολο						

* Σωρευτικά ποσά για όλες τις συνεισφορές που πραγματοποιήθηκαν μέσω τροποποιήσεων του προγράμματος κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού. Με κάθε νέο αίτημα συνεισφοράς, καθορίζονται με τροποποίηση προγράμματος τα συνολικά ποσά για κάθε έτος ανά ταμείο και ανά κατηγορία περιφέρειας.

Αιτιολόγηση που λαμβάνει υπόψη τον τρόπο με τον οποίο τα ποσά αυτά συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων πολιτικής που έχουν επιλεγεί στο πρόγραμμα σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 1 του κανονισμού InvestEU

Πίνακας 16Α: Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση (κατανομή ανά έτος)

Μεταφορές από		Μεταφορές προς	Κατανομή ανά έτος							
Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Μέσο	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο

Πίνακας 16Β: Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση* (συνοπτικά)

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Σύνολο
Σύνολο		

* Σωρευτικά ποσά για όλες τις μεταφορές που πραγματοποιήθηκαν μέσω τροποποιήσεων του προγράμματος κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού. Με κάθε νέο αίτημα μεταφοράς, καθορίζονται με τροποποίηση προγράμματος τα συνολικά ποσά που μεταφέρονται για κάθε έτος ανά ταμείο και ανά κατηγορία περιφέρειας.

Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση — Αιτιολόγηση

Πίνακας 17Α: Μεταφορές μεταξύ ΕΤΠΑ, ΕΚΤ+ και Ταμείου Συνοχής ή προς άλλο ταμείο ή ταμεία* (κατανομή ανά έτος)

Μεταφορές από		Μεταφορές προς		Κατανομή ανά έτος							
Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο

* Μεταφορά προς άλλα προγράμματα. Μεταφορές μεταξύ ΕΤΠΑ και ΕΚΤ+ μπορούν να πραγματοποιηθούν μόνο εντός της ίδιας κατηγορίας περιφέρειας.

Πίνακας 17Β: Μεταφορές μεταξύ ΕΤΠΑ, ΕΚΤ+ και Ταμείου Συνοχής ή προς άλλο ταμείο ή ταμεία (συνοπτικά)

	ΕΤΠΑ				ΕΚΤ+				ΤΣ	ΕΤΘΑΥ	ΤΑΜΕ	ΤΕΑ	ΜΔΣΘ	Σύνολο
	Περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	Μετάβαση	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	Εξόχως απόκεντρες ή βόρειες αραιοκατοικημένες περιφέρειες	Περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	Μετάβαση	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	Εξόχως απόκεντρες ή βόρειες αραιοκατοικημένες περιφέρειες						
Σύνολο														

* Σωρευτικά ποσά για όλες τις μεταφορές που πραγματοποιήθηκαν μέσω τροποποιήσεων του προγράμματος κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού. Με κάθε νέο αίτημα μεταφοράς, καθορίζονται με τροποποίηση προγράμματος τα συνολικά ποσά που μεταφέρονται για κάθε έτος ανά ταμείο και ανά κατηγορία περιφέρειας.

Μεταφορές μεταξύ ταμείων επιμερισμένης διαχείρισης, μεταξύ άλλων και μεταξύ των ταμείων της πολιτικής συνοχής — Αιτιολόγηση

--

Πίνακας 21: Πόροι που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων που ορίζονται στο άρθρο 21γ παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο
Γενικό σύνολο								

3.2. ΤΔΜ: κατανομή στο πρόγραμμα και μεταφορές (1)

3.3. Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση

Πίνακας 19Α: Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση εντός του προγράμματος (κατανομή ανά έτος)

Μεταφορές από	Μεταφορές προς	Κατανομή ανά έτος			
Κατηγορία περιφέρειας*	Κατηγορία περιφέρειας*	2025	2026	2027	Σύνολο

* Ισχύει μόνο για το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+

Πίνακας 19Β: Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση προς άλλα προγράμματα (κατανομή ανά έτος)

Μεταφορές από	Μεταφορές προς	Κατανομή ανά έτος			
Κατηγορία περιφέρειας*	Κατηγορία περιφέρειας*	2025	2026	2027	Σύνολο

* Ισχύει μόνο για το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+

3.4. Επιστρεπτέα μεταφορά (1)

Πίνακας 20Α: Επιστρεπτέες μεταφορές (κατανομή ανά έτος)

Μεταφορές από	Μεταφορές προς		Κατανομή ανά έτος							
InvestEU ή άλλο μέσο της Ένωσης	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο

(1) Ισχύουν μόνο για τροποποιήσεις του προγράμματος για πόρους που επιστρέφονται από άλλα μέσα της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων στοιχείων των ΤΑΜΕ, ΤΕΑ και ΜΔΣΘ, υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση, ή από το InvestEU.

Πίνακας 20Β: Επιστρεπτέες μεταφορές* (συνοπτικά)

Από	Προς						
InvestEU / Μέσο	ΕΤΠΑ			ΕΚΤ+			Ταμείο Συνοχής
	Περισσότερο αναπτυγμένες	Μετάβαση	Ανεπτυγμένες	Περισσότερο αναπτυγμένες	Μετάβαση	Ανεπτυγμένες	

* Σωρευτικά ποσά για όλες τις μεταφορές που πραγματοποιήθηκαν μέσω τροποποιήσεων του προγράμματος κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού. Με κάθε νέο αίτημα μεταφοράς, καθορίζονται με τροποποίηση προγράμματος τα συνολικά ποσά που μεταφέρονται για κάθε έτος ανά ταμείο και ανά κατηγορία περιφέρειας.

3.5. Χρηματοδοτικές πιστώσεις ανά έτος

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ζ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρα 3, 4 και 7 του κανονισμού ΤΔΜ

Πίνακας 10: Χρηματοδοτικές πιστώσεις ανά έτος

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2027		Σύνολο
							Χρηματοδοτική πίστωση χωρίς ποσό ευελιξίας	Ποσό ευελιξίας	Χρηματοδοτική πίστωση χωρίς ποσό ευελιξίας	Ποσό ευελιξίας	
ΕΤΠΑ*	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	0,00	45.175.329,00	46.279.921,00	47.190.702,00	48.136.141,00	20.138.177,00	20.138.176,00	20.636.687,00	20.636.687,00	268.331.820,00
Σύνολο ΕΤΠΑ		0,00	45.175.329,00	46.279.921,00	47.190.702,00	48.136.141,00	20.138.177,00	20.138.176,00	20.636.687,00	20.636.687,00	268.331.820,00
ΕΚΤ+*	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	0,00	15.795.993,00	16.182.072,00	16.499.938,00	16.830.620,00	7.041.345,00	7.041.345,00	7.216.440,00	7.216.440,00	93.824.193,00
Σύνολο ΕΚΤ+		0,00	15.795.993,00	16.182.072,00	16.499.938,00	16.830.620,00	7.041.345,00	7.041.345,00	7.216.440,00	7.216.440,00	93.824.193,00
Σύνολο		0,00	60.971.322,00	62.461.993,00	63.690.640,00	64.966.761,00	27.179.522,00	27.179.521,00	27.853.127,00	27.853.127,00	362.156.013,00

* Ποσά μετά τη συμπληρωματική μεταφορά στο ΤΔΜ.

3.6. Σύνολο χρηματοδοτικών πιστώσεων ανά ταμείο και εθνική συγχρηματοδότηση

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ζ) σημείο ii), άρθρο 22 παράγραφος 6 και άρθρο 36 του ΚΚΔ

Για προγράμματα στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη» στα οποία επιλέχθηκε τεχνική βοήθεια σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 4 του ΚΚΔ στη συμφωνία εταιρικής σχέσης

Πίνακας 11: Σύνολο χρηματοδοτικών πιστώσεων ανά ταμείο και εθνική συγχρηματοδότηση

Στόχος πολιτικής / ειδικός στόχος του ΤΑΜ ή τεχνική βοήθεια	Προτεραιότητα	Βάση για τον υπολογισμό της ενισιακής στήριξης (συνολικό επιλέξιμο κόστος ή δημόσια συνεισφορά)	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας*	Συνεισφορά της Ένωσης (α)=(ζ)+(η)	Κατανομή της συνεισφοράς της Ένωσης		Εθνική συνεισφορά (β)=(γ)+(δ)	Ενδεικτική κατανομή της εθνικής συνεισφοράς		Σύνολο (ε) = (α) + (β)	Ποσοστό συγχρηματοδότησης (στ) = (α)/(ε)
						Συνεισφορά της Ένωσης μείον το ποσό ευελιξίας (ζ)	Ποσό ευελιξίας (η)		Δημόσια (γ)	Ιδιωτικά (δ)		
1	1	Δημόσιο	ΕΠΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	39.614.005,00	39.000.660,00	613.345,00	6.990.707,00	6.990.707,00		46.604.712,00	84,9999995709%
1	1Α	Δημόσιο	ΕΠΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	4.250.000,00	0,00	4.250.000,00	750.000,00	750.000,00		5.000.000,00	85,0000000000%
2	2Α	Δημόσιο	ΕΠΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	53.560.725,00	52.990.590,00	570.135,00	9.451.893,00	9.451.893,00		63.012.618,00	84,9999995239%
2	2Β	Δημόσιο	ΕΠΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	10.625.000,00	9.010.458,00	1.614.542,00	1.875.000,00	1.875.000,00		12.500.000,00	85,0000000000%
2	2Γ	Δημόσιο	ΕΠΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	17.000.000,00	2.976.087,00	14.023.913,00	3.000.000,00	3.000.000,00		20.000.000,00	85,0000000000%
2	2Δ	Δημόσιο	ΕΠΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	14.968.500,00	2.248.730,00	12.719.770,00	2.641.500,00	2.641.500,00		17.610.000,00	85,0000000000%
3	3	Δημόσιο	ΕΠΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	32.057.118,00	27.185.819,00	4.871.299,00	5.657.139,00	5.657.139,00		37.714.257,00	84,9999988068%
4	4Α	Δημόσιο	ΕΠΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	35.214.236,00	35.214.236,00	0,00	6.214.277,00	6.214.277,00		41.428.513,00	84,9999998793%
4	4Β	Δημόσιο	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	91.880.097,00	77.917.742,00	13.962.355,00	16.214.135,00	16.214.135,00		108.094.232,00	84,9999998150%
5	5	Δημόσιο	ΕΠΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	57.112.789,00	55.000.930,00	2.111.859,00	10.078.728,00	10.078.728,00		67.191.517,00	84,9999993303%
ΤΑ36(4)	6	Δημόσιο	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	1.944.096,00	1.648.666,00	295.430,00	343.076,00	343.076,00		2.287.172,00	84,9999912556%
ΤΑ36(4)	7	Δημόσιο	ΕΠΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	3.929.447,00	3.929.447,00	0,00	693.432,00	693.432,00		4.622.879,00	84,9999967553%
Σύνολο			ΕΠΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	268.331.820,00	227.556.957,00	40.774.863,00	47.352.676,00	47.352.676,00		315.684.496,00	84,9999994932%
Σύνολο			ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	93.824.193,00	79.566.408,00	14.257.785,00	16.557.211,00	16.557.211,00		110.381.404,00	84,9999996376%
Γενικό σύνολο					362.156.013,00	307.123.365,00	55.032.648,00	63.909.887,00	63.909.887,00		426.065.900,00	84,9999995306%

* Για το ΕΠΠΑ: λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες, περιφέρειες μετάβασης, περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες και, κατά περίπτωση, ειδικά κονδύλια για τις εξόχως απόκεντρες και βόρειες αραουκοποιημένες περιφέρειες. Για το ΕΚΤ+, λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες, περιφέρειες μετάβασης, περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες και, κατά περίπτωση, πρόσθετα κονδύλια για τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες. Για το Ταμείο Συνοχής: άνευ αντικατάστατο. Για την παροχή τεχνικής βοήθειας, η εφαρμογή των κατηγοριών περιφέρειας εξαρτάται από την επιλογή ταμείου.

** Να αναφερθούν οι συνολικοί πόροι του ΤΑΜ, συμπεριλαμβανομένης της συμπληρωματικής στήριξης που μεταφέρεται από το ΕΠΠΑ και το ΕΚΤ+. Ο πίνακας δεν περιλαμβάνει τα ποσά σύμφωνα με το άρθρο 7 του κανονισμού ΤΑΜ. Σε περίπτωση τεχνικής βοήθειας που χρηματοδοτείται από το ΤΑΜ, οι πόροι του ΤΑΜ θα πρέπει να διαμοιράζονται σε πόρους που σχετίζονται με τα άρθρα 3 και 4 του κανονισμού ΤΑΜ. Για το άρθρο 4 του κανονισμού ΤΑΜ, δεν υπάρχει ποσό ευελιξίας.

4. Αναγκαίοι πρόσφοροι όροι

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο θ) του ΚΚΔ

Πίνακας 12: Αναγκαίοι πρόσφοροι όροι

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
1. Αποτελεσματικοί μηχανισμοί παρακολούθησης της αγοράς δημοσίων συμβάσεων			Ναι	Εφαρμόζονται μηχανισμοί παρακολούθησης που καλύπτουν όλες τις δημόσιες συμβάσεις και τις διαδικασίες σύναψής τους στο πλαίσιο των ταμείων σύμφωνα με τη νομοθεσία της Ένωσης για τις δημόσιες συμβάσεις Η απαίτηση αυτή περιλαμβάνει: 1. Ρυθμίσεις για τη διασφάλιση της συλλογής ουσιαστικών και αξιόπιστων δεδομένων σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων που υπερβαίνουν τα κατώτατα όρια της Ένωσης σύμφωνα με τις υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων κατά τα άρθρα 83 και 84 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ και κατά τα άρθρα 99 και 100 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ.	Ναι	Νόμος 4412_ΑΡΘΡΑ 340.pdf Νόμος 4412_ΑΡΘΡΑ 341.pdf Νόμος 4412_ΑΡΘΡΟ 45 Νόμος 4412_ΑΡΘΡΟ 277 2018.12.14_6567 Σύμφωνη Γνώμη ΕΑΑΔΗΣΥ ΚΥΑ_Αρ. Πρωτ. 70362_24.06.2021_ΦΕΚ	Η Ελλάδα έχει μεταφέρει στην ελληνική νομοθεσία τις σχετικές διατάξεις των Οδηγιών και έχει προβεί στις επαγόμενες εξ αυτών ενέργειες : Στο άρθρο 340 του ν. 4412/2016 ενσωματώθηκαν οι παρ. 1-5, άρ. 83 της 2014/24 και οι παρ. 1-5, άρ. 99 της 2014/25, ορίζοντας αρμόδιο φορέα παρακολούθησης του συστήματος την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., βάσει των αρμοδιοτήτων της. Περαιτέρω, κατ' εξουσιοδότηση του άρ. 340, έχει εκδοθεί η με αρ. 70362/24.06.2021 Κ.Υ.Α., με την οποία καθορίζονται οι λεπτομέρειες για τη σύνταξη της έκθεσης παρακολούθησης εφαρμογής κανόνων δημοσίων συμβάσεων (ΦΕΚ Β 2802/30.06.21 και διόρθωση στο ΦΕΚ Β 3488/30.07.2021). Στο άρθρο 45 του ν. 4412 ενσωματώθηκαν η παρ. 6, άρ. 83 και η παρ. 2, άρ. 84 της 2014/24. Στο άρθρο 277 του ίδιου νόμου ενσωματώθηκαν η παρ. 6, άρ. 99 και η παρ. 2, άρ. 100 της 2014/25. Στο άρθρο 341 του ν. 4412 ενσωματώθηκαν οι παρ. 1 και 3, άρ. 84 της 2014/24 και οι παρ. 1 και 3, άρ. 100 της 2014/25.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				<p>2. Ρυθμίσεις για να διασφαλίζεται ότι τα δεδομένα καλύπτουν τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία:</p> <p>α. Ποιότητα και ένταση του ανταγωνισμού: ονόματα των πλειοδοτών, αριθμός αρχικών υποψηφίων και συμβατική αξία·</p> <p>β. πληροφορίες για την τελική τιμή μετά την ολοκλήρωση και για τη συμμετοχή των ΜΜΕ ως άμεσων πλειοδοτών, εφόσον τα εθνικά συστήματα παρέχουν αυτές τις πληροφορίες.</p>	Ναι	KYA_76928_09.07.2021_KHMΔΗΣ	<p>Τα ζητούμενα στοιχεία μπορούν να ανακτούνται από τα εξής πληροφοριακά συστήματα</p> <p>α) Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ)</p> <p>β) Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημόσιων Συμβάσεων (ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ)</p> <p>γ) Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα του Εταιρικού Συμφώνου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΟΠΣ-ΕΣΠΑ)</p> <p>Για την ανάκτηση των ζητούμενων στοιχείων συνεργάζονται τα αρμόδια τμήματα των Υπουργείων Ανάπτυξης & Επενδύσεων και Υποδομών & Μεταφορών καθώς και η Ειδική Υπηρεσία Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος ΕΣΠΑ.</p> <p>Τα στοιχεία των αναδόχων καταχωρίζονται στο ΚΗΜΔΗΣ στις καρτέλες καταχώρησης των αποφάσεων ανάθεσης, των συμβάσεων και των πληρωμών</p> <p>Ο αριθμός των υποβληθεισών προσφορών υπάρχει στο ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ.</p> <p>Η αξία της σύμβασης χωρίς ΦΠΑ υπάρχει σε κάθε καταχωρημένη σύμβαση στο ΚΗΜΔΗΣ.</p> <p>Η τελική αξία μιας σύμβασης, αποτυπώνεται στην αξία της αντίστοιχης απόφασης ανάθεσης και σύμβασης που καταχωρίζονται στο ΚΗΜΔΗΣ.</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							Δεν υπάρχει διαθέσιμη πληροφορία για τη συμμετοχή μικρομεσαίων επιχειρήσεων στα ηλεκτρονικά συστήματα δημοσίων συμβάσεων
				3. Ρυθμίσεις για τη διασφάλιση της παρακολούθησης και της ανάλυσης των δεδομένων από τις αρμόδιες εθνικές αρχές σύμφωνα με το άρθρο 83 παράγραφος 2 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ και το άρθρο 99 παράγραφος 2 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ.	Ναι	Νόμος 4412_ΑΡΘΡΑ 340.pdf Νόμος 4013_2011 Οργανισμός λειτουργίας ΕΑΑΔΗΣΥ	<p>Η Ελλάδα προκειμένου να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις περί παρακολούθησης του συστήματος των δημοσίων συμβάσεων, όπως τίθενται στα άρθρα 83 παράγραφος 2 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και 99 παράγραφος 2 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ, προέβη στις ακόλουθες ενέργειες :</p> <ul style="list-style-type: none"> Με τον ν. 4412/2016, άρθρο 340, παράγραφος 1, ορίστηκε ως αρμόδιος φορέας παρακολούθησης του συστήματος η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., σύμφωνα με τις σχετικές αρμοδιότητές της, όπως περιγράφονται στον ιδρυτικό της νόμο 4013/2016 και στον Οργανισμό Λειτουργίας της (ΦΕΚ Α 52/01.04.2019) <p>Με την Κ.Υ.Α. 70362/24.06.2021, η οποία δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ Β 2802/30.06.21 και η διόρθωση αυτής στο ΦΕΚ Β 3488/30.07.2021, καθορίστηκαν οι λεπτομέρειες για τη συλλογή και ανάλυση των δεδομένων.</p>
				4. Ρυθμίσεις για τη διάθεση στο κοινό των αποτελεσμάτων της ανάλυσης σύμφωνα με το άρθρο 83 παράγραφος 3 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ και το άρθρο 99	Ναι	ΕΑΑΔΗΣΥ - ΕΚΘΕΣΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΤΟΥΣ 2017 DG-GROW_Country reports	Η έκθεση παρακολούθησης του συστήματος των δημοσίων συμβάσεων του άρθρου 340 του ν. 4412/2016 δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. και στην ιστοσελίδα της DG-GROW, στην οποία δημοσιεύονται

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				παράγραφος 3 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ.		ΕΑΑΔΗΣΥ - ΌΛΕΣ οι ανακοινώσεις ΕΑΑΔΗΣΥ - ΕΚΘΕΣΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2018 – 2020 Hellenic public procurement monitoring report for the period 2018 – 2020	οι αντίστοιχες εκθέσεις όλων των Κ-Μ (country reports). https://eaadhsy.gr/index.php/category-articles-eaadhsy/347-ek8esh-parakoloy8hshs-toy-systhmatos-twn-dhmosiwn-symvasewn-etoys-2017 και https://ec.europa.eu/growth/single-market/public-procurement/country-reports_en . Σε συνέχεια της έκδοσης της με αρ. πρωτ. 70362/24.06.2021 Κ.Υ.Α. του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων και του Υπουργού Εσωτερικών, η οποία δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ Β 2802/30.06.2021 και η διόρθωση αυτής στο ΦΕΚ Β 3488/30.07.2021, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. παρέλαβε τα προβλεπόμενα στοιχεία από τους υπόχρεους φορείς και συνέταξε την Έκθεση Παρακολούθησης Δημοσίων Συμβάσεων περιόδου 2018-2020, η οποία εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. 1ΕΣ/2022 Απόφαση του Συμβουλίου της Αρχής. (https://eaadhsy.gr/index.php/category-articles-eaadhsy/671-ekthesi-parakolouthisis-tou-systimatos-ton-dimosion-symvaseon-periodou-2018-2020)
				5. Ρυθμίσεις που διασφαλίζουν ότι όλες οι πληροφορίες που υποδεικνύουν ύποπτες περιπτώσεις υπόνοιας νόθευσης διαγωνισμών κοινοποιούνται στους αρμόδιους εθνικούς φορείς σύμφωνα με το άρθρο 83	Ναι	Νόμος 4412_ΑΡΘΡΑ 340.pdf Νόμος 3959_2011-antagonismos P43ΤΟΞΤΒ-96Ω_Μνημονιο συνεργασίας με ΕΠ.ΑΝΤ	Η Ελλάδα, για να διασφαλίσει τη διαχείριση των περιπτώσεων αθέμιτου ανταγωνισμού ή νόθευσης του ανταγωνισμού έχει μεταφέρει στην ελληνική έννομη τάξη τις σχετικές διατάξεις των Οδηγιών 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ. Οι διατάξεις αυτές έχουν

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				παράγραφος 2 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ και το άρθρο 99 παράγραφος 2 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ.		ΕΑΑΔΗΣΥ - ΑΣΦΑΛΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΩΝ (WHISTLEBLOWING) ΕΠ.ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ Ανώνυμη Παροχή Πληροφοριών ΩΡΕ3ΟΕΤΒ-9Ρ5.Κατευθυντήρια Οδηγία 20.cleaned 699ΤΟΕΤΒ-ΜΡ6_Κατευθυντηρια Οδηγια 9.cleaned Οδηγός Διαχείρισης Κινδύνων Διαφθοράς και Απάτης final_ISBN.cleaned Οδηγος Επ. Ανταγων. anixneusi_praktikon.cleaned ΕΑΑΔΗΣΥ - ανακοίνωση ΕΕ 1.4.2021 (1) ΕΑΑΔΗΣΥ - ανακοίνωση ΕΕ 1.4.2021 (2)	μεταφερθεί στο άρθρο 340 του ν. 4412/2016. Περαιτέρω, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., ως αρμόδια Αρχή για την παρακολούθηση του συστήματος των δημοσίων συμβάσεων και η Επιτροπή Ανταγωνισμού, ως αρμόδια Αρχή προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού συνεργάζονται στενά για το σκοπό αυτό Επισημαίνεται ότι οι ύποπτες περιπτώσεις νόθευσης δύνανται να εντοπιστούν μέσω : ☐ Των απευθείας ή υποβαλλόμενων μέσω πλατφορμών ανώνυμων καταγγελιών «whistleblowing» της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ και Επιτροπής Ανταγωνισμού. ☐ Τυχαιάς δειγματοληψίας Στην κατεύθυνση ευαισθητοποίησης των αναθετουσών αρχών / αναθετόντων φορέων για την ανίχνευση και διαχείριση των περιπτώσεων αυτών έχουν εκδοθεί: ☐ Οι Κατευθυντήριες Οδηγίες 20 και 9 της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. ☐ Ο Οδηγός Διαχείρισης Κινδύνων Διαφθοράς και Απάτης της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας ☐ Ο Οδηγός της Επιτροπής Ανταγωνισμού: «Ανίχνευση και πρόληψη συμπαγειακών πρακτικών σε διαγωνισμούς προμηθειών» (2014).
2. Εργαλεία και ικανότητα για την αποτελεσματική			Ναι	Οι διαχειριστικές αρχές διαθέτουν τα εργαλεία και την ικανότητα ώστε να	Ναι	1. Εγκύκλιος 101270/ΕΥΚΕ3633/30-9-2016 2. 42649/ΕΥΚΕ5351/10-4-2017	Η Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων (ΕΥΚΕ), μετά από συνεργασία με την Κεντρική Μονάδα

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις				εξακριβώνουν τη συμμόρφωση με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις: 1. Για τις προβληματικές επιχειρήσεις και τις επιχειρήσεις που υπόκεινται σε υποχρέωση ανάκτησης.		3. 64925/EYKE579/9-6-2017 4. Εγκύκλιος 122645/EYKE2260/27-11-2019 5. Εγκύκλιος 34584/ΕΞ2019/05-04-2019 6. https://www.espa.gr/el/Documents/Provlimatiki_epix_Orismos_update_2.pdf	Κρατικών Ενισχύσεων (ΚΕΜΚΕ), έχει εκδώσει προς τις ΔΑ τις εγκυκλίους (1) και (4) που αφορούν έλεγχο προβληματικότητας και έλεγχο σχετικά με επιχειρήσεις για τις οποίες εκκρεμεί διαδικασία ανάκτησης έπειτα από απόφαση της ΕΕ. Όσον αφορά τον έλεγχο προβληματικότητας, με τα έγγραφα (2) και (3) προσδιορίζονται τα στάδια που πρέπει να ακολουθηθούν, συγκεκριμένοι αλγόριθμοι και δίνονται περαιτέρω διευκρινίσεις. Στο espa.gr, αναρτήθηκε παρουσίαση για τον έλεγχο προβληματικής (6). Με το (5) παρέχονται οδηγίες για την συμμόρφωση με το θεσμικό πλαίσιο ΚΕ όταν χρησιμοποιούνται ως νομική βάση οι Απαλλακτικοί Κανονισμοί ή οι Καν. ήσσονος σημασίας της ΕΕ. Οι ΔΑ και οι ΕΦ πραγματοποιούν τον σχετικό έλεγχο για την ύπαρξη ΚΕ σε όλη την περίοδο 2014-20 και έχουν την απαιτούμενη τεχνογνωσία, ενώ ενημερώνονται μέσω εκπαιδεύσεων και οδηγιών για τροποποιήσεις του θεσμικού πλαισίου. Σε σχέση με τις επιχειρήσεις για τις οποίες εκκρεμεί διαδικασία ανάκτησης, οι δικαιούχοι των ενισχύσεων εξάγουν το σχετικό δικαιολογητικό από το TAXIS και το επισυνάπτουν στην αίτηση χρηματοδότησης.
				2. Μέσω της πρόσβασης σε συμβουλές εμπειρογνομόνων και καθοδήγηση σε θέματα	Ναι	1. Νόμος 4152/2013 2. Υπουργική Απόφαση 69135/ΕΥΘΥ626/2015	Με το Ν. 4152/2013 συστήθηκε σύστημα ελέγχου ΚΕ και οι αρμόδιες υπηρεσίες (ΚΕΜΚΕ, ΑΜΚΕ). Το

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				κρατικών ενισχύσεων που παρέχονται από εμπειρογνώμονες κρατικών ενισχύσεων τοπικών ή εθνικών φορέων.		<p>3. Εγκύκλιος 74391/EΥΚΕ2634/13-7-2016</p> <p>4. Έγγραφο 115150/EΥΚΕ4023/2-11-2016</p> <p>5. Κείμενο οδηγιών 139119 ΕΞ2016 ΕΜΠ/9.8.2016 (9α,β).</p> <p>6. Εγκύκλιος 109658 ΕΞ2019 ΕΜΠ/4.10.2019</p> <p>7. Εγκύκλιος 00430 ΕΞ 2017 ΕΜΠ/5.12.2017</p> <p>8. Εγκύκλιος 001879 ΕΞ2016 ΕΜΠ/23.12.2016</p> <p>9. Έγγραφο ΚΜΚΕ 0004020 ΕΞ 2018/4.12.2018</p>	<p>σύστημα ελέγχου έχει σαν σκοπό την υποστήριξη των φορέων χορήγησης ΚΕ.</p> <p>Με την (2) ΥΑ καθορίστηκαν οι αρμοδιότητες της ΕΥΚΕ, ως ΑΜΚΕ του Υπ. Αν.Επ. στις οποίες μεταξύ άλλων περιλαμβάνονται όλες οι συγχρ/μενες πράξεις.</p> <p>Με τα έγγραφα 3- 9 δόθηκαν:</p> <ul style="list-style-type: none"> - οδηγίες με τις συγκεκριμένες διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούν ανά στάδιο και ανά περίπτωση - λίστες ελέγχου για την αναγνώριση ύπαρξης πιθανής ΚΕ, - οδηγίες διασφάλισης ορθής εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου ΚΕ - οδηγίες για τις διαδικασίες έγκρισης και συντονισμού μέτρων ΚΕ - οδηγίες για τις υποχρεώσεις και τις διαδικασίες δημοσίευσης στοιχείων χορηγούμενων ΚΕ - οδηγίες σχετικά με τις υποχρεώσεις για την καταχώρηση πληροφοριών στο ηλεκτρονικό σύστημα διαφάνειας για τις ΚΕ (Transparency Award Module - TAM). <p>Επιπροσθέτως η ΕΥΚΕ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - έχει εκδώσει οδηγούς για έλεγχο ύπαρξης ΚΕ σε τομείς οικονομικής δραστηριότητας - υλοποιεί μάθημα ασύγχρονης τηλεκαίδευσης σε θέματα ΚΕ - έχει αναπτύξει Πληροφοριακό Σύστημα (ΠΣΚΕ), με ενσωματωμένες

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							τις απαιτήσεις των κανονισμών ΚΕ το οποίο είναι υποχρεωτικό στα ΕΔΕΤ.
3. Αποτελεσματική εφαρμογή και υλοποίηση του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων			Ναι	Εφαρμόζονται αποτελεσματικοί μηχανισμοί για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης), οι οποίοι περιλαμβάνουν: 1. Ρυθμίσεις οι οποίες διασφαλίζουν τη συμμόρφωση των προγραμμάτων που στηρίζονται από τα ταμεία και της υλοποίησής τους με τις σχετικές διατάξεις του Χάρτη.	Ναι	☐ Σχεδιασμός ΕΣΠΑ & Προγραμμάτων 2021-2027 ☐ Διαβουλεύσεις Προγραμμάτων ☐ Νόμος 4914/2022 για τη «Διαχείριση, έλεγχο και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2024, ...». ☐ Δήλωση Πολιτικής για το σεβασμό των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων ☐ Μνημόνιο Συνεργασίας ΕΑΣ / ΕΕΔΑ ☐ Ν. 4780/2021 «Εθνική Αρχή Προσβασιμότητας, Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου...»	<p>Ρυθμίσεις τήρησης του ΧΘΔ σε:</p> <p>Προγρ/σμό: εταιρική σχέση, διαβούλευση με κοινων.εταίρους, εγκύκλιοι με μνεία τήρησης οριζόντιων αρχών ΚΚΔ & Χάρτη. Επικοινωνία με ΕΕΔΑ, Συνήγορο Πολίτη, FRA</p> <p>ΣΔΕ: αρμοδιότητες ΔΑ/ΕΦ, μέλη ΕπΠα, ένταξη & υλοποίηση πράξεων, χειρισμό καταγγελιών & προσωπικά δεδομένα που διασφαλίζουν τήρηση ΧΘΔ: αρχή ίσης μεταχείρισης & μη διάκρισης, προστασία προσωπικών δεδομένων, δικαίωμα προσφυγής</p> <p>Εφαρμογή: σχεδιασμός ΣΔΕ, εφαρμογή & καταρτίσεις αρχών/φορέων για ΘΔ υποστηρίζονται συμβουλευτικά από ΕΕΔΑ. Με καταρτίσεις & χρήση οδηγιών & σημείων ελέγχου, οι ΔΑ/ΕΦ διασφαλίζουν την τήρηση ΧΘΔ σε:</p> ☐ προσκλήσεις: τήρηση αρχών διαφάνειας, ίσης μεταχείρισης ☐ αξιολόγηση πράξεων: on/off κριτήρια τήρησης θεσμικού πλαισίου ☐ υλοποίηση πράξεων: εξέταση τήρησης ΧΘΔ με λίστα επαληθεύσεων & σημεία ελέγχου ☐ δικαίωμα αναφοράς: μέσω ενστάσεων, αντιρρήσεων, προσφυγών & πρόσβασης σε αμερόληπτο δικαστήριο ☐ προστασία προσωπικών δεδομένων: εποπτεία DPO ΕΣΠΑ

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							☐ μη συμμόρφωση με ΘΔ : λήψη διορθωτικών μέτρων - δημοσιονομική διόρθωση ή & ανάκτηση Προβλέπεται έλεγχος ΘΔ από Αρχή Ελέγχου στο ΣΔΕ (σημεία ελέγχου, κατευθύνσεις σε ελεγκτές).
				2. Ρυθμίσεις περί υποβολής εκθέσεων προς την επιτροπή παρακολούθησης όσον αφορά περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με τον Χάρτη πράξεων οι οποίες στηρίζονται από τα ταμεία και καταγγελίες σχετικά με τον Χάρτη που υποβάλλονται σύμφωνα με τις ρυθμίσεις κατά το άρθρο 69 παράγραφος 7.	Ναι	Βλ. στο https://www.espa.gr/el/Pages/SDE_Diadiakasies.aspx την «ΔVIII_3 Υποδοχή και Εξέταση Καταγγελιών» στο κεφ. ΑΠ.VIII: Διαχείριση κινδύνων	Εθνική Αρχή υποδοχής καταγγελιών είναι η Ελληνική AFCOS/ ΕΑΔ. Η ΕΑΔ εξετάζει τις εισερχόμενες καταγγελίες και αποφαινεται για το χειρισμό τους. Εφόσον, κρίνει ότι πρέπει να διερευνηθεί μία καταγγελία σχετικά με τον ΧΘΔ την παραπέμπει σε αρμόδια εθνική αρχή έρευνας (Συνήγορο του πολίτη, δικαστικές αρχές, κα) ή στη ΔΑ. Η ΔΑ εξετάζει αναλυτικά με λίστα σημείων έλεγχου. Αν διαπιστωθεί παράβαση του Χάρτη, ακολουθεί χειρισμός αντίστοιχος μίας παρατυπίας, δηλ. λαμβάνονται διορθωτικά μέτρα στο πλαίσιο του ΣΔΕ και γίνεται ανακοίνωση στην ΕΕ μέσω IMS. Συμβουλευτική υποστήριξη παρέχει η ΕΕΔΑ για τις ρυθμίσεις τήρησης του ΧΘΔ και καταρτίσεις σε ΕΑΔ και αρχές του ΣΔΕ. Η ΔΑ ενημερώνει την ΕπΠα, τουλάχιστον ετήσια, για μη συμμορφώσεις με τον ΧΘΔ που εντοπίζονται από την ΕΕΔΑ ή τις Αρχές του ΣΔΕ και για καταγγελίες για παραβάσεις του Χάρτη με σχετική αναφορά για: ☐ αριθμό & πορεία εξέτασης υποθέσεων

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							☐ αποτελέσματα της διερεύνησής τους διορθωτικές ενέργειες στο πλαίσιο του ΣΔΕ σε συνέχεια των οριστικών αποτελεσμάτων εξέτασης της υπόθεσης.
4. Υλοποίηση και εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία (UNCRPD) σύμφωνα με την απόφαση 2010/48/ΕΚ του Συμβουλίου			Ναι	Εφαρμόζεται εθνικό πλαίσιο για τη διασφάλιση της εφαρμογής της UNCRPD, το οποίο περιλαμβάνει: 1. Στόχους με μετρήσιμα ορόσημα, συλλογή δεδομένων και μηχανισμούς παρακολούθησης.	Ναι	- Σύμβαση ΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες, κύρωση από ΕΕ:23.12.2010, κύρωση από Ελλάδα: Ν. 4074/2012, 11.04.2012 - «ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ – ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΤΩΝ ΗΕ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ», άρθρα 59 - 74 του Ν. 4488/ 2017, ΦΕΚ 137 - 13.09.2017 - ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ - Ν. 4780/2021 «Εθνική Αρχή Προσβασιμότητας, ...» (ΦΕΚ 30Α/28-02-21) - Ψηφιακή πύλη για ΑμεΑ - Παρατηρητήριο ΑμεΑ της ΕΣΑμεΑ - Εθνική Επιτροπή για Τα Δικαιώματα του Ανθρώπου	- Ν. 4488/2017 - 2020: ολοκληρώθηκε κατόπιν δημόσιας διαβούλευσης το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των ΑμεΑ (ΕΣΔ), ορίστηκαν Επιμέρους Σημεία Αναφοράς σε Υπουργεία, Περιφέρειες, Δήμους και ενεργοποιήθηκαν για την παρακολούθησή του. - Το ΕΣΔ αποτελεί οδικό χάρτη με πλαίσιο δράσεων ιδίως για την περίοδο 2020-23 (περιέχει ωστόσο διαρκείς δράσεις με ορίζοντα υλοποίησης ως και το 2029) με 6 πυλώνες και 30 στόχους που επικαιροποιείται. - Η πορεία υλοποίησής του παρακολουθείται από τον Συντονιστικό Μηχανισμό στην Κυβέρνηση, τον Υπουργό Επικρατείας και από τη ΓΓ Συντονισμού της Προεδρίας της Κυβέρνησης, με αξιοποίηση του ΟΠΣ του Κυβερνητικού Έργου ΜΑΖΙ. Το ΕΣΔ συνθέτει σε έναν ενιαίο στρατηγικό προγραμματισμό δράσεις Υπουργείων και αρμόδιων φορέων που αναλύονται σε επιμέρους έργα με χρονοδιάγραμμα υλοποίησης, δείκτες παρακολούθησης, αξιολόγησης και υπεύθυνους υλοποίησης. - Όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς στην εφαρμογή του ΕΣΔ διαβουλευονται με

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							την ΕΣΑμεΑ και τα μέλη της. Τα αποτελέσματα της παρακολούθησης και αξιολόγησης διατίθενται ετησίως στη δημοσιότητα, ενώ παράλληλα υποστηρίζεται η διοργάνωση δράσεων διαβούλευσης της πορείας εφαρμογής του ΕΣΔ.
				2. Ρυθμίσεις που διασφαλίζουν ότι η πολιτική, η νομοθεσία και τα πρότυπα προσβασιμότητας αντανακλώνται δεόντως στην προετοιμασία και την υλοποίηση των προγραμμάτων.	Ναι	<ul style="list-style-type: none"> - Σχεδιασμός ΕΣΠΑ & Προγραμμάτων 2021-2027 - Διαβουλεύσεις Προγραμμάτων - Νόμος 4914/2022 για τη «Διαχείριση, έλεγχο και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2024, ...». - Οδηγός επικοινωνίας 2021-2027 - Δήλωση Πολιτικής για το σεβασμό της Σύμβασης των ΗΕ για τα ΑμεΑ - Ν. 4780/2021 «Εθνική Αρχή Προσβασιμότητας, ...» - Ψηφιακή πύλη για ΑμεΑ/νομοθεσία - Ομάδα Εργασίας για τα ΑμεΑ - ΕΣΑμεΑ : συγχρ/μενη δράση για την ενίσχυση της θεσμικής της ικανότητας και ανάπτυξη του Παρατηρητηρίου ΑμεΑ 	<p>Ο Συντονιστικός Μηχανισμός του ΕΣΔ προέβη σε συγκέντρωση του συνόλου της νομοθεσίας για ζητήματα αναπηρίας (6ος 2021).</p> <p>Ρυθμίσεις ενσωμάτωση των αρχών της μη διάκρισης και προσβασιμότητας των ΑμεΑ σε:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Προγρ/σμός: εταιρική σχέση, διαβούλευση με κοιν.εταίρους, εγκύκλιοι με μνεία τήρησης οριζόντιων αρχών. Επικοινωνία με ΕΕΔΑ, Συνήγορο Πολίτη, FRA, ΕΣΑμεΑ -ΣΔΕ: αρμοδιότητες ΔΑ, ιδιαίτερα ως προς την αξιολόγηση και επιλογή πράξεων, μέλη ΕπΠα (συμπ. ΕΣΑμεΑ), υλοποίηση πράξεων, χειρισμό καταγγελιών - Εφαρμογή: σχεδιασμός διαδικασιών ΣΔΕ, συμβουλευτική υποστήριξη από ΕΣΑμεΑ. Με χρήση οδηγιών από ΕΣΑμεΑ & σημείων ελέγχου, οι ΔΑ/ΕΦ διασφαλίζουν την προσβασιμότητα στις συγχρ/μενες πράξεις ιδίως μέσω: - ΤΔΠ: πεδίο όπου συμπληρώνει ο δικαιούχος με ποιο τρόπο διασφαλίζει την προσβασιμότητα και αξιολογείται - αξιολόγηση πράξεων: on/off κριτήριο για την προσβασιμότητα και εξειδίκευσή του στο Παράρτημα II

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							<ul style="list-style-type: none"> - υλοποίηση πράξεων: εξέταση προσβασιμότητας με λίστα επαληθεύσεων & σημεία ελέγχου - μη συμμόρφωση λήψη διορθωτικών μέτρων - δημοσιονομική διόρθωση ή & ανάκτηση - Προβλέπεται έλεγχος σχετικά με την προσβασιμότητα από Αρχή Ελέγχου στο ΣΔΕ (σημεία ελέγχου).
				3. Ρυθμίσεις περί υποβολής εκθέσεων προς την επιτροπή παρακολούθησης όσον αφορά περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με την UNCRPD πράξεων οι οποίες στηρίζονται από τα ταμεία και καταγγελίες σχετικά με την UNCRPD που υποβάλλονται σύμφωνα με τις ρυθμίσεις κατά το άρθρο 69 παράγραφος 7.	Ναι	Βλ. στο https://www.espa.gr/el/Pages/SDE_Diadiakasies.aspx την «ΔVIII_3 Υποδοχή και Εξέταση Καταγγελιών» στο κεφ. ΑΠ.VIII: Διαχείριση κινδύνων	<p>Εθνική Αρχή υποδοχής καταγγελιών είναι η Ελληνική AFCOS/ ΕΑΔ. Η ΕΑΔ εξετάζει τις εισερχόμενες καταγγελίες και αποφαινεται για το χειρισμό τους. Εφόσον, κρίνει ότι πρέπει να διερευνηθεί μία καταγγελία την παραπέμπει σε αρμόδια εθνική αρχή έρευνας (συνήγορο του πολίτη, δικαστικές αρχές, κα) ή στη ΔΑ.</p> <p>Η ΔΑ εξετάζει αναλυτικά με λίστα σημείων έλεγχου. Αν διαπιστωθεί παράβαση σχετικά με την προσβασιμότητα ΑμεΑ ακολουθεί χειρισμός αντίστοιχος μίας παρατυπίας, δηλ. λαμβάνονται διορθωτικά μέτρα στο πλαίσιο του ΣΔΕ και γίνεται ανακοίνωση στην ΕΕ μέσω IMS. Συμβουλευτική υποστήριξη παρέχει η ΕΣΑΜΕΑ ως προς τα σημεία ελέγχου.</p> <p>Η ΔΑ ενημερώνει την ΕπΠα, τουλάχιστον ετήσια, για μη συμμορφώσεις με την προσβασιμότητα των ΑΜΕΑ που εντοπίζονται από την ΕΑΔ ή τις Αρχές του ΣΔΕ και για καταγγελίες για παραβιάσεις ως προς την προσβασιμότητα των ΑΜΕΑ με σχετική αναφορά για αριθμό & πορεία</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							εξέτασης υποθέσεων, καθώς και τα αποτελέσματα της διερεύνησής τους και τυχόν διορθωτικές ενέργειες στο πλαίσιο του ΣΔΕ σε συνέχεια των οριστικών αποτελεσμάτων εξέτασης της υπόθεσης.
1.1. Ορθή διακυβέρνηση της εθνικής ή περιφερειακής στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης	ΕΤΠΑ	RSO1.1. Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών	Ναι	Η στρατηγική ή οι στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης υποστηρίζονται από: 1. Επικαιροποιημένη ανάλυση των προκλήσεων που υφίστανται για τη διάχυση της καινοτομίας και την ψηφιοποίηση.	Ναι	http://www.gsrt.gr/Financing/Files/ProPeFiles15/Final_Study_InnoBarriers_September_2020.pdf http://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220203359 http://epa.gov.gr/?page_id=503 https://government.gov.gr/schedio-anaptixis-gia-tin-elliniki-ikonomia/ https://digitalstrategy.gov.gr https://www.ggb.gr/el/node/1820 http://21-27.antagonistikotita.gr/nea-programmatistikh-periodos-21-27/ https://greece20.gov.gr/wp-content/uploads/2021/07/NRRP_Greece_2_0_Greek_280721.pdf https://www.sdam.gr/node/431	<p>Οι προκλήσεις για τη διάχυση της καινοτομίας και της ψηφιοποίησης εξετάσθηκαν σε πρόσφατες μελέτες.</p> <p>Για λογαριασμό της ΓΓΕΚ εκπονήθηκε μελέτη όπου εντοπίστηκαν και αναλύθηκαν τα εμπόδια εύρυθμης λειτουργίας του συστήματος καινοτομίας. Τα συμπεράσματα λήφθηκαν υπόψη στη λογική της παρέμβασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΣΕΕ) 2021-2027 όπου σημειώθηκαν και οι βασικές προκλήσεις για τη διάχυση της καινοτομίας. Στο δε πλαίσιο της ΔΕΑ εντοπίστηκαν, αναλύθηκαν και αξιολογήθηκαν οι προκλήσεις όσον αφορά τη διάχυση της καινοτομίας και την ψηφιοποίηση.</p> <p>Η ΕΣΕΕ χρησιμοποίησε στοιχεία από την Έκθεση Πισσαρίδη η οποία συμπληρώνει το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης. Σημαντικά τεκμήρια προκύπτουν επίσης από τη Βίβλο Ψηφιακού Μετασχηματισμού και τη μελέτη για τον Ψηφιακό Μετασχηματισμό της Ελληνικής Βιομηχανίας.</p> <p>Επιπλέον στοιχεία για τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η χώρα εμφανίζονται στις αντίστοιχες ενότητες του Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							(κύριο μέσο υλοποίησης της ΕΣΕΕ) και των ΠεΠ καθώς επίσης στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΕΣΑΑ), το ΠΔΑΜ και σε μελέτες του ΟΟΣΑ.
				2. Ύπαρξη αρμόδιου περιφερειακού ή εθνικού οργανισμού ή φορέα που είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης.	Ναι	<p>http://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220203359</p> <p>Επανασύσταση ΣΕΣΕΕ - ΦΕΚ Β' με Αρ. Φύλλου 943/10.03.2021</p> <p>ΜΟΝ-ΕΣΕΕ Προσθήκη άρθρου 53Β στον ν. 4314/2014 (0664 ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ Τεύχος Α' 207/05.11.2021</p> <p>Ορισμός αρμόδιου περιφερειακού οργάνου για τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης - Επιστολή του ΓΓ ΔΕ&ΕΣΠΑ (Αρ. Πρωτ. 108071 - 05-10-2021)</p> <p>ΠΣΕΚ - ΦΕΚ με απόφαση του αρμόδιου Περιφερειάρχη, βάση των ν. 4310/2014 και 4386/2016</p> <p>Άρθρο 36 του Νόμου υπ' αρ. 4712/20, 29.07 2020 (Α 146)</p>	<p>Η ΕΣΕΕ 2021-2027 περιγράφει τη δομή και οργάνωση των 3 επιπέδων διακυβέρνησης της ΕΣΕΕ (στρατηγικό/ συντονιστικό/ επίπεδο υλοποίησης), με ενεργή συμμετοχή των Περιφερειών σε όλα τα επίπεδα.</p> <p>Στο πλαίσιο αυτό επανασυστάθηκε το Συμβούλιο ΕΣΕΕ (ΣΕΣΕΕ), κεντρικό εθνικό όργανο στο στρατηγικό επίπεδο της ΕΣΕΕ, και συστάθηκε η Μονάδα Προγραμματισμού, Συντονισμού και Παρακολούθησης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΜΟΝ-ΕΣΕΕ) με τις αντίστοιχες αρμοδιότητες.</p> <p>Οι περιφέρειες ορίζουν το Αρμόδιο Περιφερειακό Όργανο για τον προγραμματισμό, συντονισμό και παρακολούθηση του περιφερειακού σκέλους της ΕΣΕΕ, και συγκροτούνται τα ΠΣΕΚ που έχουν συμβουλευτικό - εισηγητικό ρόλο στην όλη διαδικασία.</p> <p>Σημειώνεται επίσης ότι στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων από κοινού η ΓΤΒ και η ΓΤΕΚ, με τον συντονισμό της ΓΤΔΕ & ΕΣΠΑ, λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για τη διακυβέρνηση της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2021-2027.</p> <p>Σημειώνεται ότι η εξειδίκευση των προτεραιοτήτων που προκύπτουν από τη</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							ΔΕΑ σε εθνικό επίπεδο φτάνει σε ανάλυση 2ου & 3ου επιπέδου. Αντίστοιχη θα είναι και η ανάλυση σε περιφερειακό επίπεδο.
				3. Εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγησης για τη μέτρηση των επιδόσεων ως προς την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής.	Ναι	http://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220203359 Σύσταση MON-ΕΣΕΕ Προσθήκη άρθρου 53B στον ν. 4314/2014 (0664 ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ Τεύχος Α' 207/05.11.2021 Συμβούλιο Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΣΕΣΕΕ) (ΦΕΚ με Αρ. Φύλλου 943/10.03.2021) Ορισμός αρμόδιου περιφερειακού οργάνου για τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης - Επιστολή του ΓΓ ΔΕ&ΕΣΠΑ (Αρ. Πρωτ. 108071 - 05-10-2021)	Η ΕΣΕΕ 2021-2027 περιγράφει το σύστημα παρακολούθησης και αξιολόγησης. Το σύστημα παρακολούθησης της ΕΣΕΕ αρθρώνεται σε 3 τμήματα: - Παρακολούθηση της υλοποίησης των δράσεων ΕΣΕΕ στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ και του ΕΣΑΑ - Παρακολούθηση της ΔΕΑ σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο - Παρακολούθηση των δεικτών EIS και RIS Σε ετήσια βάση θα εκπονείται μία έκθεση παρακολούθησης ανά Περιφέρεια από τα Αρμόδια Περιφερειακά Όργανα (Α.Π.Ο.) κα μία για το σύνολο της ΕΣΕΕ από την MON ΕΣΕΕ, με στοιχεία που συλλέγονται σε εθνικό επίπεδο από την MON ΕΣΕΕ και σε περιφερειακό από τα Α.Π.Ο. Με ευθύνη της MON ΕΣΕΕ και σε συνεργασία με τα Α.Π.Ο. θα διενεργηθούν 2 αξιολογήσεις, μια αξιολόγηση της ΕΣΕΕ στο μέσον της προγραμματικής περιόδου και μία στο τέλος. Κάθε έκθεση θα αναφέρεται στο σύνολο της Στρατηγικής με ιδιαίτερη αναφορά σε κάθε μία από τις 13 Περιφέρειες.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							<p>Η MON-ΕΣΕΕ ενημερώνει το ΣΕΣΕΕ για τα αποτελέσματα της παρακολούθησης και της αξιολόγησης και εισηγείται προτάσεων προσαρμογής και διορθωτικών ενεργειών.</p> <p>Οι εκθέσεις παρακολούθησης και αξιολόγησης θα γνωστοποιούνται σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη με ευθύνη της MON-ΕΣΕΕ και των Α.Π.Ο.</p>
				4. Λειτουργία της συνεργασίας των ενδιαφερόμενων μερών («διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης»).	Ναι	<p>https://gsri.gov.gr/epicheirimatiki-anakalypsi-periodou-2021-2027/</p> <p>Αρμόδιο περιφερειακό όργανο ΣΕΕ - Επιστολή ΓΓ ΔΕ&ΕΣΠΑ, Αρ. Πρωτ. 108071/5.10.21</p> <p>MON-ΕΣΕΕ-ΦΕΚ Α' 207/05.11.21</p> <p>Απαντήσεις των 13 Περιφερειών σε Επιστολή του ΥΠΑΝΕΠ Αρ. Πρωτ : 84874 /27.7.21 για Περιφερειακή εξειδίκευση των προτεραιοτήτων της ΕΣΕΕ</p> <p>http://www.esek.org.gr/central.aspx?sld=65116111004I646I270994&lang=el&styId=0</p> <p>http://eysed.gge.gov.gr/wp-content/uploads/2021/11/11os-2021_Meleti-Oriothetisis-</p>	<p>Σε εθνκό επίπεδο, η ΓΓΕΚ επαναδραστηριοποίησε τις 8 Πλατφόρμες Καινοτομίας -μία για κάθε έναν από τους τομείς προτεραιότητας της ΕΣΕΕ- ως βασικό μηχανισμό υποστήριξης της ΔΕΑ και πραγματοποιήσε Ανοικτή Διαβούλευση για την ΕΣΕΕ 2021-2027, στην οποία συμμετείχαν ενδιαφερόμενοι απ' όλες τις Περιφέρειες.</p> <p>Σημειώνεται ότι η ΔΕΑ είναι μία συνεχής διαδικασία που υλοποιείται καθ' όλη τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου.</p> <p>Τέλος, μέσω των Πλατφορμών Καινοτομίας και των αντίστοιχων Συμβουλευτικών Ομάδων, διασφαλίζεται ότι θα υπάρξει μια συνεχής συμμετοχή των ενδιαφερόμενων στην αποτίμηση των προτεραιοτήτων και στον εντοπισμό νέων.</p> <p>Σε περιφερειακό επίπεδο η ΔΕΑ διενεργείται από τα αρμόδια Περιφερειακά όργανα.</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						Chrimatodotisis-sto-ESPA-viomichanias.pdf https://lmd.eiead.gr/	Η MON-ΕΣΕΕ είναι υπεύθυνη για τη συνολική εποπτεία της ΔΕΑ σε συνεργασία με τα προαναφερόμενα όργανα ΔΕΑ και την επικοινωνία των αποτελεσμάτων της διαδικασίας μεταξύ εθνικού και περιφερειακού επιπέδου. Η εξειδίκευση των προτεραιοτήτων στο πλαίσιο της ΔΕΑ φτάνει σε ανάλυση 2ου & 3ου επιπέδου. Κατά την εφαρμογή της διαδικασίας θα ενθαρρύνεται ο εντοπισμός και η ανάδειξη αναδυόμενων προκλήσεων και τμημάτων της αγοράς εκτός των ήδη υφιστάμενων.
				5. Αναγκαίες δράσεις για τη βελτίωση των εθνικών ή περιφερειακών συστημάτων έρευνας και καινοτομίας, εφόσον απαιτούνται.	Ναι	http://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220203359 http://www.esek.org.gr/central.aspx?sId=1091344199416461447329&lang=el ΠΣΕΚ - ΦΕΚ με απόφαση Περιφερειάρχη, βάση ν. 4310/2014 & 4386/2016 https://www.oecd.org/cfe/regional-policy-for-greece-post-2020-cedf09a5-en.htm Ε.Λ.Κ.Ε Α.Ε.Ι. & Ερευνητικών και Τεχνολογικών Φορέων Ν.4653/2020, ΦΕΚ Α΄ 12/24.1.2020	Στην ΕΣΕΕ προβλέπονται δράσεις για τη βελτίωση των εθνικών & περιφερειακών συστημάτων έρευνας & καινοτομίας και αναπτύσσεται η δομή διακυβέρνησης και συσχέτισης εθνικού & περιφερειακού επιπέδου. Ανασυγκροτήθηκε το ΕΣΕΤΕΚ, ως ανώτατο γνωμοδοτικό όργανο της Πολιτείας σε θέματα έρευνας και καινοτομίας ενώ τα ΠΣΕΚ, θεσμοθετημένα όργανα των περιφερειών, έχουν συμβουλευτικό ρόλο στην εξειδίκευση των προτεραιοτήτων των περιφερειών και συμμετέχουν ενεργά στη ΔΕΑ. Η μελέτη του ΟΟΣΑ «Regional Policy for Greece, Post-2020» παρουσιάζει τις πέντε διαστάσεις ενός περιβάλλοντος που μπορεί να ευνοήσει τη βελτίωση

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						<p>Κίνητρα φοροαπαλλαγών για δαπάνες E&A Ν. 4712/2020 ΦΕΚ Α' 146/29.7.2020, Άρθρο 46</p> <p>Μισθολογικά για χρηματοδοτούμενους από διεθνείς ή ιδιωτικούς πόρους - Ν. 4712/2020, ΦΕΚ Α' 146/29.7.2020</p>	<p>του συστήματος καινοτομίας και έρευνας.</p> <p>Η χώρα προέβει επίσης σε δράσεις για τη βελτίωση του κύκλου διαχείρισης προγραμμάτων ΕΤΑΚ και διαδικασιών χρηματοδότησης: κίνητρα φοροαπαλλαγών των επιχειρήσεων για δαπάνες E&A, προσέλκυση εξειδικευμένων στελεχών με υψηλές διακρίσεις στο εξωτερικό, υποστήριξη νεοφυών επιχειρήσεων μέσω της πλατφόρμας Elevate Greece με φορολογικά κίνητρα για Angel Investors, θεσμοθέτηση νέου πλαισίου για τη σύσταση και λειτουργία τεχνοβλαστών, απαλλαγή από φόρο, κράτηση ή ασφαλιστική εισφορά των υποτροφιών του ΕΛΙΔΕΚ.</p>
				6. Κατά περίπτωση, δράσεις για τη στήριξη της βιομηχανικής μετάβασης.	Ναι	<p>https://www.e-omothesia.gr/kubernese/nomos-4622-2019-phek-133a-7-8-2019.html</p> <p>https://digitalstrategy.gov.gr)</p> <p>https://www.ggb.gr/el/node/1820</p> <p>https://ypen.gov.gr/energeia/esek/</p> <p>https://sdam.gr/node/431</p> <p>https://ypen.gov.gr/perivallon/kykliki-oikonomia/16052-2/</p>	<p>Η ίδρυση Υπ. Ψηφιακής Διακυβέρνησης σηματοδότησε αλλαγές στο ρυθμιστικό περιβάλλον της χώρας. Η Βίβλος Ψηφιακού Μετασχηματισμού 2021–2027 αποτυπώνει τις κατευθυντήριες για τον ψηφιακό και βιομηχανικό μετασχηματισμό της χώρας.</p> <p>Υλοποιήθηκε το έργο Ψηφιακός Μετασχηματισμός της Ελληνικής Βιομηχανίας της ΓΓΒ, αναγνωρίζοντας την ψηφιοποίηση ως βασικό στοιχείο ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και της βιομηχανίας.</p> <p>Το ΕΣΕΚ θέτει στόχους που σχετίζονται με την πράσινη ανάπτυξη με οικονομικά ανταγωνιστικό τρόπο, το επικαιροποιημένο ΣΔΑΜ προβλέπει παρεμβάσεις τοπικά εστιασμένες</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						<p>Κυβερνητική Επιτροπή Βιομηχανίας http://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20200100158</p> <p>ΕΣΕΕ http://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220203359</p> <p>https://greece20.gov.gr/wp-content/uploads/2021/07/NRRP_Greece_2_0_Greek_280721.pdf</p>	<p>βιομηχανικής μετάβασης και το επικαιροποιημένο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Κυκλική Οικονομία περιλαμβάνει 67 δράσεις με χρονοδιάγραμμα έως το 2025.</p> <p>Συστάθηκε η Κυβερνητική Επιτροπή Βιομηχανίας αρμόδια για τη διαμόρφωση, υλοποίηση, εποπτεία και αξιολόγηση της εθνικής βιομηχανικής στρατηγικής, ενώ η ΕΣΕΕ προσανατολίζει δράσεις προς τεχνολογίες που ενισχύουν τη διττή μετάβαση και τη δημιουργία 'έξυπνου' ανθρώπινου δυναμικού. Παράλληλα, σημαντικές επιδοτήσεις και δάνεια του ΤΑΑ προσανατολίζονται στο βιομηχανικό μετασχηματισμό και τη διττή μετάβαση.</p>
				7. Μέτρα για την ενίσχυση της συνεργασίας με εταίρους εκτός συγκεκριμένου κράτους μέλους σε τομείς προτεραιότητας που υποστηρίζει η στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης.	Ναι	<p>http://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220203359</p> <p>https://www.enterprisegreece.gov.gr/extroversion-strategy-2021/GR/5/</p> <p>https://greece20.gov.gr/</p> <p>https://greece20.gov.gr/diakirykseis-kai-diagwnismoi/nea-viomichanika-parka-id-16634/</p> <p>https://www.ggb.gr/el/node/1821</p>	<p>Η ΕΣΕΕ υποστηρίζει τη διεθνοποίηση με δύο Στρατηγικούς Στόχους: ΣΣ 4: Ανάπτυξη, Δικτύωση & Διεθνοποίηση των ελληνικών επιχειρήσεων, και ΣΣ5: Αύξηση της εξωστρέφειας - Συμμετοχή σε Ερευνητικές, Τεχνολογικές & Επιχειρηματικές Διεθνείς Αλυσίδες Αξίας.</p> <p>Σύμφωνα με το νέο μοντέλο οικονομικής διπλωματίας της χώρας, όλες οι σχετικές υπηρεσίες συγκεντρώνονται σε ενιαία δομή στο Υπ. Εξωτερικών, το οποίο εκπόνησε το «Εθνικό Στρατηγικό σχέδιο Εξωστρέφειας 2021».</p> <p>Το ΕΣΑΑ προβλέπει δράση ενίσχυσης της ποιότητας και της εξωστρέφειας των</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						https://www.ggb.gr/el/node/1803 https://gsri.gov.gr/evropaikos-choros-erevnas-eche/ https://gsri.gov.gr/orizontas-evropi/ Εθνική Στρατηγική για τη Βιομηχανία και Εθνικό Σχέδιο Δράσης	ελληνικών πανεπιστημίων και άλλων σχετικών δράσεων. Η Ελλάδα συμμετέχει σε ενεργοποιημένα ΣΕΚΕΕ, ευρωπαϊκά προγράμματα, πρωτοβουλίες, διακρατικές συνεργασίες, διεθνείς οργανισμούς και συνάπτει διμερείς και πολυμερείς συμφωνίες συνεργασίας, λαμβάνοντας υπόψη την ΕΣΕΕ. Επίσης, η Εθνική Στρατηγική για τη Βιομηχανία και το αντίστοιχο εθνικό σχέδιο δράσης εστιάζει στην εξωστρέφεια/ διεθνοποίηση των επιχειρήσεων ως αναπόσπαστο κομμάτι της έμπρακτης αξιοποίησης της βιομηχανικής & επιχειρηματικής καινοτομίας. Τέλος, οι ΓΤΨΔ ,ΓΤΒ, ΓΤΕΚ, και ΓΤΕ συνεργάζονται για την προώθηση των Ευρωπαϊκών Κόμβων Ψηφιακής Καινοτομίας.
2.1. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τη στήριξη της ενεργειακής απόδοσης με ανακαίνιση οικιστικών και μη οικιστικών κτιρίων	ΕΤΠΑ	RSO2.1. Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου	Ναι	1. Εθνική μακροπρόθεσμη στρατηγική ανακαίνισης για την υποστήριξη της ανακαίνισης του εθνικού αποθέματος οικιστικών και μη οικιστικών κτιρίων, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της οδηγίας 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, η οποία:α) ορίζει ενδεικτικά ορόσημα για το 2030, το 2040 και το 2050·β) παρέχει ενδεικτική περιγραφή των χρηματοδοτικών πόρων για την υποστήριξη της υλοποίησης της στρατηγικής·γ) ορίζει	Ναι	– Μακροπρόθεσμη Στρατηγική για την Ανακαίνιση του Κτιριακού Αποθέματος (ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/20334/ 148/01.03.2021, ΦΕΚ Β’ 974), στο πλαίσιο εφαρμογής της Ευρωπαϊκής Οδηγίας για την Ενεργειακή Απόδοση των Κτιρίων (ΟΕΑΚ – 2010/31/ΕΕ) (https://ypen.gov.gr/wp-content/uploads/2021/03/YA-20334_148_01.03.2021_ΦΕΚ_974-B-12.03.2021_ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ-ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ-ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ-ΚΤΙΡΙΩΝ-ΕΩΣ-ΤΟ-2050.pdf).	Α) Η έκθεση περιλαμβάνει ανασκόπηση του κτιριακού αποθέματος, εξειδικεύει το αναμενόμενο ποσοστό ανακαινισμένων κτιρίων (‘30, ‘40, ‘50) και τις ενεργειακές παρεμβάσεις στον οδικό χάρτη. Το ποσοστό ανακαίνισης για τη δεκαετία ‘21-‘30, 12-15% των κτιρίων σύμφωνα με το ΕΣΕΚ, είναι με 60.000 κτίρια/κτιριακές μονάδες ετησίως. Β) Η κοστολόγηση των στόχων που υλοποιούνται στο πλαίσιο του ΕΣΕΚ, υπολογίσθηκε σε 9δισ για την ενεργειακή απόδοση, εκ των οποίων

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				αποτελεσματικούς μηχανισμούς για την προώθηση των επενδύσεων στην ανακαίνιση κτιρίων.		☐ National Energy and Climate Plan https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/el_final_necp_main_en.pdf	<p>περίπου τα 5δς αφορούν στον κτιριακό τομέα, με μόχλευση 50-60%. Για την χρηματοδότηση τους προβλέπεται η χρήση πόρων από το ΕΣΠΑ 2021-2027, το RRF, τους εκπαιστηριασμούς δικαιωμάτων, την ΕΙΒ και το εθνικό ΠΔΕ.</p> <p>Γ) Περιλαμβάνεται η συμμετοχή των ΕΕΥ μέσω των ΣΕΑ στην υλοποίηση των παρεμβάσεων. Έτσι επιτυγχάνονται καλύτερα ενεργειακά αποτελέσματα στην επίτευξη των στόχων και διευκολύνεται η μόχλευση ιδιωτικών κεφαλαίων λόγω καλύτερης οικονομικής απόδοσης. Παραδείγματα προγραμμάτων είναι το «ΗΛΕΚΤΡΑ» και το σχήμα ανταγωνιστικών διαδικασιών.</p>
				2. Μέτρα βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης για την επίτευξη της απαιτούμενης εξοικονόμησης ενέργειας	Ναι	<p>– Με την ΔΕΠΕΑ/178581/30.6.2017 κοινή Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 2367) εγκρίθηκε ο Κανονισμός Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΚΕΝΑΚ) https://www.teepelop.gr/wp-content/uploads/2017/07/FEK-B-2367-12.7.2017.pdf.</p> <p>Με την ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/85251/27.11.2018 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 5447) εγκρίθηκε το Εθνικό Σχέδιο αύξησης του αριθμού των Κτιρίων με Σχεδόν Μηδενική Κατανάλωση Ενέργειας (ΚΣΜΚΕ) http://www.opengov.gr/minenv/wp-content/uploads/2018/09/ethniko_sxedio_KSMKE.pdf</p>	<p>Με την ΔΕΠΕΑ/178581/30.6.2017 κοινή Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 2367) εγκρίθηκε ο Κανονισμός Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΚΕΝΑΚ), σύμφωνα με το άρθρο 3 του ν.4122/2013, ο οποίος ενσωμάτωσε και την Οδηγία 2010/31/ΕΕ. Στον ΚΕΝΑΚ περιγράφεται η βάση μεθοδολογίας για τον υπολογισμό της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων και καθορίζονται οι ελάχιστες απαιτήσεις για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων και των δομικών στοιχείων.</p> <p>Με την ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/85251/27.11.2018 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 5447) εγκρίθηκε το Εθνικό Σχέδιο αύξησης του αριθμού των Κτιρίων με Σχεδόν Μηδενική Κατανάλωση Ενέργειας</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							(ΚΣΜΚΕ), σύμφωνα με το άρθρο 9 του ν.4122/2013, ο οποίος ενσωμάτωσε και την Οδηγία 2010/31/ΕΕ, στο οποίο αναλύονται τα χαρακτηριστικά των ΚΣΜΚΕ, καθώς και πολιτικές, μέτρα και δράσεις για την αύξηση του αριθμού των ΚΣΜΚΕ.
2.2. Διακυβέρνηση του τομέα της ενέργειας	ΕΤΠΑ	RSO2.1. Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου	Ναι	Το ενοποιημένο εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα κοινοποιείται στην Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999 και σύμφωνα με τους μακροπρόθεσμους στόχους μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στο πλαίσιο της συμφωνίας του Παρισιού και περιλαμβάνει:1. Όλα τα στοιχεία που απαιτούνται από το υπόδειγμα στο παράρτημα I του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999.	Ναι	☐ National Energy and Climate Plan https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/el_final_necp_main_en.pdf Commission Staff Working Document – “Assessment of the final national energy and climate plan of Greece” 14.10.2020 SWD(2020) 907 final	<p>Το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) αποτελεί για την Ελλάδα ένα Στρατηγικό Σχέδιο για τα θέματα του Κλίματος και της Ενέργειας. Στο ΕΣΕΚ παρουσιάζεται ένας αναλυτικός οδικός χάρτης για την επίτευξη συγκριμένων Ενεργειακών και Κλιματικών Στόχων έως το 2030, στοιχείο που το χαρακτηρίζει ως κείμενο αναφοράς για την επόμενη δεκαετία. Το ΕΣΕΚ παρουσιάζει και αναλύει Προτεραιότητες και Μέτρα Πολιτικής σε ένα ευρύ φάσμα αναπτυξιακών και οικονομικών δραστηριοτήτων προς όφελος της Ελληνικής κοινωνίας.</p> <p>Το ΕΣΕΚ αξιολογήθηκε θετικά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2020 (Commission Staff Working Document – “Assessment of the final national energy and climate plan of Greece” / 14.10.2020 SWD(2020) 907 final).</p> <p>Επισημαίνεται ότι το τελικό εγκριθέν ΕΣΕΚ συντάχθηκε σύμφωνα με τον μορφότυπο του Παραρτήματος I του Κανονισμού 2018/1999 και περιέχει όλα τα απαιτούμενα στοιχεία του ίδιου Κανονισμού.</p>
				2. Περιγραφή των προβλεπόμενων χρηματοδοτικών	Ναι	☐ National Energy and Climate Plan	Οι στόχοι που τίθενται στο πλαίσιο του ΕΣΕΚ είναι ποσοτικοποιημένοι και

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				πόρων και μηχανισμών για μέτρα προώθησης της ενέργειας με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα.		(https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/el_final_necp_main_en.pdf)	κοστολογημένοι. Επίσης, έχουν καθοριστεί ενδιάμεσα χρονικά ορόσημα, τα οποία επιτρέπουν την παρακολούθηση της πορείας επίτευξης των στόχων και σχετίζονται με την επιτυχή υιοθέτηση και λειτουργία ενός μείγματος πολιτικών και μέτρων. Ειδικά, βάσει αυτών των Προτεραιοτήτων και Μέτρων, θα αναγνωρίζεται και θα αναδεικνύεται η ανάγκη για συνέργειες και συμπληρωματικές δράσεις σε όλες τους τομείς/κλάδους της Ελληνικής Οικονομίας. Επισημαίνεται ότι στο τελικό εγκριθέν ΕΣΕΚ προβλέπονται οι αναγκαίοι χρηματοδοτικοί πόροι και περιγράφονται μηχανισμοί για τα μέτρα προώθησης χαμηλών εκπομπών σε διοξείδιο του άνθρακα (Chapter3 POLICIES and MEASURES).
2.4. Αποτελεσματικό πλαίσιο διαχείρισης του κινδύνου καταστροφών	ΕΤΠΑ	RSO2.4. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα	Ναι	Εφαρμόζεται εθνικό ή περιφερειακό σχέδιο διαχείρισης του κινδύνου καταστροφών, καταρτισμένο με βάση εκτιμήσεις κινδύνου, το οποίο λαμβάνει δεόντως υπόψη τις πιθανές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και τις υφιστάμενες στρατηγικές προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και περιλαμβάνει: 1. Περιγραφή των βασικών κινδύνων που εκτιμώνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 παράγραφος 1 της απόφασης αριθ. 1313/2013/ΕΕ	Ναι	☐ Νόμος 4662/20 «Εθνικός Μηχανισμός Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων, αναδιάρθρωση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, αναβάθμιση του συστήματος εθελοντισμού πολιτικής προστασίας, αναδιοργάνωση του Πυροσβεστικού Σώματος και άλλες διατάξεις» ☐ Εθνική Εκτίμηση Κινδύνων (National Risk Assessment for Greece/NRA) 2021 ☐ Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνου Καταστροφών (National Disaster Risk Management Plan/NDRMP)	<p>Η Εθνική Εκτίμηση Κινδύνων (KEMEA και Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, NRA-GR 2019/επικαιρ.2021) αναδεικνύει ως βασικούς κινδύνους: τους σεισμούς, τις πλημμύρες, τις δασικές πυρκαγιές (ως κύριους κινδύνους), τα ακραία καιρικά φαινόμενα, τα τσουνάμι, τις κατολισθήσεις, τα ηφαίστεια (δυνητικούς), τους κινδύνους στον κυβερνοχώρο (αναδυόμενος), τα βιομηχανικά ατυχήματα και τα ραδιολογικά/πυρηνικά ατυχήματα.</p> <p>Η ΓΓ Πολ.Προ. προέβη σε ανάλυση υψηλής επίδρασης καιρικών φαινομένων κατά την περίοδο 2000-</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, η οποία αντικατοπτρίζει το υπάρχον προφίλ κινδύνου και την εξέλιξή του σε ενδεικτικό χρονικό διάστημα 25 έως 35 ετών. Η εκτίμηση βασίζεται, για κινδύνους που σχετίζονται με το κλίμα, σε σενάρια και προβλέψεις σχετικά με την κλιματική αλλαγή.			2020 και ανασκόπηση των μελλοντικών αλλαγών σε έντονα και ακραία καιρικά φαινόμενα λόγω της κλιματικής αλλαγής τα ευρήματα της οποίας ενσωματώθηκαν στο Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνου Καταστροφών (NDRMP). Το NDRMP εξετάζει σεισμούς, πλημμύρες και δασικές πυρκαγιές, κύματα ξηρασίας και καύσωνα, άνοδο της στάθμης της θάλασσας και διάβρωση των ακτών, κατολισθήσεις, ανθρώπινες μολυσματικές ασθένειες – πανδημία, μολυσματικές ασθένειες ζώων και φυτών, χημικά, βιολογικά, ακτινολογικά και πυρηνικά (XBPI) περιστατικά και απειλές, διασυννορικά γεγονότα, ζητήματα φτώχειας και απειλών ευημερίας και δομημένης ευπάθειας του περιβάλλοντος.
				2. Περιγραφή των μέτρων πρόληψης, ετοιμότητας και απόκρισης σε καταστροφές για την αντιμετώπιση των κύριων κινδύνων που εντοπίστηκαν. Τα μέτρα ιεραρχούνται ανάλογα με τους κινδύνους καθώς και τις οικονομικές τους επιπτώσεις, τις ελλείψεις σε επίπεδο ικανοτήτων, την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα, λαμβανομένων υπόψη των πιθανών εναλλακτικών λύσεων.	Ναι	☐ Νόμος 4662/20 «Εθνικός Μηχανισμός Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων, αναδιάρθρωση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, αναβάθμιση του συστήματος εθελοντισμού πολιτικής προστασίας, αναδιοργάνωση του Πυροσβεστικού Σώματος και άλλες διατάξεις» ☐ Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνου Καταστροφών (National Disaster Risk Management Plan /NDRMP) ☐ Σχεδιασμός Αντιμετώπισης Φυσικών Καταστροφών Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας (civilprotection.gr)	Το NDRMP περιλαμβάνει προτεραιότητες πρόληψης, ετοιμότητας και μέτρα ανταπόκρισης για τα χρονικά διαστήματα 2025, 2030 και 2040. Τα οριζόντια μέτρα εφαρμόζονται σε πολλαπλούς κινδύνους/γενικούς κινδύνους. Τα ειδικά μέτρα αφορούν πλημμύρες, σεισμούς, δασικές πυρκαγιές, καύσωνες και ξηρασία, ακραία καιρικά φαινόμενα, κατολισθήσεις, ανθρώπινες μολυσματικές ασθένειες, τεχνολογικά και XBPI γεγονότα. Τα ειδικά μέτρα κινδύνων τίθενται σε προτεραιότητα μέσω ενός πλαισίου πολλαπλών κριτηρίων ανάλογα με τους κινδύνους και τις οικονομικές επιπτώσεις (NRA),

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							<p>ευαισθησίας στην κλιματική αλλαγή (ανά διαθέσιμη βιβλιογραφία), βιωσιμότητας, κενών δυναμικότητας, αποτελεσματικότητας, αποδοτικότητας και επείγοντος (ανά διαγνωστική ανάλυση και κρίση εμπειρογνομώνων) εξετάζοντας πιθανές εναλλακτικές λύσεις.</p> <p>Τα μέτρα προτεραιότητας είναι σε ευθυγράμμιση με τις διαθέσιμες πληροφορίες των εθνικών προγραμμάτων για το πλαίσιο CP/DRM, τα μέτρα που αναδεικνύονται από τις διαβουλεύσεις των αρμόδιων αρχών, και εισηγήσεις και εισροές από τη διαγνωστική ανάλυση του ελληνικού πλαισίου CP/DRM της Παγκόσμιας Τράπεζας (2021).</p>
				3. Πληροφορίες σχετικά με τους χρηματοδοτικούς πόρους και μηχανισμούς που είναι διαθέσιμοι για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας και συντήρησης που συνδέονται με την πρόληψη, την ετοιμότητα και την απόκριση.	Ναι	<p>☐ Εθνική εκτίμηση της ικανότητας διαχείρισης κινδύνων της Ελλάδας (National Risk Management capabilities assessment) 2018</p> <p>☐ Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνου Καταστροφών (National Disaster Risk Management Plan/NDRMP)</p> <p>☐ Πίνακας με την περιγραφή των χρηματοδοτικών πόρων για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας και συντήρησης των επενδύσεων DRM στα Προγράμματα του ΕΣΠΑ με πληροφορία που επικαιροποιείται (ανάρτηση σε SFC Προγράμματος Πολιτικής Προστασίας ως other MS doc)</p>	<p>Το NDRMP παρέχει πληροφορίες σχετικά με τους πόρους και τους μηχανισμούς που είναι διαθέσιμοι για το κόστος πρόληψης, ετοιμότητας και αντίδρασης, συμπ. της λειτουργίας και της συντήρησης. Αναφέρεται σε παρελθούσες και τρέχουσες χρηματοδοτικές ρυθμίσεις (ΠΠ 2014-20), στην ΠΠ 2021-27 και στα κονδύλια της ΕΕ που σχετίζονται με επενδύσεις σε CP/DRM (2021-27) και τη χρηματοδότηση και ασφάλιση μετά τον κίνδυνο.</p> <p>Παράλληλα, τηρείται πίνακας με την περιγραφή των χρηματοδοτικών πόρων για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας και συντήρησης των επενδύσεων DRM στα Προγράμματα του ΕΣΠΑ που επικαιροποιείται από την</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							ΕΔ ΕΣΠΑ του Υπ.Κλιματικής Κρίσης & Πολιτικής Προστασίας, με τη συνεργασία της ΔΑ των Προγραμμάτων «Πολιτική Προστασία» και «Περιβάλλον & Κλιματική Αλλαγή» και των ΔΑ των ΠεΠ που περιλαμβάνουν επενδύσεις στον τομέα της πολιτικής προστασίας. Ο πίνακας αυτός έχει περιγραφή των μέτρων που προβλέπονται στα Προγράμματα για την αντιμετώπιση των key risks, των υπεύθυνων δημόσιων αρχών/φορέων για την υλοποίηση των μέτρων, της χρηματοδοτικής πηγής για την κάλυψη της λειτουργίας και της συντήρησης τους και καλύπτει την προγραμματική περίοδο 2021-2027.
2.5. Επικαιροποιημένο ς σχεδιασμός για τις απαιτούμενες επενδύσεις στους τομείς των υδάτων και των λυμάτων	ΕΤΠΑ	RSO2.5. Προαγωγή της ασφαλούς πρόσβασης στο νερό, της βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων, συμπεριλαμβανομένης της ολοκληρωμένης διαχείρισης των υδάτων, και της ανθεκτικότητας των υδάτων	Ναι	Για τον καθένα ή και τους δύο τομείς έχει θεσπισθεί εθνικό σχέδιο επενδύσεων το οποίο περιλαμβάνει:1. Εκτίμηση της τρέχουσας κατάστασης όσον αφορά την εφαρμογή της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της οδηγίας 98/83/ΕΚ του Συμβουλίου.	Ναι	<ul style="list-style-type: none"> - ΕΕΣ λυμάτων, Επιτελική Σύνοψη και Περιφερειακά Σχέδια. Επικαιροποιημένα στοιχεία υπάρχουν στην Τετραμηνιαία αναφορά (09/2022) της Επιτελικής Σύνοψης, αναρτημένη στη θέση: https://www.mou.gr/el/Pages/OPWaste.aspx - ΕΕΣ πόσιμου νερού - Στοιχεία ποιότητας πόσιμου νερού ανά πάροχο και ΖΠΝ (2017-2019) με βάση έκθεση του Υπουργείου Υγείας προς Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Αξιολόγηση εφαρμογής Οδηγίας 98/83/ΕΚ όσον αφορά την ποιότητα πόσιμου νερού (έγγραφο Υπ. Υγείας με ΑΠ Δ1(δ)/ΓΠ οικ. 58234 από 13.10.2022) 	<p>Όσον αφορά στην Οδηγία 91/271/ΕΟΚ σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία Σεπτεμβρίου 2022, επί συνόλου 482 οικισμών προτεραιότητας, 249 οικισμοί είναι σε συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ.</p> <p>Όσον αφορά στην εφαρμογή της Οδηγίας 98/83/ΕΚ, με βάση τα στοιχεία ποιότητας πόσιμου νερού τριετίας 2017-2019 του Υπουργείου Υγείας και τα ποσοστά συνδέσεων ανά πάροχο, η ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης στην ελληνική επικράτεια γενικά πληροί τους όρους της Οδηγίας 98/83/ΕΚ. Οι περισσότεροι παροχοί ύδρευσης διαπιστώνουν ανάγκες ενίσχυσης της δυναμικότητας υδροδότησης, αφ' ενός λόγω κλιματικής αλλαγής και αφ' ετέρου λόγω της μεγάλης αύξησης των εποχικών</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							αναγκών πόσιμου νερού λόγω τουρισμού
				2. Προσδιορισμό και προγραμματισμό των δημόσιων επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένης ενδεικτικής δημοσιονομικής εκτίμησης:α) που απαιτούνται για την εφαρμογή της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ, συμπεριλαμβανομένης ιεράρχησης όσον αφορά το μέγεθος των οικισμών και τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, με ανάλυση των επενδύσεων για κάθε συγκέντρωση λυμάτων·β) που απαιτούνται για την εφαρμογή της οδηγίας 98/83/ΕΚ·γ) που απαιτούνται για την ανταπόκριση στις ανάγκες που απορρέουν από την οδηγία (ΕΕ) 2020/2184, όσον αφορά ιδίως τις αναθεωρημένες παραμέτρους ποιότητας που ορίζονται στο παράρτημα Ι της εν λόγω οδηγίας.	Ναι	<p>- ΕΕΣ Διαχείρισης λυμάτων, Επιτελική Σύνοψη (κεφ. 2 και πίνακας 8) και κεφάλαια 2 και 4 σε κάθε Περιφερειακό Σχέδιο.</p> <p>- ΕΕΣ Ποσίμου νερού, κεφάλαια 5.1.2, 4.1.2 έως 4.13.2, και 4.14.1</p> <p>- ΕΕΣ Ποσίμου νερού, κεφ. 6 Οδικός Χάρτης δράσεων που απαιτούνται για την εφαρμογή της νέας Οδηγίας 2020/2184/ΕΕ και συσχέτιση με το κεφ. 6 (Οριζόντιες Δράσεις) του ΕΕΣ πόσιμου νερού, εγκεκριμένος από τα συναρμόδια Υπουργεία Περιβάλλοντος & Ενέργειας, Υγείας και Εσωτερικών.</p>	<p>Ανάγκες υποδομών σε 219 οικισμούς με δημόσια δαπάνη 2.190 Μ€. Εξ αυτών, σε 182 υλοποιούνται ή προγραμματίζονται έργα ύψους 1.216,8 Μ€ (στους 41 ήδη έχουν ολοκληρωθεί και λειτουργούν). Από εθνικούς πόρους, σε 5 οικισμούς προγραμματίζονται έργα 21,11 Μ€ ενώ σε 21 κατασκευάζονται έργα 47,96 Μ€. Σε 32 οικισμούς υπάρχει ανάγκη μελλοντικών επενδύσεων. Οι 8 έχουν ώριμα έργα ύψους 160 Μ€ και οι 24 έχουν ανώριμα έργα με εκτίμηση κόστους 388 Μ€. Για τις μελλοντικές επενδύσεις εφαρμόζεται μεθοδολογία προτεραιοποίησης. Την περίοδο 2021-2027 οι ανάγκες χρηματοδότησης ανέρχονται σε 879,88 Μ€.</p> <p>Ανάγκες υποδομών με ενδεικτική δημόσια δαπάνη 1.850 Μ€. Το 72% αφορά εξασφάλιση επάρκειας πόσιμου νερού, το 12% νέα υδροδότηση και το 11% αναβάθμιση ποιότητας. Ποσοστό σύνδεσης περίπου 100% στο μόνιμο πληθυσμό δεν αποκλείει μελλοντικά την ανάγκη νέων έργων.</p> <p>Ανάγκες με ενδεικτική δημόσια δαπάνη 107 Μ€ εκ των οποίων 6 Μ€ για νέο εξοπλισμό εργαστηρίων (κάλυψη άρθρου 5), 11 Μ€ για κάλυψη απαιτήσεων άρθρου 16 και 95 Μ€ για οριζόντιες δράσεις. Οι ανάγκες για νέα έργα δεν είναι δυνατόν να εκτιμηθούν στη παρούσα φάση..</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				3. Εκτίμηση των επενδύσεων που απαιτούνται για την ανανέωση των υφιστάμενων υποδομών ύδρευσης και αποχέτευσης, συμπεριλαμβανομένων των δικτύων, ανάλογα με την ηλικία τους και τα σχέδια απόσβεσης.	Ναι	<p>- ΕΕΣ Διαχείρισης λυμάτων, Επιτελική Σύνοψη (κεφ. 3 και πιν. 8) και κεφάλαια 3.2.2. και 3.3.1 σε κάθε Περιφερειακό Σχέδιο</p> <p>- ΕΕΣ Ποσίμου νερού κεφάλαια 5.1.2, 4.1.2 έως 4.13.2 και 4.14.1.</p>	<p>Όσον αφορά στα λύματα, έχουν καταγραφεί ανάγκες ύψους 344 Μ€ (2023-2033), 658 Μ€ (2033-2043) και 230 Μ€ (2043-2053) για την αναβάθμιση παλαιών υποδομών που λειτουργούν. Επίσης έχουν εκτιμηθεί ανάγκες για δράσεις κυκλικής οικονομίας ύψους 132 Μ€, καθώς και ανάγκες για μελέτες ύψους 24 Μ€. Οι ανωτέρω ανάγκες θα ενσωματωθούν στο αναθεωρημένο ΕΕΣ.</p> <p>Όσον αφορά στο πόσιμο νερό, έχουν καταγραφεί ανάγκες για 933 έργα ενδεικτικού π/υ 2.278 Μ€, εκ των οποίων περίπου 2.100 Μ€ αφορούν σε αντικατάσταση παλαιών υποδομών. Υπάρχουν ακόμη ανάγκες για 345 έργα με ενδεικτικό π/υ 1.157 Μ€, από τα οποία περίπου 900 Μ€ αφορούν σε συστήματα ελέγχου διαρροών. Επίσης, υπάρχουν 205 έργα με εξασφαλισμένη χρηματοδότηση, π/υ 561 Μ€, ενταγμένα στο χρηματοδοτικό πρόγραμμα «Αντώνης Τρίτσης» (χωρίς δαπάνες έως 01.01.2021) και μεταφερόμενα ή τμηματοποιημένα (phasing) του ΕΣΠΑ 2014-2020. Τα περισσότερα από αυτά αφορούν σε αντικατάσταση παλαιών υποδομών ή σε συστήματα ελέγχου διαρροών. Με την αναθεώρηση του ΕΕΣ, θα επικαιροποιηθούν τα ανωτέρω κόστη.</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				4. Ένδειξη των δυνητικών πηγών δημόσιας χρηματοδότησης, εφόσον χρειάζονται για τη συμπλήρωση των τελών χρήσης.	Ναι	<ul style="list-style-type: none"> - Πρόσκληση ΑΤ02 «Αντώνης Τρίτσης» Α.Π.16402/28.8.2020(ΑΔΑ: 6ΕΥ746ΜΤΛ6-ΘΙ8), ομάδα έργων Α και Γ - Πρόσκληση ΥΠΕΝ/ΥΠΡΓ/32109/3254/01.04.2022 (ΑΔΑ:6Ν8Ι4653Π8-Ε74), υποέργο 2 - ΕΣΠΑ 2021-2027 - ΕΕΣ Ποσίμου νερού, κεφάλαια 8 και 9. 	<p>Οι διαθέσιμοι δημόσιοι πόροι περιλαμβάνουν το ΕΣΠΑ 2021-2027, το Ταμείο Ανάκαμψης & Ανθεκτικότητας, το πρόγραμμα «Αντώνης Τρίτσης», τον χρηματοδοτικό μηχανισμό του ΕΟΧ και το Interreg Ελλάδα -Αλβανία (μόνο για το πόσιμο) και ανέρχονται σε 1.400 Μ€ για το πόσιμο και σε 730 Μ€ για τα λύματα. Σε αυτά δεν συμπεριλαμβάνονται οι πόροι του εθνικού ΠΔΕ, μέσω των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων Ανάπτυξης.</p> <p>Η επί πλέον ανάγκη χρηματοδότησης ύψους 12 Μ€ που προκύπτει από το κριτήριο 2c είναι πολύ μικρή σε σχέση με τους διαθέσιμους πόρους και είναι δυνατόν να καλύφθει είτε από πόρους ΕΣΠΑ / Ταμείου Ανάκαμψης είτε από εθνικούς πόρους.</p> <p>Στις αναθεωρήσεις των ΕΕΣ λυμάτων και πόσιμου νερού θα περιλαμβάνονται τα επικαιροποιημένα κόστη των αναγκών επενδύσεων του κριτηρίου 3 .</p>
2.6. Επικαιροποιημένο ς σχεδιασμός για τη διαχείριση των αποβλήτων	ΕΤΠΑ	RSO2.6. Προαγωγή της μετάβασης σε κυκλική οικονομία και σε αποδοτική ως προς τους πόρους οικονομία	Όχι	Εφαρμόζονται ένα ή περισσότερα σχέδια διαχείρισης αποβλήτων, όπως αναφέρονται στο άρθρο 28 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, τα οποία καλύπτουν ολόκληρη την επικράτεια του κράτους μέλους, και περιλαμβάνουν:1. Ανάλυση της τρέχουσας κατάστασης όσον	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				αφορά την διαχείριση αποβλήτων στην οικεία γεωγραφική περιοχή, όπου περιλαμβάνονται το είδος, η ποσότητα και η πηγή των παραγόμενων αποβλήτων και αξιολόγηση της μελλοντικής εξέλιξής τους, λαμβανομένων υπόψη των αναμενόμενων επιπτώσεων των μέτρων που προβλέπονται στο ή στα προγράμματα πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων που καταρτίζονται σύμφωνα με το άρθρο 29 της οδηγίας 2008/98/EK.			
				2. Εκτίμηση των υφιστάμενων συστημάτων συλλογής αποβλήτων, όπου περιλαμβάνονται τα συλλεγόμενα υλικά και η εδαφική κάλυψη της χωριστής συλλογής και μέτρα για τη βελτίωση της λειτουργίας της, καθώς και εκτίμηση της ανάγκης για νέα προγράμματα συλλογής.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				3. Εκτίμηση του επενδυτικού κενού που αιτιολογεί την ανάγκη για κλείσιμο των υφιστάμενων εγκαταστάσεων αποβλήτων και πρόσθετες ή αναβαθμισμένες υποδομές αποβλήτων, με πληροφορίες σχετικά με τις πηγές των διαθέσιμων εσόδων για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας και συντήρησης.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				4. Πληροφορίες για τα κριτήρια σχετικά με τον εντοπισμό τοποθεσιών για τον τρόπο προσδιορισμού των μελλοντικών τοποθεσιών εγκαταστάσεων και για τη χωρητικότητα των μελλοντικών εγκαταστάσεων επεξεργασίας αποβλήτων.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
3.1. Ολοκληρωμένος σχεδιασμός μεταφορών στο κατάλληλο επίπεδο	ΕΤΠΑ	RSO3.1. Ανάπτυξη ανθεκτικού στην κλιματική αλλαγή, έξυπνου, ασφαλούς, βιώσιμου και διατροφικού ΔΕΔ-Μ RSO3.2. Ανάπτυξη και ενίσχυση βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης και διατροφικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, με καλύτερη πρόσβαση στο ΔΕΔ-Μ και διασυνοριακή κινητικότητα	Ναι	Εφαρμόζεται πολυτροπική χαρτογράφηση των υφιστάμενων και σχεδιαζόμενων υποδομών, πλην του τοπικού επιπέδου, έως το 2030, η οποία:1. Περιλαμβάνει οικονομική εκτίμηση των σχεδιαζόμενων επενδύσεων, με βάση αξιόπιστη ανάλυση ζήτησης και κατάρτιση κυκλοφοριακών μοντέλων, η οποία θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις αναμενόμενες επιπτώσεις του ανοίγματος των αγορών των σιδηροδρομικών υπηρεσιών.	Ναι	Εξετάστηκε το ΕΣΣΜ (http://nationaltransportplan.gr/el/) και συγκεκριμένα η τελική έκθεση (Παραδοτέο 8), η τεχνική έκθεση για το τελικό μοντέλο μετακινήσεων (Παραδοτέο 3), η τεχνική έκθεση για την παρουσίαση και αξιολόγηση των προτάσεων (Παραδοτέο 5) και το σχέδιο προγραμματισμού (Παραδοτέο 9). Εξετάστηκε επίσης ο Νόμος 4632/2019, το Α.Π.: ΝΤΡΡ/55043/1377/05-07-2019 έγγραφο του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών με θέμα: «Έγκριση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Μεταφορών για την Ελλάδα» και το 4ο Σιδηροδρομικό Πακέτο του 2016..	Το ΕΣΣΜ διαμορφώθηκε βάσει στρατηγικού μοντέλου μετακινήσεων για την πρόβλεψη της κυκλοφορίας μεταξύ των μεγάλων πόλεων, αλλά και της κυκλοφορίας στα βασικά σημεία διέλευσης συνόρων και σε διεθνείς λιμένες και αεροδρόμια. Οι προτεινόμενες επενδύσεις του ΕΣΣΜ συμπεριλαμβάνονται σε σενάρια ανάπτυξης του συστήματος μεταφορών που ελέγχθηκαν από το μοντέλο σχετικά με τις επιπτώσεις τους στη ζήτηση. Μέσω Πολυκριτηριακής Ανάλυσης επιλέχθηκε ως πυρήνας το σενάριο που περιλαμβάνει τα περισσότερα μέτρα με θετικό αντίκτυπο. Οι προτεινόμενες επενδύσεις είναι είτε έργα υποδομών που βελτιώνουν τη λειτουργία και την αποτελεσματικότητα των διαφόρων μέσων μεταφοράς, είτε έργα που στοχεύουν στην επίλυση θεσμικών και επιχειρησιακών θεμάτων του τομέα των μεταφορών. Επομένως το ΕΣΣΜ καλύπτει την πολυτροπική χαρτογράφηση των υποδομών. Το μοντέλο του ΕΣΣΜ περιλαμβάνει το σιδηρόδρομο ως μέσο μεταφοράς και έχει τη δυνατότητα πρόβλεψης σιδηροδρομικών ροών, επιβατών κι εμπορευμάτων. Η θεώρηση της

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							απελευθέρωσης της αγοράς των σιδηροδρόμων από το ΕΣΣΜ είναι προφανής λόγω και της ύπαρξης στο ΕΣΣΜ πολλών έργων σιδηροδρομικής υποδομής καθώς και σχετικών μέτρων πολιτικής.
				2. Συνάδει με τα στοιχεία του ενοποιημένου εθνικού σχεδίου για την ενέργεια και το κλίμα που σχετίζονται με τις μεταφορές.	Ναι	Για την τεκμηρίωση της κάλυψης του Κριτηρίου 2 εξετάστηκε το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ), οι Τεχνικές Οδηγίες για τα Σχέδια Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων Σ.Φ.Η.Ο., ο Νόμος 4710/2020 για την προώθηση της ηλεκτροκίνησης, η ΚΥΑ 77226/1/2017 για τον καθορισμό και εξειδίκευση των απαιτούμενων λεπτομερειών εφαρμογής και των τεχνικών προδιαγραφών του Εθνικού πλαισίου πολιτικής, για την ανάπτυξη της αγοράς υποδομών εναλλακτικών καυσίμων, καθώς επίσης η τελική έκθεση του ΕΣΣΜ.	Ένας από τους πέντε Στρατηγικούς Στόχους που καθορίζονται στο ΕΣΣΜ είναι η «Εξασφάλιση ενός Περιβαλλοντικά Βιώσιμου τομέα μεταφορών». Στο ΕΣΣΜ προτείνονται Μέτρα τα οποία συμβάλουν σε μεγάλο βαθμό στην επίτευξη του παραπάνω Στρατηγικού Στόχου, καθώς επίσης βρίσκονται σε συμφωνία με τις Προτεραιότητες Πολιτικής για τις μεταφορές που καθορίζονται στο ΕΣΕΚ. Ήδη ισχύει το Εθνικό Πλαίσιο Πολιτικής για την ανάπτυξη της αγοράς Υποδομών Εναλλακτικών Καυσίμων στον τομέα των Μεταφορών και την υλοποίηση των σχετικών υποδομών. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το ΕΣΣΜ (Πυλώνας 9) η χρήση καθαρότερων καυσίμων και ηλεκτρικών οχημάτων πρέπει να προωθηθεί περαιτέρω μέσω της ανάπτυξης ολοκληρωμένης εθνικής στρατηγικής για την ηλεκτροκίνηση. Η απαίτηση αυτή καλύπτεται από τον Νόμο 4710/2020 για την προώθηση της ηλεκτροκίνησης στην Ελλάδα. Επιπλέον, στην απόφαση για την περιβαλλοντική έγκριση του ΕΣΣΜ περιλαμβάνονται συγκεκριμένοι Περιβαλλοντικοί Όροι που είναι σε συνάφεια με τους στόχους του ΕΣΕΚ.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				3. Περιλαμβάνει επενδύσεις σε διαδρόμους του κεντρικού δικτύου του ΔΕΔ-Μ, όπως ορίζονται στον κανονισμό για τη θέσπιση του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη», σύμφωνα με τα αντίστοιχα προγράμματα εργασίας για τους διαδρόμους του κεντρικού δικτύου του ΔΕΔ-Μ.	Ναι	Για την τεκμηρίωση της κάλυψης του Κριτηρίου 3 εξετάστηκε η τελική έκθεση του ΕΣΣΜ, ο Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1153 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη σύσταση της διευκόλυνσης «Συνδέοντας την Ευρώπη», όπως επίσης το τρίτο, το τέταρτο και το πέμπτο Σχέδιο Εργασίας του Ευρωπαίου Συντονιστή Mathieu Grosch για τον Διάδρομο «Ανατολή/Ανατολική Μεσόγειος» και οι λίστες έργων του 2017, του 2020 και του 2022 για τον εν λόγω Διάδρομο.	Το ΕΣΣΜ περιλαμβάνει σημαντικό αριθμό μέτρων που ανταποκρίνονται στο σχεδιασμό του κεντρικού ΔΕΔ-Μ. Σύμφωνα με την πρόταση για τον Κανονισμό όπου αναφέρονται τμήματα στα οποία δίνεται προτεραιότητα για την ανάπτυξή τους, έξι προκαθορισμένα τμήματα αφορούν την Ελλάδα. Το ΕΣΣΜ περιλαμβάνει στις προτάσεις του μέτρα για τέσσερα από αυτά, με τα τρία να αφορούν διασυνοριακά τμήματα και ένα ελλείποντα κρίκο. Όσον αφορά στο πέμπτο Σχέδιο Εργασίας του Ευρωπαίου Συντονιστή για τον Διάδρομο «Ανατολή/Ανατολική Μεσόγειος» που δημοσιεύτηκε το 2022, τα μέτρα του ΕΣΣΜ καλύπτουν σε σημαντικό βαθμό τις απαιτήσεις του, και παρά τις καθυστερήσεις που εντοπίστηκαν στην ολοκλήρωση επιμέρους τμημάτων, επιβεβαιώνεται η πρόοδος στην υλοποίηση των σχετικών έργων. Συγκεκριμένα, από τα 68 καθορισμένα έργα υποδομών του πέμπτου Σχεδίου Εργασίας, τα 48 περιλαμβάνονται στο ΕΣΣΜ (14 έργα περιλαμβάνονται ως Μέτρα του ΕΣΣΜ, 26 έργα περιλαμβάνονται στο Σενάριο Βάσης του ΕΣΣΜ καθώς βρίσκονταν κατά την εκπόνησή του είτε σε φάση υλοποίησης, είτε σε φάση ωρίμανσης με εξασφαλισμένη χρηματοδότηση και 8 έργα περιλαμβάνονται στην Περιφερειακή Εξειδίκευση του ΕΣΣΜ).
				4. Για επενδύσεις εκτός των διαδρόμων του κεντρικού δικτύου του ΔΕΔ-Μ, συμπεριλαμβανομένων των	Ναι	Για την τεκμηρίωση της κάλυψης του Κριτηρίου 4 εξετάστηκε η τελική έκθεση του ΕΣΣΜ, ο Κανονισμός αριθ. 1315/2013 του Ευρωπαϊκού	Το ΕΣΣΜ περιλαμβάνει σημαντικό αριθμό μέτρων που ανταποκρίνονται στο σχεδιασμό του εκτεταμένου ΔΕΔ-Μ. Το ΕΣΣΜ εντοπίζει την κρισιμότητα

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				διασυνοριακών τμημάτων, εξασφαλίζει τη συμπληρωματικότητα παρέχοντας επαρκή συνδεσιμότητα των αστικών δικτύων, των περιφερειών και των τοπικών κοινοτήτων στο κεντρικό ΔΕΔ-Μ και στους κόμβους του.		Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί των προσανατολισμών της Ένωσης για την ανάπτυξη του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Logistics και ο Νόμος 4599/2019 «Δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς υποψήφιων οδηγών και οδηγών για τη χορήγηση αδειών οδήγησης οχημάτων, άλλες διατάξεις για τις άδειες οδήγησης και λοιπές διατάξεις».	των διασυνοριακών συνδέσεων της χώρας που αποτελούν την μοναδική χερσαία πύλη για την κεντρική Ευρώπη και περιλαμβάνει επεμβάσεις οδικών και σιδηροδρομικών υποδομών σε δέκα σημεία. Οι επεμβάσεις αυτές αφορούν κυρίως αναβαθμίσεις, αλλά και νέες υποδομές σε σημεία που εντοπίζεται έλλειψη, και καλύπτουν σε ικανοποιητικό βαθμό τις απαιτήσεις ομαλής μεταφορικής ροής μεταξύ των διασυνοριακών περιοχών. Η περαιτέρω σύγκριση των μέτρων του ΕΣΣΜ ανά κατηγορία υποδομών σε αντιπαραβολή με το εκτεταμένο ΔΕΔ-Μ, καταδεικνύει μια σχετικά ικανοποιητική ταύτιση των προτεινόμενων έργων υποδομών στο ΕΣΣΜ με τμήματα εκτός του κεντρικού ΔΕΔ-Μ. Η συμπληρωματικότητα εξασφαλίζεται μέσω προτεινόμενων οδικών παρακάμψεων αστικών περιοχών και βελτίωσης περιφερειακού οδικού δικτύου, αναβάθμισης του σιδηροδρομικού δικτύου και έργων αναβάθμισης περιφερειακών λιμένων και αεροδρομίων.
				5. Εξασφαλίζει τη διαλειτουργικότητα του σιδηροδρομικού δικτύου και, κατά περίπτωση, υποβάλλει εκθέσεις σχετικά με την ανάπτυξη του ERTMS σύμφωνα με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2017/6 της Επιτροπής.	Ναι	Για την τεκμηρίωση της κάλυψης του Κριτηρίου 5 εξετάστηκε η τελική έκθεση του ΕΣΣΜ, το Εθνικό Σχέδιο Εφαρμογής για την Τεχνική Προδιαγραφή Διαλειτουργικότητας «Έλεγχος – χειρισμός και σηματοδότηση του σιδηροδρομικού συστήματος της Ένωσης», το 4ο και 5ο Σχέδιο Εργασίας του Ευρωπαϊκού Συντονιστή Mathieu Grosch για τον Διάδρομο Orient/East Med, οι Κανονισμοί 1315/2013 και 2016/919	Τα έργα σιδηροδρομικών υποδομών που προτείνονται στο ΕΣΣΜ διασφαλίζουν τη διαλειτουργικότητα του σιδηροδρομικού δικτύου και την αδιάλειπτη μετακίνηση εμπορευμάτων και επιβατών εντός και εκτός χώρας. Οι προτάσεις έργων που περιλαμβάνουν ανάπτυξη του ευρωπαϊκού συστήματος διαχείρισης της σιδηροδρομικής κυκλοφορίας (ERTMS) ενισχύουν τη μείωση του κόστους λειτουργίας και τη βελτίωση της αποδοτικότητας του

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						της ΕΕ και ο Εκτελεστικός Κανονισμός 2017/6, με τις ημερομηνίες θέσης σε λειτουργία όπως μετατέθηκαν με το αρ. πρωτ. MOVE.DDG1.B.1/ MR/ 4055972 [Ref. Ares(2022)3814065-20/05/2022] έγγραφο της ΕΕ.	<p>συστήματος. Τα προτεινόμενα έργα είναι σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Σχέδιο Ανάπτυξης ERTMS και το Εθνικό Σχέδιο Εφαρμογής πλην της ανάπτυξης της σιδηροδρομικής σύνδεσης προς Ηγουμενίτσα. Στο 4ο Σχέδιο Εργασίας αναφέρεται πως το τμήμα Ηγουμενίτσα - Ιωάννινα – Καλαμπάκα σχεδιάζεται να είναι έτοιμο το 2030.</p> <p>Κατόπιν αλληλογραφίας μεταξύ του ΥΠΥΜΕ και της Γενικής Διεύθυνσης Κινητικότητας και Μεταφορών της ΕΕ, μετατέθηκαν οι ημερομηνίες για τη θέση σε λειτουργία του ERTMS στις τρεις γραμμές του διαδρόμου του κεντρικού δικτύου από το 2020 στο 2022 και στο 2023.</p>
				6. Προάγει την πολυτροπικότητα, εντοπίζοντας τις ανάγκες για τερματικούς σταθμούς συνδυασμένων μεταφορών ή μεταφόρτωσης για φορτία και επιβάτες.	Ναι	Για την τεκμηρίωση της κάλυψης του Κριτηρίου 6 εξετάστηκε η τελική έκθεση του ΕΣΣΜ, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Logistics, ο Νόμος 4302/2014 «Ρύθμιση θεμάτων Εφοδιαστικής και άλλες διατάξεις», ο Νόμος 4712/2020, καθώς επίσης η Λευκή Βίβλος Χάρτης πορείας για έναν Ενιαίο Ευρωπαϊκό Χώρο Μεταφορών – Για ένα ανταγωνιστικό και ενεργειακά αποδοτικό σύστημα μεταφορών (COM(2011) 144 τελικό) και ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1315/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.	<p>Το ΕΣΣΜ περιλαμβάνει έργα υποδομών και ήπια μέτρα, που στοχεύουν στην άμεση ή έμμεση προώθηση της πολυτροπικότητας στις εμπορευματικές και επιβατικές μεταφορές. Τα προτεινόμενα έργα επιβατικών και εμπορευματικών μεταφορών βασίζονται μεταξύ άλλων στην ανάλυση της ζήτησης και στην κατάρτιση κυκλοφοριακών μοντέλων και ως εκ τούτου στοχεύουν στην κάλυψη των αναγκών για τερματικούς σταθμούς συνδυασμένων μεταφορών ή μεταφόρτωσης εμπορευμάτων σε όλα τα μέσα μεταφοράς (σιδηροδρομικές, οδικές, αεροπορικές και θαλάσσιες μεταφορές). Σχετικά με τις επιβατικές μεταφορές, τα προτεινόμενα μέτρα υποδομών προωθούν τη</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							πολυτροπικότητα, δίνοντας έμφαση σε σιδηροδρομικά έργα και προωθώντας την ανάπτυξη κεντρικού δικτύου υδατοδρομίων. Σχετικά με τις εμπορευματικές μεταφορές διαπιστώνεται ότι τα έργα υποδομών που προτείνονται στο ΕΣΣΜ και σχετίζονται με την πολυτροπικότητα εξυπηρετούν σε μεγάλο βαθμό τις ανάγκες που προέκυψαν από το σχέδιο δράσης της εθνικής στρατηγικής για τα logistics.
				7. Περιλαμβάνει μέτρα σχετικά με τον σχεδιασμό των υποδομών που αποσκοπούν στην προώθηση των εναλλακτικών καυσίμων, σύμφωνα με τα εκάστοτε εθνικά πλαίσια πολιτικής.	Ναι	Για την τεκμηρίωση της κάλυψης του Κριτηρίου 7 εξετάστηκε η τελική έκθεση του ΕΣΣΜ, ο Νόμος 4439/2016 για την ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας 2014/94/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η ΚΥΑ Αριθ. οικ. 77226/1/2017, η Απόφαση Κυβερνητικού Συμβουλίου Αριθ. 4/2019 για την κύρωση του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ), ο Νόμος 4710/2020 και η Απόφαση Α.Π.: ΥΠΕΝ/ΔΜΕΑΑΠ/93764/396 με θέμα «Τεχνικές Οδηγίες για τα Σχέδια Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων Σ.Φ.Η.Ο.».	Το ΕΣΣΜ προτείνει έργα σιδηροδρομικών υποδομών, τα οποία μεταξύ άλλων περιλαμβάνουν την εισαγωγή ηλεκτροκίνησης. Επιπλέον, τα περισσότερα προτεινόμενα έργα του ΕΣΣΜ που αφορούν βελτίωση των λιμενικών υποδομών περιλαμβάνουν ανάπτυξη υποδομών παροχής ηλεκτρικής ενέργειας σε χρήστες λιμένων. Η προώθηση της χρήσης ΑΠΕ και δράσεων βελτίωσης Ενεργειακής Απόδοσης στους λιμένες προτείνεται και στο Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα. Η εφαρμογή του ήπιου μέτρου για την ανανέωση του στόλου των οχημάτων αναμένεται να επιφέρει σημαντικά περιβαλλοντικά οφέλη, συνεισφέροντας στην περιβαλλοντική βιωσιμότητα των οδικών μεταφορών. Σχετικά με την προώθηση καθαρότερων καυσίμων και ηλεκτρικών οχημάτων το ΕΣΣΜ προτείνει την ανάπτυξη ολοκληρωμένης εθνικής στρατηγικής

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							για την ηλεκτροκίνηση, η οποία καλύπτεται από τον Νόμο 4710/2020, το Εθνικό Πλαίσιο Πολιτικής, το ΕΣΕΚ και τη σχετική απόφαση του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
				8. Παρουσιάζει τα αποτελέσματα της εκτίμησης των κινδύνων για την οδική ασφάλεια σύμφωνα με τις υφιστάμενες εθνικές στρατηγικές οδικής ασφάλειας, καθώς και χαρτογράφηση των οδών και των τμημάτων που επηρεάζονται με ιεράρχηση των αντίστοιχων επενδύσεων.	Ναι	Για την τεκμηρίωση της κάλυψης του Κριτηρίου 8 εξετάστηκε η τελική έκθεση του ΕΣΣΜ, το Στρατηγικό Σχέδιο Οδικής Ασφάλειας 2011-2020, το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Οδικής Ασφάλειας 2021-2030, οι χάρτες επικινδυνότητας του Ευρωπαϊκού έργου (CEF 2014-2020) SLAIN (D1.3 Risk Map Greece), οι Μελέτες Επεμβάσεων Βελτίωσης Οδικής Ασφάλειας (MEBOA) που έχει εκπονήσει η Εγνατία Οδός Α.Ε., καθώς επίσης το SWD (2019) 283 final που αφορά το πλαίσιο πολιτικής της ΕΕ για την οδική ασφάλεια 2021-2030 και η Λευκή Βίβλος για τις Μεταφορές (COM(2011) 144 τελικό).	Το ΕΣΣΜ στοχεύει στη βελτίωση της οδικής ασφάλειας, προτείνοντας συγκεκριμένα μέτρα οδικών υποδομών και ήπια μέτρα. Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις μεταξύ άλλων αφορούν οδικά τμήματα που από τους χάρτες του έργου SLAIN κρίνονται επικίνδυνα. Το ΕΣΣΜ και η Περιφερειακή Εξειδίκευση συγκλίνουν με τις δράσεις του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Οδικής Ασφάλειας 2021-2030, το οποίο αποτελεί τον κεντρικό σχεδιασμό για την αναβάθμιση της οδικής ασφάλειας σε εθνικό επίπεδο. Υιοθετείται το "Όραμα Μηδέν" για τα οδικά ατυχήματα, θέτοντας τον μακροπρόθεσμο στόχο για μηδενισμό των θανατηφόρων ατυχημάτων έως το 2050 και ενδιάμεσο στόχο τη μείωση των νεκρών και των σοβαρά τραυματιών κατά 50% έως το 2030. Η βελτίωση του επιπέδου οδικής ασφάλειας επιδιώκεται επίσης μέσω έργων που επεμβαίνουν σε σημεία και τμήματα του δικτύου που έχουν αναγνωρισθεί ως επικίνδυνα σύμφωνα με τις μελέτες που της ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ ΑΕ. Υλοποιήθηκαν 60 μελέτες στις 13 Περιφέρειες της χώρας και μελετήθηκαν οδικά τμήματα μήκους 15.000 χλμ. Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις αφορούν σε περίπου 7.000 επικίνδυνες θέσεις, σε

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							2.500χλμ. οδικού δικτύου και καλύπτουν 80 οδικούς άξονες του εθνικού και επαρχιακού δικτύου.
				9. Παρέχει πληροφορίες για τους χρηματοδοτικούς πόρους που αντιστοιχούν στις σχεδιαζόμενες επενδύσεις και που απαιτούνται για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας και συντήρησης των υφιστάμενων και σχεδιαζόμενων υποδομών.	Ναι	Για την τεκμηρίωση της κάλυψης του Κριτηρίου 9 εξετάστηκε το ΕΣΣΜ και συγκεκριμένα η τελική του έκθεση (Παραδοτέο 8), η τεχνική έκθεση για την παρουσίαση και την αξιολόγηση των προτάσεων (Παραδοτέο 5) και το σχέδιο προγραμματισμού (Παραδοτέο 9). Επιπλέον, εξετάστηκε ο Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και η εθνική νομοθεσία για την αρμοδιότητα και την χρηματοδότηση των εμπλεκόμενων φορέων.	Το εκτιμώμενο κόστος για την υλοποίηση των σχεδιαζόμενων υποδομών που προτείνονται στο ΕΣΣΜ έχει προσδιοριστεί αναλυτικά. Αντίστοιχα, και οι προτεινόμενοι χρηματοδοτικοί πόροι για την κάλυψη αυτού του κόστους έχουν προσδιοριστεί και αναλυθεί. Επίσης, διαπιστώνεται ότι για κάθε κατηγορία έργων υπάρχει εκτίμηση για το κόστος λειτουργίας και συντήρησης. Επιπλέον, μέσω του εθνικού σκέλους του ΠΔΕ αλλά και με την εφαρμογή του προβλεπόμενου μέτρου (RI-Soft 2) σχετικά με την ανάπτυξη και υλοποίηση μηχανισμού εξασφάλισης πόρων για συντήρηση του οδικού δικτύου, εξασφαλίζονται οι απαραίτητοι πόροι. Όλοι οι αρμόδιοι φορείς για τη συντήρηση και λειτουργία των υποδομών έχουν προβλέψει στο αντίστοιχο Πρόγραμμα Ανάπτυξης, Τομεακό ή Περιφερειακό, σχετικές δράσεις για τη χρηματοδότηση μέσω του ΠΔΕ της βελτίωσης/συντήρησης και του εκσυγχρονισμού των λιμενικών, σιδηροδρομικών, οδικών υποδομών καθώς και των υποδομών αερομεταφορών.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
4.1. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τις ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας	ΕΚΤ+	ESO4.1. Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια άνεργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικώς αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας.	Ναι	Εφαρμόζεται στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τις ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας βάσει των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση, το οποίο περιλαμβάνει: 1. Ρυθμίσεις για τη διενέργεια κατάρτισης προφίλ των ατόμων που ζητούν εργασία και την εκτίμηση των αναγκών τους.	Ναι	<p>– ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (2022-2030)</p> <p>– Εκσυγχρονισμός ΔΥΠΑ-Επανασχεδιασμός Επιχειρησιακού Μοντέλου</p> <p>- Εγκύκλιος ΔΥΠΑ 80228/12.11.2018 : καθολική εφαρμογή νέας μεθοδολογίας ανάλυσης προφίλ ανέργων https://www.oaed.gr/eksatomikefmenh-proseggish</p> <p>- ΦΕΚ 1236/Β’/04.04.2018 «Αποσαφήνιση των υποχρεώσεων των εγγεγραμμένων ανέργων στα Μητρώα του ΟΑΕΔ σε αμοιβαιότητα προς τις υποχρεώσεις του ΟΑΕΔ έναντι αυτών»</p> <p>- Οδηγίες για την εφαρμογή της μεθοδολογίας Profiling και σύνταξη νέου ΑΣΔ στο πλαίσιο του πιλοτικού προγράμματος ΚΠΑ2 Ελευσίνα</p>	<p>Με τον εκσυγχρονισμό του ΟΑΕΔ, νυν ΔΥΠΑ, έχει ολοκληρωθεί και εφαρμόζεται στα ΚΠΑ2 η νέα μεθοδολογία ανάλυσης προφίλ σε όλους τους νέους εγγεγραμμένους άνεργους καθώς και στις περιπτώσεις των ήδη εγγεγραμμένων ανέργων, για τους οποίους απαιτείται είτε η δημιουργία, είτε η επικαιροποίηση του Ατομικού Σχεδίου Δράσης (ΑΣΔ στο εξής) τους. Η καθολική εφαρμογή της νέας μεθοδολογίας κατηγοριοποίησης ανέργων με βάση χαρακτηριστικά (Profiling), τέθηκε σε εφαρμογή στις 19.11.2018.</p> <p>Με την καθολική εφαρμογή διαδικασίας profiling και ΑΣΔ, που ψηφιοποιούνται, παρέχονται διαρκώς από τους εργασιακούς συμβούλους στον άνεργο υπηρεσίες ένταξης κι επανένταξης στην αγορά εργασίας και προτάσεις απασχόλησης. Αξιοποιούν επίσης τον Μηχανισμό Διάγνωσης Αναγκών στην Αγορά Εργασίας (ΜΔΑΑΕ στο εξής) που έχει συμπεριληφθεί στο νέο πλαίσιο της Ε.Ε.Κ. με τη χρήση του στο σχεδιασμό νέων ειδικοτήτων επαγγελματικής κατάρτισης ή/και την τροποποίηση/κατάργηση υφισταμένων, ενώ προβλέπεται να αξιοποιείται από όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης.</p>
				2. Πληροφορίες σχετικά με τις νέες θέσεις εργασίας και τις ευκαιρίες απασχόλησης, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.	Ναι	<p>- ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (2022-2030)</p> <p>- Ν. 4921/2022, ΦΕΚ 75/Α’/18.04.2022, τροπ. Ν. 4940/2022 άρ.</p>	<p>- Ο ΜΔΑΑΕ συγκεντρώνει και επεξεργάζεται δεδομένα & αναλύσεις για την εξέλιξη επαγγελματών & κλάδων οικονομικής δραστηριότητας,</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						<p>57 παρ.2 μεταφορά ΜΔΑΑΕ σε ΥπΕΚΥ & αναβάθμιση</p> <ul style="list-style-type: none"> - Εκσυγχρονισμός ΔΥΠΙΑ, όπ.π. - Ν. 4837/2021 (178/A), μέρος ΣΤ - Στρατηγική για την Αναβάθμιση των Δεξιοτήτων του Εργατικού Δυναμικού και τη Διασύνδεσή του με την Αγορά Εργασίας - Μεταρρύθμιση ΣΕΚ: - Ν. 4763 ΦΕΚ Α 254/ 21.12.2020, Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης & ΔΒΜ...» όπως τροποποιήθηκε & ισχύει ΥΑ Κ3/37244 - ΦΕΚ 3703/13-7-2022 Υ.Α Εξειδίκευση κριτηρίων για επιλεξιμότητα παρ 	<p>για την προσφορά & ζήτηση δεξιοτήτων στην αγορά εργασίας.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Η Στρατηγική για την Αναβάθμιση των Δεξιοτήτων στοχεύει στη διαμόρφωση πλαισίου για τη διάγνωση των αναγκών της αγοράς εργασίας σε δεξιότητες, την πρόβλεψη αναγκών στο εγγύς και μεσοπρόθεσμο μέλλον, την αξιοποίηση και προσαρμογή των δράσεων ΣΕΚ, ώστε το εργατικό δυναμικό να αποκτά ή να αναβαθμίζει επίκαιρες δεξιότητες. - Η ΔΥΠΙΑ με διαδικασίες ανίχνευσης ειδικοτήτων και αναγκών των επιχειρήσεων, με έμφαση σε evidence-based δράσεις, τους δίνει την ευκαιρία να προγραμματίζουν προσλήψεις που πραγματικά χρειάζονται και να επωφελούνται των κινήτρων που παρέχουν τα προγράμματα απασχόλησης. - Εφαρμόζονται σύστημα Σχεδιασμού και Διαχείρισης της υλοποίησης συγχρ/μενων προγραμμάτων μη τυπικής μάθησης, ΣΕΚ & Γενικής Εκπαίδευσης Ενηλίκων (ΓΕΕ) με νέο πλαίσιο προδιαγραφών για το σχεδιασμό & την υλοποίηση στο ΕΚΤ+. - Εφαρμόζεται από το ΥΠΑΙΘ νέο θεσμικό πλαίσιο για το Εθνικό Σύστημα ΕΕΚ & ΔΒΜ σε συνεργασία με συναρμόδια Υπουργεία & κατόπιν διαβούλευσης με κοινωνικούς εταίρους.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				3. Ρυθμίσεις ώστε να διασφαλίζεται ότι ο σχεδιασμός, η υλοποίηση, η παρακολούθηση και η επανεξέτασή του διενεργούνται σε στενή συνεργασία με τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη.	Ναι	<p>– ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (2022-2030), βλ. 7.2. Αρχές και Διαδικασίες Διακυβέρνησης</p> <p>- Ν. 4921/2022, ΦΕΚ 75/ Α'/18.04.2022, αρ. 27, παρ. 6</p> <p>- ΦΕΚ 562/7.7.2022, Υ.Α. Ορισμός μελών στο Εθνικό Συμβούλιο Δεξιοτήτων Εργατικού Δυναμικού της ΔΥΠΙΑ</p> <p>- ΦΕΚ 3649/11.07.2022, Υ.Α. Προσδιορισμός μεθοδολογίας για τη συνεργασία μεταξύ Μ.Ε.Κ.Υ., κοινωνικών εταίρων και λοιπών φορέων στο πλαίσιο του ΜΔΑΑΕ</p> <p>- ΦΕΚ ΥΟΔΔ, 24.02.2021, 130, Αριθμ. Κ3/20145, Συγκρότηση και ορισμός μελών του Κεντρικού Συμβουλίου Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης</p>	<p>Βάσει του Ν. 4921/2022 και της Εθνικής Στρατηγικής προβλέπεται η συστηματικότερη εμπλοκή των κοινωνικών εταίρων στο σχεδιασμό, την υλοποίηση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των δράσεων ενίσχυσης της απασχόλησης και ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού και η ενδυνάμωση της επάρκειάς τους.</p> <p>Ενισχύεται η συνεργασία ΔΥΠΙΑ με κοινωνικούς εταίρους και εκπροσώπους της αγοράς μέσω του Εθνικού Συμβουλίου Δεξιοτήτων Εργατικού Δυναμικού με συμμετοχή και δικαίωμα ψήφου. Σε τακτικές συνεδριάσεις δύναται να συμμετέχουν και άλλοι φορείς με αρμοδιότητες αντίστοιχες των θεμάτων που συζητούνται κάθε φορά χωρίς δικαίωμα ψήφου.</p> <p>Επίσης, με απόφαση Υπουργού ΕΚΥ προσδιορίζεται η μεθοδολογία βάση της οποίας γίνεται η συνεργασία της Μ.Ε.Κ.Υ., κοινωνικών εταίρων και λοιπών φορέων με σκοπό συλλογή στοιχείων και ανταλλαγή απόψεων. Η διάγνωση των αναγκών για δεξιότητες στην αγορά εργασίας γίνεται σε εθνικό, τομεακό και τοπικό επίπεδο με τη μελέτη των διαθέσιμων στοιχείων και σε συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους.</p> <p>Επιπλέον, όλοι οι συναρμόδιοι φορείς μεταξύ των οποίων είναι και το ΥΠΕΚΥ συμμετέχουν στο ανώτατο όργανο Διακυβέρνησης ΕΕΚ & ΔΒΜ που είναι το ΚΣΕΕΚ του ΥΠΑΙΘ.</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				4. Ρυθμίσεις για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την επανεξέταση των ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας.	Ναι	<p>– ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (2022-2030), οριζόντιος άξονας 2</p> <p>- Ν. 4921/2022, ΦΕΚ Τεύχος Α' 75/18.04.2022</p>	<p>Σύμφωνα με τη Στρατηγική ΕΠΑ η διακυβέρνηση βασίζεται στην ενδυνάμωση των εμπλεκόμενων για την αποτελεσματική εφαρμογή των πολιτικών, εισάγει συνολική προσέγγιση σχεδιασμού, παρακολούθησης & αξιολόγησης βάσει δεδομένων, ενισχύοντας υφιστάμενους μηχανισμούς παρακολούθησης της αγοράς εργασίας με νέα εργαλεία.</p> <p>Τους 2 κύριους πυλώνες Διακυβέρνησης ΕΠΑ αποτελούν η ΓΓ Ενίσχυσης της Απασχόλησης & η ΕπΠα της Στρατηγικής που αποτελείται από αρμόδιους ΓΓ, ΔΥΠΑ, εμπλεκόμενα Υπουργεία, δημόσιες αρχές που διαχειρίζονται συναφείς πόρους, κοιν.εταίρους, Αυτοδιοίκηση κ.α.</p> <p>Η ΕπΠα της Στρατηγικής στηρίζει την υλοποίηση, την παρακολούθηση της προόδου & του βαθμού επίτευξης των στόχων της και τον συντονισμό μεταξύ των εμπλεκόμενων με στόχο την επίτευξη συνεργειών. Η Εθνική Στρατηγική επικαιροποιείται κάθε 2 χρόνια.</p> <p>Συμπληρωματικά, η ΔΥΠΑ διαθέτει σύστημα παρακολούθησης & αξιολόγησης των προγραμμάτων της βάσει συστάσεων της WBank, που διαλειτουργεί με λοιπά συστήματα προκειμένου να ενημερώνει σε πραγματικό χρόνο δείκτες επίδοσης των προγραμμάτων σε όρους στόχευσης πολιτικών, απασχολησιμότητας ωφελουμένων & ανθεκτικότητάς τους στην αγορά εργασίας.</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				5. Όσον αφορά τις παρεμβάσεις για την απασχόληση των νέων, τεκμηριωμένες και στοχοθετημένες διαδρομές για τους νέους που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης, οι οποίες περιλαμβάνουν μέτρα προσέγγισης και βασίζονται σε ποιοτικά κριτήρια, λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων για ποιοτικά προγράμματα μαθητείας και πρακτικής άσκησης, στο πλαίσιο εφαρμογής των προγραμμάτων εγγύησης για τη νεολαία.	Ναι	<ul style="list-style-type: none"> - ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ 2021-2027, Σχέδιο Δράσης για την ενισχυμένη εγγύηση για την νεολαία - Στρατηγικό Σχέδιο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Διά Βίου Μάθησης και Νεολαίας 2022-2024 - Ν. 4921/2022, ΦΕΚ Τεύχος Α' 75/18.04.2022 - ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (2022-2030), Στρατηγικός Άξονας 2 Ενίσχυση της Νεανικής Απασχόλησης - Στρατηγική για την Αναβάθμιση των Δεξιοτήτων του Εργατικού Δυναμικού και τη Διασύνδεσή του με την Αγορά Εργασίας - Ν. 4826/2021 	<p>Η Στρατηγική για την απασχόληση των Νέων 2021-2027 στο πλαίσιο της Ενίσχυσης των Εγγυήσεων για τη Νεολαία θέτει την ενίσχυση της απασχολησιμότητας των Νέων ως το κυριότερο εργαλείο για την εργασιακή και οικονομική ένταξη τους, ανάμεσα στους οποίους και αυτοί από ευάλωτες κοινωνικές ομάδες και όσοι βρίσκονται αντιμέτωποι με την εργασιακή επισφάλεια και τον κίνδυνο εργασιακού και κοινωνικού αποκλεισμού. Η υιοθέτηση εξατομικευμένης προσέγγισης των νέων αποτελεί κεντρικό στοιχείο των προτεινόμενων πολιτικών και δράσεων.</p> <p>Σε συνέχεια της διάγνωσης προβλημάτων και των προκλήσεων η Στρατηγική διαρθρώνεται σε 6 Άξονες:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Εντοπισμός, Προσέγγιση και Καθοδήγηση 2 Απόκτηση και Ανάπτυξη Δεξιοτήτων 3 Προώθηση στην Απασχόληση 4 Ισότιμες Ευκαιρίες Πρόσβασης στην Απασχόληση 5 Ενίσχυση της Νεανικής Επιχειρηματικότητας 6 Βελτίωση του πλαισίου Διακυβέρνησης <p>Η διακυβέρνηση, παρακολούθηση και αξιολόγηση της Στρατηγικής των Νέων εντάσσεται στο συνολικότερο Σύστημα</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							Διακυβέρνησης των ΕΠΑ με τη συγκρότηση ειδικής και κατάλληλα στελεχωμένης Ομάδας Δράσης για τον εξειδικευμένο συντονισμό, διοίκηση, παρακολούθηση και αξιολόγηση της υλοποίησης της.
4.3. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για το σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης σε όλα τα επίπεδα	ΕΚΤ+ ΕΤΠΑ	ESO4.6. Προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως τη γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και την εκπαίδευση και επιμόρφωση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής	Ναι	Εφαρμόζεται εθνικό ή περιφερειακό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για το σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης, το οποίο περιλαμβάνει: 1. Τεκμηριωμένα συστήματα πρόγνωσης και πρόβλεψης των αναγκών σε δεξιότητες.	Ναι	1. Μηχανισμός Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας Ν. 4921/2022, Κεφ. Δ', αρθ. 29-32 2. ΕΕΚ & ΔΒΜ: Ν.4763/2020 & Κ3/20145 Ν.4763/2020, ΥΑ Κ3/37244 Άρθ. 32 παρ. 2 Ν.4763/2020 Παρ.2 περ.2 άρθ. 50 Ν.4763/2020 Ν.4763/2020 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει ΥΑ Κ3/37244 3. Α'θμια & Β'θμια Εκπαίδευση: Ιχνηλάτηση Σχολικών και Εργασιακών Διαδρομών μέσω Παρατηρητηρίου Μετάβασης Άρθ. 91 Ν.4763/2020 Άρθ.27 Ν. 4823/2021 4. Τριτοβάθμια Εκπαίδευση: Άρθ. 10 παρ. 2 Ν. 4653/2020	1. Αναβάθμιση Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας, συνέργειες με Παρατηρητήρια. Το ΥΠΕΚΥ υποκαθιστά το ΕΙΕΑΔ σε κάθε μνημόνιο συνεργασίας που έχει συναφθεί με άλλο Υπουργείο ή δημόσιο φορέα. 2. Κεντρικό Συμβούλιο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΚΣΕΕΚ) Κεντρική Επιστημονική Επιτροπή (ΚΕΕ) Συμβούλια Σύνδεσης με την Παραγωγή και την Αγορά Εργασίας (ΣΣΠΑΕ) σε κάθε περιφέρεια της χώρας Κλαδικά Συμβούλια Δεξιοτήτων Γραφεία Επαγγελματικής Ανάπτυξης και Σταδιοδρομίας (ΓΕΑΣ) σε κάθε ΙΕΚ. Παρατηρητήριο Μετάβασης (ΙΕΠ-ΥΠΕΚΥ) Παρατηρητήριο Μετάβασης των Αποφοίτων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης προς την Αγορά Εργασίας (ΕΟΠΠΕΠ-ΥΠΕΚΥ) 3.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		κινητικότητας για όλους και της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρίες RSO4.2. Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης χωρίς αποκλεισμούς μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών, συμπεριλαμβανομένων της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας της εξ αποστάσεως και της διαδικτυακής εκπαίδευσης και κατάρτισης				Αρθ. 208 Ν. 4957/2022	Ιχνηλάτηση Σχολικών και Εργασιακών Διαδρομών μέσω Παρατηρητηρίου Μετάβασης. Θεσμοθετήθηκε ο ορισμός Υπεύθυνου Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού σε κάθε Διεύθυνση Β'θμιας Εκπαίδευσης. 4. Μονάδα Υποστήριξης Φοιτητών Ανάπτυξη Συστήματος Παρακολούθησης της πορείας φοιτητών και αποφοίτων στην αγορά εργασίας Μνημόνια Συνεργασίας: • ΕΘΑΕΕ-ΕΙΕΑΔ (νυν MEKY) • ΕΟΠΠΕΠ- ΕΙΕΑΔ (νυν MEKY) για τροφοδοσία Μηχανισμού με τα απαραίτητα δεδομένα. • Εκπόνηση μελέτης από ΕΘΑΑΕ.
				2. Μηχανισμούς παρακολούθησης των αποφοίτων και υπηρεσίες ποιοτικής και αποτελεσματικής καθοδήγησης για εκπαιδευόμενους κάθε ηλικίας.	Ναι	Μηχανισμός Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας Ν. 4921/2022, Κεφ. Δ', αρθ. 29-32 ΕΕΚ & ΔΒΜ: Ν.4763/2020 ΥΑ Κ3/20145 Ν.4763/2020, ΥΑ Κ3/37244 Άρθ.155 παρ.1 Ν.4763/2020 Άρθ.32 παρ.2 Ν.4763/2020 Άρθ.71 παρ.2 Ν.4763/2020 Άρθ.1 Ν.4763/2020 Άρθ.94 Ν. 4823/2021 Α'θμια Β'θμια Εκπαίδευση:	-Αξιοποίηση Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών Αγοράς Εργασίας λαμβάνοντας υπόψη Σύσταση Συμβουλίου (2017/C 423/01) -Συνέργειες Παρατηρητηρίου Μετάβασης αποφοίτων ΕΕΚ & Παρατηρητηρίου Μετάβασης για τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση Κεντρικό Συμβούλιο ΕΕΚ Κεντρική Επιστημονική Επιτροπή Συμβούλια Σύνδεσης με την Παραγωγή και την Αγορά Εργασίας σε κάθε περιφέρεια ΓΕΑΣ σε κάθε ΙΕΚ

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						<p>Άρθ. 91 Ν.4763/2020, Άρθ. 11 Ν.4823/2021 Άρθ. 1 Ν.4692/2020, ΥΑ Φ.7/79511/ΓΔ4/2020 Τριτοβάθμια Εκπαίδευση: Άρθ. 208 Ν. 4957/2022 Ν.4653/2020 Άρθ.7, παρ. ε Ν.4653/2020 Άρθ.8 παρ. 1 σημ. δ Ν.4653/2020</p>	<p>ΕΟΠΠΕΠ: Θέματα επαγ. προσ. και συμβουλευτικής, Παρατηρητήριο Μετάβασης Αποφοίτων Επαγγ. Εκπαίδευσης & Κατάρτισης προς την Αγορά Εργασίας</p> <p>VET Reform με ενσωμάτωση συστήματος παρακολούθησης της επαγγελματικής πορείας των αποφοίτων</p> <p>Επαγγελματικός προσανατολισμός σε ΚΔΒΜ</p> <p>Συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΣΔΕ</p> <p>Υπεύθυνοι Διασύνδεσης με Μαθητεία (ΕΝΕΕΓΥΛ)</p> <p>-Γραφεία Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού (ΓΡΑΣΥΠ)</p> <p>Θεματική Επ.Προσ. στα Εργαστήρια Δεξιοτήτων και για ειδικά σχολεία</p> <p>- ΚΕΔΑΣΥ</p> <p>-Μονάδα Υποστήριξης Φοιτητών</p> <p>29 μελέτες (2011-18) από ΑΕΙ για την πορεία αποφοίτων, Έκθεση και ανάπτυξη ενιαίων μεθοδολογιών και εργαλείων από ΕΘΑΑΕ</p> <p>Διαλειτουργικότητα ΠΣ ΕΘΑΑΕ/ Μονάδων Υποστήριξης Φοιτητών</p> <p>Παρακολούθηση αποφοίτων στην αγορά εργασίας/ΑΣ και ΣΑΠ ΕΘΑΑΕ</p> <p>Μνημόνιο ΕΘΑΕΕ-ΕΙΕΑΔ(νυν ΜΕΚΥ).</p>
				3. Μέτρα για τη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης και της	Ναι	ΥΑ Φ12/657/70691/Δ1 Ν 4547/2018	- Παροχή ίσων ευκαιριών στην εκπαίδευση (ΔΣ, προσχολική, ΣΔΕ)

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				συμμετοχής σε ποιοτική, οικονομικά προσιτή, συναφή, χωρίς διακρίσεις και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής της, καθώς και της απόκτησης βασικών ικανοτήτων σε όλα τα επίπεδα, συμπεριλαμβανομένης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.		N. 4823/2021 N 3879/2010 ΚΥΑ 180647/ΓΔ4 N 4415/2016 N 4692/2020 N4763/2020 N 4521/2018 N 4604/2019 ΥΑ Φ1/101891/Δ1/2021 Φ1/ 60388 /Δ1/2021 Φ1/140282/Δ1/2021 Φ1/117458/Δ1/2021 Φ1/ 127545 /Δ1/2021 ΥΑ ΦΕΚ Β΄ 4710/2021/126316/Δ2/2021 ΚΥΑ 157811/Κ1 N 4009/2011 ΥΑ Φ5/68535/Β3 ΥΑ Φ5/114196/Β3 ΚΥΑ 140832/Ζ1 ΚΥΑ 137998/Ζ1 N 4653/2020 N 4823/2021 N 3699/2008 ΥΑ 17812/Γ6 ΥΑ 108474/Γ6 ΥΑ Φ7/155762 ΚΥΑ 3691	- Βελτίωση της πρόσβασης στην εκπαίδευση και της πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης χωρίς αποκλεισμούς, μείωση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων, των διακρίσεων και της ΠΕΣ, (Παρατηρητήριο ΙΕΠ, ΤΥ – ΖΕΠ εντός του πλαισίου του σχολείου, ΔΥΕΠ, ενισχυτική, ψυχολόγοι, ελληνομάθεια, υποτροφίες, ΚΒΔΜ, ΚΕΔΙΒΙΜ, Πλαίσιο Ποιότητας Μαθητείας, Χαρτογράφηση, Επιτροπές ΥΠΑΙΘ για φυσική και ψηφιακή προσβασιμότητα, Εθνική Αρχή Προσβασιμότητας) - Συμπεριληπτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση μαθη-τών με αναπηρία ή και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (πα-ράλληλη, ΤΕ, ΣΜΕΑΕ, ΣΔΕΥ/ΕΔΥ, ΚΕΔΑΣΥ, προσβάσιμο, ΙΕΚ ΕΑ-Ε, φοιτητές ΑμεΑ) - Απόκτηση δεξιοτήτων (εργαστήρια δεξιοτήτων, αγγλική στο νηπιαγωγείο, ΚΠπ, ΚΠγ, Τράπεζα Θεμάτων, μαθητεία ΕΠΑΛ, Πρότυπα/Πειραματικά σχολεία, ΕΠΑΛ, ΙΕΚ) - Αναβάθμιση της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση (ΜΟΔΙΠ/ΕΘΑΑΕ) - ΚΔΑΠ, Child Guarantee, Προώθηση και υποστήριξη παιδιών για την ένταξή τους στην προσχολική εκπαίδευση για παιδιά σε ανάγκη και ιδιαίτερα ευάλωτα παιδιά, Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						ΥΑ 142524/ΓΔ4 ΥΑ 127895/Δ1 Ν 4807/2021 Ν 4452/2017 ΥΑ Φ9/137984/ΤΤ4 ΥΑ 126251/Α5 ΥΑ 48456/Α5 ΥΑ Κ3/20145 ΥΑ Κ3/37244 ΥΑ Φ.31/94185/Δ1 Ν. 4756/2020	
				4. Μηχανισμό συντονισμού που να καλύπτει όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης και κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, και σαφή ανάθεση αρμοδιοτήτων μεταξύ των σχετικών εθνικών ή/και περιφερειακών φορέων.	Ναι	Ομάδα Συντονισμού (βάσει του άρθρου 50 του Ν. 4777/2021, ΦΕΚ 25/Α) και Τεχνική Γραμματεία Α΄ΒΑΘΜΙΑ-Β΄ΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΔ 18/2018 Ν. 4142/2013 Ν. 4547/2018 (ΦΕΚ 102/Α) Ν. 4692/2020 (ΦΕΚ 111/Α) Ν. 4547/2018 Ν.4763/2020 Ν. 3966/2011 ΕΕΚ - ΔΒΜ Ν.4763/2020 Κ.Σ.Ε.Ε.Κ. ΥΑ Κ3/20145	Για τον Συντονισμό της Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Δια Βίου Μάθησης και Νεολαίας εφαρμόζονται μέτρα σε όλα τα επίπεδα ως εξής: - Υπουργός -Δύο Υφυπουργοί Α΄βάθμιας, Β΄βάθμιας Εκπαίδευσης & Ειδικής Αγωγής και Ανώτατης Εκπαίδευσης - Τρεις Γενικές Γραμματείες - Συγκροτείται Ομάδα Διατομεακού Συντονισμού ΥΠΑΙΘ (3 ΓΓ, ΙΕΠ, ΕΟΠΠΕΠ, ΙΤΥΕ ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ, ΙΚΥ, ΑΔΙΠΠΔΕ, ΕΘΑΑΕ) - Τεχνική Γραμματεία (υποστήριξη από ΕΔ ΕΣΠΑ Τομέα Παιδείας)

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						<p>Κ.Ε.Ε. ΥΑ Κ3/37244 N.4763/2020 ΥΑ 162971/Δ6/30-6-2020 N. 4692/2020 ΥΑ 6603/ΓΔ4/20-1-2021 N.4763/2020 ΥΑ 6603/ΓΔ4/20-1-2021</p> <p>ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΘ.Α.Α.Ε. N.4653/2020 Σ.Α.Π. N.4653/2020 N. 4812/2021 N. N.4653/2020 N. 4485/2017 N. 4957/2022</p>	<p>Α΄ΒΑΘΜΙΑ-Β΄ΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΓΓ Α΄βάθμιας Β΄βάθμιας Εκπαίδευσης και Ειδικής Αγωγής • Αρχή Διασφάλισης Ποιότητας • ΙΕΠ • ΙΤΥΕ Διόφαντος <p>ΕΕΚ και ΔΒΜ</p> <p>Στρατηγικό Σχέδιο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Διά Βίου Μάθησης και Νεολαίας 2022-2024</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΓΓ ΕΕΚ ΔΒΜ & Ν. • Εθνικό Σύστημα ΕΕΚ • ΚΣΕΕΚ (διατομεακό/διυπουργικό) • Κ.Ε.Ε. • Κλαδικά Συμβούλια Δεξιοτήτων • ΣΠΑΑΕ • ΕΟΠΠΕΠ <p>ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΓΓ Ανώτατης Εκπαίδευσης • Εθνική Αρχή Ανωτ. Εκπαίδευσης (Στρατηγική, Συμφωνίες προγραμματισμού ΑΕΙ) • Ανώτ. Συμβούλιο και Συμβούλιο Αξιολόγησης και Πιστοποίησης με συμμετοχή κοινωνικών εταίρων • Μονάδα Στρατηγικού Σχεδιασμού σε κάθε ΑΕΙ

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				5. Ρυθμίσεις για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την επανεξέταση του στρατηγικού πλαισίου πολιτικής.	Ναι	Ομάδα Διατομεακού Συντονισμού ΥΠΑΙΘ και Τεχνική Γραμματεία βάσει του αρθ. 50, Ν4777/2021 Α/ΘΜΙΑ-Β/ΘΜΙΑ ΠΔ 18/2018 ΑΔΙΠΠΔΕ: Ν. 4142/2013, Ν. 4547/2018 ΙΕΠ: Ν 3966/2011, Ν4547/2018, Ν4692/2020 Αξιολόγηση: Ν4692/2020, ΥΑ6603/ΓΔ4, ΥΑ 108906/ΓΔ4 Ν4763/2020 Ν4823/2021 Ν5014/2023 ΕΕΚ-ΔΒΜ Ν4763/2020 ΥΑ Κ3/20145 ΥΑ Κ3/37244 Ν.4763/2020 ΣΣΠΑΕ: ΥΑ Κ3/37062, Κ3/37153, Κ3/36953, Κ3/37035, Κ3/37046, Κ3/37053, Κ3/37089, Κ3/37137, Κ3/37119, Κ3/37074, Κ3/37096, Κ3/37111, Κ3/37062 ΕΟΠΠΕΠ Ν. 4921/2022 ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΘΑΑΕ: Ν4653/2020 ΣΑΠ: Ν4653/2020 Οδηγός Πιστοποίησης	Μέτρα για την παρακολούθηση /αξιολόγηση /αναθεώρηση Στρατηγικού πλαισίου πολιτικής ΥΠΑΙΘ: - Ομάδα Διατομεακού Συντονισμού ΥΠΑΙΘ: συντονισμός/ διασφάλιση συνέργειας πολιτικών, παρακολούθηση υλοποίησης Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου ΥΠΑΙΘ - Τεχνική Γραμματεία: Οργανωτική και τεχνική υποστήριξη - ΕΔ ΕΣΠΑ Τομέα Παιδείας ή άλλη κατάλληλη υπηρεσία: Εν δυνάμει ιοικητική υποστήριξη ΑΔΙΠΠΔΕ: Παρακολούθηση, αξιολόγηση και μεταξιολόγηση εκπαιδευτικού συστήματος, Διαμόρφωση κριτηρίων και δεικτών (ετήσια έκθεση) ΙΕΠ: Εισήγηση θεματικών αξόνων και κριτηρίων αξιολόγησης εκπαιδευτικού έργου/σχολικών μονάδων/εκπαιδευτικών (ετήσια έκθεση) Γενική Γραμματεία ΕΕΚ ΔΒΜ & Ν ΚΣΕΕΚ Κεντρική Επιστημονική Επιτροπή Κλαδικά Συμβούλια Δεξιοτήτων ΣΠΑΑΕ ανά Περιφέρεια Ανώτατο Συμβούλιο: Έγκριση Ετήσιας Έκθεσης για την ποιότητα της Αν. Εκπαίδ. Συμβούλιο Αξιολόγησης και Πιστοποίησης: Διαμόρφωση,

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							τυποποίηση διαδικασιών και δεικτών σύμφωνα με Ευρωπ. πρότυπα και ΕΧΑΕ, Αξιολόγηση ΑΕΙ, πιστοποίηση ΠΣ. Ενίσχυση της ελκυστικότητας της ΕΕΚ Προγράμματα κατάρτισης ΥΠΕΚΥ Στρ. για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού και τη διασύνδεση με αγορά εργασίας
				6. Μέτρα που στοχεύουν σε ενήλικες χαμηλής ειδίκευσης και χαμηλών προσόντων και σε άτομα με μειονεκτικό κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον και διαδρομές αναβάθμισης των δεξιοτήτων.	Ναι	<ul style="list-style-type: none"> - Ε.Σ.Κ. επιπέδου 3 Ν4763/2020, όπως τροποποιήθηκε - ΚΔΒΜ: Ν.4763/2020, όπως τροποποιήθηκε - ΣΔΕ: Ν.4763/2020 όπως τροποποιήθηκε - Γ.Γ.Ε.Ε.Κ.Δ.Β.Μ.& Ν: Ν.4763/2020, όπως τροποποιήθηκε - ΔΙΕΚ και ΔΙΕΚ Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης ΚΥΑ 3691, 3692, 3693 - ΠΔ 79/2017, όπως τροποποιήθηκε - Εσπερινά ΓΕΛ, ΕΠΑΛ: Ν. 4547/2018 αρθ. 105, όπως τροποποιήθηκε - Ν.4763/2020, άρθ. 84, παρ. 5, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει - Εξετάσεις ελληνομάθειας Ν. 4251/2014, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. - Ν. 4921/2022 - ΚΥΑ Δ14 /15834/237 	<ul style="list-style-type: none"> - Στρατηγικό Σχέδιο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Διά Βίου Μάθησης και Νεολαίας 2022-2024 - Θεσμοθέτηση λειτουργίας Επαγγ. Σχολών Κατάρτισης Επιπέδου 3 - Επαναπροσδιορισμός ρόλου Κέντρων Διά Βίου Μάθησης - Ενίσχυση ρόλου Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας για ηλικίες 18+ για την ολοκλήρωση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης - Θεσμοθέτηση νέων αρμοδιοτήτων Γ.Γ.Ε.Ε.Κ.Δ.Β.Μ.&Ν του ΥΠΑΙΘ για την ανάπτυξη ανταγωνιστικών ανθρωπίνων πόρων στο διεθνοποιημένο περιβάλλον της οικονομίας, τη διασφάλιση δικαιωμάτων και ίσων ευκαιριών - Ενίσχυση της ελκυστικότητας της ΕΕΚ - ΔΙΕΚ Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης - Δυνατότητα απόκτησης απολυτηρίου δημοτικού σχολείου σε επίπεδο Διευθύνσεων Εκπαίδευσης χωρίς

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							<p>παρακολούθηση στο τυπικό σύστημα εκπαίδευσης</p> <p>- Εσπερινά ΓΕΛ και ΕΠΑΛ</p> <p>- Προγράμματα ελληνομάθειας πολίτες τρίτων χωρών ή αιτούντες άσυλο</p> <p>- Στρατηγική για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού και τη διασύνδεσή του με την αγορά εργασίας, Εθνική Στρατηγική για τις Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης (ΕΠΑ), Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά 2021 – 2030</p> <p>- Κέντρα Κοινότητας</p>
				7. Μέτρα για τη στήριξη των εκπαιδευτικών, των εκπαιδευτών και του ακαδημαϊκού προσωπικού όσον αφορά τις κατάλληλες μεθόδους μάθησης, την αξιολόγηση και την πιστοποίηση των βασικών ικανοτήτων.	Ναι	<p>1. Επιμόρφωση</p> <p>N 4559/2018 (αρ. 23)</p> <p>N 4547/2018 (αρ. 3-7)</p> <p>N 4692/2020 (αρ.33)</p> <p>N4763/2020 (αρ. 96)</p> <p>Πρότυπα και Πειραματικά</p> <p>N 4692/2020</p> <p>N4763/2020 (αρ. 16-21)</p> <p>ΥΑ 22631/Δ6</p> <p>N 4823/2021 (αρ.92-96)</p> <p>N5029/2023 (αρ. 41)</p> <p>2. ΕΕΚ</p> <p>N 4763/2020 (αρ. 16-21)</p> <p>ΥΑ 26385</p>	<p>1. Στρατηγικό Σχέδιο «Σύστημα Διαρκούς Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών»</p> <p>Επιμορφωτικά προγράμματα από Συμβούλους Εκπαίδευσης</p> <p>Υλοποιούνται δράσεις επιμόρφωσης (εισαγωγική επιμόρφωση, εγγραμμatisμούς, νέα προγράμματα σπουδών, εκπαιδευτικό υλικό, εργαστήρια δεξιοτήτων, εξ αποστάσεως εκπαίδευση, εκπαίδευση σε ΤΠΕ κ.α.)</p> <p>ΟΠΣ πιστοποίησης επιμορφωτικών δράσεων</p> <p>Δράσεις επαγγελματικής ανάπτυξης εκπαιδευτικών, ενδοσχολικές επιμορφώσεις, σύμβουλος/μέντορας στη σχολική μονάδα, επόπτες ποιότητας της εκπαίδευσης</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						ΥΑ 26412, 26381 Ν 4763/2020 (αρ. 109) 3. ΑΕΙ Ν 4009/2011 4957/2022 αρθ 128 Ν 4485/2017 Ν 4653/2020 4. Πιστοποίηση ΥΑ ΓΠ/20082 όπως τροπ. με Ν 4386/2016 (αρ. 67) Ν 4115/2013 (αρ.21) ΥΑ ΓΠ/20082 ΚΥΑ 13173/Κ6/2022 5. Αξιολόγηση Ν 4142/2013 (αρ. 1) Ν 4692/2020 (αρ. 33-35) Ν 4823/2021 ΥΑ 108906/ΤΔ4/ 6. ΥΑ ΓΠ/20082/2012	Δράσεις ΚΕΔΑΣΥ και ΚΕΠΕΑ Επιμορφωτικά προγράμματα από Erasmus+ 2. Κέντρο επιμόρφωσης στα ΠΕΠΑΛ Μητρώο Εκπαιδευτών Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ & ΕΣΚ) 3. Γραφεία Υποστήριξης Διδασκαλίας και Μάθησης Θεματικές Αξιολογήσεις ΕΘΑΑΕ, ποιότητας διδακτικού έργου ΚΕΔΙΒΙΜ 4. Μέτρα πιστοποίησης εκπαιδευτών ενηλίκων, Σύστημα Πιστοποίησης επάρκειας Προσόντων Συμβούλων Σταδιοδρομίας/Επαγγελματικού Προσανατολισμού 5. Λειτουργία ΑΔΙΠΠΔΕ /Ετήσια έκθεση αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου 6. ΕΟΠΠΕΠ/ Πλαίσιο Προγράμματος Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών
				8. Μέτρα για την προώθηση της κινητικότητας των εκπαιδευομένων και του προσωπικού και της διακρατικής συνεργασίας των παρόχων εκπαίδευσης και κατάρτισης, μεταξύ άλλων μέσω της αναγνώρισης των μαθησιακών	Ναι	1. Ν 4763/2020 2. Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων (ΕΠΠ) Εθνικό Σημείο Συντονισμού για ΕΠΠ Εθνικό Σημείο Επαφής για τη Μεταφορά Πιστωτικών Μονάδων (ECVET)	1. Θεωρητική/εργαστηριακή κατάρτιση στην ΕΕ (άρ 28) 2. Ξενόγλωσσα τμήματα στα ΙΕΚ για αλλοδαπούς (άρ 26) 3. Μαθητεία σε φορείς υποδοχής και παραγωγικές μονάδες της ΕΕ

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				αποτελεσμάτων και των προσόντων.		3. ΕΟΠΠΕΠ - εθνικό σημείο αναφοράς για διασφάλιση ποιότητας 4. Ν 4763/2020 5. Ν 4763/2020 ΥΑ Κ3/20145/2021 6. Ν 4763/2020 7.ΠΔ 38/2010 και Ν 4763/2020 8. ΥΑ Φ23/35437/Δ4/2018 9. Ν 4692/2020 όπως ισχύει (άρ. 82-95), Study In Greece 10. Ν 4692/2020 (άρ. 82-95), Ν. 4653/2020 11. Ν 4763/2020 (άρ. 43) 12. Ν 4763/2020 13. Ν 3328/2005 όπως ισχύει 14. Erasmus+, IKY Erasmus+ INEΔΙΒΙΜ Erasmus+. Ν 4823/2021 (αρ. 87) 15. Ν. 4763/2020 αρθ. 164, ΠΔ 38/2010	4. ΕΙΠΠ σε αντιστοίχιση με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (EQF) 5. ΕΟΠΠΕΠ: εθνικό σημείο αναφοράς για διασφάλιση ποιότητας 6. Διασφάλιση ποιότητας εισροών/εκροών της παρεχόμενης μη τυπικής/άτυπης μάθησης (ΚΣΕΕΚ) 7. Ανάπτυξη διεθνών συνεργασιών (ΠΕΠΑΛ) 8. Αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων (ΑΤΕΕΝ) 9. Αντιστοιχία επαγγελματικών δικαιωμάτων 10. Διεθνοποίηση ΑΕΙ & κινητικότητα (ξενόγλωσσα και θερινά προγράμματα σπουδών, διατμηματικά/διαπανεπιστημιακά ΠΠΣ, διδασκαλία σε ξένη γλώσσα, πύλη Study In Greece) 11. Συνεργασίες Περ. Δ/νσεων ΠΕ & ΔΕ, Δ/νσεων και σχολικών μονάδων με φορείς/σχολεία της ΕΕ, eTwinning 12. Διαπερατότητα συστήματος εκπαίδευσης & κατάρτισης 13. Αναγνώριση ξένων τίτλων σπουδών (ΔΟΑΤΑΠ) 14. Θεσμοθετημένη ενσωμάτωση Ευρωπαϊκού Συστήματος Μεταφοράς Πιστωτικών Μονάδων (ECTS) και Παράρτημα Διπλώματος, Εκπαιδευτικές ανταλλαγές, Κινητικότητα σπουδαστών/διδασκτικού προσωπικού/ Erasmus+

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							15. Αυτοτελές Τμήμα Εφαρμογής της Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας ΥΠΑΙΘ.
4.4. Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την κοινωνική ένταξη και τη μείωση της φτώχειας	EKT+	ESO4.8. Προαγωγή της ενεργητικής ένταξης για προώθηση των ίσων ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της ενεργού συμμετοχής, καθώς και βελτίωση της απασχολησιμότητας, ειδικότερα των μειονεκτουσών ομάδων	Ναι	Εφαρμόζεται εθνικό ή περιφερειακό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής ή νομοθετικό πλαίσιο για την κοινωνική ένταξη και τη μείωση της φτώχειας, το οποίο περιλαμβάνει: 1. Τεκμηριωμένη διάγνωση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένης της παιδικής φτώχειας, ιδίως όσον αφορά την ισότιμη πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες για τα παιδιά που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση, της έλλειψης στέγης, του χωροταξικού και εκπαιδευτικού διαχωρισμού, της περιορισμένης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες και υποδομές, και των ειδικών αναγκών των ευάλωτων ατόμων κάθε ηλικίας.	Ναι	1) ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΎΝΤΑΞΗ (ΕΣΚΕ) 2021 – 2027: ο Ενότητα 8.3 ο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: Στατιστικά στοιχεία ο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V: Πίνακας για την Παρακολούθηση και Αξιολόγηση των μέτρων πολιτικής των βασικών κατηγοριών ωφελουμένων της ΕΣΚΕ 2) ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΕΣΚΕ 2021 – 2027 3) Ν. 4445/2016 (ΦΕΚ 236/Α/19-12-2016) 4) ΕΛΛΑΔΑ 2.0 (ΤΑΑ), μέτρο 16726	Η ΕΣΚΕ 21-27 στηρίζεται σε αποδεικτικά στοιχεία διάγνωσης της φτώχειας & του κοινωνικού αποκλεισμού (παιδική φτώχεια, πρόσβαση στην εκπαίδευση, παροχή ποιοτικών υπηρεσιών φροντίδας, έλλειψη στέγης, περιορισμένη πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες & υποδομές, ειδικές ανάγκες ευάλωτων ατόμων κάθε ηλικίας) που συλλέγονται από: 1) EUROSTAT, ΕΛΣΤΑΤ, Μητρώο Ανέργων ΑμεΑ ΟΑΕΔ, ΜΥ SCHOOL, OECD, EU-SILC σε συνδυασμό με την LFS 2) το Εθνικό Γεωπληροφοριακό Σύστημα (ΕΓΠΣ) του Εθνικού Μηχανισμού (ΕΜ) 3) ΟΠΣ ΕΣΠΑ 2014-20 4) στοιχεία Κέντρων Κοινότητας & Δομών Κοινων. Αλληλεγγύης 5) εξωτερική αξιολόγηση της ΕΣΚΕ 2014-2020. Περαιτέρω εργαλεία ΒΙ θα αναπτυχθούν με την λειτουργία της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης για την Κοινωνική Προστασία (ΕΨΠΚΠ) που αποτελεί την τεχνική επέκταση & μετεξέλιξη του ΕΓΠΣ του ΕΜ. Θα αντικαταστήσει τις υφιστάμενες εφαρμογές για την παροχή προνοιακών επιδομάτων ενοποιώντας τη διαδικασία υποβολής αίτησης για την υπαγωγή σε

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							αυτά. Στην ΕΥΠΚΠ θα καταχωρίζονται ιδιωτικοί & δημόσιοι φορείς παροχής κοινωνικών προγραμμάτων & υπηρεσιών, το σύνολο αυτών & οι ωφελούμενοι τους. Ταυτόχρονα, θα αναβαθμιστούν τα τρία υποσυστήματα του ΕΓΠΣ του ΕΜ, συμπ. του GIS.
				2. Μέτρα για την πρόληψη και την καταπολέμηση του διαχωρισμού σε όλους τους τομείς, μεταξύ άλλων κοινωνική προστασία, αγορές εργασίας χωρίς αποκλεισμούς και πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες για τα ευάλωτα άτομα, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών και των προσφύγων.	Ναι	1) ΕΣΚΕ 2021 – 2027: ο Ενότητα 8.1 ο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I: Αποτύπωση δράσεων ανά μέτρο / πολιτική προτεραιότητα και επιχειρησιακό άξονα, ΕΝΟΤΗΤΑ 5.6 (Συνέργειες με λοιπές στρατηγικές) ο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V: Πίνακας για την Παρακολούθηση και Αξιολόγηση των μέτρων πολιτικής των βασικών κατηγοριών ωφελουμένων της ΕΣΚΕ 2) Ν. 4445/2016 (ΦΕΚ 236/Α/19-12-2016)	Στην ΕΣΚΕ 2021-2027: ☐ προσεγγίζονται ανάγκες των ευπαθών ομάδων (συμπεριλαμβανομένων παιδιών, ΑμεΑ & παιδιών μεΑ, ηλικιωμένων, αστέγων, Ρομά, μεταναστών και αιτούντων ασύλου, ατόμων σε κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, ανέργων) και εξειδικεύεται πλήθος δράσεων ανά ομάδα, ☐ κινητοποιείται πλήθος αρμοδίων φορέων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, ☐ συμπεριλαμβάνονται δράσεις συναρμόδιων Υπουργείων και ΟΤΑ Α΄ & Β΄ βαθμού. Η καταπολέμηση του διαχωρισμού αποτελεί βασικό στόχο της ΕΣΚΕ και έχει αποτυπωθεί στο Παράρτημα V, το οποίο αναφέρει και ενδεικτικές δράσεις από άλλες Εθνικές Στρατηγικές και Προγράμματα.
				3. Μέτρα για τη μετάβαση από την ιδρυματική περίθαλψη στη φροντίδα σε επίπεδο οικογένειας και τοπικής κοινότητας.	Ναι	1) Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΔ ΑμεΑ) 2) ΕΣΚΕ 2021 – 2027: Ενότητα 5.6.1.2 (Εθνική Στρατηγική για την Αποϊδρυματοποίηση)	Η ΕΣΚΕ 2021-2027 περιλαμβάνει ως προτεραιότητα την προώθηση της αποϊδρυματοποίησης και της αποκατάστασης, με έμφαση σε ΑμεΑ, ηλικιωμένους, παιδιά και παιδιά μεΑ, που εναρμονίζεται με το ΕΣΔ ΑμεΑ και

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						<p>3) ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4837 (ΦΕΚ Α' 178/01-10-2021)</p> <p>4) ΦΕΚ ΥΟΔΔ/314/23-04-2020 Σύσταση Ομάδα Εργασίας με θέμα: Προσωπικός Βοηθός για τα άτομα με Αναπηρία</p>	<p>την Εθνική Στρατηγική για την αποϊδρυματοποίηση,</p> <p>Την ΠΠ 2014-20 υλοποιούνται μέτρα όπως :</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (ΣΥΔ) για ΑμεΑ ☐ Κέντρα Δημέρευσης και Ημερήσιας Φροντίδας (ΚΔΗΦ) ☐ ΚΔΗΦ Παιδιών μεΑ ☐ Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών μεΑ ☐ Λοιπά μέτρα πρόληψης της παραπομπής σε υπηρεσίες κλειστής φροντίδας. <p>Στον Ν. 4837 εντάσσονται και μέσα πρόιμης διάγνωσης αναπτυξιακών θεμάτων των παιδιών, προωθείται η βελτίωση εφαρμογής του θεσμού και συστήματος αναδοχής /υιοθεσίας καθώς και η εισαγωγή του μέτρου Διαμερίσματα Ημιαυτόνομης Διαβίωσης για εφήβους που διαβιούν σε μονάδες ιδρυματικής φροντίδας.</p> <p>Στην ΠΠ 2021-2027 προβλέπονται:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ η ανάπτυξη ξενώνων άμεσης υποδοχής και βραχείας φιλοξενίας παιδιών προς αναδοχή ☐ δράσεις για την συμμετοχή μειονεκτουσών ομάδων στον αθλητισμό, τον πολιτισμό και την ενεργή κοινωνική ζωή χωρίς αποκλεισμούς ☐ Προσωπικός Βοηθός για ΑμεΑ κ.α

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				4. Ρυθμίσεις ώστε να διασφαλίζεται ότι ο σχεδιασμός, η υλοποίηση, η παρακολούθηση και η επανεξέτασή του διενεργούνται σε στενή συνεργασία με τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, όπως οι κοινωνικοί εταίροι και οι σχετικές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών.	Ναι	<p>1) ΕΣΚΕ 2021 – 2027:</p> <ul style="list-style-type: none"> ο Ενότητες 8.4 και 8.5 ο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV: Χρονολόγιο βασικών ενεργειών σχεδιασμού και εκπόνησης της ΕΣΚΕ ο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI: Όργανα Διαβούλευσης σε εθνικό και αυτοδιοικητικό επίπεδο για την κατάρτιση, παρακολούθηση , αξιολόγηση και αναθεώρηση της ΕΣΚΕ <p>2) ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΕΣΚΕ 2021 – 2027: Ενότητα 4 (Όργανα διαβούλευσης σε εθνικό και αυτοδιοικητικό επίπεδο)</p> <p>3) Ν. 4445/2016 (ΦΕΚ 236/Α/19-12-2016)</p> <p>4) Δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση για την «Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας»</p>	<p>Στον σχεδιασμό της ΕΣΚΕ η διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους (δημόσιοι, ιδιωτικοί & συνδικαλιστικοί φορείς, ΑΕΙ κ.α.) διασφαλίστηκε με συμμετοχή στην εξωτερική αξιολόγηση της ΕΣΚΕ 2014-20, στην εκπόνηση της νέας ΕΣΚΕ και στην ηλεκτρονική δημόσια διαβούλευση (Παράρτημα IV ΕΣΚΕ).</p> <p>Κατά την παρακολούθηση και αξιολόγηση η διαβούλευση θα διασφαλιστεί σε εθνικό και αυτοδιοικητικό επίπεδο μέσω:</p> <ul style="list-style-type: none"> • της Εθν. Επιτροπής Κοιν. Προστασίας & των αντίστοιχων περιφερειακών και τοπικών επιτροπών διαβούλευσης • της σύστασης & λειτουργίας των θεματικών ομάδων εργασίας με εκπροσώπους αντιπροσ/κών φορέων των ομάδων-στόχου • της συνεργασίας της Δ/νσης Κοιν. Ένταξης & Κοιν. Συνοχής με τα όργανα του ΕΜ (σημεία επαφής, εποπτευόμενους φορείς του ΥΠΕΚΥ, Δ/νσεις Κοιν. Μέριμνας Περιφερειών και Περιφ. Παρατηρητήρια, Κοιν.Υπηρεσίες Δήμων, Κέντρα Κοινότητας). <p>Τα όργανα αυτά θα τροφοδοτούν ετησίως τον ΕΜ με στοιχεία και ετήσιες εκθέσεις αναφορικά με την πορεία υλοποίησης των δράσεων της ΕΣΚΕ, λαμβάνοντας από την Δ/νη υποστηρικτικά εργαλεία προς διευκόλυνση του έργου τους, και θα συμμετέχουν στην διαδικασία</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							αναθεώρησης της ΕΣΚΕ, που θα πραγματοποιείται κάθε τρία χρόνια.
4.5. Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ένταξη των Ρομά	EKT+	ESO4.10. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά	Ναι	Υφίσταται εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ένταξη των Ρομά, το οποίο περιλαμβάνει: 1. Μέτρα για την επίσπευση της ένταξης των Ρομά, την πρόληψη και την εξάλειψη του διαχωρισμού, λαμβάνοντας υπόψη τη διάσταση του φύλου και την κατάσταση των νέων Ρομά, και ορίζει βασικά και μετρήσιμα ορόσημα και στόχους.	Ναι	- https://egroma.gov.gr/ - Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά, 2021-2030 (ΕΣΚΕ Ρομά)	Η ΕΣΚΕ Ρομά περιλαμβάνει μέτρα για την Κοινωνική Ένταξη, Ισότητα, Ενδυνάμωση και Συμμετοχή των Ρομά. Διαρθρώνεται σε 4 πυλώνες: I. Πρόληψη και καταπολέμηση φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού II. Ενίσχυση ισότιμης πρόσβασης των Ρομά σε βασικές υπηρεσίες και αγαθά III. Πρόληψη και καταπολέμηση στερεοτύπων και διακρίσεων εις βάρος των Ρομά IV. Προώθηση ενεργού συμμετοχής των Ρομά στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή Η ΕΣΚΕ Ρομά περιέχει: • Μέτρα για την ενσωμάτωση των Ρομά, μέτρα για την ενίσχυση της συμμετοχής τους στην εκπαίδευση, την απασχόληση, την αξιοπρεπή στέγαση, την υγεία, καθώς και την πρόληψη και εξάλειψη των διακρίσεων και του κοινωνικού αποκλεισμού, με μετρήσιμα ορόσημα και στόχους. • Ρυθμίσεις για τη διασφάλιση της παρακολούθησης, αξιολόγησης και επανεξέτασης των μέτρων και δράσεων. • Ρυθμίσεις για τη διασφάλιση ότι ο σχεδιασμός, η εφαρμογή, παρακολούθηση και αξιολόγηση των μέτρων είναι σε στενή συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών των Ρομά και με τους εμπλεκόμενους φορείς σε

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Οι Πυλώνες, τα μέτρα και οι στόχοι παρατίθενται αναλυτικά στα κεφάλαια 5.4, 6.4, 7.4 της ΕΣΚΕ Ρομά.
				2. Ρυθμίσεις για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την επανεξέταση των μέτρων για την ένταξη των Ρομά.	Ναι	<ul style="list-style-type: none"> Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά, 2021-2030 (ΕΣΚΕ Ρομά) Σύσταση και συγκρότηση Κυβερνητικής Επιτροπής για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά (Π.Υ.Σ 28/2022- ΦΕΚ 183Α) Καταγραφή Οικισμών και Πληθυσμού Ρομά σε εθνικό επίπεδο (έτους 2021) 	<p>Στην ΕΣΚΕ Ρομά προβλέπεται Μηχανισμός Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των μέτρων, ο οποίος περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> Εμπλεκόμενα όργανα - σύστημα διακυβέρνησης της Στρατηγικής - σε εθνικό και αυτοδιοικητικό επίπεδο (κεφ. 7.1). Σύστημα Δεικτών με μετρήσιμους και αξιόπιστους δείκτες που καλύπτουν το σύνολο των μέτρων της ΕΣΚΕ Ρομά (κεφ. 7.4). Ετήσιες Εκθέσεις Προόδου της ΕΣΚΕ Ρομά (κεφ.7.2) Εξωτερική Αξιολόγηση της ΕΣΚΕ Ρομά (κεφ. 7.3). Σημειώνεται επίσης ότι για την κατάρτιση της ΕΣΚΕ Ρομά ελήφθη υπόψη η αποτίμηση υφιστάμενων παρεμβάσεων (κεφ.4.3). <p>Επίσης, στον ανωτέρω Μηχανισμό συμβάλλουν:</p> <ul style="list-style-type: none"> Η επικαιροποίηση της καταγραφής των Ρομά στη χώρα (2021). <p>Τέλος, υιοθετήθηκαν νομοθετικές ρυθμίσεις για την ενίσχυση της διασύνδεσης της παρακολούθησης των πολιτικών της ΕΣΚΕ Ρομά με το σύστημα παρακολούθησης του Εθνικού</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							Μηχανισμού Παρακολούθησης, Συντονισμού και Αξιολόγησης των πολιτικών κοινωνικής ένταξης και κοινωνικής συνοχής.
				3. Ρυθμίσεις για την ενσωμάτωση μέτρων για την ένταξη των Ρομά σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.	Ναι	<ul style="list-style-type: none"> • https://egroma.gov.gr/ • Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά, 2021-2030 (ΕΣΚΕ Ρομά) • Σύσταση Επιτροπής Πολιτικής για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά στην ΚΕΔΕ βάσει της υπ. αρ. 396 αποφασής της 15.11.2022 του ΔΣ της ΚΕΔΕ για την ανταλλαγή τεχνογνωσίας και προώθηση ειδικών παρεμβάσεων σε ζητήματα ένταξης. 	<p>Η ΕΣΚΕ Ρομά περιλαμβάνει στοχευμένες τομεακές παρεμβάσεις σε εθνικό και περιφερειακό/ τοπικό επίπεδο, με βάση την αρχή της εξειδικευμένης αλλά όχι αποκλειστικής στόχευσης.</p> <p>Το Σύστημα διακυβέρνησης της ΕΣΚΕ Ρομά (κεφ. 7.1) οργανώνεται σε δύο επίπεδα, κυβερνητικό & αυτοδιοικητικό, διασφαλίζοντας την εφαρμογή της σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.</p> <p>Συνοπτικά αναφέρεται ότι σε περιφερειακό επίπεδο προβλέπεται η σύσταση Ομάδων Δράσης για υποστήριξη και εξειδίκευση παρεμβάσεων σε περιφερειακό/ τοπικό επίπεδο και ενίσχυση της συμμετοχής των Ρομά και Περιφερειακών Σημείων Επαφής για ενεργοποίηση της συμμετοχής των ΟΤΑ, παροχή στοιχείων προς το Εθνικό Σημείο Επαφής της ΕΕ για θέματα, Ρομά, εκπόνηση Τοπικών Σχεδίων Δράσης για κοινωνική ένταξη τους κ.α.</p> <p>Σε τοπικό επίπεδο η κοινωνική ένταξη των Ρομά υποστηρίζεται από τα Παραρτήματα Ρομά των Κέντρων Κοινότητας. Επιπλέον, Δήμοι με υψηλές συγκεντρώσεις Ρομά συντάσσουν Τοπικά Σχεδία Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη τους.</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							Πληροφορίες παρατίθενται στα κεφ. 6.1, 6.2, 6.3.4. 6.4, 7.1 της ΕΣΚΕ και Παράρτημα πρότυπου τοπικού σχεδίου δράσης.
				4. Ρυθμίσεις ώστε να διασφαλίζεται ότι ο σχεδιασμός, η υλοποίηση, η παρακολούθηση και η επανεξέτασή της διενεργούνται σε στενή συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών των Ρομά και όλα τα άλλα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, μεταξύ άλλων και σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.	Ναι	<ul style="list-style-type: none"> Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά, 2021-2030 σε διαβούλευση μέχρι 14/01/2022 στο http://www.opengov.gr/minlab/?p=5472 Πλατφόρμα Διαβούλευσης: http://hello.crowdapps.net/participation-egroma Σύσταση και συγκρότηση της Συμβουλευτικής Επιτροπής για την Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά (ΕΣΚΕ 2021-2030) (ΦΕΚ 1617/Β /17.03.2023) 	<p>Οι Ρομά συμμετείχαν στο σχεδιασμό της ΕΣΚΕ Ρομά, τόσο κατά την προκαταρκτική διαβούλευση (Παράρτημα ΙΙ) που πραγματοποιήθηκε με οργανώσεις Ρομά, όσο και στη δημόσια διαβούλευση που πραγματοποιήθηκε για την οριστικοποίηση της Στρατηγικής.</p> <p>Η συμμετοχή τους θα συνεχιστεί και στην εξειδίκευση, εφαρμογή και παρακολούθηση των δράσεων της ΕΣΚΕ Ρομά, μέσω:</p> <ul style="list-style-type: none"> των οργάνων διακυβέρνησης (κεφ. 6.2, 7.1) όπως: - Εθνική Συμβουλευτική Επιτροπή για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά (όπου συμμετέχουν φορείς Ρομά), για τη διατύπωση εισηγήσεων, προτάσεων κλπ. για τη λήψη αποφάσεων σε επιτελικό επίπεδο. - Παρατηρητήριο ΕΣΚΕ Ρομά και Φόρουμ Ρομά, τα οποία διασφαλίζουν τη συνεργασία και συμμετοχή των Ρομά στο σχεδιασμό, την παρακολούθηση και αναθεώρηση της ΕΣΚΕ. - Περιφερειακές Ομάδες Δράσης, δίκτυο ΟΤΑ α' βαθμού και Παραρτήματα Ρομά, στο πλαίσιο των οποίων διασφαλίζεται η κινητοποίηση και ενεργός συμμετοχή των Ρομά στην

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							εξειδίκευση και εφαρμογή των παρεμβάσεων της ΕΣΚΕ. - Εργαλείων διαβούλευσης όπως η Πλατφόρμα Διαβούλευσης - Δράσεων για την ενδυνάμωση και συμμετοχή τους στην κοινωνική και πολιτική ζωή (Πυλώνας IV).
4.6. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την υγεία και τη μακροχρόνια περίθαλψη	EKT+ ΕΤΠΑ	ESO4.11. Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και φροντίδα με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής	Ναι	Εφαρμόζεται εθνικό ή περιφερειακό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την υγεία, το οποίο εμπεριέχει:1. Χαρτογράφηση των αναγκών στους τομείς της υγείας και της μακροχρόνιας περίθαλψης, μεταξύ άλλων σε ό,τι αφορά το ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό, με σκοπό τη διασφάλιση βιώσιμων και συντονισμένων μέτρων.	Ναι	<ul style="list-style-type: none"> • Τομέας Υπ. Υγείας - Εθνική Στρατηγική Υγείας και Δράσεις του Τομέα Υγείας στο ΕΣΠΑ 2021 – 2027 - Π1 «Αξιολόγηση - Χαρτογράφηση Αναγκών Υγείας σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο» ΠΑΔΑ - 13 Εκθέσεις και Πίνακες προτεινόμενων αναγκών ανά Περιφέρεια - Πίνακας συμφωνίας 60/40 υπέρ της προτεραιοποίησης πόρων ΠΦΥ σε ΕΤΠΑ • Τομέας Υπ. Κοινωνικής Συνοχής & Οικογένειας <p>Ο Μελέτη Παγκόσμιας Τράπεζας προς την «Ανάπτυξη στρατηγικής για τη μεταρρύθμιση των υπηρεσιών κοινωνικής μέριμνας των ηλικιωμένων στην Ελλάδα» DG REFORM</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ενιαίο Σημείωμα ΜΦΥ με case study Περιφέρεια Αττικής 	<p>Υπ. ΥΓΕΙΑΣ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ολοκληρώθηκε χαρτογράφηση αναγκών με αποτύπωση υφιστάμενης κατάστασης βάση επιδημιολογικών δεικτών & πρόσβασης υπηρεσιών & 13 Εκθέσεις με ανάγκες Υγείας & Μακροχρόνιας Περίθαλψης σε Περιφέρειες. - Συνοδεύεται από 13 Πίνακες με ιεραρχημένες προτάσεις αναγκών σε Περιφέρειες. Αποτελούν δυναμικό εργαλείο επικοινωνίας που επικαιροποιείται & αποστέλλεται σε εμπλεκόμενους φορείς από την ΕΔ ΕΥΠΥ με τήρηση συμφωνίας 60/40 ΕΤΠΑ υπέρ ΠΦΥ σε όλη την ΠΠ. <p>Υπ. ΚΟΙΝΩΝ.ΣΥΝΟΧΗΣ & ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ</p> <p>Πραγματοποιήθηκε χαρτογράφηση δομών πρόνοιας με στοιχεία από :</p> <ul style="list-style-type: none"> -Δ/νσεις Κοιν. Ένταξης & Κοιν. Συνοχής & Πολιτικών ΑΜΕΑ -ΕΕΤΑΑ

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ειδική έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες· βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης. RSO4.5. Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της					<p>-Ενιαίο Γεωπληροφοριακό Σύστημα Κέντρων Κοινότητας</p> <p>-Περιφ. Παρατηρητήριο Κοινων. Ένταξης Περιφέρειας Αττικής & Social Network Αττική,</p> <p>-Unicef Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού Child Guarantee III Phase,</p> <p>-ΕΛΣΤΑΤ / υλική, κοιν.στέρηση, κίνδυνος φτώχειας ή κοιν.αποκλεισμού,</p> <p>-επεξεργασία ΕΣΑΜΕΑ/Παρατηρητήριο για πληθυσμό μεΑ & χρόνια προβλήματα υγείας ή περιορισμούς ηλικίας.</p> <p>Τα ανωτέρω συμπληρώνονται με ευρήματα μελέτης της WB για τη μεταρρύθμιση υπηρεσιών κοινωνικής μέριμνας των ηλικιωμένων στην Ελλάδα της DG Reform.</p>
		Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της		2. Μέτρα για τη διασφάλιση της αποδοτικότητας, της βιωσιμότητας, της προσβασιμότητας και της οικονομικής προσιτότητας των υπηρεσιών υγείας και μακροχρόνιας περίθαλψης, μεταξύ άλλων με ιδιαίτερη επικέντρωση στα άτομα που είναι αποκλεισμένα από τα συστήματα υγείας και μακροχρόνιας περίθαλψης και στα πιο δυσπρόσιτα.	Ναι	<p>Τομέας Υπ.Υγείας</p> <p>-Π.Δ. 121/2017</p> <p>-Ν. 4368/2016 (α.33)</p> <p>-ΥΑ Γ38/Δ.Φ. 14/Γ.Π.οικ.58490/31.7.2015: «Οργάνωση, λειτουργία ... Κατ' Οίκον Νοσηλείας»</p> <p>-Ν.4486/2017</p> <p>-Ν. 4461/2017</p> <p>-Ν. 2716/1999</p> <p>-α. 162 Ν. 4600/2019</p> <p>-Ν.4727/2020</p>	<p>Υπ. ΥΓΕΙΑΣ</p> <p>-Ν. 4368/2016 Διασφάλιση καθολικής υγειονομικής κάλυψης του πληθυσμού</p> <p>-Ν. 4461 & 4486/2017 Παροχή υπηρεσιών στην κοινότητα (ιδίως μέσω TOMY) - ειδική μέριμνα για ΕΚΟ</p> <p>-Ν. 4675/20 (α.3-4) Υπηρεσίες ΜΦΥ (πρόληψη ανικανότητας, υποτροπών, παροχή μακροχρόνιας φροντίδας κ.α.)</p> <p>-Ν.5007/22 Ολοκληρωμένο Σύστημα Παροχής Ανακουφιστικής Φροντίδας</p> <p>-ΥΑ για την Ενίσχυση και Ανάπτυξη της κατ' οίκον νοσηλείας (πλαίσιο</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης, και προώθηση της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα που βασίζεται σε επίπεδο οικογένειας και τοπικής κοινότητας				-N. 4675/2020 -N.4931/22 -N. 4950/22 -N.5007/22 -ΥΑΓ3δ/Δ.Φ.14/Γ.Π.οικ.58490/31.7.15 -KYA Γ2α/οικ.28804/2023 -Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη Δημόσια Υγεία 2021-2025 Τομέας Υπ. Κοινωνικής Συνοχής & Οικογένειας -ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΎΝΤΑΞΗ (ΕΣΚΕ) 2021 – 2027 • Βλ. Ενιαίο Σημείωμα ΜΦΥ	συγκρότησης, συντονισμού, οργάνωσης/ υλοποίησης πιλοτικών δράσεων) -KYA καθορισμού όρων και προϋποθέσεων Νοσοκομειακής κατ' οίκον νοσηλείας και φροντίδας υγείας -Εθνικό Σχέδιο Δράσης Δημόσιας Υγείας με δράσεις ΜΦ για ασθενείς με καρκίνο, για εξαρτημένους & παρεμβάσεις πρόληψης ψυχοκοινωνικών προβλημάτων και προαγωγής ψυχικής υγείας παιδιών & εφήβων. -N. 4931 & 4950/2022: ενισχύονται μέτρα πολιτικής για την ΠΦΥ με θέσπιση Προσωπικού Ιατρού. Υπ. ΚΟΙΝΩΝ.ΣΥΝΟΧΗΣ & ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ Παρέχεται υποστήριξη από προνοιακές δομές ανοικτής ή κλειστής φροντίδας καθώς και κατ' οίκον υπηρεσίες σε διαφορετικές ομάδες στόχους: παιδιά που διαβιούν εντός οικογενειών, σε ιδρύματα-δομές με έμφαση σε παραμελημένα και μεΑ, ενήλικες μεΑ και ηλικιωμένους.
				3. Μέτρα για την προώθηση των υπηρεσιών σε επίπεδο τοπικής κοινότητας και οικογένειας μέσω αποϊδρυματοποίησης, όπου περιλαμβάνονται η πρόληψη και η πρωτοβάθμια περίθαλψη, καθώς και οι υπηρεσίες	Ναι	Τομέας ΥπΥγείας -Π.Δ. 121/2017 -N. 4368/2016 -N.4486/2017 -N. 4461/2017	Υπ. ΥΓΕΙΑΣ : -Μέτρα της μεταρρύθμισης ΠΦΥ με προσέγγιση ολιστικής φροντίδας μέσα από τη λειτουργία τοπικού δικτύου, τη διασύνδεση μεταξύ ΕΣΥ με σύστημα Πρόνοιας & Κοινωνικής Φροντίδας.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				περίθαλψης κατ' οίκον και σε επίπεδο τοπικής κοινότητας.		<p>-Ν. 2716/1999</p> <p>-α.162 Ν. 4600/2019</p> <p>-Ν.4727/2020</p> <p>-Ν. 4675/2020)</p> <p>-ΥΑ: 6ΣΠ8465ΦΥΟ-MX2</p> <p>-ΥΑ: 6ΟΘΚ-465ΦΥΟ-Ο46</p> <p>-Εθνικό Σχέδιο Δράσης Ψ.Υ. 2021-2030</p> <p>Τομέας ΥπΚοινων.Συνοχής & Οικογένειας</p> <p>-ΕΣΚΕ 2021 – 2027</p> <p>-Ν. 4538/2018 (α. 16)</p> <p>-Ν. 4837/2021(α. 39) και Προσωπικός βοηθός για ΑμεΑ</p> <p>26.04.2023 Επιστολή ΓΓ Υγείας, Κοινων. Αλληλεγγύης και ΔΕ&ΕΣΠΑ για τη διαμόρφωση στρατηγικού πλαισίου ενιαίας πολιτικής Μακροχρόνιας Φροντίδας</p>	<p>-Διασύνδεση υπηρεσιών ΠΦΥ με Δημόσια Υγεία, ενίσχυση Μηχανισμού Επιδημιολογικής Επιτήρησης & Επαγρύπνησης και συστήματος Διαχείρισης Κρίσεων Δ.Υ.</p> <p>-Ανάπτυξη νέων υπηρεσιών Ψ.Υ. στην κοινότητα για ενήλικες, παιδιά/εφήβους, έγκαιρη παρέμβαση στην κρίση (Εθνικό Σχέδιο Δράσης Ψ.Υ. 2021-2030), πάσχοντες από άνοια και Alzheimer's, άτομα στο φάσμα του αυτισμού, πρόσφυγες/μετανάστες, στήριξη της οικογένειας και προώθηση της Υγιούς Γήρανσης.</p> <p>Υπ. ΚΟΙΝΩΝ.ΣΥΝΟΧΗΣ & ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ</p> <p>Προτεραιότητες αποτελούν:</p> <p>-Στήριξη και εκσυγχρονισμός των προνοιακών δομών ανοικτής φροντίδας,</p> <p>-Διασφάλιση ενεργού & υγιούς γήρανσης, καθώς και αποφυγή/περιορισμός της ιδρυματοποίησης.</p> <p>Δράσεις :</p> <p>-Θεσμός επαγγελματικής αναδοχής διαμέσου της τοποθέτησης ανηλίκων με σωματική ή ψυχική αναπηρία σε επαγγελματίες αναδόχους,</p> <p>-Προσωπικός Βοηθός για τη στοχευμένη εξυπηρέτηση των ατόμων με περιορισμό δραστηριότητας/αναπηρία ή και χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών αυτών (ενηλίκων κηδεμόνων).</p>

5. Αρμόδιες για το πρόγραμμα αρχές

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ια) και άρθρα 71 και 84 του ΚΚΔ

Πίνακας 13: Αρχές του προγράμματος

Αρμόδιες για το πρόγραμμα αρχές	Επωνυμία του φορέα	Όνομα αρμοδίου επικοινωνίας	Θέση	Ηλεκτρονική διεύθυνση
Διαχειριστική αρχή	Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιφέρειας Ηπείρου	Παπανικολάου Ευγενία	Προϊσταμένη Ε.Υ.Δ.	enipapan@mou.gr
Ελεγκτική αρχή	Αρχή Πιστοποίησης	Ακινόσογλου Φωτεινή	Αναπληρώτρια προϊσταμένη Αρχής Πιστοποίησης	sra@mnec.gr
Φορέας που λαμβάνει πληρωμές από την Επιτροπή	Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΕΔΕΛ)	Α. Τουρκολιά	Πρόεδρος ΕΔΕΛ	grammateia_edel@edel.gr

Κατανομή των επιστρεφόμενων ποσών για τεχνική βοήθεια κατά το άρθρο 36 παράγραφος 5 του ΚΚΔ, εάν έχουν προσδιοριστεί περισσότεροι του ενός φορείς για τη λήψη πληρωμών από την Επιτροπή

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 του ΚΚΔ

Πίνακας 13Α: Το μέρος των ποσοστών που καθορίζονται στο άρθρο 36 παράγραφος 5 στοιχείο β) του ΚΚΔ, το οποίο θα επιστρέφεται στους φορείς που λαμβάνουν πληρωμές από την Επιτροπή σε περίπτωση τεχνικής βοήθειας κατ' εφαρμογή του άρθρου 36 παράγραφος 5 του ΚΚΔ (σε ποσοστιαίες μονάδες)

6. Εταιρική σχέση

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο η) του ΚΚΔ

Η εταιρική σχέση έχει χαρακτηριστεί ως μια από τις βασικές αρχές για τον προγραμματισμό και την υλοποίηση των Ευρωπαϊκών Ταμείων και έχει συνδεθεί στενά με την προσέγγιση της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης και τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας. Η αρχή της εταιρικής σχέσης συνεπάγεται στενή συνεργασία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των δημόσιων αρχών των Κρατών Μελών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, των φορέων της κοινωνίας των πολιτών, καθώς και του ιδιωτικού τομέα. Οι εταίροι θα πρέπει να συμμετέχουν ενεργά σε όλο τον κύκλο ζωής των Προγραμμάτων (σχεδιασμός, προετοιμασία, εφαρμογή, παρακολούθηση και αξιολόγηση).

Στο πλαίσιο του ΕΠ Ήπειρος 2021-2027 σύμφωνα και με το άρθρο 6 του σχεδίου του ΚΚΔ, η εταιρική σχέση οργανώνεται προωθώντας τη συμμετοχή των εταίρων σε όλη τη διάρκεια της προετοιμασίας και της εφαρμογής του Προγράμματος, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής στην Επιτροπή Παρακολούθησης και με ενεργοποίηση και εμπλοκή εταίρων από:

- τις αστικές και άλλες Δημόσιες Περιφερειακές και τοπικές αρχές, στα ερευνητικά ιδρύματα και τα Πανεπιστήμια
- τους οικονομικούς και κοινωνικούς εταίρους
- τους φορείς που εκπροσωπούν την κοινωνία των πολιτών, περιβαλλοντικούς εταίρους και φορείς που είναι υπεύθυνοι για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης, των θεμελιωδών δικαιωμάτων, των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία, της ισότητας των φύλων και της καταπολέμησης των διακρίσεων.

Η επιλογή των εταίρων γίνεται στη βάση του σεβασμού της αρχής της αντιπροσωπευτικότητας, δηλαδή να συμπεριλαμβάνονται στην εταιρική σχέση θεσμικά όργανα, οργανώσεις και φορείς που εκπροσωπούν ομάδες που μπορούν να επηρεάσουν ή να επηρεαστούν από την υλοποίηση του Προγράμματος, συμπεριλαμβανομένων φορέων που εκπροσωπούν ευάλωτες ή περιθωριοποιημένες πληθυσμιακές ομάδες. Σημαντικό στοιχείο αποτελεί η οργάνωση της εταιρικής σχέσης έτσι ώστε να διαμορφωθεί με όρους διαφάνειας για όλους τους εταίρους και ο καθένας να γνωρίζει ποιος είναι ο σκοπός της εταιρικής σχέσης, ποιος κάνει τι και ποια αποτελέσματα αναμένονται από την ανάπτυξη αυτής της σχέσης. Οι εταίροι συμμετέχουν ουσιαστικά στην ανάλυση των προκλήσεων και αναγκών που πρέπει να αντιμετωπιστούν, στην επιλογή των στόχων και προτεραιοτήτων για την αντιμετώπιση αυτών των αναγκών, στην ύπαρξη των κατάλληλων συντονιστικών μηχανισμών για τη δημιουργία συνεργειών μεταξύ των διαφόρων μέσων που διατίθενται με στόχο την ενίσχυση της έξυπνης, διατηρήσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης.

Όργανα Σχεδιασμού Περιφέρειας

Ομάδα Χάραξης Πολιτικής ΠΠ 2021-2027 Περιφέρειας Ηπείρου: συγκροτήθηκε τον Σεπτέμβριο 2019 με αντικείμενο την υποστήριξη της Περιφέρειας στις διαδικασίες αναπτυξιακού προγραμματισμού της ΠΠ 2021-2027, με την συμμετοχή της στις φάσεις και στις ενέργειες εκπόνησης των σχετικών κειμένων της προγραμματικής περιόδου. Η ΟΧΠ έχει υποστηρικτικό ρόλο προς την Επιτροπή Σχεδιασμού Πολιτικής ΕΣΠΑ, συνεισφέροντας κατ' αρμοδιότητα στην όλη διαδικασία και σε όλες τις φάσεις του σχεδιασμού.

Ομάδα Σχεδιασμού Προγράμματος ΠΠ 2021-2027 Περιφέρειας Ηπείρου: συγκροτήθηκε τον Ιανουάριο 2021 με αντικείμενο το σχεδιασμό και την κατάρτιση του Προγράμματος της Περιφέρειας Ηπείρου για την ΠΠ 2021-2027.

Περιφερειακό Συμβούλιο Έρευνας & Καινοτομίας στην Περιφέρεια Ηπείρου: συγκροτήθηκε τον Φεβρουάριο 2013 και λειτουργεί ως γνωμοδοτικό όργανο υποστηρίζοντας την Περιφέρεια σε θέματα έρευνας και καινοτομίας, επεξεργάζεται θέματα που σχετίζονται με την προώθηση της καινοτομίας και

την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της Περιφέρειας καθώς και προτείνει δράσεις που δύνανται να υλοποιηθούν από φορείς ή συμπράξεις.

Διαδικασία Διαβούλευσης με εταίρους

Σε όλη τη διαδικασία σχεδιασμού του ΕΠ Ήπειρος 21-27 πραγματοποιείται διαβούλευση με εμπλεκόμενους φορείς. Με στόχο την ενεργό συμμετοχή των φορέων της εταιρικής σχέσης, καθώς και των πολιτών της Περιφέρειας, οργανώθηκε ηλεκτρονική διαβούλευση, για τις ανάγκες της οποίας διαμορφώθηκε κατάλληλος χώρος στον διαδικτυακό τόπο της ΕΥΔ ΕΠ Περιφέρειας Ηπείρου (<https://reproe.gr/>). Στο πλαίσιο αυτό, αναρτήθηκαν ηλεκτρονικά ερωτηματολόγια (το διάστημα 12/2020 - 02/2021), τα οποία απευθύνονταν σε φορείς της δημόσιας διοίκησης/ αυτοδιοίκησης, κοινωνικούς εταίρους, κοινωνία των πολιτών, σε φορείς που συνδέονταν με τη επιχειρηματικότητα, καθώς και σε πολίτες.

Ενδεικτικά αναφέρεται ότι:

- Το ερωτηματολόγιο προς τους Φορείς Δημόσιας Διοίκησης/ αυτοδιοίκησης και λοιπούς εταίρους, περιλάμβανε τη συγκέντρωση προτάσεων σε θεματικούς τομείς του Προγράμματος της Ηπείρου, όπως Περιβάλλον, Ενέργεια, Κλιματική Αλλαγή, Υποδομές μεταφορών, Υποδομές πρόνοιας/ Κοινωνικές υποδομές, Υγεία, Εκπαίδευση – Διά Βίου Μάθησης, Ανθρώπινοι πόροι – Κοινωνική Συνοχή.
- Το ερωτηματολόγιο για την επιχειρηματικότητα αφορούσε την καταγραφή αναγκών του τομέα, των αναπτυξιακών δυνατοτήτων της περιφερειακής οικονομίας, αλλά και την διατύπωση προτεινόμενων δράσεων για τη στήριξη της επιχειρηματικότητας της Περιφέρειας.
- Το ερωτηματολόγιο προς τους πολίτες αφορούσε την καταγραφή απόψεων για τις σημαντικότερες προκλήσεις που έχει να αντιμετωπίσει η Περιφέρεια Ηπείρου την επόμενη επταετία (2021-2027), όπως και τους θεματικούς τομείς που κατά την γνώμη τους θα πρέπει η Περιφέρεια να εστιάσει την στρατηγική της την επόμενη περίοδο ώστε να δημιουργήσει αναπτυξιακές προοπτικές.

Στον διαδικτυακό τόπο της διαβούλευσης, αναρτήθηκε ενημερωτικό υλικό για τη νέα προγραμματική περίοδο (Στόχοι Πολιτικής, διαδικασία και πρόοδος σχεδιασμού κλπ), για την αναπτυξιακή στρατηγική της Περιφέρειας καθώς και σύντομες παρουσιάσεις με στόχο την εύκολη ενημέρωση όλων των πολιτών για τα βασικά στοιχεία της ΠΠ21-27, λαμβάνοντας υπόψη το πλήθος των τεχνικών κειμένων και την πολυπλοκότητα αυτών.

Για την διαδικασία διαβούλευσης ενημερώθηκαν όλοι οι εμπλεκόμενοι Φορείς μέσω ηλεκτρονικών μηνυμάτων αλλά και οι πολίτες της Περιφέρειας από τα τοπικά Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. Για την διασφάλιση της αντιπροσωπευτικότητας κλήθηκαν όλοι οι Φορείς που προσδιορίζονται στο Άρθρο 24 του Νόμου 4314/2014 και αποτελούν την Επιτροπή Παρακολούθησης του ΕΠ Ήπειρος 2014-2020, στους οποίους συμπεριλαμβάνονται και φορείς όπως η ΕΣΑμεΑ, η Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ελλήνων Ρομά «ΕΛΛΑΝ ΠΑΣΣΕ» κα. Επιπρόσθετα διοργανώθηκαν τηλεδιασκέψεις για την ενημέρωση των μελών του Περιφερειακού Συμβουλίου και των Δημάρχων της περιοχής.

Συνοπτικά στο πλαίσιο της ανωτέρω διαδικασίας συμμετείχαν και υπέβαλλαν προτάσεις φορείς όπως:

- Υπουργεία & Επιτελικές Δομές αυτών (Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Παιδείας και Θρησκευμάτων, Υγείας, Μετανάστευσης και Ασύλου, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Υποδομών και Μεταφορών, Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Πολιτισμού και Αθλητισμού)
- Δήμοι της Περιφέρειας
- Κοινωνικοί Εταίροι και Οργανώσεις (ΙΝΣΕΤΕ, Ε.Σ.Α.μεΑ.)
- Σύνδεσμοι και οργανώσεις εκπροσώπησης επιχειρήσεων (ΣΕΠΕ, Ομοσπονδία Τουριστικών Καταλυμάτων & Επιχειρήσεων Εναλλακτικών Μορφών Τουρισμού Ηπείρου «Ο ΞΕΝΙΟΣ ΖΕΥΣ»)
- Οικονομικοί φορείς της Περιφέρειας / Επιμελητήριο
- Επιστημονικοί/ Ερευνητικοί Φορείς (Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων)

- Φορείς της Δημόσιας Διοίκησης/ Αυτοδιοίκησης (Ελληνική Αστυνομία, Εφορεία Αρχαιοτήτων Πρέβεζας, Περιφερειακή Δνση Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ηπείρου, Αναγκαστικός Σύνδεσμος Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων Περιφέρειας Ηπείρου, κ.α.)
- Φορείς της κοινωνίας των πολιτών – Φορείς που προωθούν την κοινωνική ένταξη/ καταπολέμηση των διακρίσεων (Σωματείο ΔΙΑΖΩΜΑ, ΑΡΣΙΣ - Κοινωνική Οργάνωση Υποστήριξης Νέων, Σύλλογος ΑΜΕΑ "αγκαλιά", Σύλλογος Γονέων Κηδεμόνων και Φίλων ΑμεΑ «ΚΥΨΕΛΗ» Ιωαννίνων, Πανελλαδική Συνομοσπονδία Ελλήνων Ρομά "ΕΛΛΑΝ ΠΑΣΣΕ")

- Επιχειρήσεις
- Πολίτες

Στο πλαίσιο της παραπάνω διαδικασίας συγκεντρώθηκε ικανός αριθμός προτάσεων, οι οποίες ελήφθησαν υπόψη κατά την κατάρτιση του Προγράμματος (ανάγκες, προτεραιότητες, κατηγορίες δράσεων). Ενδεικτικά αναφέρεται ότι προτάσεις φορέων όπως η ΕΣΑμεΑ, η ΕΛΛΑΝ ΠΑΣΣΕ κλπ. συνέβαλλαν στον σχεδιασμό δράσεων στο πλαίσιο των ΕΣ 4.3(ΕΤΠΑ), 4.8 & 4.10 (ΕΚΤ+).

Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο της διαβούλευσης με Δήμους της Περιφέρειας επιβεβαιώθηκε το ενδιαφέρον και η πρόθεση των τεσσάρων κεντρικών Δήμων (αστικά κέντρα) για εφαρμογή στρατηγικών ΟΧΕ-ΒΑΑ κατά την ΠΠ2021-2027.

Επίσης στο πλαίσιο της διαβούλευσης με τα αρμόδια Υπουργεία πραγματοποιήθηκαν θεματικές τεχνικές συναντήσεις με την συμμετοχή Διαχειριστικών Αρχών και Επιτελικών Δομών με στόχο την διαμόρφωση και τον διαχωρισμό / συμπληρωματικότητα των δράσεων μεταξύ Τομεακών και Περιφερειακών ΕΠ.

Σημαντικό στοιχείο για τη διαμόρφωση της στρατηγικής αποτέλεσε η μελέτη για την «Περιφερειακή Πολιτική της Ελλάδας μετά το 2020» στην οποία συμπεριλαμβάνεται και το προφίλ της Περιφέρειας την οποία εκπόνησε ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) για λογαριασμό της ΓΓ Δημοσίων Επενδύσεων & ΕΣΠΑ. Στο πλαίσιο της μελέτης ο ΟΟΣΑ διαβουλευτήκε με Φορείς της Περιφέρειας μέσω συναντήσεων και ερωτηματολογίων.

Επιτροπή Παρακολούθησης

Κορυφαίο όργανο για τη συμμετοχή των εταίρων στην υλοποίηση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση του Προγράμματος είναι η Επιτροπή Παρακολούθησης, για τη λειτουργία της οποίας λαμβάνονται μέτρα πιο ουσιαστικής και αποτελεσματικής λειτουργίας της για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητάς της.

Η επιλογή των μελών της θα λάβει υπόψη τους εταίρους που συμμετείχαν ενεργά στη προετοιμασία του Προγράμματος, ώστε να εξασφαλιστεί επαρκής συνέχεια και ανάληψη ευθύνης μεταξύ των σταδίων προγραμματισμού και υλοποίησης.

Πέραν των τυπικών μέτρων ενίσχυσης του επιχειρησιακού της χαρακτήρα, όπως η ολιγομελής και αντιπροσωπευτική σύνθεσή της και η υποστήριξη της λειτουργίας της από γραμματεία της Διαχειριστικής Αρχής, πρόκειται να ληφθούν και άλλα μέτρα άμεσης επικοινωνίας και ενημέρωσης των μελών της, με αναμενόμενο αποτέλεσμα την μεγαλύτερη κινητοποίησή τους.

Τέτοια μέτρα είναι ενδεικτικά η διαδικτυακή επικοινωνία των μελών της μέσω της διαδικτυακής εφαρμογής «Δίαυλος», όπου είναι δυνατή η επικοινωνία των μελών ανά πάσα στιγμή, η υποβολή ερωτημάτων και παρατηρήσεων, καθώς και η εξατομικευμένη ενημέρωση μέσω email για κάθε νέα ανάρτηση.

Τα μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης, θα έχουν τη δυνατότητα να θέτουν ερωτήματα και να λαμβάνουν απαντήσεις για ειδικότερα ζητήματα, όπως το πλαίσιο υλοποίησης του Προγράμματος, την αξιολόγηση και επιλογή των προτάσεων, την αξιοπιστία εφαρμογή των κριτηρίων επιλογής των πράξεων, την πορεία σύνταξης των ετήσιων και τελικής έκθεσης εφαρμογής, την αξιολόγηση του προγράμματος, την εφαρμογή των αρχών της προσβασιμότητας κλπ.

Η αποτελεσματική εφαρμογή της εταιρικής σχέσης θα διασφαλιστεί και με την ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας των οικείων εταίρων. Στο πλαίσιο ΠεΠ έχει διατεθεί το 43% της ΤΒ για το σκοπό αυτό. Επιπρόσθετα μέσω της Προτεραιότητας 4B/ ΕΚΤ+ θα στηριχθούν δράσεις ενίσχυσης της ικανότητας

φορέων της κοινωνίας των πολιτών στον σχεδιασμό και υλοποίηση παρεμβάσεων για την κοινωνική ένταξη.

Με τα μέτρα αυτά αυξάνεται η διαφάνεια της εφαρμογής του Προγράμματος και η παραγωγική συμμετοχή των μελών της Επιτροπής Παρακολούθησης σ' αυτό, με αναμενόμενη άμεση θετική επίπτωση στην αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα των υλοποιούμενων παρεμβάσεων στην επίτευξη των τεθέντων στόχων.

Τέλος, θα διασφαλιστεί η συστηματική συνεργασία με εκπροσώπους των οργανώσεων των ατόμων με αναπηρία, σε όλα τα στάδια εφαρμογής του ΠεΠ, σε συμφωνία με το περιεχόμενο του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία. Σημειώνεται επίσης ότι η ΔΑ του ΕΠ θα συμμετέχει στο θεματικό Δίκτυο για τα θέματα αναπηρίας που προβλέπεται να λειτουργήσει κατά την ΠΠ 21-27.

Κύριος επικοινωνιακός στόχος:

Προβολή του ρόλου του ΕΠ και της συμβολής ΕΕ στους τομείς της ερευνητικής και επιχειρηματικής δραστηριότητας, περιβαλλοντικών επενδύσεων, υποδομών μεταφορών, εκπαίδευσης, υγείας & πρόνοιας, πολιτισμού & τουρισμού, κοινωνικής ένταξης & καταπολέμησης διακρίσεων, που συμβάλλουν στην τοπική & περιφερειακή ανάπτυξη και βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών

Οι ειδικοί επικοινωνιακοί στόχοι εστιάζουν στα ακόλουθα:

- Ενίσχυση αναγνωρισιμότητας, ευνοϊκής γνώμης και συμβολής της ΕΕ στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών
- Αύξηση της εμπιστοσύνης στην ΕΕ με τη διασφάλιση της διαφάνειας στην υλοποίηση των πράξεων
- Προβολή της στρατηγικής και των στόχων του ΕΠ
- Προβολή σημαντικών έργων με απεικόνιση της προόδου στις περιοχές παρέμβασης και ενίσχυση της αμφίδρομης διαδικασίας της επικοινωνίας, με την αποτύπωση του οφέλους στην καθημερινότητα των πολιτών
- Άμεση ενημέρωση δυνητικών δικαιούχων, οργανώσεων, εταίρων και άλλων πιθανών ενδιαφερομένων για τις ευκαιρίες χρηματοδότησης και τις διαδικασίες πρόσβασης σε αυτή
- Υποστήριξη των δικαιούχων για την προβολή των πράξεων που υλοποιούν
- Ευαισθητοποίηση και ενεργοποίηση των ομάδων στόχων, με την συνεχή ενημέρωση για την πρόοδο του ΕΠ

Με γνώμονα την προώθηση της πολιτικής συνοχής οι ενδεικτικές δράσεις περιλαμβάνουν:

- Ενέργειες επικοινωνίας, πληροφόρησης, προβολής καθ' όλο τον κύκλο ζωής των έργων, αλλά και των πολιτικών του ΕΠ, οι οποίες απευθύνονται σε φορείς πολιτικής, σε δυνητικούς δικαιούχους και στην κοινή γνώμη
- Δημιουργία υλικού προβολής για όλα τα έργα (βάση δεδομένων οπτικοακουστικού υλικού, συνεντεύξεις με ωφελομένους/εμπλεκόμενους, ντοκιμαντέρ) ώστε με την ευρεία διάδοσή του, να ενισχύεται το επικοινωνιακό αποτέλεσμα
- Διοργάνωση ημερίδων, συνεδρίων και άλλων εκδηλώσεων, με φυσική παρουσία ή/και ηλεκτρονικά μέσα
- Αξιοποίηση έντυπων, ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας και ειδικότερα των μέσων κοινωνικής δικτύωσης
- Ενίσχυση της προβολής των υποδομών και δράσεων με την προώθηση διαγωνισμών/δώρων
- Δικαιούχοι που υλοποιούν έργα στρατηγικής σημασίας και έργα με Π/Υ άνω των 10 εκ€, οι οποίοι σύμφωνα με το άρθρο 50(1)(ε) του ΚΚΔ θα λαμβάνουν ειδική υποστήριξη ώστε να υλοποιούν την επικοινωνιακή τους δραστηριότητα
- Δημοσιοποίηση στοιχείων προόδου των παρεμβάσεων του ΕΠ
- Δημιουργία δικτύων και πολλαπλασιαστών πληροφόρησης

Μέσα από τη συνέργεια και τη συμπληρωματικότητα, τα μέτρα αυτά στοχεύουν στην ευρύτερη δυνατή κάλυψη των μέσων ενημέρωσης και στη βελτίωση της αλληλεπίδρασης με τους πολίτες.

Το στοχοθετούμενο κοινό είναι:

- Ευρύ κοινό: Πολίτες σε εθνικό - περιφερειακό επίπεδο που περιλαμβάνει και ειδικές δημογραφικές ομάδες, ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, άλλες συγκεκριμένες ομάδες/κοινότητες, θεματικά σχετικές με το κάθε Πρόγραμμα

- Δυνητικοί δικαιούχοι: Φορείς που υλοποιούν παρεμβάσεις του ΕΠ, όπως φορείς της δημόσιας διοίκησης και της αυτοδιοίκησης, φορείς υποστήριξης της επιχειρηματικότητας και επιχειρήσεις για τις δράσεις Κρατικών Ενισχύσεων, φορείς και οργανισμοί του τομέα της Υγείας και Πρόνοιας, πανεπιστημιακά ιδρύματα κλπ

- Δικαιούχοι: Οργανισμοί, φορείς και επιχειρήσεις, που αναλαμβάνουν την υλοποίηση έργων του Προγράμματος

- Εθνικές και ευρωπαϊκές διοικητικές αρχές και φορείς: Ευρωπαϊκά Όργανα και Οργανισμοί, Υπουργεία, κλπ

- Οργανισμοί - Φορείς διάχυσης ενημέρωσης: ΜΜΕ, δίκτυα πληροφόρησης, διαμορφωτές κοινής γνώμης, κλπ

Μέσα επικοινωνίας:

- Η επιλογή των μέσων ενημέρωσης θα λάβει υπόψη το εθνικό, περιφερειακό και τοπικό πλαίσιο
- Τα μέσα επικοινωνίας περιλαμβάνουν την ιστοσελίδα του ΕΠ, την εθνική ιστοσελίδα espa.gr, τηρουμένων των κανόνων εξασφάλισης προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία και τη σελίδα της ΕΥΔ στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (facebook, youtube)
- Οι δράσεις επικοινωνίας περιλαμβάνουν εκδηλώσεις με συμμετοχή κοινού
- Οι δράσεις περιλαμβάνουν εκδόσεις (έντυπες ή ψηφιακές) καθώς και οπτικοακουστικές παραγωγές

Παρακολούθηση και αξιολόγηση:

Για την σύνταξη και εφαρμογή της στρατηγικής θα οριστεί υπεύθυνος δημοσιότητας. Η αξιολόγηση της επικοινωνίας θα προδιαγράφεται ήδη από το στάδιο σχεδιασμού των επιμέρους επικοινωνιακών ενεργειών και εργαλείων, παρακολουθείται κατά την υλοποίηση και αποτιμάται μετά την ολοκλήρωση τους, αξιοποιώντας δείκτες. Ενδεικτικά:

- Δείκτες υλοποίησης: Αριθμός καταχωρίσεων, συχνότητα εκπομπών ραδιοφωνικού σποτ, συχνότητα προβολών τηλεοπτικού σποτ, αριθμός συμμετεχόντων ανά εκδήλωση, posts/videos για τα social media, χρονική διάρκεια διαδικτυακής διαφήμισης, επισκεψιμότητα ιστοσελίδας, αριθμός ερωτημάτων Helpdesk
- Δείκτες αποτελέσματος: Ποσοστό αναγνωρισιμότητας (ΕΠ, έργων/ ενισχύσεων), audience recall καμπάνιας/ενέργειας, βαθμός ικανοποίησης/ χρησιμότητας από event, engagement στα social media (απήχηση/views), ακόλουθοι, conversions ιστοσελίδας (διάρκεια σύνδεσης)
- Δείκτες επιπτώσεων: Διάδοση θετικού μηνύματος για το ΕΠ και τη συμβολή της ΕΕ λόγω της επικοινωνιακής ενέργειας, βαθμός εμπιστοσύνης στις εθνικές/ευρωπαϊκές αρχές

Προϋπολογισμός

Ο προϋπολογισμός θα διαμορφωθεί με βάση τις ετήσιες ανάγκες. Με την περιγραφή των δράσεων θα παρέχεται ένας ενδεικτικός οικονομικός προγραμματισμός ανά δραστηριότητα/μέσο και συνολικά θα διατεθεί περίπου το 0,3% της ΔΔ του ΕΠ

8. Χρήση μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών, ενιαίων συντελεστών και χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες

Παραπομπή: Άρθρα 94 και 95 του ΚΚΔ

Πίνακας 14: Χρήση μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών, ενιαίων συντελεστών και χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες

Προβλεπόμενη χρήση των άρθρων 94 και 95 του ΚΚΔ	Ναι	Όχι
Από την έγκριση, το πρόγραμμα θα κάνει χρήση της επιστροφής της ενωσιακής συνεισφοράς βάσει μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών και ενιαίων συντελεστών στο πλαίσιο της προτεραιότητας σύμφωνα με το άρθρο 94 του ΚΚΔ	☐	☒
Από την έγκριση, το πρόγραμμα θα κάνει χρήση της επιστροφής της ενωσιακής συνεισφοράς βάσει χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με δαπάνες σύμφωνα με το άρθρο 95 του ΚΚΔ	☐	☒

Προσάρτημα 1: Συνεισφορά της Ένωσης βάσει μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών και ενιαίων συντελεστών

A. Σύνοψη των κύριων στοιχείων

Προτεραιότητα	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Κατηγορία περιφέρειας	Εκτιμώμενο ποσοστό του συνολικού χρηματοδοτικού κονδυλίου στο πλαίσιο της προτεραιότητας στην οποία θα εφαρμοστούν οι ΑΕΚ σε %	Τύπος/-οι καλυπτόμενων πράξεων		Δείκτης ενεργοποίησης της επιστροφής ποσών		Μονάδα μέτρησης για τον δείκτη ενεργοποίησης της επιστροφής ποσών	Τύπος ΑΕΚ (τυποποιημένη κλίμακα μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών ή ενιαίων συντελεστών)	Ποσό (σε EUR) ή ποσοστό (σε περίπτωση ενιαίων συντελεστών) των ΑΕΚ
					Κωδικός(1)	Περιγραφή	Κωδικός(2)	Περιγραφή			

(1) Αναφέρεται στον κωδικό για τη διάσταση του πεδίου παρέμβασης στον Πίνακα 1 του παραρτήματος I του ΚΚΔ και στο παράρτημα IV του κανονισμού ΕΤΘΑΥ

(2) Αναφέρεται στον κωδικό κοινού δείκτη, κατά περίπτωση

Προσάρτημα 1: Συνεισφορά της Ένωσης βάσει μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών και ενιαίων συντελεστών

B. Λεπτομερή στοιχεία ανά τύπο πράξης

Γ. Υπολογισμός της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών ή ενιαίων συντελεστών

1. Πηγή δεδομένων που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών ή ενιαίων συντελεστών (ποιος παρήγαγε, συνέλεξε και καταχώρισε τα δεδομένα, πού αποθηκεύονται τα δεδομένα, προθεσμίες, επαλήθευση κ.λπ.)

--

2. Να διευκρινιστεί για ποιον λόγο ενδείκνυνται η προτεινόμενη μέθοδος και ο προτεινόμενος υπολογισμός βάσει του άρθρου 94 παράγραφος 2 του ΚΚΔ για τον τύπο πράξης.

--

3. Να προσδιορίσετε τον τρόπο διενέργειας των υπολογισμών, ιδίως περιλαμβάνοντας τυχόν παραδοχές ως προς την ποιότητα ή τις ποσότητες. Κατά περίπτωση, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται και, εάν ζητηθεί, να παρέχονται στατιστικά αποδεικτικά στοιχεία και τιμές αναφοράς, σε μορφότυπο που να μπορεί να χρησιμοποιηθεί από την Επιτροπή.

--

4. Να εξηγήσετε πώς εξασφαλίσατε ότι στον υπολογισμό της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίου κόστους, κατ' αποκοπή ποσού ή ενιαίου συντελεστή έχουν περιληφθεί μόνον επιλέξιμες δαπάνες.

--

5. Αξιολόγηση από την ή τις ελεγκτικές αρχές της μεθοδολογίας υπολογισμού και των ποσών, καθώς και των ρυθμίσεων για τη διασφάλιση της επαλήθευσης, της ποιότητας, της συλλογής και της αποθήκευσης των δεδομένων.

--

Προσάρτημα 2: Συνεισφορά της Ένωσης βάσει χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με δαπάνες

A. Σύνοψη των κύριων στοιχείων

Προτεραιότητα	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Κατηγορία περιφέρειας	Ποσό που καλύπτεται από τη μη συνδεδόμενη με τις δαπάνες χρηματοδότηση	Τύπος/-οι καλυπτόμενης πράξης		Όροι που πρέπει να πληρωθούν / αποτελέσματα που πρέπει να επιτευχθούν και που ενεργοποιούν την επιστροφή ποσών από την Επιτροπή	Δείκτης		Μονάδα μέτρησης για τους όρους που πρέπει να εκπληρωθούν / αποτελέσματα που πρέπει να επιτευχθούν και που ενεργοποιούν την επιστροφή ποσών από την Επιτροπή	Προβλεπόμενο είδος της μεθόδου επιστροφής που χρησιμοποιείται για την επιστροφή ποσών στον/στους δικαιούχο/-ους
					Κωδικός (1)	Περιγραφή		Κωδικός (2)	Περιγραφή		

(1) Αναφέρεται στον κωδικό για τη διάσταση του πεδίου παρέμβασης στον Πίνακα 1 του παραρτήματος I του ΚΚΔ και στο παράρτημα IV του κανονισμού ΕΤΘΑΥ

(2) Αναφέρεται στον κωδικό κοινού δείκτη, κατά περίπτωση

Β. Λεπτομερή στοιχεία ανά τύπο πράξης

Χρηματοδότηση πράξεων στον αρχαιολογικό χώρο της Νικόπολης

Στόχος Πολιτικής: 5 Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης των αστικών, αγροτικών και παράκτιων περιοχών, καθώς και μέσω της στήριξης τοπικών πρωτοβουλιών & 3. Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη μέσω της ενίσχυσης της κινητικότητας & 4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων

Ταμείο: ΕΤΠΑ

Δημόσια Δαπάνη: 16.000.000

Ο Αρχαιολογικός χώρος της Νικόπολης αποτελεί ένα μοναδικό δείγμα οικιστικού συνόλου στον ελλαδικό χώρο και τον πλέον εκτεταμένο αρχαιολογικό χώρο με πολλούς και ανεξάρτητους μεταξύ τους πυρήνες.

Μέσω των παρεμβάσεων της Στρατηγικής ΟΧΕ επιχειρείται η ενοποίηση των μνημειακών πυρήνων, όπως προτείνεται στο ολιστικό σχέδιο διαχείρισης, που αποσκοπεί στη δημιουργία ενός αρχαιολογικού πάρκου και το οποίο εγκρίθηκε με την υπ' αριθ. ΥΠΠΟΤ/.../2706/31.08.2011 ΥΑ. Η υλοποίηση των κάτωθι παρεμβάσεων θα διασφαλίσει την ένταξή του Αρχαιολογικού Χώρου στον μόνιμο κατάλογο μνημείων παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς της UNESCO, στον προσωρινό κατάλογο της οποίας είναι ήδη εγγεγραμμένος.

1.

- Παράκαμψη Νικόπολης
- Κατασκευή νέου κτιρίου Υποδοχής
- Αποκατάσταση Αρχαίου Σταδίου Νικόπολης
- Αποκατάσταση Ρωμαϊκού Θεάτρου Νικόπολης - Β' Φάση
- Δημιουργία διαδρομών εντός αρχαιολογικού χώρου

Δεδομένου ότι αφορά 5 παρεμβάσεις εκτιμάται ότι η υλοποίηση των πρώτων παρεμβάσεων θα ξεκινήσει το πρώτο εξάμηνο του 2022 και η ολοκλήρωση αυτών περί τα τέλη του 2029.

ΕΓΓΡΑΦΑ

Τίτλος εγγράφου	Είδος εγγράφου	Ημερομηνία εγγράφου	Τοπικός κωδικός αναφοράς	Κωδικός αναφοράς της Επιτροπής	Αρχεία	Ημερομηνία αποστολής	Απεστάλη από
-----------------	----------------	------------------------	--------------------------	-----------------------------------	--------	-------------------------	--------------